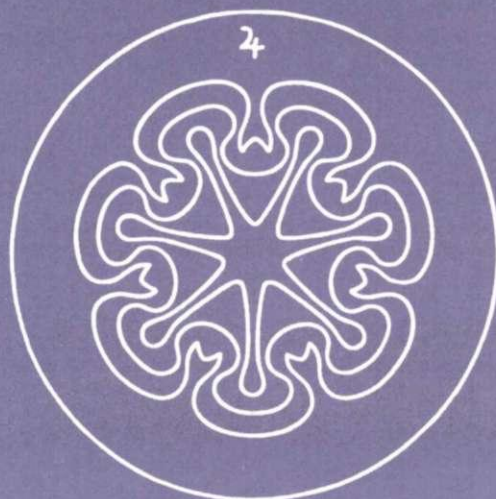

RUDOLF STEINER:

Lukács-evangélium

10 előadás

Basel, 1909. szeptember 15–24.

GENIUS

Rudolf Steiner

A Lukács-evangélium

10 előadás Basel, 1909. szeptember 15-24.

GENIUS

A mű eredeti címe: *Das Lukas-Evangelium*

A fordítás

a Rudolf Steiner Nachlassverwaltung 1968-as kiadása alapján történt (GA 114)

Fordította: *Dr. Szilágyi Jenőné*

Lektorálta: *Drahos Sándor*

ISBN 963 864 462 1

Készült a Vei Kft. nyomdájában, Budapesten

Első előadás

Basel, 1909. szeptember 15.....7

A beavatott és a szellemi látó. A beavatás különféle szempontjai. A négy evangélium a szellemi kutatás szempontjából

Második előadás.....25

1909. szeptember 16.

A Lukács-evangélium mint a szeretet és együttérzés princípiumának kifejeződése. A bódhiszattvák és a buddha feladatai

Harmadik előadás.....46

1909. szeptember 17.

A buddhista világszemlélet beáramlása a Lukács-evangéliumba. Buddha tanítása. A nyolcágú ösvény

Negyedik előadás.....68

1909. szeptember 18.

Vezető helyek a régi Atlantiszban. Buddha nirmanakajája és a nátháni Jézus-gyermek. Az Ádám-lélek a bűnbeesés előtt. Zarathustra újratemesülése és a salamoni Jézus-gyermek

Ötödik előadás87

1909. szeptember 19.

A buddhizmus és zarathustrizmus nagy szellemi áramlatainak egybeáramlása a Názáreti Jézusban. A nátháni és a salamoni Jézus-gyermekek

Hatodik előadás.....104

1909. szeptember 20.

A héber nép missziója. Buddha tanítása az emberi lélek meg-nemesítéséről és Zarathustra kozmikus tanítása. Illés és Keresztelő János

Hetedik előadás.....

1909. szeptember 21.

A két Jézus-gyermekek. Krisztus megtestesülése a Názáreti Jézusban. Vishva Karmán Ahura Mazdao és Jahve. A tizenkét bódhiszattva szellemi páholya és a Tizenharmadik

Nyolcadik előadás.....139

1909. szeptember 24.

Az emberiség tudati fejlődése az Atlantisz utáni korban. A szellemtudomány missziója: a szellemiség uralmának ismételt elérése a fizikaiság fölött. A Krisztus-énből kiinduló hatások

Kilencedik előadás.....159

1909. szeptember 25.

A sinai-törvény, mint az én utolsó előzetes híradása. Buddha tanítása az együttérzésről és a szeretetről. A törvény kereke. Krisztus a szeretet eleven erejének hordozója

Tizedik előadás.....177

1909. szeptember 26.

A reinkarnáció és a karma tanítása és a kereszténység. A régi beavatás kétféle formája: Jónás és Salamon. A Krisztus-princípium és a beavatás új formája. A golgotái esemény, mint a világtörténelem külső síkján végbemenő beavatás

Rudolf Steiner élete és művei.....201

Rudolf Steiner-összkiadás.....206

ELSŐ ELŐADÁS

Legutóbb, amikor itt együtt voltunk, a kereszténység mélyebb árnyalatait a János-evangélium szempontjából beszélhattük meg. Akkoriban szellemi szemeink elé tárultak azok a hatalmas képek és eszmék, amelyeket akkor szerezhet meg az ember, ha ebbe a páratlan kútfőbe, a János-evangéliumba belemélyed. Akkor kiemeltük, hogy a kereszténység legnagyobb mélységei tárulnak fel e kútfő segítségével. És ma egy akkori hallgató, vagy a János-evangéliumról szóló másik ciklus hallgatója felteheti magának a kérdést: lehetséges-e azokat a szempontokat, amelyek bizonyos tekintetben valóban a legmélyebbeknek nevezhetők, és amelyeket a János-evangélium által szerezhetünk meg, lehetséges-e ezeket a szempontokat valamiképpen bővíteni vagy elmélyíteni a többi keresztény kútfő útján, például a másik három evangélium tárgyalásával, a Lukács-, a Máté- és a Márk-evangélium fejtegetésével? Aki szereti a teoretikus kényelmességet, felteszi a kérdést, hogy amióta tudjuk, hogy a keresztény igazságok mélységei tárulnak fel a János-evangéliumból, szükséges-e egyáltalán a kereszténység mibenlétével a többi evangéliumon keresztül foglalkozni, nevezetesen - ahogy könnyen gondolhatnánk - a kevésbé mély

Lukács-evangélium szempontjából?

Aki ezt a kérdést feltenné, és azt hinné, hogy ilyen szempontból jelent őset mondott, tévedne, nemcsak azért, mert a kereszténység lényegében felmérhetetlen, és mert azt különböző szempontokból lehet megvilágítani, hanem azért is, mert az is igaz - és ez a ciklus lesz ennek bizonyítéka - hogy bár a János-evangélium végtelenül mély kútfő, a Lukács-evangélium tárgyalásával is lehet még olyan tanulni, amit a János-evangélium útján nem lehet. Amit a János-evangéliumról szóló ciklus idején a kereszténység mélységes eszméinek neveztünk, az még egyáltalán nem a kereszténység a maga teljes mélységében. Van lehetőség arra is, hogy más kiinduló pontból jussunk el a kereszténység mélységeibe, és ezt éppen azzal tesszük meg, hogy a Lukács-evangéliumot tesszük antropozófiai, szellemtudományos tárgyalásunk középpontjába.

Vegyünk most szemügyre néhány dolgot annak az állításnak a megértésére, hogy a Lukács-evangéliumból is van mit merítenünk, még akkor is, ha a János-evangélium mélységeit kimerítettük. Abból kell kiindulnunk, amit a János-evangélium taglalásának minden sorával kiemeltünk, hogy az olyan kútfőket, mint az evangéliumok, olyan emberek szerkesztették meg, akik az élet és a lét lényegébe mélyebben beleláttak, akik mint beavatottak és mint szellemi látók, beleláttak a világ mélységeibe. Ha tehát a „beavatott” és a „szellemi látó” kifejezéseket általánosságban mondjuk ki, egyenlő jelentőségűekként használhatjuk őket. Ha azonban most már antropozófiai fejtegetéseink során a szellemi élet mélyebb rétegeibe akarunk behatolni, akkor mégis meg kell különböztetnünk e két kategóriát azok között az emberek között, akik a lét érzékfeletti birodalmaiba az utat megtalálták. Van bizonyos szempontból különbség a beavatott és a szellemi látó között, noha semmi sem gátolja meg azt, hogy a beavatott egyúttal szellemi látó, és a szellemi látó egyúttal bizonyos fokig beavatott legyen. Ha pontos különbséget akarunk tenni e kétféle kategóriájú ember között - a beavatott és a szellemi látó között - akkor emlékezetünkbe kell idéznünk a „Hogyan jutunk a magasabb világok megismeréséhez?” című könyvem fejtegetéseit. Arra kell gondolnunk, hogy három fokozat van, amelyek a világ megszokott szemléletén túl vezetnek.

Az a megismerés, ami egyelőre az ember számára hozzáférhető, így jellemezhető: az ember a világot érzékeivel szemléli, értelmével és egyéb lelki erőivel a szemléletet magáévá teszi. Ezen felül van a világ megismerésének három másik foka: az első az úgynevezett irnaginatív megismerés, a második az inspiratív megismerés és a harmadik fok az intuitív megismerés, ha az „intuáció” szót a maga valódi szellemtudományos értelmében fogjuk fel.

Ki rendelkezik tehát irnaginatív megismeréssel? Akinek szellemi szemei előtt képekben kitarul az, ami az érzéki világ mögött van, képek hatalmas, karmikus tablójában. Ezek a képek azonban egyáltalán nem hasonlítanak ahhoz, amit a közönséges életben képeknek nevezünk. Eltekintve attól a különbségtől, hogy az irnaginatív megismerés képeinél a háromdimenziós tér törvényei nincsenek meg, ezeknek az irnaginatív képeknek még más olyan sajátosságaik is vannak, amelyek a közönséges érzéki világban semmivel sem hasonlíthatók össze.

Az irnaginatív világról képet alkothatunk, ha elgondoljuk, hogy egy növény áll előttünk, és képesek vagyunk mindazt, amit a szem, mint színt észlel, kivonni a növényből, úgy, hogy az valóban szabadon lebeg a levegőben. Ha csak azt tennénk, hogy a növényben lévő színt kivonjuk, és szabadon magunk előtt lebegtetjük, akkor halott szín állna előttünk. A látó előtt azonban ez a színelv egyáltalán nem marad halott színekép, hanem ha azt, ami a dologban szín, kihúzza belőlük, akkor felkészültsége és gyakorlatai folytán a szellemiség ezt a színeképet elkezd élettel megtölteni, ugyanúgy, ahogy az érzéki világban a növény anyagiséga is élettel teli volt. Ekkor az ember előtt nem egy halott színelv áll, hanem szabadon lebegve egy színes fény, a legkülönbözőbb módon csillogva és sziporkázva, de bensejében élettel telve, így tehát minden egyes szín egy szellemi-lelki lény sajátosságának a kifejezője, aki az érzéki világban nem észlelhető, azaz, az érzékelhető növény színe a látó számára lelki-szellemi lények kifejezőjévé kezd válni.

Gondoljunk el egy világot ilyen különbözőképpen tükröződő színelakokkal telve, folyton változva, átalakulva, de úgy, hogy a tekintet nem korlátozódik a színekre, mint egy festményénél, amely színreflexben csillámuk, hanem ezek szellemi-lelki lények kifejeződései. Ekkorígy szólhatunk: ha itt felvillan egy zöld színekép, akkor ez nekem azt jelenti, hogy mögötte egy értelmes lény van, vagy ha egy világos piros színekép villan fel, akkor az egy szenvedélyes lény kifejeződése. Gondoljunk el ezt az egymásba áramló szintengert - azt is mondhatnám, hogy a hangérzetek,

színerzetek tengerét, mert mindezek a mögöttük álló szellemi lények kifejeződései - akkor megkapjuk azt, amit imaginatív világnak nevezünk. Ez nem olyasvalami, amit közönségesen imaginációnak nevezhetünk, nem képzelődés, hanem egy reális világ. Különbözik az érzékszervek által felfogott világtól.

Az imaginatív világon belül mindazzal találkozik az ember, ami az érzékelhető világ mögött van, amit „érzékelő érzékszerveivel” - ha szabad ezt így mondani - nem észlel, tehát az emberi étertestet és asztrálistet. Aki szellemi látó, és a világot az imaginatív megismerés útján ismeri meg, ahogy az érzékelhető világban az utcán menve a mellette elhaladó embereket külsejük szerint ismeri fel. Pontosabban ismerjük meg őket, ha alkalmunk van beszélni velük. Akkor az emberek szavaikkal mást is kifejezésre juttatnak, mintha csak az utcán látjuk őket. Egy mellettünk elhaladó embernél - hogy csak ennyit említsek - nem láthatjuk, hogy belső fájdalom vagy öröm van a lelkében, szorongás vagy elragadtatás hatja át a lelkét. Mindezt megtudjuk, ha beszélünk vele. Az egyik esetben azzal, amit látunk belőle, saját hozzájárulása nélkül közöl valamit magáról, a másik esetben saját maga ismerteti meg magát, így van ez az érzékfeletti világ lényeivel is.

Aki mint szellemi látó, az érzékfeletti világot imagináció útján ismeri meg, az csak a szellemi-lelki külső oldalt ismeri. De ha az imaginatív megismeréstől az inspiratív megismeréshez emelkedik fel, beszélni is hallja őket, akkor ez valóban igazi kapcsolat ezekkel a lényekkel. Akkor saját lényükből közlik, mik és kik ők. Ezért az inspiráció magasabb megismerési fok, mint a pusztán imagináció, és többet tud meg az ember a szellemi-lelki világ lényeiről, ha felemelkedik az inspirációhoz, mint amennyit az imaginatív megismerés nyújthat.

Még magasabb fokú megismerés az intuíció - amennyiben az intuíció szót nem a közönséges szóhasználat szerint alkalmazzuk, hanem valódi szellemtudományos értelemben. Itt az intuíció olyan megismerés, amelynél az ember nemcsak szellemileg hallhatja meg, amit a lények saját magukról közölnek, hanem egyé válik magával a lényvel, belemerül abba. Ez a szellemi megismerés magasabb foka, mert feltételezi, hogy az ember előzőleg minden lény iránt kifejlesztette magában a szeretetnek azt a fokát, amelyen nem tesz különbséget már önmaga és a szellemi környezet más lényei között. Ekkor saját lényét úgyszólván kiárasztja az egész szellemi környezetre, tehát valóban nem kívül van a többi lényen, hanem azokon belül, bennük. Minthogy ez csak az isteni-szellemi világgal szemben lehetséges, ezért az intuíció, azaz „Istenben élni” kifejezés teljesen jogos, így áll előttünk az érzékfeletti világ megismerésének ez a három foka: az imagináció, az inspiráció és az intuíció.

Ennek a három foknak az eléréséhez megvan a lehetőség. Az is lehet azonban, hogy például valamelyik inkarnációban csak az imaginációig jut el valaki, akkor a szellemi látó előtt rejtve maradnak a szellemi világoknak azok a birodalmi, amelyek csak az inspirációval és intuícióval érhetők el. Akkor ez az ember „szellemi látó”. A mi időnkben nem szokás valakit az érzékfeletti megismerés magasabb fokaira felvezetni anélkül, hogy az imaginatív fokot ne érte volna el. Így a mai körülmények között nemigen fordul elő az a lehetőség, hogy valaki kihagyja az imaginatív fokot, és azonnal az inspiráció és intuíció fokára emelkedjen. Ami azonban most teljesen lehetetlen, az bizonyos korábbi időkben megtörténhetett, és meg is történt.

Voltak olyan idők az emberiség fejlődésében, amikor az emberek különböző individuumokra oszlottak: egy részük az imaginációt érte el, a másik az inspirációt és intuíciót, így például voltak

olyan misztériumhelyek, ahol az ember szellemi szemei úgy nyíltak fel, hogy az imagináció területe volt számukra hozzáférhető, hogy feltárult a képek szimbolikus világa. S mivel ilyen fokban szellemi látók voltak, így szóltak: ebben az inkarnációban lemondok arról, hogy elérjem az inspiráció és intuíció magas fokát. - Ezzel alkalmassá tették magukat arra, hogy az imagináció világán belül pontosan és világosan lássanak.

Ehhez azonban szükségük volt valamire. Aki csak az imagináció világában akar látni, és lemond az inspiráció és in-

tuíció világába való behatolásról, az bizonyos mértékig a bizonytalanság világában él. A hömpölygő, áramló imaginatív világ úgyszólván parttalan, és az ember, ha saját magára hagyatkozik leikével, ide-oda úszik benne anélkül, hogy a célt és az irányt pontosan ismerné. Ezért azokban az időkben és azoknál a népeknél, ahol bizonyos emberek lemondtak a magasabb megismerési fokról, szükséges volt, hogy a látó imaginatív emberek teljes odaadással kapcsolódjanak vezetőjükhöz, akinek szellemi látóképessége az inspiráció és intuíció részére is nyitva volt. Mert csak az inspiráció és intuíció ad biztonságot a szellemi világban, hogy tudhassuk: arra vezet az út, ott a cél. Ha viszont az inspiratív megismerés hiányzik, a látó nem képes azt mondani: arra vezet az út, oda kell mennem, hogy célhoz érjek. Ha tehát ezt mi nem tudjuk mondani, akkor egy tapasztalt vezetőre kell bízunk magunkat, aki ezt megmondja. Ezért hangsúlyozzák sok helyen, hogy aki eljut az imaginatív megismerésig, az belső leg kapcsolódjon a guruhoz, a vezetőhöz, aki élményeiben irányt és célt mutat.

Másrészt bizonyos korokban - ma ez már nem történik meg - az is hasznos volt, hogy másokat bizonyos módon átugrattak az imaginatív megismerésen, és azonnal az inspiratív vagy az intuitív megismeréshez vezettek el. Ezek az emberek arról mondtak le, hogy a szellemi világ imaginatív képét lássák maguk körül, a szellemi világnak csak azokat a benyomásait élték át, amelyek a szellemi lények belső mivoltának megnyilatkozásai. Ezek szellemi füllel hallgatták azt, amit a szellemi világ lényei mondanak. Olyan ez, mintha fal volna köztünk és egy másik ember között, akit nem látunk, de halljuk beszélni a fal mögött. Teljes mértékben megvan annak a lehetősége, hogy valaki lemond a látásról a szellemi világban, hogy ezáltal gyorsabban jusson el a szellemi lények kijelentéseinek meghallgatásához. Teljesen közömbös, hogy látja-e valaki az imaginatív világ képeit vagy nem, ha képes szellemi füllel észlelni azt, amit a érzékfeletti világban lévő lények magukról mondanak. Ekkor azt mondjuk erről az emberről: meg van áldva a „belső szóval” - ellentétben a

külső szóval, amivel a fizikai világban érintkezünk embertársainkkal, így fogalmat alkothatunk azokról az emberekről, akik anélkül, hogy az imaginatív világot látnák, rendelkeznek a belső szóval, hallják a szellemi lények szavait, és azokat másokkal közölhetik.

Az emberiség fejlődésében volt egy olyan időszak, amikor a misztériumhelyeken e kétfajta érzékfeletti tapasztalattal rendelkező emberek összedolgoztak, s azzal, hogy az egyik ember lemondott arról, amit a másik észlelt, pontosabban és világosabban ki tudta alakítani azt, amire képes volt; csodás, szép együttműködés jött létre a misztériumokon belül. Rendelkeztek imaginatív látókkal, akik főleg arra képezték ki magukat, hogy a képek világát lássák, s rendelkeztek olyanokkal, akik az imagináció világát átugrattak, és arra képezték ki magukat, hogy a belső szót vegyék fel lelkükbe az inspiráció útján, így az egyik közölhette a másikkal azt, amit sajátos kiképzése útján tapasztalhatott. Ez lehetséges volt abban a korban, amikor az egymás iránti bizalomnak olyan foka létezett az emberek között, ami ma már ki van zárva, egyszerűen a jelenlegi fejlődés következtében. Ma nem hisz az ember a másikkal olyan erősen, hogy csak

odafigyeljen arra, amit az elmond az imaginatív világ képeiről, és aztán hozzáfűzze azt, amit saját maga tud az inspiráció folytán, abban a szent hitben, hogy a másik leírásai helyesek. Ma minden ember maga akar látni. Ez a mi korunk jogos magatartása. Ma kevesen lennének megelégedve az imagináció olyan egyoldalú kialakításával, ahogy az bizonyos időkben általános volt. Ezért a mai idők részére az szükséges, hogy mindenki fokozatosan érje el a magasabb megismerés három fokát, anélkül, hogy valamelyiket kihagyná.

Az érzékfeletti megismerés valamennyi fokán találkozunk azokkal a nagy titkokkal, amelyek a Krisztus-eseménnyel függenek össze, úgy, hogy az imaginatív, az inspiratív és az intuitív megismerés sokat, végtelenül sokat mond el a Krisztus-eseményről.

Ha tehát most - ebből a nézőpontból kiindulva - visszapillantunk az evangéliumokra, azt mondhatjuk, hogy a János-

evangélium egy olyan beavatott szempontjai szerint íródott, aki a világ titkait egészen az intuícióig ismerte, aki tehát a Krisztus-eseményt az érzékfeletti világ szemlélete szerint egészen az intuícióig írta le. Aki azonban pontosan belemerül a Jánosevangélium sajátosságaiba - ahogy ebben az előadás-sorozatban látni fogjuk - annak be kell vallania, hogy mindaz, ami a legvilágosabban áll előttünk a János-evangéliumban, az az inspiráció és intuíció szempontjai szerint hangzik el, ellenben mindaz, ami az imagináció képeiből adódik, elhalványul és jelentéktelen. Ezért a János-evangélium szerzőjét - eltekintve attól, amit az imagináció útján vett be a műbe - a Krisztus-esemény olyan hírnökének tekintjük, aki a belső szóval rendelkezik, egészen az intuíció fokáig. Ezért beszél a János-evangélium írója lényegében úgy, hogy Krisztus birodalmának titkait a belső szó, a Logosz birtokosaként jellemzi. Inspirált-intuitív megismerés az alapja a János-evangéliumnak.

Másként áll a dolog a másik három evangéliummal. Ezek közül egyik sem fejezi ki olyan világosan azt, amit mondani akar, mint a Lukács-evangélium írója. Rövid előszóval indul, ami körülbelül azt mondja, hogy már sokan előtte elmondták és összegyűjtötték mindazt, ami ismert volt a palesztinai eseményekről, s most a Lukács-evangélium írója elhatározta, hogy rendbe szedi és leírja ezt. Ez után jelentős szavak következnek: amit azok tudnak, akik kezdettől fogva „szemtanúi és szolgálói voltak az igének”. Ezek szerint azt akarja elmondani, amit a szemtanúk - helyesebb, ha a „szellemi látók” kifejezést használjuk - és az ige szolgálói tudnak. A Lukács-evangélium értelmében „látók” azok, akik imaginatív látással rendelkeznek, akik be tudnak hatolni a képek világába, és ott a Krisztus-eseményt észlelni tudják, akik főleg arra vannak kiképezve, hogy ilyen imaginációkat lássanak, tehát szellemi látók, akik pontosan és helyesen látnak. Ezeknek a közlései szolgálnak alapul a Lukács-evangélium írójának - akik ugyanakkor a „ige szolgálói” is voltak. Milyen jelentőségteljes kifejezés! Nem azt mondja, hogy birtokosai az igének, hiszen akkor a teljes inspirációval bírnának, hanem „szolgálói” az igének, tehát olyan emberek, akik nem rendelkeznek olyan mértékben az inspirációval, mint amilyen mértékben saját látásuk alapján rendelkezésükre állnak az imaginációk, hanem akiknek kinyilatkoztatások, az inspiratív világ kinyilatkoztatásai állnak rendelkezésére. Velük, a szolgálókkal közlik azt, amit az inspirált észlelt, hirdethetik azt, mert inspiratív tanítók elmondták nekik. Szolgák ők, nem tulajdonosai az igének.

Így a Lukács-evangélium azoknak a közlésére hagyatkozik, akik szellemi látók, saját tapasztalataik vannak a szellemi világban, akik megtanulták, hogy az imaginatív világban látottakat az inspirált ember eszközeivel fejezzék ki. Akik az ige szolgálói lettek.

Ez is egyik példája annak, mennyire pontosan beszélnek az evangéliumok, mennyire szó

szerint, pontosan kell értenünk a szavakat. A szellemtudomány alapján írt ilyen forrásokban minden egzakt és pontos, és a modern embernek gyakran fogalma sincs arról a pontosságról, egzaktságról, amellyel ezekben a forrásokban a szavakat megválogatták.

Most is, mint mindig, amikor antropozófiai szempontból vizsgálódunk, emlékeznünk kell arra, hogy a szellemtudományos megismerésnek az evangéliumok tulajdonképpen nem forrásai. Amiért valami benne van az evangéliumokban, még nem lenne feltétlenül igazság annak számára, aki szigorúan szellemtudományos alapon áll. A szellemtudomány embere nem írott forrásokból merít, hanem abból, amit maga a szellemtudomány az ő korában nyújt. Amit korunkban a szellemi világ lényei el kell, hogy mondjanak a beavatottaknak és a szellemi látóknak, az a forrása a tulajdonképpeni szellemtudománynak, a beavatottaknak és a szellemi látóknak. És ezek a források a mi időnkben bizonyos vonatkozásban ugyanazok, mint azokban az időkben voltak, amelyeket leírtam. Ezért ma is azokat az embereket nevezhetjük látóknak, akik belelátanak az imaginatív világba, és beavatottaknak csupán azokat, akik az inspiráció és intuíció fokára tudnak emelkedni, így a látó kife-

jezés ezekben az időkben nem szükségképpen esik egybe a beavatott szóval.

Amit a János-evangélium elmond, csak olyan beavatott kutatásán alapulhat, aki fel tudott emelkedni az inspiratív és intuitív megismerésig. A többi evangélium imaginatív szellemi látók közlésein nyugszik, akik tehát saját maguk nem tudtak az inspiratív és intuitív világig felemelkedni, így ha a különbséget szem előtt tartjuk, a János-evangélium beavatáson alapszik, a másik három evangélium, és különösen a Lukács-evangélium, magának az írójának a kijelentése szerint is, szellemi látáson. És mivel mindent segítségül hív, amit a legképzettebb látó látni képes, pontos kép tárul elénk arra nézve, amit a János-evangélium csak halvány képekben tud ábrázolni. A különbség kiemelésére, világosabbá tételére még a következőket mondom el.

Tegyük fel - ami ma nemigen fordul elő - hogy valaki beavatott lenne, úgy, hogy az inspiráció és intuíció világa nyitva állna előtte, de nem volna látó, nem látná az imaginatív világot. Találkozik egy másik emberrel, aki tehát egyáltalán nem beavatott, de aki előtt valamilyen körülmény következtében az imaginatív világ áll nyitva, úgyhogy az egész imagináció területét láthatja. Ez utóbbi az előbbivel sok mindent tud közölni, amit az nem lát, azonban az inspiráció folytán meg tud magyarázni, saját maga azonban nem láthat, mert ez a képesség hiányzik nála. Ma számos olyan ember van, aki látó, anélkül, hogy beavatott lenne, fordított eset alig fordul elő. Ha mégis előfordulna, hogy valaki beavatott, és noha rendelkezik a lát-nokság adományával, valamilyen oknál fogva egyes esetekben nem jut el az imagináció látásához, akkor egy szellemi látó sok olyat tudna neki mondani, ami még ismeretlen előtte.

Mindig szigorúan hangsúlyoznunk kell, hogy az antropozófia vagy szellemtudomány a beavatottak forrásain alapszik. Tehát sem a János-evangélium, sem a többi evangélium nem forrásai megismerésének. Amit ma történelmi kútfők nélkül fel lehet kutatni, az a forrás az antropozófiai megismerés számára. Ekkor elővesszük a kútfőket, és megpróbáljuk őket összehasonlí-

tani azzal, amit a szellemi kutató ma megtalálhat. Amit a szellemi kutatás ma a Krisztus-eseményre vonatkozóan bármely pillanatban kútfő nélkül meg tud találni, azt a János-evangéliumban találjuk meg a legnagyobb szerűben. Azért olyan értékes irat ez, mert megmutatja nekünk, hogy amikor íródott, volt valaki, aki úgy írt, ahogy ma írhat az, aki be van avatva a szellemi világba. Úgyszólván ugyanaz a hang szól hozzánk az évszázadok mélységein keresztül, mint amit ma hallani lehet.

Hasonló az eset a többi evangéliummal és a Lukács-evangéliummal szemben is. Nem azok a képek a forrásaink a magasabb világok megismeréséhez, amelyeket a Lukács-evangélium írója vázol, hanem az, amit maga az érzékfeletti világokba való felemelkedés nyújt számunkra. Ha a Krisztus-eseményről beszélünk, akkor a képeknek és imaginációknak az a nagy tablója számunkra a forrás, amely akkor tárul fel, ha tekintetünket időszámításunk kezdetére irányítjuk, és azt, ami előttünk áll, összehasonlítjuk azokkal a képekkel és imaginációkkal, amelyeket a Lukács-evangélium elmond. Ez az előadás-sorozat megmutatja majd nekünk, milyenek azok az imaginatív képek, amelyeket a mai ember szerezhet azokkal szemben, amelyeket a Lukács-evangélium ábrázol.

Az igazság a következő: a múlt eseményeire vonatkozó szellemi kutatás részére csak egy forrás létezik. Ez a forrás nem található külső okmányokban. Sem kövek, amelyeket a földből kiásunk, sem okmányok, amelyeket a levéltárak megőriztek, sem az, amit a történetírók írtak - inspiráltak vagy nem inspiráltak - mindez nem forrása a szellemtudománynak. Amit az elmúlhatatlan krónikában, az Akasha-krónikában olvashatunk, az a forrás részünkre a szellemi kutatásban. Megvan a lehetősége annak, hogy ami megtörtént, azt a külső forrásmunka nélkül megismerjük, így a mai ember, ha a múlttól akar hírt szerezni, két utat választhat. Vetheti a külső dokumentumokat vagy a történelmi iratokat - ha a külső eseményekre vonatkozóan akar valamit megtudni - vagy ha valamit a szellemi körülményekről akar megtudni, vetheti a vallásos iratokat. Vagy fel-

teheti a kérdést: mit tudnak mondani azok az emberek, akik szellemi szemeik részére megnyitották azt az elpusztíthatatlan krónikát, amit Akasha-krónikának nevezünk, azt a nagy tablót, amelyben elmúlhatatlan írással fel van jegyezve minden, ami valaha is történt a világ, a föld és az emberiség történelmében. Ezt a krónikát fokozatosan megtanulja olvasni az az ember, aki az érzékfeletti világba emelkedik. Ez nem közönséges írás. Gondoljuk el az események folyását szellemi szemeink elé állítva, úgy, ahogy lejátszódtak. Gondoljuk el Augustus császárt minden tettével, amint ködképszerűen előttünk áll. Így áll ez a szellemi kutató előtt, és ezt minden órában láthatja, tapasztalhatja. Nincs szüksége külső bizonyítékokra. Tekintetét csak oda kell irányítania a világ- vagy az emberiségtörténet egy bizonyos pontjára, és a megtörtént események szellemi képekben, szellemi szemei előtt fognak állni, így képes a szellemi tekintet a múlt időközön végigjárni. Amit ott lát, azt nevezzük a szellemi kutatás eredményének.

Mi történt akkor, azokban az időkben, amelyekkel időszámításunk kezdődik? Ami ott történt, az szellemi látással látható, és összehasonlítható azzal, amit például a Lukács-evangélium elmond. Ebből a szellemi kutató megtudja, hogy abban az időben ugyanúgy voltak szellemi látók, mint ma, a múltat éppen úgy képesek voltak meglátni, és amit saját korukban közölni tudtak, azt összehasonlíthatjuk azzal, amit az Akasha-krónikában erről az időszakról megláthatunk.

Ismételten lelkünk elé kell idéznünk, hogy nem forrásmunkákból meritünk, hanem magából a szellemi kutatásból, és hogy amit a szellemi kutatásból meritettünk, azt megkeressük a forrásművekben. Ezzel a forrásmunkák értéke növekszik, és azok tartalmának igazságáról saját kutatásaink alapján tudunk ítéletet mondani. Emelkednek szemünkben, mint az igazság kifejezői, mivel az igazságot saját magunk megismerhetjük. A most kimondott igazsághoz azonban hozzá kell fűznünk, hogy az Akasha-krónika olvasása nem olyan könnyű, mint a fizikai világ szemlélése. Egy sajátos példán szeretném szemléltetni azt, hogy milyen nehézségek rejlenek például, az Akasha-krónika olvasásánál. Magán az emberen szeretném szemléltetni.

Tudjuk az elemi antropozófiából, hogy az ember fizikai testből, étertestből, asztrálestből és énből áll. Abban a pillanatban, amikor az embert nem pusztán fizikai síkon szemléljük, hanem felemelkedünk a szellemi világba, megkezdődnek a nehézségek. Ha egy ember a fizikai síkon áll előttünk, akkor egységben látjuk, akkor fizikai teste, éterteste, asztrálestje és énje ott van előttünk. Nappal megfigyelve az embert, mindez egységet alkot. Mihelyt azonban nem nappal figyeljük meg, fel kell emelkednünk a magasabb világokba, és amikor ez a felemelkedés szükségessé válik, azonnal elkezdődnek a nehézségek. Amikor például, éjjel, ha az egész embert látni akarjuk, és felemelkedünk az imaginációk világába, hogy asztrálestét meglássuk, mert a fizikai testen kívül van, akkor az ember lényét egymástól elválasztott két részben látjuk.

Amit most elmondok, a legritkább esetben fordul elő, mert az ember megfigyelése még viszonylag könnyű, de ebből képet kaphatunk a nehézségekről. Gondoljuk el, hogy valaki belép egy helyiségbe, ahol sokan alszanak. Látja az ágyban fekvő fizikai testeket, és ha látónoki képességekkel rendelkezik, az étertesteket is, majd ha látónokian felemelkedik, látja az asztrálesteket. De ez az asztrális világ az áthatolhatóság világa. Fent az asztrális világban az asztrálestek keresztülhatolnak egymáson. És noha iskolázott szellemi látóval ez nem történik meg könnyen, mégis megeshet, hogy egy csoport alvó emberre tekintve összetévesztheti, hogy melyik asztrálest melyik fizikai testhez tartozik. Azt mondtam, nem történik meg könnyen, mert ez a látás aránylag a legalacsonyabb fokú látáshoz tartozik, és mert az, aki idáig eljut, jól elő van készítve arra, hogyan kell az ilyen esetekben megkülönböztetéseket tenni. De ha a magasabb világokban nem az embert szemléljük, hanem más szellemi lényeket, akkor már a nehézségek kezdenek igen nagyok lenni. Az emberre nézve is már igen nagyok, ha nem a je-

lenlegi embert, hanem egész lényét szemléljük, ahogyan az inkarnációkon keresztül megy.

Ha tehát egy most élő ember teljes lényét szemléljük, így szólunk: hol volt énje az előző inkarnációban? - Akkor át kell mennünk a devacháni világon annak előbbi inkarnációjához. Ott meg kell, hogy tudjuk állapítani, melyik én tartozott ennek az embernek előző inkarnációihoz. Akkor már bonyolult módon lehet csak összefogni a folytatólagos ént és a különböző fokokat itt lent a Földön. Itt már könnyű hibát ejteni, és könnyű tévedésbe esni, amikor egy ének a korábbi testekben való tartózkodását keressük. Ha tehát felemelkedünk a magasabb világokba, nem könnyű dolog mindazt, ami egy emberhez, egy személyiséghez tartozik, összefogni azzal, ami az Akasha-krónikában annak korábbi inkarnációiként van feljegyezve.

Tegyük fel, hogy valaki feladatául tűzné ki: egy ember van előtte, mondjuk Hans Müller, és ő, mint szellemi látó, vagy mint beavatott, megkérdezné: kik a fizikai elődei ennek a Hans Müllernek? Tegyük fel, hogy minden külső dokumentum elveszett, csak az Akasha-krónikára lehet támaszkodni. Itt tehát fel kellene keresnie fizikai őseit, apját, anyját, nagyapját, stb. Meg kellene állapítania az Akasha-krónikából, hogyan fejlődött a fizikai test a fizikai származási vonalon. Továbbá felmerülhetne a kérdés: melyek voltak ennek az embernek a korábbi inkarnációi? Itt egészen más úton kell haladni, mint amikor a fizikai őshöz eljut valaki. Ott talán sok-sok időt kell visszafelé megjárnia, ha az én korábbi inkarnációihoz el akar jutni. Ott két áramlat van már: sem a fizikai test - ahogy előttünk áll - nem egészen új teremtmény, mert a fizikai vonalon az őstől ered, sem az én nem az, mert kapcsolódik a korábbi inkarnációkhoz.

Ami azonban érvényes a fizikai testre és az éntre, érvényes a közbeeső részekre, az éter- és asztrálestre is. A legtöbben önközül tudják, hogy az étertest sem teljesen új teremtmény, hanem valamilyen utat megjárhatott már, a legkülönbözőbb formákon át. Említettem, hogy Zarathustra éterteste új-

ból megjelent Mózes étertestében. Ez ugyanaz az étertest. Ha valaki Mózes fizikai őseit kutatná, megkapná az egyik vonalat, ha étertestének őseit kutatná, egy másik vonalat kapna, ott Zarathustra étertestéig mehetne vissza, és más étertestekig.

Ahogy a fizikai testnél egészen más áramlásokat kell követni, mint az étertestnél, így van ez az asztrálestnél is. Az emberi természet minden egyes részétől kiindulva a legkülönbözőbb áramlatokhoz jutunk el. Így elmondhatjuk: az étertest egy étertestnek éterikus újratestesülése, amely egészen más individualitásban volt, egyáltalán nem abban, amelyben az én előzőleg megtestesült. Ugyanezt elmondhatjuk az asztrálestre is.

Ha felemelkedünk a magasabb világokba, hogy az ember lényének magasabb részeit kikutassuk, ott az egyes áramlatok mind szétválnak egymástól. Az egyik ebbe, a másik abba az irányba vezet, és ezért igen bonyolult folyamatokhoz jutunk el a szellemi világban. Ha tehát valakit a szellemi kutatás szempontjai szerint teljesen meg akarunk érteni, nem írhatjuk le őt pusztán úgy, mint őseinek egyik utódját, de úgy sem, hogy az étertestét vagy az asztrálestét ebből vagy abból a lényből levezetjük, hanem teljesen végig kell gondolnunk, hogy tette meg mind a négy rész a maga útját addig, hogy ebbe a lénybe most benyomult. Ez nem lehet egyszerre megtenni. Meg lehet például, tenni, hogy követjük az utat, amelyet az étertest megjárt, és ott fontos dolgok derülhetnek ki. Aztán másvalaki az asztrálest útját követi. Az egyik ember az étertestre, a másik az asztrálestre helyezheti a főbb hangsúlyt, és fejtegetéseit ennek megfelelően teheti meg. Aki nem veszi figyelembe mindazt, amit a szellemi látók mondanak egy lény felől, akinek mindegy, hogy az egyik ezt mondja, a másik azt, annak úgy tűnik, mintha mindig ugyanarról beszélne. Akinek ugyanazt mondja az, aki csak a fizikai személyt ismerteti, mint az, aki az étertestet írja le, az állandóan azt hiszi, hogy Hans Müller lényét mondják el neki.

Ez képet adhat a viszonyok bonyolultságáról, amelyekkel találkozunk, amikor a tisztánlátó beavatott-kutató szempontjából a világ bármelyik jelenségének lényegét - legyen az egy em-

béré vagy bármely más lényé - ismertetni akarjuk. Amit most mondtam, azt el kellett mondanom, mert ebből láthatjuk, hogy csak a legátfogóbb, az Akasha-krónikában minden irányban kiterjedő kutatás állíthat szellemi szemeink elé bármely lényt.

Az a lény, aki itt áll előttünk, abban az értelemben is, ahogyan a János-evangélium leírja - akár a János-keresztelő előtt, akár utána, akár Názáreti Jézusnak hívjuk, a keresztelő előtt, akár Krisztusnak a János-keresztelő után - előttünk áll egy énnel, egy asztrálesttel, egy étertesttel és egy fizikai testtel. Ezeket az Akasha-krónika szerint csak akkor ismerhetjük meg tökéletesen, ha követjük az utakat, amelyeket az akkori Jézus Krisztus lényének ez a négy része az emberiségfejlődésben megjárt. Csak akkor érthetjük meg azokat helyesen. Itt arról van szó, hogy a mai szellemi kutatás szempontjából teljesen megértsük a Krisztus-eseményről szóló közléseket, mert fényt kell derítenünk arra, ami látszólag ellentmondás a négy evangéliumban.

Már gyakran rámutattam, mi az oka annak, hogy a mai, pusztán materiális kutatás nem tudja belátni a János-evangélium nagy értékét, igazságértékét, mert nem tudja megérteni, hogy egy magasabb fokú beavatott másképpen lát, mélyebben, mint más. A többi három evangélium, a szinoptikusok között iparkodnak egybehangzást megállapítani azok, akik a Jánosevangéliummal nem tudnak zöldágra vergődni. De egybehangzást létrehozni, ha csupán a külső materiális jegyeket vesszük alapul, nehezen lehet. Mert ami a holnapi előadásunkban különleges fontosságú lesz: a Názáreti Jézus élete a János-keresztelő előtt, az két evangélista leírásában áll előttünk: a Mátéevangéliumban, és a Lukács-evangélium írójának előadásában. A külső materialista tárgyalásmód számára olyan különbségek vannak, amelyek egy csipetnyit sem

kisebbség, mint az a különbség, aminek a létezését el kell ismernünk a többi három evangélium és a János-evangélium között.

Nézzük a tényeket. A Máté-evangélium írója előadja, hogy a kereszténység megalapítójának születését előre meghirdetik, hogy ez a születés megtörténik, mágusok jönnek napkeletről, akik látták a csillagot és az elvezette őket oda, ahol a Megváltó meg fog születni. Elmondja továbbá, hogy Heródes erre figyel, és hogy intézkedését, a betlehemi gyermekgyilkosságot elkerüljék, a Megváltó szülei a gyermekkel Egyiptomba menekülnek. Amikor Heródes meghal, József, Jézus atyja jelzést kap, hogy ismét visszatérhet, és vissza is tér, de Heródes utódjától való félelmében nem Betlehembe megy, hanem Názáret-be. Ma még eltekintek Keresztelő János híradásáról, de már most szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy a Lukács- és a Máté-evangéliumot összehasonlítva a kettőben a Názáreti Jézus jövetelének hírül adása egészen különböző módon történik meg: az egyiknél Józsefnek, a másiknál Máriának.

Lukácsnál látjuk *aztán*, hogy a Názáreti Jézus szülei eredetileg Názáretben laknak, és egy alkalommal, nevezetesen a népszámláláskor Betlehembe mennek. Ottani tartózkodásukkor születik meg Jézus. Nyolc nap múlva megtörténik a körülmételezés - szó sincs Egyiptomba menekülésről - s bizonyos idő múlva, nem túl sokára a gyermeket bemutatják a templomban. Látjuk, hogy megtörténik a szokásos áldozat bemutatása, aztán a szülők hazamennek Názáretbe és ott tovább élnek. Később egy jelentős esemény következik be, az a jelenet, hogy a 12 éves Jézus szüleivel Jeruzsálembe megy, majd a templomban hátra marad, szülei keresik, és megtalálják az írástudók között, akik előtt úgy áll, mint aki jártas az írásokban, és közöttük értelmesen és bölcsen viselkedik. Aztán elmondja az evangélium, hogy a szülők hazaviszik a gyermeket, az felnőtt, de semmi jelentőset nem hallunk felőle a János-keresztelőig.

Itt áll előttünk a Názáreti Jézus kétféle története mielőtt Krisztust magába fogadja. Aki e kettőt össze akarja egyeztetni, mindenekelőtt fel kell tennie azt a kérdést, hogy hogyan illesse egybe azt az elbeszélést, amely szerint a szülők, József és Mária, közvetlenül Jézus születése után intést kapnak, hogy meneküljenek el a gyermekkel Egyiptomba, majd pedig hogy térjenek haza; hogyan illesse össze ezt a szokott materializ-

mus útján a Lukács-evangélium által elmondott templomi bemutatásjelenetével.

Meg fogjuk látni, hogy ami a fizikai felfogás szerint látszólag tökéletes ellentmondás, az a szellemtudomány megvilágításában igazságként fog megjelenni számunkra. Mind a kettő igaz, noha a fizikai világban látszólag ellentmondanak egymásnak. Éppen a három szinoptikus evangélium, a Máté-, a Márk- és a Lukács-evangélium kellene, hogy az embereket, az emberiség történelmének szellemi felfogására elvezesse. Mert látnunk kellene, hogy semmit sem lehet elérni azzal, hogy ha nem gondolkodunk el az ilyen kútfők látszólagos ellentmondásain, vagy ha „költészetről” beszélünk ott, ahol a realitásokkal nem tudunk boldogulni.

Éppen ezúttal lesz alkalmunk olyan dolgokról behatóan szólni, amelyekre a János-evangélium nem ad ösztönzést, azokról az eseményekről ugyanis, amelyek a János-keresztelő előtt, Jézus Krisztusnak a Názáreti Jézus három testiségébe való behatolása előtt végbementek. És a kereszténység több fontos rejtélye fog megoldódni azáltal, hogy - az Akasha-krónikából kikutatva - hallani fogjuk, milyen volt a Názáreti Jézus lény, mielőtt Krisztus az ő három testiségét elfoglalta.

Holnap azzal fogjuk kezdeni, hogy a Názáreti Jézus lényét kikutatjuk az Akasha-krónikából, hogy utána feltegyük a kérdést: hogyan viszonylik az ebből a forrásból meríthető tudásunk a Názáreti Jézus igazi lényét illetően ahhoz, amit a Lukács-evangélium mond el, mint olyan

közlést, ami azoktól származott, akik akkoriban „szellemi látók”, illetve az ige, a Lo-gosz szolgálói voltak?

MÁSODIK ELŐADÁS

A kereszténység különböző korszakaiban a János-evangélium volt az a kútfő, amely mindenkire a legmélyebb benyomást tette, aki bizonyos elmélyülést, belső elmélyülést keresett a keresztény világáramlatokban. Ezért volt a János-evangélium minden keresztény misztikus kútforrása, aki igyekezett átélni azt, amit a János-evangélium Jézus Krisztus személyiségében és lényében megjelenít.

Némileg másképpen viselkedett a keresztény emberiség a különböző évszázadokban a Lukács-evangéliummal szemben. Más szempontból nézve ez alapjában véve teljesen megfelel annak, amit tegnap a Lukács- és a János-evangélium közti különbségről említettünk. Ha a János-evangélium bizonyos vonatkozásban forrás volt a misztikusok részére, a Lukács-evangélium általában mindig épülésre szolgáló könyv volt azok számára, akik - mondhatnánk - szívük jámborsága, egyszerűsége folytán tudtak felemelkedni a keresztény érzület szférájába. Mint épülésre szolgáló könyv halad a Lukács-evangélium az idők fordulói át. Mindazok számára, akiket szenvedés és fájdalom gyötört, belső vigasztalást nyújtott, mert sok mindent mond el a nagy Vigasztalóról, az emberiség nagy Jótevőjéről, a megterheltek és megnyomorítottak Üdvözítőjéről. Ehhez a könyvhöz főleg olyanok fordultak, akik meg akarták tölteni lelküket keresztényi szeretettel, mert a Lukács-evangéliumban sokkal inkább, mint bármelyik más keresztény írásban, a szeretet ereje és hatalma bontakozik ki. Akik valamilyen módon tudatában voltak saját bűnüknek, ami szívüket megterhelte - és ez alapjában véve mindenkire érvényes - épülést, vigaszt és megnyugvást találtak, ha a Lukács-evangéliumhoz és tanításához fordultak, és így szólhattak: Jézus Krisztus nemcsak az igazakért jött, hanem a bűnösökért is, a bűnösökkel és a vámosokkal együtt evett egy asztalnál. - Ha a János-evangéliumhoz magas fokú előkészület

kell, hogy hasson ránk, akkor a Lukács-evangéliumról elmondhatjuk, hogy nincs olyan alacsony, éretlen kedély, amely a belőle kiáradó meleget nem tudná megérezni.

A Lukács-evangélium tehát kezdettől fogva az a könyv volt, amelyből a leggyermekibb kedély is épülhetett. Mindaz, ami az emberi lélekben a legfiatalabb életkortól kezdve a legmagasabb életkorig gyermeki marad, az mindig vonzódást érzett a Lukács-evangélium iránt. És mindenekelőtt: amit a keresztény igazságokból képben ábrázoltak, amit a művészetből, a festészetből a legmélyrehatóbban szólt az emberi szívekhez, az a Lukács-evangéliumban található meg, onnan folyt be a művészetbe. A Jézus Krisztus és Keresztelő János közti mély kapcsolatnak, ami annyi festőt ihletett meg, ugyancsak ez a hasonlíthatatlan mű, a Lukács-evangélium a forrása.

Aki hagyja, hogy ez a kútfő így hasson rá, azt fogja találni, hogy elejétől végéig, mintegy a szeretetnek, a részvétnek és az egyszerűségnek a princípiumából táplálkozik, sőt bizonyos fokig a gyermekiességből. És ahol igazi melegséggel sugárzik ki ez a gyermekiesség, az éppen a Názáreti Jézus gyermekkorának története, amelyről a Lukács-evangélium írója tudósít. Hogy ez miért volt így, meg fog világosodni előttünk, ha fokozatosan és egyre mélyebben hatolunk bele ebbe a jelentékeny

könyvbe.

Ma olyasmiről kell beszélünk, ami talán azoknak, akik tőlem e tárgyra vonatkozóan más előadásokat vagy más ciklusokat hallottak, ellentmondásnak fog tűnni. De várják meg a következő napok fejtegetéseit, és akkor összhangba kerül azzal, amit eddig a Krisztus Jézusról és a Názáreti Jézusról hallottak. Nem lehet egy csapásra az igazság egész bonyolult terjedelmét közreadni, és ma a keresztény igazságoknak arra az oldalára kell rámutatnom, amely látszólag ellentmondásban van az igazságnak azzal a részével, amelyet itt vagy ott már kifejtettem. Úgy kell az utat megválasztanom, hogy az egyes igazságáramlatok kibontakozzanak, és aztán megmutassam, hogy azok tökéletes harmóniában és összhangban állnak egymással.

Természetesen a különböző ciklusokban, mivel eddig a kiindulópontot - mégpedig szándékosan - a János-evangélium szolgáltatta, az igazságnak csak az egyik oldalára mutathattam rá, ez azonban nem zárja ki azt, hogy a másik oldal épp olyan igaz ne legyen. A legközelebbi napokban ezt még látni fogjuk. Ma a keresztény igazságoknak az itt lévők közül többek számára szokatlan részét kell megtárgyalnom.

A Lukács-evangéliumnak egy csodálatos szakasza elmondja nekünk, hogy a pásztoroknak a mezőn egy angyal, aki láthatóvá válik előttük, hírül adja, hogy a világ megváltója megszületett, majd amikor az angyal a kinyilatkoztatást befejezte, „égi seregek” (Luk. 2,13.) jelennek meg. Idézzük tehát magunk elé a képet. A pásztorok felpillantanak az égre, és látják, hogy az „ég kinyílik” és a szellemi világok lényei hatalmas képekben eléjük tárulnak. Mit adnak hírül a pásztoroknak?

Amit hírül adnak számukra, azt monumentális szavakba öltöztették, olyan szavakba, amelyeket az egész emberiségfejlődésen keresztül ismételnék, és amelyek a keresztény fejlődés karácsonyi igéivé váltak. Azok a szavak hangzottak a pásztorok felé, amelyek helyesen lefordítva körülbelül így hangzanak: „megnyilatkoznak az isteni lények a magasságokból, hogy békesség uralkodjon lent a Földön azok között, akik jóakarattal vannak áthatva”. (Luk. 2,14) - „Tisztességgel”, ahogy ezt szokás szerint írják, de ez teljesen rossz fordítás. Ezt úgy kell értelmezni, ahogy mondtam, és erősen ki kell hangsúlyozni azt az ellentétet, hogy amit a pásztorok látnak, az a szellemi lények megnyilatkozása a magasságokban, és azért történik meg ebben a pillanatban, hogy békesség áradjon a jóakarattal teli szívekbe.

Alapjában véve - ahogy látni fogjuk - a kereszténységnek sok titka rejlik ezekben a szavakban, ha helyesen értjük meg őket. De sok mindent kell hozzáfűznünk, hogy ezekre a mintaszerű szavakra fényt vessünk. Ehhez az Akasha-krónika tanúságtételét kell segítségül hívunk. Lényeges, hogy a szellem megnyílt tekintetével nézzünk arra a korszakra, amelyben Krisztus Jézus az emberiségnek megjelent, és feltegyük a kér-

dést: hogyan kell értelmeznünk azt, ami akkor szellemileg bekerült a földfejlődésbe, ha azt a maga történelmi folyamatában követjük, és megkérdezzük: honnan származik ez?

Az emberiségfejlődésbe abban az időpontban a legkülönbözőbb irányokból jövő szellemi áramlatok folytak be. Az idők folyamán a Föld legkülönbözőbb vidékein a legkülönbözőbb világnézetek jelentek meg. És mindaz, ami a Föld legkülönbözőbb részein megjelent, egybeáramlott akkor Palesztinában, és valamilyen módon kifejezésre jutott ezekben a palesztinai eseményekben, úgy hogy feltehetjük a kérdést: merre tartanak ezek az áramlatok, amelyeket mintegy a középpontban összefolytunk látunk a palesztinai eseményekben?

Tegnap már rámutattam arra, hogy a Lukács-evangélium azt nyújtja nekünk, amit „imaginatív megismerés”-nek nevezünk, és ezt az imaginatív megismerést képekben kapjuk.

Egy kép tárul elénk, amelyben a pásztorok fölött megjelenik a magasság-béli szellemi lények megnyilatkozása, egy angyalé, és aztán az angyali seregeké. Itt fel kell vetnünk azt a kérdést, hogyan látja a tisztánlátó és egyúttal az élet titkaiba is beavatott ember ezt a képet, amelyet bármikor felidézhet, ha az Akasha-króni-kára visszatekint? Mi az, ami a pásztoroknak megnyilatkozott? Mi volt ebben az angyali seregben, és honnan jött?

Az emberiségfejlődést átható nagy áramlatok közül az egyik, amely fokozatosan mind magasabbra és magasabbra emelkedett, úgy, hogy a palesztinai események idejében már csak a szellemi magasságokból tudta fényét a Földre küldeni, ez az áramlat mutatkozott meg ebben a képben. Ha az Akasha-krónika kibetűzése útján ebből az „angyali sereg”-ből indulunk ki, amely a pásztoroknak jelent meg, akkor visszajutunk az emberiségfejlődés egyik legnagyobb szellemi áramlatához, amely évszázadokkal a Krisztus Jézus földi megjelenése előtt, mint buddhizmus terjedt el. Bármilyen különösen hangzik is, a nagy Buddha „megvilágosodásához” jut el az, aki a pásztoroknak adott kinyilatkoztatástól az Akasha-krónikán keresztül visszafelé követi az utat az emberiség előző korszakaiba. Ami Indiában az embereknek felfénylett, ami ott a részvét és a szeretet vallásaként, nagy világszemléletként egykor a szellemeket és a szíveket megmozgatta, ami az emberiség számára még ma is szellemi táplálék, az jelent meg ismét a pásztoroknak adott kinyilatkoztatásban. Mert ennek is be kellett áramlania a palesztinai kinyilatkoztatásba. A Lukács-evangélium szavait csak úgy tudjuk megérteni, ha - ismét a szellemtudományos kutatásból kiindulva - egy pillantást vetünk arra, mi volt Buddha az emberiség számára, és hogy a Buddha-kinyilatkoztatás tulajdonképpen mit hozott létre az emberiségfejlődés folyamatában. Itt a következőket kell megvilágítani.

Amikor 500-600 évvel időszámításunk előtt Buddha a távoli keleten fellépett, olyan individualitás jelent meg benne, aki újra meg újra testet öltött, és sok megtestesülésen át az emberi fejlődés igen magas fokára emelkedett. Buddha csak azért lehetett az, aki volt, mert korábbi megtestesüléseiben a szó legmagasabb értelmében már igen magas fokot ért el. Egy lénynek a minden-ségben való olyan fejlettségi fokát, amit Buddha értel, keleti kifejezéssel „bódhiszattvának” mondjuk. A bódhiszattvaság az itt lévők közül többek számára már több oldalról is megvilágítást kapott. A „Szellemi hierarchiák és tükröződésük a fizikai világban” című Düsseldorfban 1909 áprilisában tartott ciklusban kimutattam, hogy mi a szerepük a bódhiszattváknak a kozmikus fejlődésben. „A Kelet a Nyugat fényében” című 1909 augusztusában tartott ciklusban egy másik szempontból utaltam erre. Ma ismét egy másik oldalról szemléljük a bódhiszattvák lényét. Lassanként összhangot fognak találni ezek között az igazságok között.

Aki buddhává lett, előbb bódhiszattva kellett, hogy legyen. A bódhiszattvaság tehát az individuális fejlődésnek a buddhaságot megelőző foka. Vegyük most szemügyre a bódhiszattvák lényét az emberiségfejlődés szempontjából. Ezt csak akkor tudjuk megérteni, ha az emberiség fejlődését a szellemtudományból kiindulva, attól áthatva szemléljük.

Amit az emberek valamilyen korszakban tudnak, amit képességként kifejlesztettek, az nem volt mindig meg. Csak a rövidl-

tó szemlélet az, amely nem tud saját korszakán túl látni, és azt hiszi, hogy azok a képességek, amelyekkel az emberek ma rendelkeznek, már a régi korokban is megvoltak. Az emberi képességek - mindaz, amit az emberek véghez tudnak vinni, meg tudnak tenni, és amit tudni képesek - korszakról korszakra változnak. Ma az emberi képességek odáig fejlődtek, hogy az ember - mondjuk saját értelme erejével - ezt vagy azt meg tudja ismerni. És joggal mondja: ezt vagy azt

az igazságot belátom, belátom a saját értelmemmel, eszemmel, meg tudom ismerni mi az erkölcsös és mi az erkölcstelen, mi egy bizonyos szempontból logikus vagy logikátlan. - De nagyon tévednénk, ha azt hinnénk, hogy azok a képességek, amelyekkel meg tudjuk különböztetni a logikust a logikátlantól, az erkölcsöst az erkölcstelentől, mindenkor az emberi természethez tartoztak. Ezek csak később jöttek létre, csak fokról fokra fejlődtek ki. Amit ma az ember saját képességei folytán véghez tud vinni, azt - mint a gyermek az apjától és anyjától vagy tanítójától - valamikor olyan lényektől kellett, hogy megtanulja, akik bár testet öltve éltek az emberek között, de szellemi képességeiket illetően magasabb fejlettségű-ék voltak, és a misztériumokban felettük álló lényekkel tudtak érintkezni, isteni-szellemi lényekkel.

Mindig voltak olyan individualitások, akik, noha fizikai testben jelentek meg, de érintkezni tudtak olyan magasabb individualitásokkal, akik nem voltak fizikailag megtestesülve. Mielőtt például, az emberek a logikus gondolkodás adományát megkapták volna, amellyel ma logikusan tudnak gondolkodni, bizonyos tanítókra kellett hallgatniuk. Maguk a tanítók sem tudtak a fizikai testben kifejlődő képességekkel logikusan gondolkodni, hanem csak azáltal, hogy a misztériumokban a magasabb régiókban élő isteni-szellemi lényekkel érintkeztek. Mielőtt az emberek saját természetükből merítve képesek lettek volna a logikus gondolkodásra vagy az erkölcsösség felismerésére, mindig léteztek olyan tanítók, akik a magasabb világokból kapott kinyilatkoztatások alapján azt tanították, ami logikus és erkölcsös. Azoknak a lényeknek bizonyos csoportja, akik fizikai testet öltöttek ugyan, de isteni-szellemi lényekkel érintkezésben állnak, *azért*, hogy a tőlük tanultakat lehozzák és közölgék az emberekkel - ezek a bódhiszattvák. Ok tehát emberi testbe inkarnálódott lények, akik képességeikkel fel tudnak emelkedni az isteni-szellemi lényekkel való érintkezésig.

Mielőtt tehát Buddha buddhává lett, bódhiszattva volt, olyan individualitás, aki a misztériumokban érintkezni tudott a magasabb isteni-szellemi lényekkel. Az olyan lény, mint a bódhiszattva, a földfejlődés távoli, ősi idejében egyszer egy bizonyos missziót, egy bizonyos feladatot kapott a magasabb világokban és megmaradt ennél a missziónál.

Ha ezt Buddhára alkalmazzuk, azt kellene mondanunk: mint bódhiszattvának volt egy bizonyos feladata. Amikor a Föld még a korábbi fejlődési állapotában volt, az atlantiszi és lemúriai korszak előtt, akkor az a lény, aki időszámításunk előtt 600 évvel Buddhaként megtestesült, egy bizonyos feladatot kapott. Ennél a feladatnál megmaradt. Minden időszakban, korszakról korszakra hatnia kellett, és a földfejlődés során mindig annyit kellett közölnie, amennyit a Föld lényei képességeik szerint fel tudtak fogni. Minden ilyen lény részére - tehát minden bódhiszattva részére - van egy olyan időszak, amelyben az ősidőktől magára vállalt missziójával egy bizonyos ponthoz ér el, amikor az, ami felülről az emberekbe beáradhatott, egyéni emberi képességgé válhatott. Mert ami ma emberi képesség, az korábban isteni-szellemi lények képessége volt, és azokat a bódhiszattvák hozták le a szellemi magasságokból az emberekhez. Egy ilyen szellemi misszionárius tehát elér egy ponthoz, amikor így szólhat: missziómat végrehajtottam, az emberek megkapták azt, ami sok-sok korszakon át előkészült. Ha a bódhiszattva elérkezik ehhez, buddhává válhat, azaz, elérkezik számára az az időpont, amikor mint lénynek azzal a misszióval, amit jellemeztem, nem kell többé fizikai testben megtestesülnie, amikor utoljára testesül meg ilyen fizikai emberi testben, és többé nem kell ilyen misszionáriusként megjelennie. Ilyen időpont érkezett el Buddha számára. Amit koráb-

bán tennie kellett, az őt újra meg újra lehozta a Földre. Abban az időben azonban, amikor

megvilágosodott és buddhává lett, akkor, mint bódhiszattvának az utolsó megtestesülése következett el. Olyan emberi testbe szállt alá, amely a legnagyobb mértékben fejlesztette ki azokat a képességeket, amelyeket korábban felülről kellett, hogy megtanuljon, és amelyek most már lassanként emberi képességekké kellett, hogy váljanak.

Ha egy ilyen bódhiszattva egy korábbi fejlődési fokon odáig jutott, hogy egy emberi testet olyan tökéletessé tegyen, hogy az kifejleszthesse azokat a képességeket, amelyek összefüggnek a bódhiszattva missziójával, akkor nem kell többé megtestesülnie. Onnan kezdve az emberiség ügyeit kormányozva és előmozdítva szellemi régiókban lebeg, és onnan hat az emberiségre. Az embereknek akkor az a feladatuk, hogy ami korábban az égi magasságokból áradt le, azt tovább alakítsák, és így szóljanak: most úgy kell fejlődünk, hogy kialakítsuk azokat a képességeket, amelyeket első ízben a legteljesebb mértékben láttunk abban az inkarnációban, amelyben a bódhiszattva megjelent és buddhává lett. - És ahogy az a lény, aki korszakokon keresztül, mint bódhiszattva hatott, embernek látszik, teljesen egyedi embernek, ahogy mindent, ami korábban az égi magasságokból beleáradt, belevitt az emberi természetbe, hogy egy emberben megmutassa, mire képes a bódhiszattva - ez jelenti a buddhává válást. Ezt Buddha még megmutatta. Ha a bódhiszattva korábban visszavonult volna missziójától, akkor az embereknek nem jutott volna osztályrészül az ajótétemény, hogy ezek a képességek leáradjanak hozzájuk a magasságokból. Amikor azonban a fejlődés odáig előrehaladt, hogy ezek a képességek egy emberben a Földön megjelenhessenek, akkor elkészült a csírája annak, hogy az emberek a jövőben saját magukban alakíthassák ki azokat. Az az individualitás tehát, aki korábban mint bódhiszattva fejlődött ki, amíg bódhiszattva volt, nem merült bele egészen az emberi alakba, hanem égi magasságokig ért fel. Most ez a bódhiszattva individualitását egyszer teljesen be-leárasztotta egy emberbe, úgy hogy ezt az inkarnációt tökéletesen kitöltötte. Aztán ismét visszavonult. Mert a Buddha-inkar-náció most a kinyilatkoztatások bizonyos mennyiségét megadta, ami most már az emberiségen belül tovább alakulhatott. Ezért a bódhiszattva-lény miután buddhává lett, visszavonulhatott a Földről bizonyos szellemi magasságokba, ahol már csak bizonyos látnoki képességgel észlelhető. Ott tartózkodhat, és az emberiség ügyeit onnan irányíthatja tovább.

Milyen feladata volt ennek a csodálatos, hatalmas individualitásnak, akit a közönséges életben Buddhának nevezünk? Ha Buddha feladatát, misszióját valóban át akarjuk tekinteni, az igazi ezoterika értelmében a következőket kell mondanunk. Az emberiség teljes megismerő képessége fokozatosan fejlődött ki. Mindig hangsúlyoztuk, hogy az atlantiszi időben az emberiség nagy része látnokian bele tudott még pillantani a szellemi világokba, és hogy a régi látnokság bizonyos maradványai még az Atlantisz utáni időkben is megmaradtak. Ha az atlantiszi időktől előrehaladunk az óindiai, óperzsa, egyiptomi-káldeai időkbe, sőt a görög-latin korszakba, számos embert találunk - sokkal többet, mint azt a mai ember álmodná - akik ennek a régi látnokságnak az örökségével rendelkeztek, akik előtt az asztrális sík nyitva volt, akik belelátottak a lét rejtett mélységeibe. Az emberek étertestének látása még a görög-latin korban is az emberiség nagy része számára egészen közönséges dolog volt, nevezetesen az ember éteri felhővel körülvett fejrészének a látása, ami aztán lassanként egészen elrejtőzött az emberi fejrész belsejében.

Az emberiségnek azonban el kellett jutnia ahhoz a megismeréshez, amely aztán fokról fokra a tökéletes érzéki megismerés lett, az a megismerés, amelyet a külső érzékekkel és azokkal a szellemi képességekkel lehetett megszerezni, amelyek a külső érzékekre irányultak. De az embernek fokozatosan ki kellett vonulnia a szellemi világból, és a pusztán érzéki szemléletbe kellett belépnie, az értelmes, logikus gondolkodásba. Lassanként kellett felküzdenie magát ehhez a nem látnoki megismeréshez, mert ezen keresztül kellett mennie, hogy a jövőben ismét elér-

jé a látnoki megismerést, akkor azonban már egyesítve azzal, amit érzéki és értelmi megismerésként szerzett magának.

Ebben a korszakban élünk jelenleg. Olyan múltra tekintünk vissza, amelyben az emberek ismét látók lesznek. A mi közbeeső időnkben az emberek nagy része arra van utalva, amit az érzékszervekkel észlelhet, és az ésszel, az értelemmel felfoghat. Bár az érzéki észlelésnek és az értelmi és észbeli megismerésnek is van egy bizonyos foka. Mindenütt vannak fokok a megismerésben. Az egyik ember földi létének bizonyos inkarnációjában úgy él, hogy csak keveset lát be abból, ami morális, csak kevés részvétet érez embertársai iránt. Azt mondjuk, hogy az ilyen ember alacsony morális fokon áll. Tudjuk azonban, hogy ezek az intellektuális megismerő erő magas fokra juthatnak el. A Fich-te értelmében „morális zseni”-nek nevezett embertől kezdve, aki a legmagasabb morális fokozatig jutott el, minden lehetséges közbeeső fok létezik. Tudjuk, hogy az emberi tökéletességnek erre a magaslatára a jelenkorban felemelkedhetünk látnoki erő nélkül is, csupán azoknak az erőknél a megismerésével, amelyek minden közönséges embernek rendelkezésére állnak. De ezeket a fokokat az emberiség előbb el kellett, hogy érje a fejlődés folyamán. Amit ma az ember bizonyos mértékig saját intelligenciája folytán már megismerhet, és amit saját morális erejével elérhet, az, hogy más ember szenvedésével és fájdalomával szemben részvétet érezhet, ezt az őskor embere még nem érthette volna el önmagától. Ma elmondhatjuk, hogy ezt az ember egészséges morális érzékkel látnokság nélkül is beláthatja. És az ember mindinkább felemelkedik annak belátásához, hogy a részvét a legmagasabb erény, és hogy az emberiség részvét nélkül nem tud előbbre jutni. Azt mondhatjuk: ezt ma az emberi morális érzék felismerheti, és egyre jobban fokozhatja. De vissza kell tekintenünk olyan időkre, amelyekben a morális érzék olyan volt, hogy ezt önmaga nem tudta belátni.

Voltak olyan idők, amelyekben az emberek sohasem tudták volna maguktól belátni, hogy a részvét és a szeretet hozzátartozhat az emberiség fejlődéséhez. Ezért olyan szellemi lényeknek kellett emberi alakban megtestesülniük, akikhez például a bódhiszattvák is tartoznak, akik a legmagasabb világoktól kapták a kinyilatkoztatásokat a részvét és a szeretet hatóerejéről, és akik az embereknek meg tudták mondani, hogy hogyan kell viselkedniük részvétben és szeretetben, mivel még nem voltak érettek arra, hogy saját erejükből ezt belássák. Amit az emberek ma saját erejükből a részvét és a szeretet magas erényeként ismernek, ahová a morális érzék felemelkedik, azt korszakról korszakra az égi magasságokból kellett tanítani. És azokban az időkben, amikor az emberek a részvét és a szeretet természetét illetően önmaguktól nem tudtak belátáshoz jutni, a szeretetnek és részvétnek tanítója az a bódhiszattva volt, aki ezután Gautama Buddhaként utoljára megtestesült.

Buddha tehát azelőtt az a bódhiszattva volt, aki a szeretetet és részvétet tanította, és mindazt, ami ezzel összefügg. Ez volt ő azokban a korszakokban, amelyekben az emberek természetüknél fogva egy bizonyos látnoksággal rendelkeztek. Mint bódhiszattva, ilyen látnoki erővel rendelkező emberi testben inkarnálódott. És amikor *aztán*, mint Buddha testesült meg, és ezekbe a korábbi megtestesüléseibe látnokian bepillantott - inkarnációról inkarnációra - meg tudta mondani, hogyan érezte magát a lélek a maga belső világában, amikor meglátta a létnek az érzékek előtt rejtve maradó mélységeit. Ezzel a képességgel rendelkezett korábbi megtestesülésiben, és ezzel a képességgel született meg a Sakia nemzetségben, amelyből Gautama apja Szuddhódana származott. Abban az időben, amikor Gautama Buddha született, még bódhiszattva volt, azaz olyan lényként jelent meg, amivé korábbi inkarnációiban fejlődött. Akit tehát közönségesen Buddhának nevezünk, és aki mint bódhiszattva született meg, annak atyja Szuddhódana, anyja Maya-Dévi volt. De mivel bódhiszattvaként született meg, már mint gyermek magas fokban rendelkezett a látnokság képességével. Be tudott tekinteni a lét mélységeibe.

Legyünk tisztában azzal, hogy a lét mélységeibe való betekintés az emberiségfejlődés folyamán fokról fokra egészen sa-

játos formát öltött. Az emberiség fejlődésének az a missziója a Földön, hogy a régi látnokság adománya lassanként visszahúzódjon. Ami a régi látnokság örökségeként visszamaradt, az nem a jobbik rész volt. A jobb részek mentek először veszendőbe. Ami visszamaradt, az az asztrális világba való alacsonyabb bepillantás volt, azoknak a démoni hatalmaknak a meglátása, amelyek az embert vágyaiban és szenvedélyeiben lehúzzák az alacsonyabb szférába. A beavatással bepillantunk a szellemi világba, és láthatjuk azokat az erőket és lényeket, akik az emberiség legszentebb gondolataival és érzéseivel függnek össze. De láthatjuk azokat a szellemi hatalmakat is, amelyek a vad szenvedély, a durva érzékiség és az emésztő egoizmus mögött állnak. Ami az emberek széles körében megmaradt - nem a beavatottnak, hanem az emberiség nagy részénél - az éppen ezeknek a vad, démoni hatalmaknak a látása volt, akik az alacsony emberi szenvedélyek mögött állnak. Aki egyáltalán beláthat a szellemi világba, mindezt természetesen maga is láthatja. Ez az emberi képesség fejlődésétől függ, az ember az egyiket a másik nélkül nem érheti el.

Buddhának tehát, mint bódhiszattvának egy emberi testben kellett megtestesülnie, olyan emberi testben, amely szerkezetileg nem különbözött az akkori emberi testektől, olyan testben, amely megadta számára azt a képességet, hogy a lét asztrális alapjaiba beláthasson. Már mint gyermek képes volt minden asztrális hatalmasságot meglátni, ami a vad, viharos szenvedély, és az emésztő, mohó érzékiség mögött áll. Megóvták attól, hogy a külvilágot a maga fizikai romlottságában, fájdalmaiban és szenvedéseiben lássa. A palotában mindentől elzárva és védve nevelték, és kényeztették, mert az uralkodó előítéletek szerint úgy vélték, hogy társadalmi állásának tartoznak ezzel. De e lezártsággal látó ereje még inkább előtérbe lépett. Mialatt igen gondosan óvták, és mindent távoltartottak tőle, ami a betegségekre és fájdalomra emlékeztette, elzártságában szellemi szemé nyitva volt az asztrális képek számára. Körülvették mindazok az asztrális képek, amelyek az embert, mind vad szenvedélyek lehúzzhatják.

Aki Buddhának azokat az életrajzait, amelyeket exoteriku-san írtak le, szellemi szemmel, valódi ezoterikával olvassa, megsejtheti mindezt, amikor az említett tények tudomására jutnak. Hangsúlyoznom kell, hogy az exoterikus írásokból sok mindent nem lehet megérteni, ha azok alapjaiba nem hatolunk be. Buddha életét lehet a legkevésbé megérteni az exoterikus írásokból. Különösnek tűnhet valaki előtt, amikor orientalisták és mások, akik Buddha életét tanulmányozzák, azt olvassák, hogy Buddhát palotájában „negyvenezer táncosnő és nyolcvan-nyégyezer asszony” veszi körül. Ezt már a pár fillérért árusított könyvekben is el lehet olvasni, de az ember észreveszi, hogy az írók nem csodálkoznak a negyvenezer táncosnőből és nyolcvan-nyégyezer asszonyból álló háremen. Mit jelent ez? Az emberek nem tudják, hogy ez utalás arra, hogy Buddha a legnagyobb mértékben - ahogyan a emberi szívre csak rázúdulhat - asztrális látással élte át ezt. Ahogy mindezt gyermekkorától kezdve - azt ugyan nem élte át, ami odakint a fizikai emberi világban szenvedésként és fájdalomként élt, mert ettől megóvták - ahogyan mindezt, mint szellemi hatást a szellemi világban látta. Látta ezt, mert olyan testben született meg, amilyen abban az időben születhetett, és kezdettől fogva edzett volt, meg volt erősítve, és felette állt annak, ami a legrettenetesebb képekben körülvette, mert korábbi inkarnációiban a bódhiszattva magasságáig emelkedett.

Minthogy azonban bódhiszattva individualitásként élt ebben az emberi inkarnációban, ez kiűzte a palotából, hogy lássa mindazt, amire az asztrális világ őt körülvevő képei utaltak. Minden egyes kép arra ösztökélte, hogy mintegy elhagyva börtönét, lássa a külső világot. Ez volt lelkében az ösztökélő erő. Mert benne, mint bódhiszattvában magas szellemi erő élt. Éppen az a

szellemi erő élt benne, ami azzal a misszióval függött össze, hogy az emberiségnek megtanítsa a részvétnek és a szeretetnek egész erejét, és mindazt, ami ezzel összefügg. Ezért kellett az emberiséget ebben a világban megismernie. Abban a világban, amelyben a szeretet és részvét tanát morális értelem-

ben át lehet élni. Az emberiséget a fizikai világban kellett megismernie. A bódhiszattvából buddhává kellett válnia, embernek kellett lennie az emberek között. Ezt csak úgy érthette el, ha mindattól elfordul, ami képességként korábbi inkarnációi-ból számára megmaradt, ha kimegy a fizikai síkra, hogy ott együtt éljen az emberekkel, hogy az emberiségen belül mintaképként, ideálként, előképként ábrázolja a jellemzett tulajdonságok fejlődését.

Hogy ebben az értelemben bódhiszattvából buddhává váljon, természetesen több közbeeső fejlődési fok szükséges. Ez nem megy máról holnapra. Az ösztönző erő kiűzte őt a palotából, és az egyik életrajz elmondja, hogy odakint, amikor mintegy „kitört” a palota fogságából, egy öregemberrel találkozott, egy aggastyánnal. Idáig az ifjúság képei vették körül, azt kellett hinnie, hogy csak a fiatalság duzzadó ereje létezik. Most megismeri az aggastyánban azt, ami a fizikai síkon az öregséget képviseli. Aztán egy beteg embert ismer meg, majd lát egy holttestet, azaz a halált a fizikai síkon. Most mindez, amikor a fizikai síkot valóban áttekintette, megjelent előtte.

Nagyon jellemző ez a leírás arra nézve, hogy mi van tulajdonképpen Buddhában, és sokkal igazabb, mint bármely külső tudomány, ahogy elmondja, hogy amikor kilovagolt a királyi palotából, a ló annyira elbúsult, hogy most mindent el akar hagyni, amibe beleszületett, hogy bánatában kimúlt, és a szellemi világba került, mint szellemi lény. Ebben a képben mély igazság fejeződik ki. Ma túl messzire vezetne, ha részletesen el akarnám mondani, miért említenek éppen lovat egy emberi szellemi erő megjelölésére. Csak Platónra hivatkozom, aki egy lóról beszél, amelyet ő a zablánál fogva tart, amikor képet akar adni bizonyos emberi képességekről, amelyek még felülről származnak, nem az ember saját belső mivoltából fejlődtek ki. Amikor Buddha a királyi palotából kilépett, azokat a képességeket, amelyek nem a lélek belsejében fejlődtek ki, maga mögött hagyta. A szellemi világban hagyta azokat, ahonnan ezek a képességek midig is vezették. Erre utal a ló, amely bánatában

;lpusztul, amikor elhagyja, és amely aztán a szellemi világba kerül vissza.

De Buddha csak lassanként válhat azzá, amivé utolsó inkarnációjában a Földön válnia kell. Előbb meg kell ismernie a fizikai síkon azt, amit bódhiszattvaként csak szellemi látása alapján ismerhetett meg. Először két tanítóval ismerkedik meg. Az egyik annak az ősi indiai ilágszemléletnek a képviselője volt, amelyet szánkja filozófiának nevezünk, a másik a ógafilozófiáé. Mind a kettővel megismerkedik, és elmélyül abban, amit neki nyújtanak. Bennük il, mert ha valaki még oly magas lény is, előbb bele kell tanulnia azokba a külsőségekbe, melyeket az emberiség megszerzett. Ha egy bódhiszattva gyorsabban tanul is, ezt neki is meg kell előbb tanulnia. Az a bódhiszattva, aki 600-700 évvel időszámításunk előtt élt, ha ma megszületne, akkor először - ahogy a többi gyerek tanul az iskolában - át kellene ismételnie azt, mi a Földön végbement, amíg ő az égi magasságokban élt. Így Buddha is, azt, ami legutolsó inkarnációja óta végbement, meg kellett, hogy tanulja.

A szánkja-filozófiát megtanulta az egyik, a jógafilozófiát a másik tanítótól, így szerzett

bepillantást azokba a világnézetekbe, amelyek abban az időben sok ember részére az élet rejtélyeit megoldották, és megismerhette, milyen volt egy emberi lélek, ha ezeket a világszemléleteket hatni engedte magára.

A szánkja-filozófiában egy finom logikai-filozófiai világszemléletet vett fel a leikébe. De minél inkább beleélte magát, annál kevésbé elégítette ki. Végül is olyannak találta, mint egy szövedéket, ami nélkülöz minden eleven életet. Buddha érezte, hogy a forrásokat jelenlegi inkarnációja részére valahol máshol kell megtalálnia, nem a tradicionális szánkja-filozófiában.

A másik Patandjali jóga-filozófiája volt, amely bizonyos belső lelki folyamatok útján kereste az isteni világokkal való kapcsolatot, így belemerült a jóga-filozófiába is, felvette magába, lelkének részévé tette, de ez sem elégítette ki, mert belátta, hogy ez olyasvalami, ami a régi időkből plántálódott át. Az embe-

reknek azonban más képességekhez kellett eljutniuk, morális fejlődést kellett elérniük. Amikor Buddha a jóga-filozófiát a saját lelkében megvizsgálta, látta, hogy akkori missziójának nem szolgálhat forrásul.

Ezután öt remetének a környezetébe került. Ezek önsanyargatásból és nélkülözésekből álló szigorú önnevelés útján próbálták a lét titkaihoz eljutni. Ezt az utat is megpróbálta Buddha, de erről is azt mondta, hogy akkori missziójának forrásául nem szolgálhat. Egy ideig minden önsanyargatást és nélkülözést végigcsinált, úgy, ahogy a szerzetesek, éhezett, mint ők, hogy az emberi életből eltávolítsa a vágyakat, és ezzel mélyebb erőket idézzon fel, amelyek éppen akkor nyomulnak a felszínre, ha a test a böjtölés által legyengül, és amelyek aztán az emberi testiség mélységeiből gyorsan felvezethetnek a szellemi világba. De mivel Buddha a saját fejlődésének fokát elérte, belátta ennek az önsanyargatásnak, böjtölésnek, éhezésnek a hiábavalóságát. Mivel bódhizattva volt, korábbi inkarnációinak fejlettsége folytán az akkori emberi testet a fejlődés legmagasabb csúcsára vihette, arra a magaslatra, amelyre egy akkori ember eljuthatott. Ezért átélhette, hogy mit kell egy embernek átélnie, ha éppen ezen az úton akar a szellemi magasságokba eljutni.

Aki a szánkja- és jóga-filozófia egy bizonyos fokáig eljutott, anélkül, hogy kifejlesztette volna magában azt, amit Buddha korábban magában kifejlesztett, aki logikai gondolkodás útján fel akar jutni az isteni szellemiség tiszta magaslatára, anélkül, hogy előbb a buddhai értelmezés szerinti morális érzéket elérte volna, az olyan kísértés elé kerül, amelyet Buddha is átélt egy próbatétel kísértéseként, és amely úgy jelent meg, mint a Mara-démon kísértése. Itt az ember oda jut el, hogy a gögnek, a fennhéjzásnak és önhittségnek minden ördöge átjárja. Ezekkel Buddha megismerkedett. Marának, a gögnek és nagy-ravágyásnak az alakja előtte állt. De mivel egy bódhizattva magas fokán volt, felismerte, edzett volt vele szemben, és így szólhatott: ha az emberek a régi úton fejlődnek tovább, anélkül, hogy a szeretet és a részvét tanításának új ereje átjárná

őket, anélkül, hogy öntevékeny morális érzékkel rendelkeznének, akkor - mivel nem mindnyájan bódhizattvák - a Mara démon karmaiba kell, hogy kerüljenek, aki a gög és a hiúság minden erejét a leikébe árasztja. Ez az, amit Buddha önmagában átélt, amikor a szánkja- és a jóga-filozófia végső konzekvenciáit leszűrte.

Amikor a szerzeteseknél tartózkodott, másfajta élménye volt. Azt élte át, hogy a démon más alakot öltött, amelyet az jellemez, hogy az embernek „a külső világ minden országát és minden hatalmát” megmutatja, hogy eltántorodjon a szellemi világtól. Éppen azt a kísértést élte át Buddha, amelynek az ember az önsanyargatás következtében van kitéve. A Mara-démon eléje lépett és így szólt hozzá: „ne hagyd magad elcsábítani azzal, hogy mindent elhagysz, amit te,

mint királyfi bírtál, menj vissza a királyi palotába". Más nem tudott volna ellenállni annak, amit Mara itt mondott. De Buddha odáig fejlődött, hogy átlátott a kísértőn. Át tudta élni, mi zúdulna rá az emberiségre, ha úgy^ élne tovább, mint eddig, és csak az éhezés és böjtölés útján akarna a szellemiségbe feljutni. Ő maga edzve volt ellene, de látta a nagy veszélyt, amiben az emberiség forgott, ha az öntevékeny morális érzék nagy alapozottsága nélkül csak böjtöléssel és külső eszközökkel akarna a szellemi világba behatolni.

Így Buddha még bódhiszattva korában az emberi fejlődés két határpontjához nyomult előre, amelyeket az ember - mivel nem bódhiszattva - legjobban kikerül. Ha ezt közönséges emberi nyelvre lefordítjuk, így fejezhetjük ki magunkat: a legmagasabb tudás fenséges, a legmagasabb tudás szép, de tiszta szívvel, nemes elmével és megtisztított kedéllyel közeledj ehhez a tudáshoz, különben a gögnék, a hiúságnak és a nagyravágyásnak az ördöge kerít hatalmába. - És a másik tanítás így szól: ne törekedj arra, hogy valamilyen külső úton, önsanyargatással vagy éhezéssel bejuss a szellemi világba, mielőtt erkölcsi érzékedet a megfelelő módon meg nem tisztítottad, különben a kísértő más oldalról közelít meg. - Ez Buddha két tanítása, ami átragyog a mi időnkbe. Amikor még bódhiszattva volt, így

mondta el nekünk azt, ami missziójához a legigazabb értelemben tartozott hozzá. Ezt a morális érzéket meghozni az emberiségnek akkor, amikor az emberek még nem voltak képesek arra, hogy azt saját szívükből kifejlesszék, ez volt az ő missziója. Ezért akkor, amikor az aszkétaság veszélyét az emberiségre nézve felismerte, elhagyta az öt remetét, és odament, ahol a mai kornak megfelelő belső elmélyüléssel belemerülhetett az emberi természetnek azokba a képességeibe, amelyek kialakíthatók a régi látnokság nélkül, anélkül, ami egy korábbi időből örökségként származott, hogy a legmagasabb fokon vigye véghez azt, amit az emberiség éppen ezekkel a képességekkel valaha is létre tud hozni.

A bódhi-fa alatt, életének 29. évében, miután az egyoldalú aszkézis útját elhagyta, hét napig tartó szemlélődés folyamán kitérültek Buddha előtt a nagy igazságok, amelyek akkor tárulnak fel az embernek, amikor csöndes belső elmélyedéssel igyekszik megtalálni azt, amit a jelenlegi emberi képességek adhatnak számára. Elébe tárultak a nagy tanítások, amelyeket az úgynevezett négy igazságként és a részvétnek és szeretetnek nagy tanításaként adott az emberiségnek a nyolcágú ösvényben. Buddhának e tanításai még foglalkoztatni fognak bennünket. Ma megelégszünk azzal, hogy ezek a tanok az erkölcsi érzéknek, a részvétnek és a szeretetnek a legtisztább tanai. Ezek akkor tárultak fel, amikor a bódhi-fa alatt India bódhiszattvá-já buddhává lett. Ekkor merültek fel a részvétnek és szeretetnek tanai legelső ízben az emberiségben, mint saját emberi képességek, és ettől az időtől kezdve az emberek képesek arra, hogy a részvétnek és a szeretetnek a tanát saját magukból kifejlesszék. Ez a lényeges. Ezért mondta Buddha az ő intim tanítványainak halála előtt kevéssel: ne gyászoljatok azért, mert a Mester elhagy benneteket. Hagyok rátok valamit. Rátok hagyom a bölcsesség törvényét és a fegyelem törvényét: ezek helyettesítsék nálatok a jövőben a Mestert. - Ez a következőket jelenti: eddig a bódhiszattva tanította nektek azt, ami a törvényben fejeződik ki. Most, miután földi inkarnációját elérte,

visszavonulhat. Mert az emberiség azt, amit neki korábban egy bódhiszattva tanított, a saját szívébe fogja beleplántálni, és a saját szívéből fogja kifejleszteni, mint a részvét és szeretet valóságát. Ez akkor ment végbe, amikor hét napig tartó belső szemlélődéssel a bódhiszattva buddhává lett a régi Indiában. És ez volt az, amit különböző formákban tanítványainak adott. Hogy milyen formába öntötte tanításait, azzal még foglalkozunk.

Ma vissza kell pillantanunk arra, ami időszámításunk előtt 600 évvel végbement, mert ha az Akasha-krónika segítségével nem mennénk vissza a palesztinai eseményektől egészen a benáereszi beszédig, akkor a kereszténység útját nem értenénk meg, és kiváltképpen nem értenénk meg azt az embert, aki ezt az utat olyan elsőrendű módon írta le, a Lukács-evangélium íróját. Mióta Buddha buddhává lett, nem kellett többé a Földre visszatérnie, azóta olyan szellemi lény, aki a szellemi világokban lebeg, és onnan kell beavatkoznia mindabba, ami a Földön történik. Amikor a Földön a legfontosabb eseményt készítették elő, a pásztorok kint voltak a mezőn, és ahogy a Lukács-evangélium elmondja: az angyalokhoz csatlakoztak az „égi seregek”. Mi volt ez?

Ez a pásztorok előtt feltáruló kép a megvilágosodott Buddha volt, a régi idők bódhiszattvája, szellemi alakjában az a lény, aki évezredekken keresztül az embereknek a szeretet és a részvét üzenetét hozta. Most utolsó földi inkarnációja után a szellemi magasságokban lebegett, és az ég magasságaiban megjelent a pásztoroknak a palesztinai eseményt hirdető angyal mellett.

Így tanítja ezt a szellemi kutatás. Elénk tárja a régi idők megvilágosodott bódhiszattváját a pásztorok felett lebegve. Igen, így történt, ezt tanítja nekünk az Akasha-krónika, hogy Palesztinában, „Dávid városában” egy szülőpártól, Dávid házának papi ágából egy gyermek jött a világra. Ez a gyermek - ezt nyomatékkal mondom - aki ott egy szülőpártól született, és legalábbis atyai ágon, Dávid házának papi ágából származott, ez a gyermek arra volt kiszemelve, hogy születésétől kezdve átvilágítsa, és erővel töltsse el az, ami Buddhából kiáradhatott,

miután Buddha a szellemi magasságokba emelkedett, így tekintünk a pásztorokkal együtt a jászolra, ahol a „Názáreti Jézus” - ahogy nevezni szokták - a világra jött, oda nézünk, és látjuk a gyermek felett kezdettől fogva a glóriafényt. És tudjuk, hogy ebben a képben annak a bódhiszattvának az ereje jut kifejezésre, aki Buddhává lett, aki annak előtte erejét az emberiségre árasztotta, és most a szellemi magasságokból hatott az emberiségre. A legnagyobb tettet hajtotta végre, amikor a betlehemi gyermeket besugározta azért, hogy a megfelelő módon illeszkedhessek bele az emberiség fejlődésébe.

Amikor ez az individualitás, aki most a szellemi magasságokból sugározta le erejét a dávidi szülők gyermekére, a régi Indiában megszületett, azaz, amikor Buddha bódhiszattvaként megszületett, egy bölcs átlátta egész nagyszerűségét annak, amit ma előadtunk. És amit ő előzőleg a szellemi világokban látott, arra készítette a bölcslet - Ásítanak hívták - hogy a királyi palotába menjen és a bódhiszattva kisgyereket felkeresse. Amikor a kisedet meglátta, megjósolta annak hatalmas buddhai misszióját. Asita akkor, az apa megdöbbenésére, megjósolta, hogy a kisedet nem fog uralkodni apjának birodalmán, hanem buddhává válik. Ekkor azonban sírni kezdett, és amikor megkérdezték, hogy talán szerencsétlenség vár a gyermekre, Asita így válaszolt: nem! Azért sírok, mert olyan öreg vagyok, hogy nem fogom megérni azt a nagy napot, amikor ez az üdvözítő, a bódhiszattva buddhaként fog a Földön járni. Asita akkor a bódhiszattvának buddhává válását nem érte meg, sírása tehát az ő akkori álláspontja szerint valóban jogosult volt. Ez az Asita, aki akkoriban a bódhiszattvát kisedeként látta Szuddhó-dana palotájában, újra a világra jött abban a személyiségben, aki a Lukács-evangéliumban a „templomi bemutatásnál”, mint Simeon szerepel. (Luk. 2, 25-35) Simeont - így mondja a Lukács-evangélium - „betöltötte a szellem”, amikor a kisedet meglátta. Ő ugyanaz az individualitás volt, aki mint Asita egykoron sírt, mert az akkori inkarnációjában a bódhiszattva buddhává válását nem érte meg. Most megadatott neki az a kegyelem, hogy ennek az individualitásnak további fejlődési fokát megélhesse. És mivel most a kisedet templomi bemutatásakor a szellem kegyelme áthatotta, láthatta a megvilágosodott

bódhiszattva glóriafényét a Dávid nemzetségéből származó kisdéd Jézus felett. És így szólt: most már nem kell sírnod, mert amit akkor nem láttál, most láthatod, most látod a te Üdvözítőt megvilágosodva a kisdéd felett. „Uram, bocsásd el békében a te szolgádat”.

HARMADIK ELŐADÁS

Aki hagyja, hogy a Lukács-evangélium hasson rá, egyelőre csak érezni fogja mindazt, ami benne rejlik. Ekkor azonban sejtelve lesz arról, hogy valóban nagy, hatalmas szellemi világok áramlanak leikébe ebből az evangéliumból. Azok után, amit tegnap hallottunk, érthetőnek tűnik számunkra, hogy ez tényleg így van, mert láttuk, hogy a szellemi kutatás megmutatja, hogy a buddhista világszemlélet azzal, amit az emberiségnek nyújtott, beleáramlott a Lukács-evangéliumba. Valóban azt is mondhatjuk, buddhizmus az, ami a Lukács-evangéliumból kiárad. De ez a buddhizmus sajátos formában áramlik ki ebből a forrásból. Olyan formában áramlik ki, mint ahogy azt tegnap is érintettük, hogy a legegyszerűbb, legnaivabb kedély számára is érthető.

Már a tegnapi fejtegetésből is kivehettük, és ma még világosabbá fog válni, hogy a buddhizmus, ahogy a nagy Buddha tanításaként a világban megjelent, olyan világszemlélet, amelyet csak az tud megérteni, aki bizonyos magas eszméig, a szellemiség tiszta éteri magasságáig emelkedik fel. Magának a buddhizmusnak a megértéséhez is sok előkészület szükséges. A Lukács-evangélium a tulajdonképpeni szellemi szubsztanciát úgy rejt magában, hogy valamilyen módon minden kedélyre hatni tud, és ezáltal a szívekbe a legszükségesebb emberi képességeket és fogalmakat árasztja bele. Ez is érthetővé válik majd előttünk, ha a Lukács-evangélium titkát föltárjuk. De nemcsak a buddhizmus szellemi eredményei sugároznak felénk a Lukács-evangéliumból, hanem ezek az eredmények magasabb formákban, mintegy magasabb fokra emelkedve áramlanak felénk, mint amilyen formában éltek akkor, amikor időszámításunk előtt csaknem 600 évvel a távoli Indiában az emberiség számára ajándékként megjelentek. Csak néhány példát állítsunk lelkünk elé, miben áll a buddhizmusnak ez a magasabbra emelkedése.

Tegnap a buddhizmust a részvét és szeretet legtisztább tanának neveztük. És valóban, a világnak arról a pontjáról, ahol Buddha működött, a szeretetnek és részvétnek az evangéliuma árad a Föld egész szellemi fejlődésébe. A szeretetnek az evangéliuma, a részvétnek az evangéliuma tűnik elénk az igazi eleven buddhistákban, amikor meleg szívvel együtt éreznek minden szenvedéssel, ami a külvilágban megjelenik. A buddhista szeretet, a buddhista részvét a szó legteljesebb értelmében áll előttünk. De látjuk, hogy a Lukács-evangéliumból olyasvalami áramlik felénk, ami több mint ez a mindent átfogó részvét és szeretet. Azt mondhatnánk: a részvét és szeretet átalakul a lélek számára szükséges tetterővé. A buddhista részvétet akar a szó legtisztább értelmében. Aki a Lukács-evangélium szellemében él, az tevékeny támogató szeretetet akar kifejleszteni. A buddhista képes a fájdalmat együtt érezni az emberiséggel, a Lukács-evangéliumból viszont azt a felszólítást tanulja meg az ember, hogy tevékenyen közbelépjen, és tőle telhetően gyógyulást nyújtson. Mindent megérteni, ami az emberi lelket betölti: ezt tanulja meg az ember a buddhizmusból. Nem megítélni, többet tenni, mint amennyit nekünk adnak: ez hangzik ki a Lukács-evangéliumból, mint figyelemreméltó követelmény. Többet adni, mint amennyit kapunk! A tetté alakult szeretet: ez az, ami emelkedést kell, hogy jelentsen számunkra, annak ellenére, hogy a Lukács-evangéliumból a legtisztább, legiga-zabb buddhizmus árad felénk.

Arra, hogy a kereszténységnek ezt az oldalát, a kereszténység által magasabbra emelkedett buddhizmust elénk tárja, éppen a Lukács-evangélium írójának a szíve volt képes. Krisztus Jézust úgy felfogni, hogy ő a testnek és a léleknek az orvosa, erre a Lukács-evangélium írója volt a

leginkább képes. Ehhez ő találta meg azt a hangot, amely mélyen szól a szívhez, mert maga is orvosként működött, és amit Krisztus Jézusról mondani akart, azt úgy írta le és úgy hangsúlyozta, mint a testnek és a léleknek az orvosa. Ez mind jobban és jobban elénk tárul, ha a Lukács-evangélium mélységeibe belemerülünk. De még vala-

mi más is feltűnik számunkra, ha tekintetünket arra irányítjuk, hogyan hat a Lukács-evangélium a leggyermekibb kedélyre is. Feltűnik, hogy a magas buddhista tan, amelyet csak érett intelligencia, érett lelki képesség tud felfogni, a Lukács-evangéliumban mintegy megifjodva, újjászületve jelenik meg. A buddhizmus olyan, mint az emberiség fájának gyümölcse. A Lukács-evangéliumban megifjodva lép elénk. Ezért fel kell tennünk a kérdést: hogyan ment végbe a buddhizmusnak ez a megifjodó-sa? De ezt csak akkor fogjuk belátni, ha pontosan figyelünk Buddha tanaira, és antropológiai felkészültségünkkel szellemi szemünk elé állítjuk azt, ami Buddha lelkét megmozgatta.

Jegyezzük meg, hogy bódhiszattvából vált buddhává, azaz olyan magasabb lényből, aki képes volt belelátni a lét titkaiba. Azáltal, hogy Buddha bódhiszattva volt, részese volt mindannak, ami az emberiség fejlődésében végbement minden korszakon keresztül. Amikor az emberiség az Atlantisz utáni időkben tovább élt, és az Atlantisz utáni első kultúrfejlődést megalapította, majd később tovább folytatta, Buddha mint bódhiszattvajelen volt, a szellemi világból közvetítette az emberiségnek, amire tegnap rámutattam. Már az atlantiszi időkben is jelen volt, sőt a lemúriai korszakban is. És mivel fejlődésének igen magas fokára érkezett el Buddha-létének idején, utolsó megtestesülésében, 29 éves korában, mielőtt „buddhává” vált volna, fokról fokra vissza tudott emlékezni mindarra, mindazokra a közösségekre, amelyeken korábban keresztülhaladt, mielőtt Indiában utoljára megtestesült volna. Vissza tudott pillantani az emberiséggel való együttműködésre, életére az isteni-szellemi világokban, hogy onnan lehozza azt, amit az emberiség számára le kellett hoznia. Már tegnap rámutattam, hogy egy ilyen magas individualitás is - ha röviden is - még egyszer át kell, hogy élje, amit már megtanult, így mondja el maga Buddha is, hogyan emelkedett fokozatosan egyre feljebb bódhiszattva időszaka alatt, míg szellemi látása, szellemi megvilágosodása mind tökéletesebbé vált. Híveinek elmondta fejlődésének útját. Elmondta, hogy megmutassa az utat, amelyet lelke megjárt, azért, hogy fokról fokra ismét visszaemlékezhessek arra, amit az előző korokban átélt: „Volt olyan idő számomra, szerzetesek, hogy a szellemi világokból valami feltűnt előttem, mint valami mindent átfogó fényesség, de abban még semmit sem tudtam megkülönböztetni, sem alakokat, sem képeket: megvilágosodásom még nem volt elég tiszta. Aztán kezdtem megismerni, hogy ezekben a képekben és alakokban szellemi lények fejezik ki magukat, de még nem tudtam megkülönböztetni, hogy ezek a lények a szellemi világ mely birodalmához tartoznak: megvilágosodásom még nem volt elég tiszta. Majd megismertem, hogy az egyes szellemi lények a szellemi világ mely birodalmához tartoznak, de nem tudtam megkülönböztetni, milyen cselekedetek által nyerték el helyüket a szellemi világokban és milyen kedélyállapotban: mert megvilágosodásom még nem volt elég tiszta. Majd elérkezett számomra az idő, amikor meg tudtam különböztetni, mely cselekedetek helyezték ezeket a szellemi lényeket ezekben a birodalmakba, és milyen kedélyállapottal rendelkeznek, de még nem tudtam megkülönböztetni, mely szellemi lényekkel éltem együtt én magam a korábbi időkben, és mit cselekedtem velük együtt: mert szellemi megvilágosodásom még nem volt elég tiszta. Majd eljött az idő, amikor megtudhattam, ezekkel és ezekkel a lényekkel ilyen és ilyen korszakokban együtt voltam, ezt és ezt cselekedtem velük együtt, tudtam, milyenek voltak az én előbbi életeim: most már megvilágosodásom tiszta volt.”

Buddha ezzel jelezte híveinek, hogyan dolgozta fel magát fokozatosan olyan megismerésre, amellyel korábban már rendelkezett, de minden inkarnációban a korszaknak megfelelően újból meg kell szerezni, és amit ezúttal úgy kellett megszereznie, hogy az egy fizikai emberi testbe való teljes alászállásnak megfeleljen. Ha ezt átérezzük, sejtelmünk lesz arról, mekkora jelent őséggel bírt és milyen magas volt az az individualitás, aki a Sakia nemzetségben mint királyfi akkor megtestesült. Amit Buddha ily módon megismételhetett, és amibe beleláthatott, arról azt is tudta: ez olyan világ, amelyet az emberek a közvet-

len jelen és a legközelebbi jövő közönséges látási képességével ismét el kell, hogy hagyjanak. Csak „beavatottak”, akik közé Buddha maga is tartozott, képesek bepillantani a szellemi világba, a normális emberiség részére azonban ez a lehetőség veszendőbe ment. A régi látónoki szemlélet öröksége egyre csekélyebb lett. Mivel azonban Buddhának nemcsak azt kellett közölnie, amit a beavatottnak kötelessége elmondani, hanem mindenekelőtt az volt a missziója, hogy hirdesse azokat az erőket, amelyek magából az emberi leikéből kell, hogy kiáradjanak, nem pusztán saját megvilágosodásának eredményeire kellett utalnia, hanem így szólt önmagához: „arról kell beszélnem, ahová az emberek eljuthatnak: magasabbra, de mégis saját belső lényük fejlődése útján, annak kifejlődése útján, ami a jelen időszakban már elérhető”. A földfejlődés folyamán az emberek lassanként a maguk leikéből, saját szívükből fogják megismerni Buddha tanításának tartalmát, abból, amit saját eszük, saját kedélyük mond. De még sok-sok időnek kell eltelnie, amíg az emberek megérnek arra, hogy saját lelkükből hozzák fel azt, amit Buddha először, mint tisztán emberi megismerést kinyilatkoztatott. Mert egészen más dolog későbbi korszakokban bizonyos képességeket kifejleszteni, és más azokat elsőként kiemelni az emberi kedélyvilág mély rétegeiből. Említsünk egy másik példát: ma a logikus gondolkodás törvényeit az ifjú ember már elsajátítja. A logikus gondolkodás ma az átlagos emberi képességekhez tartozik, az ember ezt a maga belsejéből fejlesztheti ki. De hogy ez a képesség egy emberi bensőből először kibontakozhatott, ehhez a görög gondolkodónak, Arisztotelésznek nagy szellemére volt szükség. Egészen más dolog valamit az emberi kedély mélységeiből először felhozni, mint akkor, miután már az emberiségben egy ideig fejlődött. Amit Buddha az embereknek mondott, hosszú idő óta a legnagyobb tanításokhoz tartozik. Ezért egy magas fokú beavatottnak, egy bódhiszattvának a lelkülete kellett ahhoz, hogy ezt egy emberben első ízben megvalósítsa. Csak aki a legmagasabb fokban volt megvilágosodott, az tudta a maga lelkében létrehozni

azt, aminek lassanként az emberiség közös tulajdonává kellett válnia: a részvétet, a szeretetet, és mindazt, ami vele összefügg. Buddha olyan szavakba kellett, hogy öltöztesse mondanivalóját, amelyek az akkori emberiségnek, nevezetesen honfitársainak érthetőek voltak. Már utaltunk arra, hogy a régi Indiában Buddha idejében a szánkja- és jógafilozófia volt elterjedve. Ezek a filozófiák szolgáltatták a megszokott kifejezéseket és fogalmakat, ezek voltak általánosak. Ezeket a szokásos kifejezéseket kellett használnia annak, aki valamilyen újat szándékozott adni. Ilyen ismert fogalmakba kellett Buddhának öltöztetnie, ami a saját lelkében élt. Természetesen ezek a képzetek és fogalmak később általa egészen új alakot öltöttek, de rá volt utalva, hogy ezeket használja. Mert minden fejlődésnek úgy kell végbemennie, hogy a jövő a múltra fekteti alapjait, így öltöztette Buddha a maga fennkölt bölcsességét az akkor használatos indiai kifejezésekbe. Mindazonáltal fogalmat kell, hogy alkossunk arról, mi élt Buddhában a bódhi-fa alatt, a megvilágosodás hét napja alatt, mint olyan tanítás, amely az emberiség legbensőbb tanításává kellett, hogy váljon. Próbáljuk meg csak megközelítő gondolatokkal is lelkünk elé idézni, mi vonult át Buddha lelkén, a legmélyebb élmények gondolatba foglalása közben, amikor

a bódhi-fa alatt megvilágosodását átélte.

Körülbelül így szólhatott önmagához: az emberiségfejlődésben voltak régi korszakok, amikor sok ember tompa, sajátos látnokszággal rendelkezett. És voltak még régebbi idők is, amikor minden ember látnok volt. Mit jelent azonban az hogy tompa, ködös látnokszággal rendelkeztek? Mit jelent egyáltalán a „látnokszág”? Látnoknak lenni azt jelenti, hogy az illető étertestének szerveit használni tudja. Ha valaki csak asztrálestesté-nek szerveit tudja használni, akkor belsőleg érezni és érzékelni tud ugyan, át tudja élni belsőleg a legmélyebb titkokat, de azokat nem képes „látni”. Csak amikor az asztrálestestben átélt élmények a maguk „lenyomatát” belenyomják az étertestbe, akkor jöhet létre a látnokszág. A régi tompa látnokszág is csak áltálal jöhetett létre, hogy a fizikai testbe még tökéletesen be

nem húzódtott étertest olyan szervekkel rendelkezett, amelyeket a régi emberiség a saját szolgálatába állított. Mi tehát az, amit az emberiség az idők folyamán elvesztett? Azt a képességet vesztette el, hogy az étertest szerveit használhatta. Lassanként meg kellett elégednie azzal, hogy a fizikai test külső szerveit használja csupán, és amit a fizikai test közvetít, azt aztán az asztrálestestben, mint gondolatokat, érzeteket, érzéseket és képzeteket élje át. Mindez átvonult Buddha nagy lelkén annak kifejezéseként, amit átélt, és így szólt önmagához: ezek szerint az emberek elvesztették azt a képességet, hogy étertestük szerveit szolgálatukba állítsák. Csak asztrálestestükben élék át azt, amit a külvilágból fizikai testük műszerei útján tapasztalnak. Ezek után Buddha egy jelentős kérdést vethetett fel: amikor a szem a piros színt észleli, amikor a fül valamilyen hangot hall, amikor az ízlelő érzék valamilyen ízérzetet felfog, akkor normális viszonyok mellett ezek az érzetek eljutnak az emberhez, képzetekévé válnak, és azokat belsőleg asztrálestestében éli át. Ha az ember a fájdalmat és a szenvedést a normális életben csak így élné át, nem lenne többete. Ha egyszerően csak átadná magát a külvilág benyomásainak, úgy, ahogy azok érzékeire hatnak, ahogy ez a külvilág előtte színben, fényben, hangban stb. megjelenik, akkor anélkül járna-kele a világban, hogy ezekből a benyomásokból fájdalmat és szenvedést érezhetne ki. Csak bizonyos feltételek mellett érezhet az ember fájdalmat

és szenvedést.

Buddha azok után a feltételek után kutatott, amelyek következtében az ember fájdalmat, szenvedést, gondot és bánatot él át. Mikor válnak a külvilág benyomásai fájdalmasakká, és miért lesznek azzá bizonyos körülmények között?

Ekkor így szólt önmagához: ha bepillantunk a régi időkbe, azt látjuk, hogy amikor az ember korábbi inkarnációiban a Földön élt, bizonyos lények két oldalról hatoltak az emberi természet belsejébe, az asztrálestestbe. Az inkarnációk folyamán a lemúriai és atlantiszi időkben az emberi természetbe azok a lények hatoltak be, akiket mi luciferi lényeknek nevezünk, úgy, hogy az ember az idők folyamán asztrálestestébe felvette a luciferi lények benyomásait és hatásait. Az atlantiszi kortól kezdve még azok a lények is behatoltak az emberbe, akik Ahrimán vezetése alatt álltak. Ezek szerint az ember korábbi inkarnációiban annak a két hatalomnak a hatását élte át, akiket luciferi és ahrimáni lényeknek nevezünk. Ha ezek a lények nem hatottak volna az emberre, akkor az ember nem szerezte volna meg a szabadságot, a jó és rossz közötti különbségtétel és a szabad akarati elhatározás adományát. Magasabb szempontból ezért jó, hogy ezek a hatások így hatottak az emberre. E hatások azonban bizonyos vonatkozásban az embert az isteni-szellemi magasságokból mélyebbre vitték le az érzéki létbe, mint ahogyan egyébként leszállt volna. Ezáltal bizonyos hatások vannak ma az emberben - így szólhatott volna magához a nagy Buddha - amelyek egyrészt Lucifertől, másrészt Ahrimántól származnak. Ezeket az

emberek korábbi inkarnációikból hordozzák magukban.

Amikor az ember még a tompa látnokság erejével a szellemi világba be tudott pillantani, látta ott Lucifer és Ahrimán hatásait, és pontosan meg tudta különböztetni őket: ez itt egy luciferi hatás, az egy ahrimáni, és amikor bepillantott az asztrális világba és észlelte a luciferi és ahrimáni káros hatásokat, számot vehetett velük, és védekezhetett ellenük. Azt is tudta, hogyan került érintkezésbe ezekkel a lényekkel. Volt olyan idő - így folytatta magában Buddha - amikor az emberek tudták, honnan jönnek ezek a hatások, amelyeket ősrégi idők óta inkarnációról inkarnációra haladva magukban hordoznak. A régi látnoksággal együtt azonban az ezekről a hatalmakról való tudás is veszendőbe ment, és mivel az emberek a látnokságot elvesztették, a tudás helyét, ami a leiekre inkarnációról inkarnációra hatott, a nem tudás foglalta el. A korábbi látnoki tudás helyére a nem tudás lépett. Sötétség terült az emberiségre: nem tudja felismerni, honnan jönnek ezek a luciferi és ahrimáni hatások, de magában hordja azokat. Olyasvalamit hord magában, amiről mit sem tud. Természetesen egyszerű dolog len-

ne tagadni annak realitását és hatékonyságát, ami még akkor is létezik, ha nem tudunk róla. Az emberben működnek ezek a hatások, amelyek inkarnációról inkarnációra haladva belekerültek. Ezek léteznek, és az egész élet folyamán hatnak, csak az ember semmit sem tud róluk, így szólt önmagához a nagy

Buddha.

Hogyan működnek ezek a hatások az emberben? Ha az ember nem is képes azokat felismerni, érzi és tapasztalja őket, és ez az erő kifejezése annak, ami inkarnációról inkarnációra tovább élt, és egészen a jelenlegi létig hatolt. Azok az erők, amelyeknek sajátos természetét az ember nem képes felismerni, a külső élet iránti vágyat jelenítik meg, a vágyat a világban való észlelés iránt, az élet szomját, az élet utáni sóvárgást. Így működnek a régi luciferi és ahrimáni hatások az emberben, mint a lét utáni sóvárgás, a lét utáni vágy. És ez a „légszomj” inkarnációról inkarnációra tovább halad. Ezt mondta a nagy Buddha, csak közvetlen tanítványainak pontosabban adta elő,

hogyan miről van szó.

Hogy amit így megtalált, hogyan adta elő, ezt csak akkor lehet megérteni, ha valaki az antropozófiában már bizonyos előkészülettel rendelkezik. Tudjuk, hogy amikor az ember meghal, a halál pillanatában énye és asztrálteste elhagyja étertestét és fizikai testét. Ekkor egy bizonyos ideig étertestének nagy emlékezeti tablóját látja maga előtt, ami hatalmas képként tárul elébe. Tudjuk továbbá, hogy az étertest legfőbb része második holttestként eltávozik, és hogy valami kivonatként, mint az étertest esszenciája, visszamarad. Ezt az extraktumot az ember magával viszi a kamalokán és a devacháni időn keresztül, majd ismét visszahozza a következő létbe. Amíg azonban az ember a kamalokában tartózkodik, ebbe az élet-extraktumba valami beleíródik, amit az ember, mint tetteket él át, mindazt, ami az emberi karmára hat, és amit ki kell egyenlíteni. Mindez bizonyos módon az inkarnációról inkarnációra haladó extraktum-mal összekapcsolódik. Mindaz, amit az ember egy inkarnáció-ból átvisz a másikba, benne van az étertestnek ebben az extraktumában, és az ember ezt újabb megszületésekor visszahozza. A keleti irodalomban szokássá vált, hogy amit mi étertestnek nevezünk, linga-sharirának nevezze. Ezek szerint a linga-sharirából való extraktum az, amit az ember inkarnációról inkarnációra magával hordoz.

Most már így szólhatott Buddha: nézzétek hát a most született embert, linga-sharirájában magával hozta azt, ami a korábbi inkarnációkból abban lerakódott. Ez bele van írva, ebben a

linga-sharirában székel mindaz, amiről az ember a jelenlegi emberiségciklusban semmit sem tud, amire a nem tudás sötétsége borul, de érvényesíti magát akkor, amikor az ember belép a létbe; a lét utáni szomjúság, az élet utáni vágy képében jut érvényre. - Az élet utáni vágyban látta Buddha mindazt, ami a korábbi inkarnációkból származik, és ami az embert az élet élvezésére ösztökéli, ami arra készíti, hogy ne csak a színek és hangok világán és a világ más benyomásain haladjon keresztül, mint vándor, hanem hogy sóvárogjon a világ után. Ez az, ami a korábbi inkarnációkból, mint tendencia, mint erő él benne. Buddha tanítványai ezt az erőt nevezik szamszkarának. Így szólt Buddha közvetlen tanítványaihoz: a mai emberre az jellemző, hogy nincs tudomása arról a fontos dologról, ami benne él. Ez a nem tudás alakítja át azt, ami egyébként a luciferi és ahrimáni lényektől származó erőt jelenti, és amellyel szemben megfelelő magatartást tanúsíthatna, ez változtatja át a lét utáni vágygá mindazokat a szunnyadó erőket, amelyek a korábbi inkarnációból a sötétben gomolyognak benne. Ez az, amit a nagy Buddha hatására szamszkaraként jelöltek meg. Ebből a szamszkarából alakult ki az, ami az ember jelenlegi gondolkodása, és, és aminek az a következménye, hogy az ember a jelenlegi emberiségciklusban nem tud minden további nélkül objektíven gondolkodni.

Jegyezzék meg jól ezt a finom különbséget, amit Buddha tanítványainak megvilágított: a különbséget az objektív gondolkodás, amely csak a dolgot tekinti át, és az olyan gondolkodás között, amely a linga-sharirából származó erők hatása alatt áll.

Gondolkozzunk csak el arról, mennyi az, amit a dolgokról, mint saját véleményünket alakítunk ki, és tegyük fel magunknak a kérdést: mennyi az, amit ezekről a dolgokról azért sajátítunk el, mert azok tetszenek nekünk, és mennyi az, amit a dolgok objektív szemlélete miatt sajátítunk el? Mindaz, amit az ember igazságként megszerez magának, nem azért, mert valamely dologról objektíven gondolkodik, hanem mert korábbi inkarnációiból hajlamként hozta magával, mindez Buddha részére egy „belső gondolkodási szervet” alkot. Ez a gondolkodási szerv az összegzése annak, amit az ember gondol, azért, mert korábbi inkarnációiban ez vagy az az élménye volt, és ezek linga-sharirájában visszamaradtak. Buddha tehát az ember bensejében egy belső gondolkodási szervet látott, ami a szamsz-kara egészéből jött létre. Ezért mondta: csak ez a gondolkodási szubsztancia alakítja ki a jelenlegi emberből azt, amit jelenlegi individualitásának nevezünk. - A buddhizmusban ez a „név és forma”, vagy namarupa. Egy másik filozófiai irány ahamkarának nevezi.

Buddha valahogy így szólhatott tanítványaihoz: amikor az ősi időkben az emberek még látónoki képességgel rendelkeztek, és a fizikai lét mögött lévő világba belelátottak akkor még mindnyájan ugyanazt látták, mert az objektív világ mindenki részére egyforma. Amikor azonban a nem tudás sötétsége szétterült a világ fölött, akkor minden egyes ember egyéni hajlamot hozott magával, ami a többi embertől megkülönbözteti. Ez tette az embert azzá a lényé, amelyet a legjobban így fejezünk ki ilyen vagy olyan lelki alkatú ember. Mindenkinek egy bizonyos „neve” ahamkarája volt, ami őt másoktól megkülönböztette. Ami tehát az ember bensejében kialakult, annak hatása alatt, amit a korábbi inkarnációkból magával hozott, a „név és forma”, ami az individualitást kialakította, az alakítja ki ezentúl belülről kiindulva a manaszt, és az őt érzékszervet, az úgynevezett hat szervet. - Jegyezzük meg jól, Buddha nem azt mondta, hogy a szem pusztán belülről alakult ki, hanem hogy valami belekerült a szembe, ami a linga-sharirában volt, és amit a koráb-

bi létfokokról az ember magával hozott. Ezért nem lát a szem tisztán. Másként tekintene ki a külső lét világába, ha belsőleg nem volna áthatva attól, ami a korábbi létfokokról maradt vissza. Azért nem hall a fül tisztán, hanem zavarosan, mert letompítja az, ami a korábbi létfokokról visszamaradt. Ez idézi elő, hogy mindenbe belevegyül a vágy: ezt vagy azt látni, ezt vagy azt hallani, ilyen vagy olyan módon ízlelni vagy észlelni, így lopakodik be mindenbe az, amivel az ember jelenlegi ciklusában találkozik, mindaz, ami a korábbi inkarnációkból „vágyként” visszamaradt.

Ha ezek a korábbi inkarnációkból származó vágyak nem lopakodnának be - valahogy így mondta Buddha -, akkor az ember úgy tekintene a világra, mint isteni lény, engedné a világot magára hatni, és soha nem kívánna többet, soha nem vágya többre, mint ami van. Tudásával nem menne túl azon, amivel az isteni hatalmak őt megajándékozták. Nem tenne különbséget saját maga és a külső világ között, és a külső világ tagjának érezné magát. Mert csak azáltal érzi magát elkülönítve a világ többi részétől, hogy többel és egyébvel akar rendelkezni, mint amit a világ élvezetként önként nyújt neki. Ezáltal alakul ki lelkében az a tudat, hogy ő más, mint a világ. Ha meg lenne elégedve azzal, ami a világban van, akkor nem különböztetné meg magát a világtól, úgy *erezné*, hogy saját léte a külső világban tovább folytatódik. Sohasem ismerné meg azt, amit a külső világgal való érintkezésnek nevezünk. Nem volna attól elkülönítve, ennél fogva nem is tudna érintkezni vele. Azzal, hogy ez a hat szerv kialakult, fokozatosan létrejött a külvilággal való érintkezés, az érintkezés által az, amit életünkben érzetnek nevezünk, és az érzet által a külvilágon való csüggés. Azáltal azonban, hogy az ember a külvilágon csügg, létrejön a fájdalom, az aggá-lyoskodás, a gond és a bánat.

Ezt mondta Buddha a tanítványainak a belső emberről. Ez az okozója annak, hogy szenvedés, gond és bánat van az ember világában. Egy kifinomult, magas elmélet volt ez, de olyan elmélet, amely közvetlenül az életből sarjadt. Egy „megvilágoso-

dott” találta meg őket a jelenlegi emberiségre vonatkozó mély igazságként. Aki hosszú évezredek során, mint bódhiszattva, az emberiséget a részvét és a szeretet felé vezette, annak számára most, amikor buddhává vált, megvilágosodott az, hogy milyen a szenvedés tulajdonképpen természete a jelenlegi emberiségben. Ezért láthatta meg, miért szenvednek az emberek, és közvetlen tanítványainak ezt magyarázta el.

És amikor odáig eljutott, hogy átélje az emberi lét magvát a jelenlegi emberiségciklusban,

minden abban a híres prédikációban foglalt össze, amellyel buddhai tevékenységét megkezdte: a benáreszi prédikációban. Ebben népszerű módon mondta el azt, amit tanítványaival előbb bensőséges módon közölt: aki az emberi lét okait felismeri, tudja, hogy az élet - ahogy előttünk áll - fájdalmat, szenvedést kell, hogy tartalmazzon. Az első tanítás, amit nektek adnom kell, a világban lévő szenvedés tana. A másik a szenvedés okairól szól. Miben rejlenek a szenvedés okai? Abban, hogy az emberbe belopózik a vágy, a lét utáni szomj, ami a korábbi inkarnációkból fennmaradt. A lét utáni szomj a szenvedés oka. A harmadik tantétel a következő: hogyan lehet a szenvedést a világból eltüntetni? Természetesen úgy lehet eltüntetni, hogy az okot kell eltüntetni. A lét utáni vágnak kell kialudnia, ami a nem tudásból keletkezett, mint-hogy az emberek korábbi látnoki tudását a nem tudás váltotta fel. Ez a nem tudás takarja el előlünk a szellemi világot. A nem tudás az oka a lét utáni szomjnak. És a lét utáni vágy az oka a szenvedésnek, fájdalomnak, gondnak, bánatnak. A lét utáni szomjnak kell eltűnnie a világból, ha azt akarjuk, hogy a fájdalom, a szenvedés, a gond és a bánat a világból eltűnjön. A régi tudás eltűnt a világból, az emberek többé nem tudják felhasználni étertestük szerveit. Lehetséges azonban egy új tudás megszerzése, azé a tudásé, amelyet úgy sajátíthat el az ember, hogy teljesen és tökéletesen belemerül abba, amit neki asztrál-teste nyújthat, annak legbensőbb erői folytán, annak segítségével, amit neki a külső érzékszervek a külső fizikai világ megfigyelésével lehetővé tesznek. Amit azonban az asztráltest ilyen

megfigyelésével annak legbensőbb erőiben megmozgatunk, ami a fizikai test igénybevétele által, de nem annak igénybevételeiből fejlődött ki, az segítheti csupán az embert, ez adhat számára tudást, mert ezt a tudást ajándékba kapja. - Körülbelül így beszélt Buddha nagy beszédében, amellyel a világ elé lépett.

Ezt akarta tehát mondani: azt a tudást kell az emberiségnek közvetítenem, amely az asztráltest erőinek legnagyobb kifejtésével érhető el. - Ezért kellett Buddhának azt tanítania, hogy mit szerezhet meg az ember azáltal, hogy az asztráltest erőibe teljesen belemerül és elmélyed. Ezzel olyan tudást szerez meg, amit illik megszerezni, amire most lehetősége van, és ami egyúttal olyan tudás, amelynek semmi köze sincs a korábbi inkarnációkból származó hatásokhoz. Buddha olyan tudást akart adni az embereknek, amelynek semmi köze sincs ahhoz, ami sötét, és az emberi lélekben a nem tudásnak van kiszolgáltatva, ami az emberi lélekben, mint szamszkara szunnyad - olyan tudást, amit el lehet sajátítani, ha az ember egy inkarnációban felébreszti mindazokat az erőket, amelyek az asztráltestben nyugszanak.

A világban lévő szenvedésnek az az oka - mondta Buddha - hogy a korábbi inkarnációkból visszamaradt valami, amiről az ember semmit sem tud. Ami a korábbi inkarnációkban van, az az oka annak, hogy a világról való nem tudás létrejön. Ez az oka az embernél a szenvedésnek, fájdalomnak, gondnak és bánatnak. De ha tudni fog arról, hogy milyen erők rejlenek asztráltestében, és ezekbe be tud hatolni, akkor - ha akarja - olyan tudást sajátíthat el, amely független marad minden korábbtól, olyan tudást, amely a saját tulajdona.

Ezt a tudást akarta az embereknek a nagy Buddha közvetíteni, és ezt az úgynevezett „nyolcágú ösvény”-ben adta meg. Ebben megadta azokat az erőket, amelyeket az embernek ki kell fejlesztenie, hogy a jelenlegi emberiségciklusban olyan tudáshoz jusson el, amely befolyásolatlanul marad az ismét visszatérő újjászületésektől. Az általa kifejlesztett erőkkel maga Buddha is így emelte fel lelkét ahhoz, amit az asztráltest leg-

intenzívebb erői folytán meg lehet szerezni, és a nyolcágú ösvényben elő akarta rajzolni az emberiségnek azt, hogyan juthat el olyan tudáshoz, amelyet a szamszkara nem befolyásol. Ezt a tudást a következőképpen határozta meg: az ember úgy jut el a világhoz való ilyen tudáshoz, ha helyes véleményt sajátít el a dolgokról, olyan véleményt, amelyet nem befolyásol szimpátia vagy antipátia, vagy előítélet, hanem az ember - tisztán aszerint, ami kívülről elébe tárul - maga igyekszik saját erejéből a dologra vonatkozó véleményt kialakítani.

Az első a *helyes vélemény* kialakítása a dologról. Másodsorban az szükséges, hogy függetlenítsük magunkat attól, ami a korábbi inkarnációkból visszamaradt, hogy törekedjünk a helyes véleményünk szerint ítélni, nem valamely külső befolyásra, hanem aszerint, amit a helyes véleményünk a dolgokról mond. Tehát a *helyes ítélet* az, amit másodsorban el kell érünk.

Harmadsorban arra kell törekednünk, hogy ha a világ számára közölni valónk van, akkor, amit helyesen fogunk fel és helyesen ítélnünk meg, azt helyesen is közöljük, hogy szavainkba semmi mást ne vigyünk bele, csak azt, ami a saját véleményünk, és ne csak szavainkba ne, hanem egész emberi lényünk megnyilvánulásába se. Ez a Buddha szerinti *helyes szó*.

Negyediként arra kell törekednünk, hogy tetteinket ne szimpátiánk vagy antipátiánk szerint hajtsuk végre, ne aszerint, ami bennünk sötéten szamszkaraként dül, hanem azt engedjük tetté válni, amit helyes véleményünk, helyes ítéletünk és helyes szavainkként fogunk fel. Ez tehát a helyes tett, a *helyes cselekvés*.

Az ötödik, ami ahhoz szükséges, hogy az ember szabadabbá tegye magát attól, ami benne él, a megfelelő helyzet, a világban való helyes állapot megszerzése. Úgy érthetjük meg a legjobban, mit gondolt Buddha, ha azt mondjuk: nagyon sokan vannak, akik a világban elégedetlenek feladatukkal, akik azt hiszik, hogy itt vagy ott jobban megállnák a helyüket. Meg kell azonban látnunk a lehetőséget, hogy abból a helyzetből, amelybe beleszülettünk, vagy amelybe a sors behelyezett, a legjobbat hozzuk ki, amit csak lehet, tehát a legjobb helyzetet foglal-

juk el. Aki helyzetével nincs megelégedve, az nem is fogja tudni abból a helyzetből kivonni azokat az erőket, amelyek a világban való helyes működést lehetővé teszik számára. Ezt nevezi Buddha a *helyes állapot* megszerzésének.

A hatodik, hogy egyre inkább gondunk legyen arra, hogy amit így helyes vélemény, helyes ítélet stb. által megszereztünk, azt szokásainká tegyük. Amikor a világba beleszülettünk, bizonyos szokásokkal rendelkezünk. A gyermek ezt vagy azt a szokást vagy hajlamot mutatja, de az embernek arra kell törekednie, hogy ne tartsa meg azokat a szokásokat, amelyek a szamszkarából valók, hanem azokat sajátítsa el, amelyek a helyes véleményből, a helyes ítéletből, a helyes szóból stb. lassanként sajátjaivá válnak. Ezek a *helyes szokások*, amelyeket el kell sajátítanunk.

A hetedik az, hogy rendet teremtsünk életünkben, hogy ne felejtjük el a tegnapot, ha ma cselekednünk kell. Ha minden egyes alkalommal újból meg kellene tanulnunk készségeinket, sohasem tudnánk valamit létrehozni. Az embernek arra kell törekednie, hogy létének minden dolgára emlékezni tudjon. Mindig értékesítenie kell, amit már megtanult. A jelennek a múlthoz kell kapcsolódnia. A nyolcágú ösvényben tehát - buddhista értelemben véve - a *helyes emlékezést* kell elsajátítanunk.

És a nyolcadik az, amit az ember úgy szerez meg, hogy valamely vélemény iránti előszeretettel nélkül, anélkül, hogy belejátszana az, ami korábbi inkarnációkból benne maradt, tisztán a dolognak adja át magát, abban elmélyed, és csak azt engedi magához szólni. Ez a *helyes szemlélet*.

Ez a nyolcágú ösvény, amelyről Buddha azt mondta híveinek, hogy ha figyelembe vesszük, eljutunk oda, hogy a fájdalmat hozó lét utáni vágyat fokozatosan kioltjuk, és azt adjuk a léleknek, ami megszabadítja mindattól, ami az elmúlt életekből származik, és ami őt rabszolgává teszi. Ezzel egyúttal a buddhizmus szelleméből és eredetéből is felfoghatunk valamit. Azt is

megtudhatjuk, milyen jelentősége volt annak, hogy a régi bódhiszattvából buddha lett. Tudjuk, hogy a régi bódhiszatt-

va mindazt, ami missziójával összefüggött, mindig beleárasztotta az emberiségbe. Az emberiség a régi időkben, mielőtt Buddha a világba lépett volna, nem volt képes arra, hogy valamiképpen is felhasználja a belső erőket, úgy, hogy a helyes szó, a helyes ítélet magától létrejött volna. Ehhez a szellemi világ hatásának kellett leáradnia az emberekhez. Ezeket a régi bódhiszattva árasztotta le. Ezért egyedülálló esemény volt, amikor ez a bódhiszattva buddhává lett, és most tanította azt, amit a korábbi időkben az emberekbe beleárasztott, azaz, hogy most egy olyan testben jelent meg a világban, amely önmagából ki tudta fejleszteni azokat az erőket, amelyek eddig csak felülről áradtak le. Gautama Buddha teste, mint az első ilyen jellegű első test került így bele a világba. Ezzel mindaz, amit korábban felülről leárasztott, itt volt egyszer a világban. Az ilyesmi azonban nagy és messzemenő jelentőségű az egész földfejlődésre nézve, hogyha az, ami korszakról korszakra a Földre leáradt, egyszerjelen volt egy emberben, egyszer egy testben a Földön élt. Mert most az olyan erőt képez, amely minden emberre átszármazhat. Gautama Buddha testében rejlik az eredete annak, hogy az emberek az elkövetkezendő minden időkben kifejleszthetik magukban a nyolcágú ösvény erőit, így tehát a nyolcágú ösvény minden egyes ember tulajdonává válhat. Az, hogy Buddha itt volt, megadta az embereknek a lehetőséget, hogy helyesen gondolkozhassanak. És ami ebben az irányban történni fog, mindaddig, amíg az egész emberiség a nyolcágú ösvényt el nem sajátítja, azt a Buddha-létnek köszönhetjük. Ami Buddhában volt, azt szellemi táplálékul odaadta az embereknek.

Az efféle dolgokat a mai külső tudomány általában nem látja meg, de az emberiség fejlődési menetének ezeket a nagy dolgait gyakran a gyermekmesék és mondák tartalmazzák. Már több ízben kellett hangsúlyoznom, hogy a mese és a monda világa sokszor bölcsebb és tudományosabb objektív tudományainknál. Az emberi lélek mélye mindig érzett valami különöset igazságként egy olyan lényel szemben, mint a bódhiszattva: valami előbb leáramlik, lassanként az emberi lélek tulajdonává válik, aztán az emberi leiekből mintegy visszasugárzik a kozmikus térbe. Ezt az emberek jelentősnek érezték. És akik ezt több-kevésbé homályosan meg tudták érezni, így szóltak: ahogy a napsugár az égi téren fénylik, úgy sugárzott egyszer a bódhiszattva ereje, a szeretet és részvét tanának ereje, a nyolcágú ösvény ereje a Földre. Ekkor azonban a bódhiszattva egy emberi testbe költözött, és odaadta az embereknek azt, ami egyszer az ő tulajdona volt. Ez most benne él az emberiségben, és visszasugárzik a kozmikus térbe, mint ahogy a Hold fénye visszasugározza a napsugarakat a világra. Ezt mindig jelentőségteljesnek érezték ott, ahol mese- és mondászerűen egy ilyen igazságot kifejezésre juttattak. A bódhiszattvára vonatkozó igazság kifejezésére azokon a vidékeken, ahol fellépett, egy csodálatos mesét alkottak. Ezt a nagy eseményt a következő mesébe öltöztették.

Buddha egyszer, mint nyúl élt, és volt olyan idő, amikor az összes többi lény táplálékot keresett, de minden táplálék elfogyott. Ami a nyúlnak táplálékul szolgált, a növények, a többi lény számára, akik húsevők voltak, nem volt alkalmas. Erre a nyúl, aki tulajdonképpen Buddha volt, amikor egy brahman jött, elhatározta, hogy föláldoz/a, és táplálékul odaadja saját magát. Ebben a pillanatban Sakra isten - aki látta a nyúl hatalmas tettét - megnyitotta a hegyet, és a magába fogadta a nyulat. Ekkor az isten festéket vett elő, és a nyúl képét befestette a Holdba. Attól az időtől kezdve Buddha képe nyúlként látható a Holdban. Nyugaton nem nyúlról beszélnek, hanem a „Holdban lévő emberről”.

Még érthetőbben beszél egy kalmük mese. A Holdban él egy nyúl, aki úgy került oda, hogy Buddha föláldozta magát; maga a Föld szelleme rajzolta bele a nyúl képét a Holdba. Ez kifejezi azt a nagy igazságot, hogy a bódhiszattva buddhává lett, és hogy Buddha odaadta magát, hogy

azt, ami az ő tartalma volt, táplálékul adja az emberiségnek, úgy hogy az most az emberek szívéből kisugárzik a világba.

Egy olyan lényről, mint a bódhiszattva, aki buddhává lett, azt mondtuk - és ez mindazoknak a tanítása, akik tudnak -: ha ez a lény elér egy olyan fokot, mint amikor a bódhiszattva buddhává lett, akkor ez az ő utolsó inkarnációja a Földön, akkor egész lénye egy testben fölolvad. Ilyen inkarnáción ez a lény többé nem megy keresztül. Ezért szólhatott így Buddha, amikor érezte, mit jelent az ő jelenlegi élete: ez az én utolsó megtestesülésem, nincs több megtestesülés részemre a Földön. - Mégis helytelen volna azt hinni, hogy egy ilyen lény aztán teljesen visszavonul a földi létől. Továbbra is hat a földi létre, nem lép be ugyan többé közvetlenül egy fizikai testbe, de egy másik testet vesz fel - legyen ez akár asztrális, akár éteri -, és így hat a világban. És az a mód, ahogyan utolsó inkarnációja után hat, a következő lehet.

Egy köznapi ember, aki fizikai, éter- és asztráltestből és énből áll, át lehet hatva egy ilyen lénytől. Egy olyan lény, aki többé nem száll le egészen a fizikai testig, de aki még asztráltest-tel bír, beletagolódhat egy másik ember asztráltestébe. Akkor egy földi emberben működik, és ez az ember fontos személyiséggé válhat, mert benne egy olyan lény erői működnek, aki már a Földön leélte utolsó inkarnációját. Így kapcsolja össze magát egy ilyen asztrális lény a Földön lévő valamely ember asztrális lényével. Az ilyen összekapcsolódás a legkomplikáltabb módon történhet meg. Amikor Buddha a „mennyei seregek” formájában a pásztorok előtt megjelent, akkor nem volt fizikai testben, hanem asztráltestben. Olyan testet vett fel, amelyen keresztül mégis hatni tudott a földi történetre. Egy olyan lényenél tehát, mint amilyené Buddha lett, hármas testet különböztethetünk meg.

Először is azt a testet, amellyel buddhasága előtt rendelkezett, amelyre felülről bódhiszattvaként hat, és amely nem tartalmazza mindazt, amivel ez a lény hatni tud, dharmakájának nevezzük. Ekkor ő még a magasságban tartózkodik, korábbi missziójával össze van kapcsolva, mint a korábbi bódhiszattva a Buddhában, mielőtt ezt a misszióját a Buddha-misszióra át-

váltotta volna. Amíg egy ilyen lény egy ilyen testben van, ez a test a dharmakaja.

Másodszor, azt a testet, amelyet egy ilyen lény alakít ki, amelyet magán hord, és amelyben mindazt, amit tartalmaz, a fizikai testben kifejezésre juttatja, ezt a testet tökéletessé vált testnek, sambhakájának nevezzük.

Harmadszor, azt a testet, amelyet egy ilyen lény azután vesz fel, hogy áthaladt a tökéletesedésen, és az a most vázolt módon tud hatni, ezt a testet nirmanakájának nevezzük.

Azt mondhatjuk tehát, hogy Buddha nirmanakájája jelent meg a pásztoroknak az anyagi seregek formájában. Ott Buddha az ő nirmanakájában sugárzott és nyilatkozott meg ilyen módon a pásztoroknak. De neki még tovább kellett az utat keresnie, hogy e fontos időben hasson a palesztinai eseményekre. Ez a következő módon ment végbe.

Ennek megértéséhez röviden emlékeztetünkbe kell idéznünk, amit az antropológiai előadások folyamán az ember lényéről megtanultunk. Tudjuk, hogy a szellemtudományban többféle „születést” különböztetünk meg. A fizikai születéskor az ember leteszi a fizikai anyaburkot, a hetedik életévben leteszi az éterikus burkot, amely őt a fogváltásig éppen úgy körülveszi, mint a fizikai születésig a fizikai anyaburok, és a nemi éréssel, azaz a mi korunkban a 14-15. életévben

leteszi az ember azt, ami addig asztrális burokként vette körül. Ezek szerint az ember éterteste tulajdonképpen csak a hetedik életévben születik meg szabad testként, és az ember asztrálteste a nemi érésel születik meg. A külső asztrális burok ekkor leválik.

Vegyük ezt jól szemügyre, mi válik le a nemi érés beálltával? Azokon a vidékeken, amelyeken a palesztinai események lejátszódtak, ez az időpont előbb állt be, normális körülmények között a tizenkettedik életévben. Az asztrális anyaburok ekkor vált le. A közönséges életben ez a burok leválik, és a külső asztrális világba kerül. Annál a gyermeknél, aki a Dávid nemzetségének papi ágából származott, ez kissé másképpen ment végbe. Tizenkét éves korában tette le az asztrális burkot, de az

nem oldódott fel az általános asztrális világban, hanem mint a fiatal fiú védelmező asztrális burka, mindazokkal az éltető erővel, amelyek a fogváltás és a nemi érés közben belefolytak, most egybeáramlottak azzal, ami Buddha nirmanakájájaként leereszkedett. Ami az angyalok seregeként fénylően megjelent, egyesült a tizenkét éves Jézus-gyermek levált asztrális burkával, egyesült mindazokkal az ifjú erővel, amelyek az embert a fogváltás és a nemi érés ideje közben ifjan tartják. Buddha nirmanakájája, ami a Jézus-gyermeket születésétől fogva besugározta, egyesült azzal a gyermeki erővel, amely a nemi érés beálltával, mint annak ifjú asztrális anyaburka levált, ezt felvette, és ezáltal megfiatalította önmagát. E megfiatalodás által lehetőségessé vált, hogy amit a világnak korábban adott, az most újból megjelenhetett a Jézus-gyermekben gyermekies egyszerűségében. Ezzel ez a gyermek megkapta annak lehetőségét, hogy gyermekiesen beszéljen a részvét és a szeretet tanairól, amit ma ilyen bonyolult módon előadtunk. Akkor a templomi jelenetben a gyermek ezért beszélt úgy, hogy környezetét csodálkozásba ejtette, mert Buddha nirmanakájája lengte körül, felfrissítve a gyermek asztrális anyaburkától, mint fiatalító forrástól.

Ez olyasvalami, amit a szellemi kutató tudhat, és amit a Lukács-evangélium írója belerejtett a 12 éves Jézus csodálatos templomi jelenetébe, amikor hirtelen egészen más lett. Ezért tanítja a Lukács-evangélium a buddhizmust a gyermeki egyszerűség részére is érthető módon. Ezt kell megértenünk. Akkor tudjuk, miért nem úgy beszél a fiú, mint azelőtt. Ahogy korábban beszélt, úgy beszélt most a mi korunkban az, aki mint tibeti király, Kaniska, a régi Indiában összehívott egy szinódust, és ott a régi buddhizmust ortodox tanításként hirdette. De Buddha maga eközben tovább fejlődött. Felvette magába a Jézusgyermek asztrális anyaburkát, és ezáltal

képesé vált arra, hogy az emberek kedélyéhez új módon szóljon.

Így a Lukács-evangélium a buddhizmust új formában foglalja magába, miután egy fiatalító forráson keresztülment. Ezért hirdeti a részvétnek és a szeretetnek a vallását a legegyszerűbb kedélyek számára is magától értetődő formában. Olvashatjuk: ezt a Lukács-evangélium írója az evangéliumba belerejtette. De ennél több is rejlik benne. Amit a templomi jelenet magában rejt, annak csak egy részét adhattam ma elő, és e titok mélységeibe jobban bele kell még világítanunk. Akkor majd a Názáreti Jézus életének korábbi és későbbi időszakaira is fény fog vetődni.

NEGYEDIK ELŐADÁS

Az evangéliumok alapját képező tények - és így a Lukács-evangéliuméi is - a következő napokban mind stabilabbak lesznek. Ezért ezúttal, még inkább, mint máskor, kérem, vegyék figyelembe, hogy az előadások folyamatosak, és hogy a tartalom valóban az egyik előadástól átvezet a másikhoz, és hogy az egyes előadásokat nem lehet megérteni, ha azokat nem a többi előadással összefüggésben nézzük. Főleg a mai és a holnapi előadásra érvényes ez, és arra is érvényes, hogy csak holnap tehetik fel a kérdést, hogy az itt előadott tények miképpen függenek össze a többi előadásciklussal, amelyek ezt a témát már érintették.

Tegnap azzal fejeztük be, hogy Buddha nirmanakájája jelent meg abban a pillanatban, amelyet a Lukács-evangélium a pásztoroknak való kinyilatkoztatásban állít elénk. És érintettük azt is, hogy a buddhista világszemléletnek az a megifjodása, amely a kereszténységbe belefolyt, és ezzel a világnak megadatott, azáltal jött létre, hogy azt az asztrális anyatestet, amely a fejlődő emberről a nemi érettséggel leválik, és amely ezek szerint a Jézusgyermekkel össze volt kötve, Buddha nirmanakájája magába fogadta, egyesült vele Jézus életének tizenkettedik évében, így ettől a pillanattól kezdve, most már egy olyan lényel van dolgunk, aki tulajdonképpen a nirmanakájából áll, Buddha szellemtestéből, és abból az asztrális anyatestből, amely a 12 éves koráig fel-növekedett Jézus-gyermek asztrális burkaként levált róla.

Most a következő kérdést kell feltennünk: ha a mindennapi életben az ember fejlődése során ez az asztrális anyatest leválik az ember tulajdonképpeni asztráltestének megszületésekor, akkor vajon az asztrális anyaburok az általános asztrális világba oldódik-e bele? Ahogy ez az asztrális anyaburok a mindennapi embernél a jelenlegi fejlődésciklusban létezik, úgy nem volna használható arra, hogy egy olyan magas lény magába fogadja, mint amilyen Buddha a maga nirmanakájájában volt.

Ezért ez az anyaburok, amely a Buddha nirmanakájájával való egyesülés folytán az egész buddhizmust megfiatalította, valami egészen különleges kellett, hogy legyen. Más szavakkal: a Jézus-gyermekben egy egészen különleges lény kellett, hogy éljen, Jézus testében egy egészen különleges lény kellett, hogy inkarnálódjon, hogy életének tizenkettedik évében kisugározhattak belőle azok az erők, amelyeket aztán az asztrális anyaburok felvett, hogy rendelkezzen a tegnap jelzett fiatalító erővel. Nem egy közönséges emberi lény, hanem egy egészen különleges lény kellett tehát, hogy legyen az, aki születésétől 12 éves koráig a Jézus-gyermekben felnőtt, és aki aztán képes volt arra, hogy abba, ami levált róla, belesugározza mindazokat az erőket, amelyek ezt a megfiatalítást eredményezték.

Ha fogalmat akarunk alkotni arról, hogyan mehet egyáltalán végbe az, hogy egy gyermek egészen más módon hasson a maga burkaira, mint ahogy az a normális állapotban történik, akkor egyelőre csak egy hasonlattal közeledhetünk ahhoz a tényhez, amely itt előttünk áll. Ezért egy hasonlattal igyekszem szemléletesebbé tenni azt, ami abban az időben végbement.

Ha egy emberi életet követünk, ahogy az a születéstől a későbbi korokig fejlődik, a huszadik, harmincadik, negyvenedik évig, és ha ez normálisan folyik le, akkor lelkünk elé állíthatjuk, hogy az egyes erők, amelyek a csírahajlamokban és a születés előtt csak mint adottságok vannak jelen, fokról fokra nyilatkoznak meg. A gyermek fizikailag felnő, de nő szellemileg is, lassanként kibontakoznak lelki erői. (Arról, hogy ez hogyan történik, „A gyermek nevelése

szellemtudományos szempontból" című könyvemben olvashatnak.) Kíséreljék meg követni, hogyan fejlődnek ki a gyermekből annak kedélybeli és intellektuális erői, hogyan jelennek meg a hetedik, tizennegyedik és huszonegyedik életévvel ezek vagy azok az erők, amelyek korábban nem mutatkoztak, vagy hogy a meglévők nagyobb mértékben mutatkoznak, és így tovább. Képzeljék el tehát, hogyan megy ez végbe a normális emberi élet folyamán, és most gondolják el, hogy egyszer egy „életkísérletet" akarnánk tenni. Egy

embernek, aki éppen megszületett, meg akarnák adni azt a lehetőséget, hogy ne teljesen normálisan, az átlagnak megfelelően fejlődjön, ahogyan az a mi fejlődési ciklusunkban történik, és ahogy annak a normális életben történnie kell, hanem mesterségesen alkalmat adnánk neki arra, hogy amit egy másik ember normálisan, például a tizenkettedik életévétől a tizennyolcadik életévéig tanul meg, azt bizonyos frissességgel fogja fel. Ne úgy illessze bele tehát leikébe, ahogy közönségesen történik, hanem azt a lélek egyfajta különleges frissességével ragadja meg, ne olyan módon tegye magáévá, ahogyan a többi ember teszi, hanem egy bizonyos „feltaláló erővel", a dolgokat tovább alakító erővel működhessen. Tegyük fel, hogy ezt az embert mesterséges módon egy különlegesen produktív emberré akarjuk tenni, akkor ezt a gyermeket nem úgy kellene felnevelnünk, mint ahogy a többi gyermek rendszerint felnő. Egy hipotetikus életkísérletet akarunk tehát végrehajtani. Kimondottan hangsúlyozom azonban, hogy ezt a példát csak hipotetikusán választottam, és a viláért sem úgy értem, hogy azt mindjárt végre is kellene hajtani, csak hasonlatként használom, és ne vegyék ezt nevelési ideálként. Tehát mondjuk, hogy valakit különleges feltaláló szellemmé akarnánk tenni, aki a gondolkodási képességet nemcsak étellel tölti be, hanem alko-tóan tovább is tud haladni. Ezeket a képességeket aztán idősebb korában magasabb produktivitással tudja fejleszteni. Ebben az esetben mindenekelőtt ezt a gyermeket a hatodik-hetedik életévétől kezdve távol kellene tartanunk attól, hogy ugyanolyan módon tanuljon, mint a többi gyermek, hogy ne kezdje tanulni azokat az iskolai tárgyakat, mint a többi, hanem ettől az időtől kezdve a lehető legkevesbé kerüljön hozzá az, amit a többi gyermeknek tanítanak. A tizedik és tizennegyedik életévig lehetőleg gyermeki játékoknál kellene tartanunk, és a lehető legkevesebbet tanítani neki iskolai tárgyakkól, úgyhogy kilenc éves korában még nem tudna összeadni, nyolc éves korában lehetőleg még rosszul olvasna, amit a hatodik-hetedik évében elkezd az ember, azt csak a nyolcadik-kilencedik évében kezdenénk el vele. Akkor ennek az embernek az erői másképpen fejlődnének, akkor ez a lélek másképpen bána *azzal*, amit neki tanítottak. Egy ilyen gyermek aztán a gyermeki erőket, amelyeket egyébként a szokásos oktatással elnyomnak, tíztizenegy éves koráig megőrizné, és akkor sokkal tüzesebb lelki erővel nyúlna a dolgokhoz, és egészen más módon fogná fel azokat. Ezzel képességei rendkívül produktívvá válnának. Ha tehát egy gyermeket hosszú ideig gyermeki állapotban tartanánk, akkor a szellemi látó észlelné, hogy az az asztrális burok, amely a nemi éréssel leválik, valóban egészen más erőkkkel rendelkezik, mint egyébként, hogy fiatalos, friss erőkkkel rendelkezik. És ez az asztrális burok aztán használható lenne egy olyan lény részére, mint a mi esetünkben Buddha nirmanaka-jája. Egy ilyen kísérlettel nemcsak a fiatalság ideje volna meghosszabbítva, hanem bizonyos gyermeces, fiatalos erők áradnának az asztrális burokba, és aztán ez a világban felhasználható lenne úgy, hogy egy lény, aki a szellemi magasságokból leszáll, ezekből az erőkből táplálkozhat és megfiatalodhat.

Ezt a kísérletet az emberek mégse tegyék meg. Ez nem nevelési eszmény. Ezeket a dolgokat az emberek ma még az istenekre kell, hogy *bízzák*. Az istenek meg tudják tenni, az emberek nem tudják helyesen véghez vinni. És ha önök valahol azt hallják, hogy egy bizonyos személyiség, aki bizonyos területen termékenyen kell, hogy hasson, hosszú időn keresztül tehetetlennek látszik, és

csak később „nyílik meg az esze”, akkor ott az istenek ezt a kísérletet vitték végbe, akkor ennek az embernek gyermeki állapotát évekig megőrizték, és arra, amit az emberek a normális életben korábban tanul meg, csak a későbbi élet folyamán tették képessé. Ez különösen akkor mutatkozik meg, amikor koraérett gyermekek gyorsan felfogják, amit nekik elmesélnek, de amikor iskolába kerülnek, ott tulajdonképpen semmit sem akarnak tanulni. Ott az istenek az ilyen gyermekkel ezt az életkísérletet viszik véghez, amelyet leírtam.

Valami hasonló - csak végtelenül tágabb értelemben - kellett, hogy végbe menjen annál a gyermeknél, aki mint „Jézus”

m

növekedett fel, és aki aztán Buddha nirmanakájának egy végtelenül termékeny asztrális anyaburkot adott át. Ez történt. Itt egy titokzatos tényhez jutunk el, amit mindenkinek szabadságában áll hinni, vagy nem hinni, de amit ma a felkészült antropozófusnak el lehet mondani, és amit ki is lehet vizsgálni. Ha kivizsgálják mindazokon a tényeken keresztül, amelyek a külső evangéliumokban, vagy a külső történelemben rendelkezésre állnak, mindazt igazolni fogják a fizikai sík külső tényei, ha ezeket a tényeket helyesen veszik szemügyre, és nem akarnak túl hamar ítélni. Amit az okkultista mond, mint a magasabb világokból származó tényeket, azt zálogként adja át az emberiségnek, és ha az helyes forrásból való, akkor így szól: vizsgáljátok olyan szigorúan, ahogy akarjátok, ha megfelelő módon vizsgáljátok, mindenütt igazolva látjátok azáltal, amit az írásos dokumentumokból vagy más természettudományos tanokból a fizikai

világban megszerezhettek. Annak a szülőpárnak tehát, amelyről a Lukács-evangélium szól, született egy gyermeke, aki egészen különleges gyermek volt, aki fiatal erőt, gyermekkori erőket hozott magával egészen különleges módon, és azokat oly mértékben, ahogyan magával hozta őket, frissen és minden tekintetben egészségesen megtartotta. Ennek így kellett történnie.

Közönséges viszonyok mellett azonban nem lett volna található olyan gyermek és olyan szülőpár, akiknél a gyermekkori és ifjúkori erők olyan frissességben meglettek volna, ahogy akkor létezniük kellett. Az emberiség akkori egész széles körében - ha csak a normális viszonyokat vették volna tekintetbe - sehol sem lehetett volna megtalálni azt a individualitást és azt a szülőpárt, akik egy ilyen inkarnációhoz szükségesek voltak, ha nem lett volna lehetséges valami egészen különös. Ami akkor lehetséges volt, azt csak akkor tudjuk megérteni, ha több mindenre visszaemlékezünk, amit antropológiai előkészületeink folyamán már megtanultunk.

Tudjuk, hogy a mai emberiség különböző korszakokon keresztül visszavezethető egy ősi emberiséghez, amelyet a régi

atlantiszi kor emberiségének nevezünk, és ez az emberiség ismét egy olyan emberiséghez vezethető vissza, amelyet a lemuriái kor emberiségének nevezünk. A szellemtudomány egészen más tényeket tud felmutatni az emberiség fejlődési menetére, mint a külső természettudomány, amely csak az érzékelhető tényekhez tud ragaszkodni. A szellemtudomány megmutatja, hogy az emberiség keresztülment a görög-latin fejlődés stádiumán, ezt megelőzte az egyiptomi-káldeai, az óperzsa, majd az óindiai kultúrkorszak. Ezzel visszajutottunk ahhoz a nagy, hatalmas katasztrófához, amely Földünkön valamikor végbement, és annak arculatát egészen megváltoztatta. Volt régen egy messze kiterjedő kontinens, azokon a vidékeken, ahol most az Atlanti Óceán terül el, ez volt a régi „Atlantisz”. És azokon a vidékeken, ahol most az európai, ázsiai és afrikai emberiség lakik, akkor legnagyobb részben még tenger volt. A nagy atlantiszi katasztrófa által, amely a Föld vízelemében játszódott le, megváltozott a Föld arculata. Előzőleg az emberiség főleg ezen az Atlantiszon élt. Ott fejlődött. Ezek olyan emberek voltak, akiknek szervezete más volt, mint a mai embereké. Erről már többször beszéltem. Amikor aztán az atlantiszi katasztrófa közelgett, az emberiség nagy látnokai, vezetői és papjai ezt előre látták, és az embereket keletre - és részben nyugatra is - átvezették. Akiket nyugatra vezettek át, a későbbi amerikai emberiség elődei lettek. Ezért mai emberiségünk őseit a régi atlantisziak között kell keresnünk. Azok az emberek viszont, akik Atlantiszon laktak, még korábbi embereknek voltak utódai, akik ismét egészen másképpen voltak megalkotva, mint az atlantiszi emberek. Ezek a mai Ázsia, Afrika és Ausztrália között lévő kontinensen laktak, a régi „Lemuriában”. A részletekbe menő leírást „A szellemtudomány körvonalai” című könyvemben találhatják meg, most csak annyit akartam ebből kiemelni, amennyire szükségünk van.

Ha az Akasha-krónikában a régi időkig visszapillantunk, akkor ez az Akasha-krónika csodálatos bizonyítékokat szolgáltat

nekünk mindarra, amit egyébként a bibliai forrásokban megtalálunk, és csak akkor értjük meg igazán helyes módon ezeket a vallásos kútfőket. A külső tudomány például ilyen kérdéseket tesz fel: valóban igaz-e amit a Bibliában olvasunk az „egyetlen emberpárról”, Ádámról és Éváról, akiktől az egész emberiség a Biblia szerint származik? Ez olyan kérdés volt, ami a 19. század közepéig természettudományos szempontból sokakat egészen különösen foglalkoztatott.

Ha összefoglaljuk, amit az Akasha-krónika mond, tudjuk, hogy a Föld életének hosszú története van, és hogy a lemuriai korszakot is megelőzte egy másik. Tudjuk, hogy a Föld más planetáris állapotoknak az újratestesülése: a régi Hold, a régi Nap és a régi Szaturnusz megtestesülése. Azt is tudjuk továbbá, hogy ahhoz a három testhez, amelyeket az ember lassanként a Föld korábbi megtestesülései alatt kifejlesztett - a Sza-turnuszon a fizikai testet, a Napon az étertestet, a Holdon az asztrálestet - a Földön az emberi lény negyedik részeként az ént kapcsolja hozzá. Mindaz, ami a lemuriai kort megelőzte, csak előkészülete volt ennek a Föld-missziónak. Akkor, ebben a lemuriai időben olyanná alakult az ember, hogy képessé vált a negyedik részt, az ént kialakítani. Akkor kezdett az első csíra kialakulni, hogy abban a három részben, amelyeket az ember fokként szerzett meg, egy ént fejlesszen ki. Ezért azt mondhatjuk: azok a változások, amelyek a Földön végbementek, úgy befolyásolták, hogy én-hordozóvá válhasson. A lemuriai kor előtt is éltek emberek a Földön. De ezek olyan emberek voltak, akik még nem voltak én-hordozók, akik tulajdonképpen még csak azt fejlesztették ki, amit a Szaturnusról, a Napról és a Holdról áthoztak, mint fizikai testet, étertestet és asztrálestet, és tudjuk, melyek azok a folyamatok az egész világmindenségben, amelyek oda vezettek, hogy az ember a maga fejlődésének ehhez az érettségi fokához elérkezett.

Tudjuk, hogy a Föld a mai fejlődésünk kezdetén együtt volt a Nappal és a Holddal. Ezután először a Nap vált ki, és egy planetáris testet visszahagyott, amely magába foglalta a mai Földet és a mai Holdat. Azt is tudjuk azonban, hogy ha a Föld a Holddal együtt maradt volna, mindaz, ami az emberben benne volt, megkeményedett, mumifikálódott volna, elfásodott állapotba ment volna át. Hogy ez ne történjen meg, mindazt, ami szubsztancialitás és lény szerű volt a Holdban, azt előbb ki kellett taszítani. Ez óvta meg az emberi alakot a megkeményede-téstől. Az ember számára lehetővé vált, hogy felvegye a jelenlegi alakot, és csak a Hold kiválasztása után vált részére lehetségessé az, hogy én-hordozó legyen. De mindez nem egyszerre ment végbe. Azt mondhatjuk, először a Nap vált ki lassanként a Földből. Azalatt tehát, amíg a Hold még benne volt a Földben, volt egy olyan állapot, amely az emberiség továbbfejlődését nem engedte meg: a fizikai matéria mindig sűrűbb és sűrűbb lett, úgy, hogy az ember valóban a megkeményedés útján volt. Azok a lelkek, akik alacsonyabb fokon álltak, hasonló utat jártak meg, mint a mai emberi lelkek, inkarnációkon mentek keresztül, egymásra következő megtestesüléseken, amikor az ember benső mivolta elhagyja külső megtestesülését, és keresztül megy a szellemi világon, hogy egy új megtestesülésben ismét megjelenjen.

De mielőtt a Hold eltávozott volna a Földből, valami különleges dolog történt, a Föld továbbfejlődése szempontjából egy nehéz állapot. A történt ugyanis, hogy bizonyos emberi lelkek elhagyták testüket, a szellemi világba távoztak, és amikor újra meg akartak testesülni, lent olyan emberi szubsztanciát találtak, amelyek részükre túl kemény, túlságosan elfásodott volt, úgy, hogy nem tudtak megtestesülni. Olyan idő következett, amelyben a lelkek ismét le akartak jönni a Földre, de nem találtak semmi lehetőséget arra, hogy újra megtestesüljenek, mert a földi testek nem voltak részükre alkalmasak. Csak a legerősebb lelkek tudtak az időközben megkeményedett anyag és szubsztancia fölött úrrá lenni, úgy, hogy megtestesülhessenek a Földön. A többiek kénytelenek voltak a szellemi világba visszatérni, nem tudtak leszállni. Volt ilyen időszak a Hold kiválása előtt. De mind kevesebb és kevesebb lett azoknak az erős lel-

kéknek a száma, akik képesek voltak az anyag fölött úrrá lenni, és a Földet benépesíteni. A lemuriai kor előtt volt egy olyan időszak, amelyben a Föld nagy területeken elnéptelenedett,

amikor mind kevesebb és kevesebb ember volt a Földön, mivel a lefelé készülő lelkek nem találtak megfelelő testekre.

Mi történt azokkal a lelkekkel, akik nem tudtak testekre találni? Más planétákra vonultak, amelyek időközben az egységes szubsztanciából alakultak ki. Így voltak bizonyos lelkek, akik a Szaturnuszra vonultak, mások a Marsra, a Vénuszra vagy a Merkúrra, úgy, hogy volt egy olyan földi korszak, amikor csak a legerősebb lelkek tudtak lejönni a Földre a nagy földi tél ideje alatt. A gyengébb lelkek a naprendszerünkhöz tartozó többi planétán jutottak védelemhez.

A lemuriai korszakban valóban volt egy olyan idő, amelyről - legalábbis megközelítően - azt mondhatjuk: létezett egy emberpár, akik megtartották azt az erőt, hogy ezt az ellenszegülő emberi szubsztanciát legyőzzék, és a Földön megtestesüljenek, hogy „kitartsanak” az egész földi korszakon keresztül. Ez volt az az időszak, amikor a Hold a Földből kivált. A Hold kiválása tette lehetővé, hogy az emberi szubsztancia megfinomodott, és ismét alkalmassá vált olyan emberi lelkek felvételére, amelyek gyengébbek voltak, úgy, hogy ennek a fő emberpárnak az utódai ismét abba a helyzetbe kerültek, hogy lágyabb szubsztanciákban legyenek, mint amilyenben a Hold kiválása előtt éltek. Akkor aztán lassanként mindazok a lelkek, akik a Marsra, a Jupiterre, a Vénuszra, stb. kivonultak, ismét visszatértek a Földre, és a fő emberpártól származó emberek elszaporodása következtében a világtérből lassanként a Földre visszatérő lelkek az első fő emberpár utódai lettek.

Így népesült be a Föld ismételten. És a lemuriai korszak végétől messze az atlantiszi korba benyúlóan mind több olyan lélek szállt le a Földre, akik más planétákon várták meg, amíg a Földön újból megtettesülésükre alkalmas korszak következett be. Akkor aztán ismét leszálltak egy földi testbe, így népesült be ismét a Föld. És ilyen módon jött létre az az atlantiszi lakos-

ság, amely az atlantiszi orákulumok beavatottjainak vezetése alatt állt. Ezeket az atlantiszi orákulumokat a következőképpen lehet jellemezni.

A régi Atlantiszon nagy vezető helyek voltak. Ezeket úgy alakították ki, hogy az egyiket Mars-orákulumnak, a másikat Jupiter-orákulumnak, a harmadikat Szaturnusz-orákulumnak lehetett nevezni, és így tovább. Ezek a különböző orákulumhelyek azért jöttek létre, mivel az emberek különbözőek voltak. Azoknak az emberi lelkeknek, akik a Marson vártak, a Mars-orákulumban kellett oktatást és vezetést létrehozni, akik a Jupiteren várokoztak, azoknak a Jupiter-orákulumban, és így tovább. Csak kevés kiválasztott lélek kaphatott az atlantiszi korban a centrális nagy Nap-orákulumban oktatást. Ezek azok a lelkek voltak, akik a Föld-kρίζist átélte emberpár utódaihoz a legközelebb álltak, ahhoz az erős alappárhoz, akiket a Biblia Ádám és Éva néven említ. Itt a Biblia olyasmire utal, ami az Akasha-krónika tényeivel megegyezik, s így a Biblia ott is megerősítést kap, ahol látszólag annyira valószínűtlen. És annak a nagy orákulumnak az élén, amely a többi fölött is a legfőbb felügyeletet gyakorolta, és amelyet Nap-orákulumnak nevezünk, a legnagyobb atlantiszi beavatott állt, a nagy Nap-beavatott, Manu, aki egyúttal az atlantiszi lakosság vezetője is volt. Ő volt az, akinek, amikor az atlantiszi katasztrófa elközelgett, azt a feladatot kellett maga elé tűznie, hogy azokkal az emberekkel, akiket használhatóknak talált, keletre vonuljon, és ott az Atlantisz utáni kultúra kiindulási helyét megalapítsa. Azok között az emberek között azonban, akiket ez a beavatott közvetlen személye körül csoportosított, mindig voltak olyanok is, akik lehetőleg közvetlenül azoktól a törzselkektől származtak, akik az első fő emberpárnak, a földi télkorszakot túlélő Ádámnak és Évának egyenes utódai voltak. Ezeket a Nap-orákulum nagy beavatottjának környezetében különleges módon ápolták és dédelgették. Egész oktatásukat úgy irányították és vezették, hogy az emberiség fejlődésének megfelelő időpontjában mindig adva volt az a lehetőség, hogy a nagy Manunak, a Nap-orá-

kulum beavatottjának vezetése alatt álló orákulumból a helyes hatások kiárasztathatók legyenek.

Tegyük fel, hogy az emberiség fejlődésének valamilyen időpontjában szükségessé vált volna a kultúra megfiatalítása, úgy, hogy az, amit az emberiség egy időszakon át, mint hagyományt megőrzött, és ami elöregedett, az új indítékot kapjon, és az emberiségbe új kultúrelem kerüljön. Erről közvetlenül a nagy Naporákulum beavatottjának működési terében kellett, hogy gondoskodjanak, és ezt a legkülönbözőbb módokon hajtották végre. Az atlantiszi kultúrfejlődés első idejében voltak olyan emberek, akiket előkészítettek arra, hogy elmenjenek ide vagy oda, és gondos neveltetésük eredményeként végrehajtsák azt, ami ennél vagy annál a népnél szükséges volt. Ezen az orákulumban, amely Ázsiának egy bizonyos vidékén volt elrejtve, mindig gondoskodtak arról, hogy az egyes kultúrákat megfelelő módon lehessen befolyásolni.

A nagy Buddha fellépése után 500-600 esztendővel egy nevezetes korszak következett.

Elérkezett annak szükségessége, hogy a buddhizmus megfiatalodjon. Amit a nagy Buddha egy régi, érett világszemléletként hirdetett, olyan világszemléletként, amely a legnagyobb magasságra érkezett el, azt egy megfiatalító forráson kellett átvezetni, úgy, hogy fiatalos, friss alakban állhasson az emberiség elé. Egészen különleges, fiatal erőket kellett az emberiséghez eljuttatni. Ezekkel a fiatal erőkkal nem rendelkezhetett olyan individualitás, aki már kint a világban működött.

Aki a világ számára dolgozik, erőit elhasználja, és az erők elhasználása elöregedést jelent.

Ha visszamegyünk az időben, látjuk, hogy kultúrára kultúra következik, előbb az óindiai kultúra, aztán az óperzsa, majd az egyiptomi-kaldeai, és így tovább, és látjuk, hogy mindig az emberiség nagy, jelentékeny vezetői működtek. Az emberiség vezetői mind a legjobb erőiket adták oda, hogy az embert előbbre vigyék. A nagy szent risik a maguk legjobb erőit adták oda, Zarathustra, a perzsa kultúra megalapítója, a maga legjobb erőit adta oda, Hermész és Mó-

zes, a kaldeai kultúra vezetői, mind a maguk legjobb erőit adták oda. Ők mindnyájan bizonyos vonatkozásban koruk legigazabb és legjobb vezetői és irányítói voltak. Vegyünk egy személyiséget, aki a régi Indiában élt, újból és újból megtestesült, ebben vagy abban az inkarnációban ismét megjelent a perzsa, majd az egyiptomi-kaldeai kultúrkorszakban. És minden megjelenésével öregebb lett a lelke, érettebb és érettebb. Mindig érettebb erőkhöz jutott, a friss fiatal erőket azonban elvesztette. Magas érettségi fok érhető el, ha valaki öreg lélek lesz, amely sok inkarnáción keresztül dolgozott önmagán, de a lélek megöregszik. Nagy dolgokat lehet tanítani, sok minden lehet végrehajtani az emberiség érdekében, de a fiatalos frissességet és az ifjú erőt ebbe szükségszerűen bele kellett adni, ha valaki ilyen módon felfejlődött.

Vegyünk valakit a legnagyobbak közül, aki az emberiségfejlődés folyamán működött: Zarathustrát. Ő volt az, aki a szellemi világ nagy mélységeiből saját kora részére a Napszellem nagy híradását elhozhatta. Ő volt az, aki embertársait felfelé tudta irányítani, ahhoz a nagy szellemhez, aki később, mint Krisztus Jézus jelent meg, és ő volt az aki így szólt: a Napban lakik ő, Ahura Mazdao, és a Földhöz fog közeledni. És nagy, jelentős kijelentéseket tett róla. Csak Zarathustra mélyes spirituális tudása, magasra fejlődött tisztánlátása láthatta azt a lényt, akiről a szent risik még azt mondták, hogy Visva Karmán túl van az ő szférájukon. Zarathustra ezt a lényt Ahura Mazdaónak nevezte, és az emberiség fejlődésében játszott jelentős szerepét hirdette.

Már akkor, amikor az óperzsa kultúrát megalapította, egy rendkívül érett szellem tartozott Zarathustra testiségéhez.

Elgondolhatjuk, hogy ez az individualitás egymásra következő inkarnációiban mindig magasabbra emelkedett, egyre érettebbé, egyre öregebbé vált. És egyre inkább képessé vált arra, hogy az emberiség érdekében a legnagyobb áldozatot meghozza. Akik tőlem más előadásokat hallottak, tudni fogják, hogy Zarathustra asztráltestét adta oda annak, aki később az egyip-

tömi kultúra vezetőjeként jelent meg, Hermésznek, és étertestét az óhéber nép vezetőjének, Mózesnek adta át. Mindezt csak az tudja végrehajtani, akinek hatalmasan fejlett lelke van. Így válhat aztán az ember olyan magasán fejlett individualitássá, mint Zarathustra, aki 600 évvel időszámításunk előtt, abban az időben, amikor Buddha Indiában működött, Kaldeában újból megjelent, és Nazarathosként, vagy Zaratasként tanított, és Püthagorász tanítója lett. Mindezt megtehetette ez a nagy lélek, a perzsa kultúra megalapítója és vezetője, és közben mind érettebbé és érettebbé vált.

Belátható azonban, hogy ami ahhoz volt szükséges, hogy a buddhizmus megfiatalodjon, azt ez a lélek nem tudta végrehajtani. Ez a lélek nem adhatott le egészen friss, ifjú erőket, amelyeknél éppen az volt a lényeges, hogy a nemi érettség fokáig gyermekien fejlődjenek, hogy aztán Buddha nirmanakájája felvehesse őket. Erre a Zarathustra-lény többé már nem lett volna képes. Éppen, mivel inkarnációról inkarnációra haladva ilyen magasra emelkedett, ezért lett volna lehetetlenség részére, hogy időszámításunk kezdetén egy gyermekben úgy fejlődjön, hogy ezzel létrejöhessen az, ami szükségessé vált.

Ha az akkoriban kibontakozott individualitások között szétnézünk, sehol sem találunk olyan embert, aki a Földre jöve képes lett volna úgy fejlődni, hogy 12 éves korában átadhassa azokat az ifjú erőket, amelyek a buddhizmus megfiatalításához szükségesek voltak. Tekintetünket éppen azért fordítottuk a maga nemében egyetlen nagy Zarathustra individualitására, hogy valami rendkívülit említsünk, és így elmondhassuk: a Zarathustra individualitás is alkalmatlan volt arra, hogy a Jézus-testet addig az ideig, amíg az asztrális burkot leveti, étellel töltsse el, hogy ez az asztrális anyaburok a Buddha nirmanaka-jájával egyesülhessen. Honnan jött hát a Jézus-test e nagy éltető ereje?

Az emberiség nagy anyapáholyából jött, amelyet Manu, a Nagy Nap-beavatott irányít. A Lukács-evangélium József és Mária néven nevezett szülőpárjának gyermekébe egy nagy individuális erő áradt bele, amelyet a nagy Nap-orákulumban, a nagy anyapáholyban ápoltak és óvtak. Ebbe a gyermekbe ezek közül az individualitások közül a legjobb, a legerősebb áradt bele. Melyik individualitás volt ez?

Ha a Jézus-gyermekbe beleáradt individualitást meg akarjuk ismerni, messzire kell visszamennünk a luciferi befolyás előtti időkhöz, mielőtt Lucifer az ember asztráltestébe a maga hatását beleárasztotta volna. Ez a luciferi hatás ugyanabban az időben férközött az emberhez, amikor az ős-emberpár, a fő emberpár népesítette be a Földet. Ez a fő emberpár elég erős volt ugyan ahhoz, hogy az emberi szubsztanciát annyira legyőzze, hogy megtestesülhessen, ahhoz azonban nem volt elég erős, hogy a luciferi befolyásnak ellenálljon. A luciferi befolyás bekövetkezett, hatásait a fő emberpár asztráltestébe is eljuttatta, és ennek következtében lehetetlenné vált, hogy mindazok az erők, amelyek Ádámban és Évában megvoltak, az utódok vérének keresztül rájuk is átszarmazzanak. A fizikai testnek az összes nemzetségeken keresztül kellett leszármaznia, az étertestből azonban az emberiség vezetői valamit visszatartottak. Ezt így fejezték ki: az emberek a jó és rossz tudásának fájáról ettek, azaz, Lucifer befolyása alá kerültek,

de ezt is mondták: most azonban el kell vennünk tőlük annak lehetőségét, hogy az élet fájáról ehessenek. Ez azt jelenti, hogy az étertest erőinek egy bizonyos részét visszatartották. Ezek az erők most már nem áramlottak le az utódokra. Ezek szerint Ádámban éltek bizonyos olyan erők, amelyeket tőle a bűnbeesés után elvettek. Ádámnak büntől mentes részét az emberiség nagy anyapáholya megőrizte, ápolta és gondozta. Ez az ádámi lélek volt, amelyet még nem érintett az emberi bűn, amely még nem bonyolódott bele abba, ami által az emberek elbuktak. Az Ádám-individualitás őserőit megőrizték. Ezek az őserők éltek, és most, mint „provizórikus ént” oda irányították őket, ahol József és Mária gyermeke a világra jött. Ez a Jézus-gyermek tehát életének első éveiben a földi emberiség eredeti ősapjának erőit hordozta magában.

Ezt a lelket nagyon fiatalnak tartották meg. Nem vezették keresztül különböző inkarnációkon, visszatartották egy nagyon régi fokon - úgy, ahogy hipotetikus nevelési kísérletünknel a gyermekeket mesterségesen visszatartottuk. Ki élt ezek szerint abban kisgyermekben, aki József és Mária gyermekeként a világra jött? Az emberiség ősapja, a „régí Ádám”, mint „új Ádám”. Ezt már Pál is tudta (1. Kor. 15,45), ez rejlik szavai mögött. És tudta ezt Lukács is, a Lukács-evangélium írója, aki Pál tanítványa volt, ezért beszél erről egészen különleges módon. Tudta, hogy valami egészen különleges volt szükséges ahhoz, hogy ez a szellemi szubsztancia az emberiséghez lekerüljön. Tudta, hogy a vérrokonságot egészen Ádámg kell felvezetnie. Azért ad Józsefnek olyan nemzetségtáblát, amely Ádámg vezet fel, aki közvetlenül a szellemi világokból származik, ezért mondja, hogy Istentől ered, „Isten fia”. Egészen Istenig adja meg a nemzedéki leszármazást (Luk. 3, 23-38).

Jelentős misztérium rejlik abban, amit Lukács nemzetségfejezetének mondunk: a közös vérnek kellett leáradnia generációkon keresztül, és megszakítatlan sorban őrizték meg a legkésőbbi utódig, ezért, hogy ha az idő betelik, a szellemet is le lehessen vezetni az utódokra, így kapcsolódott a József és Mária gyermekeként megszületett tettel ez a végtelenül ifjú szellem, ez a minden földi sorstól érintetlen szellem, ez a fiatal lélek, akinek erőit, ha azokat megkeresnénk, a régi Lemuriában kellene keresnünk. Egyedül ez a szellem volt elég erős ahhoz, hogy egészen belesugározzon az asztrális anyatestbe, és amikor az levált, átadja azokat az erőket, amelyekre szükség volt, hogy Buddha nirmanakájával megtermékenyítőén egyesüljön.

Feltehetjük tehát a kérdést: miről beszél tulajdonképpen a Lukács-evangélium, amikor a Názáreti Jézusról kezd beszélni? Mindenekelőtt egy olyan emberről, aki fizikai testének vérrokonságán keresztül Ádámg ér fel, azokig az időkig, amikor a Föld pusztává válásakor az emberiséget a fő emberpár mentette meg. Elmondja továbbá - teljesen az újratestesülés szempontjai szerint - egy olyan léleknek az újratestesülését, amely megtestesülései előtt a legtovább várt. A bűnbeesés előtti Ádám-leiket, amely a legtovább várt, a Jézus-gyermekben találjuk meg újra. Bármilyen fantasztikusan hangzik is az emberiség fülének, azt mondhatjuk, hogy az az individualitás, akit az emberiség nagy anyapáholya a Jézus-gyermekbe helyezett bele, nemcsak az emberiség fizikailag legrégebbi nemzetségéből származott, hanem egyúttal az emberiség első tagjának újratestesülése is. - Most tudjuk, ki volt az, akit a templomban bemutattak, és akit Simeon látott, ki volt Lukács szerint „Isten fia”. Nem az akkor jelen lévő emberről beszél, hanem arról tanúskodik, hogy ez az ember annak az újratestesülése, aki korábban úgy volt itt, mint minden nemzetségnek legöregebb vérégi ősatya.

Ha mindezt összegezzük, a következőket kell mondanunk: 500-600 évvel időszámításunk előtt

Indiában élt a nagy bódhiszattva, akinek az volt a missziója, hogy az emberiségnek elhozza azokat az igazságokat, amelyeknek lassanként magában az emberiségben kell megszületniük. Az indítékot ehhez ő maga adta meg. Ezáltal vált annak idején Buddhává. Ennek következtében egy, az ő individualitásának tökéletesen megfelelő későbbi földi testben többé nem jelent meg. Megjelent azonban ismét a nirmanakájában, az átalakulások testében, de csak az éteri-asztrális világig terjedően. A angyalok seregének formájában látják őt a pásztorok, akik egy pillanatra látnokok-ká lesznek, mert látniuk kell, amit hirdetnek nekik. Ő hajlik a gyermek fölé, aki Józseftől és Máriától született. És megvan a célja, hogy miért éppen a fölé a kiseded fölé hajlik.

Amit a nagy Buddha az emberiségnek hozhatott, annak érett alakban kellett jelen lennie. Ezt nehéz megérteni, mert jelentékeny szellemi magasságokban él. Amit Buddha elért -hogyan általánosan termékeny lehessen - abba egy egészen friss, ifjú erőnek kellett beleáradnia. Buddhának ezt az erőt a Földből kellett felvennie, azáltal, hogy egy kisededhez lehajolt, akinek leváló asztrális anyatestéből az összes ifjú erőt magához vette. Ez az ember azért született az ő részére, hogy a vérségi és generációs sorból legyen egy gyermek a világon, akit - hi-

szén ő tudta ezt a legjobban - visszavezethetett az emberiség ősapjáig, akit visszavezetett a lemuriai korszak alatti emberiség öreg-ifjú leikéig, és akit mint az ismét inkarnálódott új Ádámot mutathatott fel. Ez a gyermek, akinek lelke nem volt más, mint az emberiség korszakokon keresztül fiatalon tartott anyalelke, ez a gyermek úgy élt, hogy az összes friss erőt belesugározta asztráltestébe, amely később elvált tőle, felemelkedett, és Buddha nirmanakájával egyesült.

Ezzel nem érintettük az összes tényeket, amelyek által a csodálatos palesztinai misztériumot megérthetjük, ez annak csak az egyik oldala. Most azt érthetjük meg, ki született Betlehemben, amikor József és Mária Názáretből oda utazott, és kit hirdettek meg a pásztoroknak. De ez még nem minden. Időszámításunk kezdetének idejében sok különleges és jelentőségteljes dolog történt, hogy az emberiségfejlődés legnagyobb eseménye létrejöhessen. Ennek megértéséhez, ami fokozatosan ehhez a nagy eseményhez vezetett, a következőket kell még szemügyre vennünk.

Az óhéber népnek volt egy Dávid nemzetsége. Azok, akiket „Dávid nemzetségének” nevezünk, magukat mind Dávid ősatyáig vezetik vissza. A Bibliában olvasható, hogy Dávidnak két fia volt: Salamon és Náthán. Ezek szerint Dávidtól két nemzetségsorozat származott, a salamoni vonal, és a nátháni vonal. Ha tehát a közbeeső tagokat figyelmen kívül hagyjuk, azt mondhatjuk: abban az időben, amikor az időszámításunk kezdődik, Palesztinában éppen úgy éltek emberek a Dávid nemzetségének salamoni ágából, mint a nátháni ágából. Abból az ágából, amit a Dávid nemzetség nátháni ágának nevezünk, élt Názáretben egy József nevű férfi utód, akinek a feleségét Máriának hívták. A Dávid nemzetség salamoni ágának egy férfi utóda Betlehemben élt, őt szintén Józsefnek hívták. Nincs mit csodálkozni azon, hogy két ember él a Dávid nemzetségből, és mind a kettőt Józsefnek hívják, és hogy mindkettőjük feleségét Máriának nevezték, ahogy őket a Biblia említi. Ezek szerint időszámításunk kezdetén két szülőpár van Palesztinában: mind a kettőnek neve

József és Mária. A egyik szülőpár származását a Dávid nemzetség salamoni ágán, azaz a „királyi vonalon” vezeti vissza. A másik szülőpár, amelyik Názáretben él, származását a nátháni vonalon, azaz a „papi vonalon” vezeti vissza. Ez utóbbi, a nátháni ágából való szülőpárnak született az a

gyermek, akiről tegnap és ma beszéltünk. Ez a gyermek olyan asztrális anyatestet szolgáltatott, amelyet Buddha nirmanakájája felvehetett. Ez a nátháni ágból való szülőpár, amikor a gyermeknek meg kellett születnie, Názáretből Betlehembe ment - ahogy a Lukács-evangélium mondja - „összeírásra” (Luk. 2,4-5). A Lukács-evangélium nemzetségtáblája ezt a gyermeket írja le.

A másik szülőpár, amely eredetileg egyáltalán nem lakott Názáretben - az evangéliumot szó szerint kell venni - Betlehemben élt, róluk a Máté-evangélium írója beszél (Máté 2,1). Az evangéliumok mindig az igazságot mondják el, nincs szükség okoskodásra, és az emberek az antropozófia révén ismét el fognak jutni oda, hogy az evangéliumokat szó szerint vegyék. A salamoni ágból származó szülőpárnak is gyermeke születik, akit szintén Jézusnak neveznek. Ez a gyermek is hatalmas individualitást hordoz a testében. Ennek a gyermeknek azonban előzőleg más feladata volt. A világ bölcsessége mély. Ez a gyermek nem arra volt hivatva, hogy az asztrális anyatest részére friss, ifjú erőket adjon le, hanem arra, hogy az emberiségnek azt *hozza* el, amit csak akkor lehet elhozni, ha valaki érett lélek. Ezt a gyermeket azok az erők, amelyek ebből a szempontból tekintetbe jöttek, úgy irányították, hogy annak az individualitásnak a megtestesülése lehessen, aki egykoron Perzsiában Ahura Mazdaóról tanított. Aki egykoron asztráltestét leadhatta Hermésznek és étertestét Mózesnek, aki Zaratas vagy Naza-rathos néven újból megjelent Püthagorász nagy tanítójaként, a kaldeai nagy tanító: ez nem más, mint a Zarathustra-individualitás. Zarathustra énje testesült meg újra abban a gyermekben, akiről a Máté-evangélium írja, hogy attól a szülőpártól, Józseftől és Máriától született, amely a királyi ágból származott, és kezdetől fogva Betlehembben lakott.

Így Máténál megtaláljuk az igazság egyik részét, Lukácsnál a másikat. Szó szerint kell vennünk mind a kettőt, mert a világ bölcsessége bonyolult. Most tudjuk, ki született meg Dávid házának papi ágából, de azt is tudjuk, hogy a királyi ágból az az individualitás született meg, aki Zarathustraként egykor Perzsiában működött, és ott a régi perzsa birodalom mágiáját, a királyi mágiát alapította meg. Így élt az ifjú Ádám-individualitás a Dávid házának papi ágából származó gyermekben, és a Zarathustra-individualitás a Dávid-nemzetség királyi ágából származó gyermekben. Arról, hogy mindez hogyan és miért történt, és hogyan haladt tovább a fejlődés, holnap tovább beszélünk.

ÖTÖDIK ELŐADÁS

Az emberiség nagy szellemi áramlatainak, amelyek a világon átvonulnak, megvan a sajátos missziójuk. Nem elkülönülten haladnak a világban, hanem csak bizonyos korszakokban válnak szét, aztán a legkülönbözőbb módon keresztezik és termékenyítik meg egymást. Az emberiség szellemi áramlatainak ilyen hatalmas egybeömlését látjuk a palesztinai eseményekben. Feladatunk az, hogy ezt az eseményt mind nagyobb világossággal állítsuk lelkünk elé. De a világnézetek, ahogy a maguk útján haladnak, nem olyan módon folynak le, mint ahogy azt absztrakt módon elképzeljük, mintha a levegőn áramlanának át, és egy pontban egyesülnének, hanem a világszemléletek lényeken keresztül haladnak, individualitásokon keresztül. Amikor egy világnézet először megjelenik, egy individualitás hordozza. Ahol szellemi áramlatok folynak egybe és egymást kölcsönösen megtermékenyítik, azokkal, akik ezeknek a világnézeteknek a hordozói, szintén valami

egészen sajátságos dolog kell, hogy történjen.

Sokan a tegnapi előadásban nagyon bonyolultnak találták azt, hogy a két nagy szellemi áramlat, a buddhizmus és a zarathusztrizmus konkrétan a palesztinai eseményekben találkozik össze. Ha csak absztrakt módon beszélnénk, és nem konkrétan vennénk az eseményeket, csak arra kellene rámutatnunk, hogyan kapcsolódik össze ez a két világnézet. Mint antropozófusoknak azonban az a feladatunk, hogy éppen úgy rámutassunk azokra az individualitásokra, akik ennek a két világszemléletnek a hordozói voltak, mint arra, ami bennük van, mert az antropozófus az absztraktból mindinkább a konkrétbe kell, hogy behatoljon. Ezért ne csodálkozzanak, hogy ott, ahol valami nagy, hatalmas dolognak kell megtörténnie, a külső tények is nagyon bonyolultak. A zarathusztrizmus és a buddhizmus nem tudott minden további nélkül egybefolyni, ezt lassan és fokozatosan kellett előkészíteni.

Látjuk tehát, hogy a buddhizmus beleáramlott és hatott abban a személyiségben, aki a Dávid házában nátháni ágából származó Józseftől és Máriától született, tehát abban a gyermekben, akiről a Lukács-evangélium beszél. A másik oldalon ott van a Dávid-nemzetségnek salamoni ágából származó József és Mária, akik eredetileg Betlehemben laktak, azzal a Jézus gyermekkel, akiről a Máté-evangélium írja. Ez a salamoni ágából származó Jézus-gyermek a hordozója annak az individualitásnak, aki hajdan, mint Zarathustra az óperzsa kultúrát alapította meg. Így időszámításunk kezdetén látjuk egymás mellett ezt a két áramlatot, amelyeket tényleges individualitások hordoznak, a buddhizmust az egyik oldalon úgy, ahogy a Lukács-evangélium elmondja, és a zarathusztrizmust a másik oldalon, ahogy a Dávid-nemzetség salamoni ágából származó Jézust a Máté-evangélium leírja. E két gyermek születésének időpontja nem esik teljesen egybe.

Most természetesen valami olyat kell elmondanom, ami az evangéliumokban nem szerepel, de az evangéliumokat éppen azért fogják pontosabban megérteni, ha valamit az Akasha-krónikából megtudunk, olyasmit, aminek hatását és következményeit az evangéliumok sejtetik ugyan, de maguk nem mondhatták el. Le kell szögeznünk, hogy minden evangéliumra vonatkozik az, ami a János-evangélium végén olvasható, hogy „a világ minden könyve nem volna elegendő leírni az összes tényeket, amelyek elmondhatók lennének” (Ján. 21,25). Azok a kinyilatkoztatások, amelyek a kereszténység útján jutottak el az emberiséghez, nem olyanok, hogy egyszer lezárultak, könyvekben megírták őket, és ezzel, mint egész, kész dolgot, könyv formában a világnak átadták. Igaz az a kijelentés: „veletek vagyok minden napon a világ végezetéig” (Máté 28,20). Krisztus nem halottan, hanem elevenen él közöttünk, és amit nekünk ad, azt azok, akiknek a szemei felnyíltak, mindenkor újból megtudhatják tőle. A kereszténység eleven szellemi áramlat, és kinyilatkoztatásai tovább fognak tartani mindaddig, amíg az emberek képesek lesznek a kinyilatkoztatásokat felvenni magukba, így ma olyan tényeket fogok érinteni, amelyeknek a következményei találhatók meg az evangéliumokban, de maguk a tények nincsenek bennük. Mindezt azonban a külső tényeken tökéletesen megvizsgálhatják, és igaznak fogják találni.

A két Jézus-gyermek születése között tehát pár hónap különbség volt. Mind a Lukács-evangélium Jézusa, mind János, annyival később születtek, hogy őket az úgynevezett betlehemi gyermekgyilkosság nem érintette. Mert gondolják el, hogy akik a betlehemi gyermekgyilkosságot olvassák, feltehetik a kérdést: hogyan maradhatott életben akkor mégis János? De a tények olyanok, hogy minden ellenvetéssel szemben igazolhatók. Gondolják el, hogy

a Máté-evangélium Jézusát szülei Egyiptomba viszik, és hogy János kevéssel korábban, vagy egy időben született volna vele. Az általános felfogás szerint ő Palesztinában maradt, ahol Heródes parancsa utol kellett volna, hogy érje. Neki ezek szerint Heródes gyermekgyilkossága következtében meg kellett volna halnia, és nem maradhatott volna életben. Az ilyen dolgokon valóban el kell gondolkozni, mert ha akkor valóban minden két éven aluli gyermeket meggyilkoltak, akkor Jánosnak is a gyermekgyilkosság áldozatává kellett volna válnia. De ha az Akasha-krónika tényeit vesszük figyelembe, a dolog magyarázatot kap, és tisztázódik, hogy a Mátéevangélium és a Lukács-evangélium eseményei nem esnek egybe a betlehemi gyermekgyilkosság idejével. Ugyanez áll Jánosra is. Noha csak hónapokról van szó, ezek elegendőek, hogy a tényeket lehetővé tegyék.

Éppen így meg lehet érteni a Máté-evangélium Jézusát is az intimebb tényekből. Tudjuk Zarathustráról, hogy ő egykor az Ahura Mazdaóra, a nagy Nap-lényre vonatkozó tanítást adta meg az óperzsa népnek. Tudjuk, hogy ezt a Nap-lényt úgy kell elgondolnunk, hogy ő a szellemi-lelki része annak, aminek a külső fizikai Nap a fizikai részét ábrázolja. Ezért szólhatott Zarathustra a következőképpen: Ne csak a fizikai Napot nézzétek, amint sugárzik, hanem tekintsetek arra a hatalmas lényre, aki szellemileg éppen úgy leküldi a maga jótékony hatásait,

mint ahogy a fizikai Nap is a fényben és a melegben leárasztja a maga jótékony hatásait a Földre. Zarathustra Ahura Mazdaót hirdette a perzsa népnek, akit később Krisztusnak neveztek. Nem olyan lényként hirdette meg, aki a Földön élt, csak a Napra mutatott fel, és így szólhatott: ott fent lakik ő, fokozatosan közeledik a Földhöz, és egykor testileg is itt fog lakni a Földön, így világosodhat meg előttünk a buddhizmus és a zarathust-rizmus közötti nagy, hatalmas különbség. Mélyenszántó különbség van a kettő között, amíg külön haladnak, és a különbségek abban a pillanatban egyenlítődnék ki, amikor a paleszti-nai események következtében egybefolynak, és ismét megfiatalodnak.

Pillantsunk még egyszer vissza arra, mit kellett, hogy Buddha adjon a világnak. Buddha tanítását úgy említettük, mint a nyolcágú ösvényt, mint azt, amit az emberi lélek a maga tartalmaként fel kell, hogy vegyen, ha a karma rossz hatásaitól meg akar szabadulni. Buddha a világnak azt adta, amit az emberek az idők folyamán saját kedélyviláguk és erkölcsük útján kell, hogy kifejlesszenek részvétként és szeretetként. Azt is mondtam, hogy amikor a bódhiszattva lény Buddhában megjelent, ez a maga nemében egyedülálló id őpont volt. Ha annak idején a bódhiszattva nem jelent volna meg a nagy Gautama Buddha testében, akkor nem mehetett volna át minden ember saját egyedi leikébe az, amit törvényszerűségnek, dharmának nevezünk, amit az ember önmagából csak akkor tud kifejleszteni, ha asztrális tartalmát kihelyezi, hogy a karma minden rossz hatása alól felszabaduljon. Ezt a Buddha-legenda is nagyszerűen kifejezi, amikor azt mondja, hogy Buddha eljutott oda, hogy „megforgassa a törvény kerekét”. Azt jelenti ez, hogy a bódhiszattva buddhává válásával, megvilágosodásával, az egész emberiséget egy árhullám érte el, aminek következménye az lett, hogy az emberek most saját tulajdon lelkük erejéből kifejleszthetik a dharmát, és fokról fokra odáig emelkedhetnek, hogy a nyolcágú ösvény teljes mélységét megismerjék. Az volt ennek a bódhiszattvának a feladata, hogy kifejtse azt a tant, amely a földi ember morális lelkületének alapjául kell, hogy szolgáljon.

Hogy az egyes feladatok a nagy individualitások között hogyan oszlanak meg, ezt akkor látjuk, ha az eredeti buddhizmusban mindazt nagyszerűen és hatalmasan megtaláljuk, amit az ember a saját lelkében a maga nagy eszményeként élhet át. Az emberi lélek eszménye - ami az ember, és

amivé válhat - ez Buddha prédikációjának tartalma. Ez elég is volt ennek az individualitásnak. A buddhizmusban minden bensőséges, minden az emberre és annak fejlődésére vonatkozik, és az eredeti, valódi buddhizmusban semmit sem találunk a kozmológiai tanokból, bár azokat később belevitték. Mindent egybe kell foglalni. De a bódhiszattva tulajdonképpeni missziója ez volt: megadni az őseredeti lélek bensőségének tanát. Buddha bizonyos prédikációiban el is hárítja magától, hogy kozmikus összefüggésekről valami lényegeset mondjon. Minden úgy van megszerkesztve, hogy az emberi lélek - ha engedi hatni magára Buddha tanait - mind jobbra és jobbra válhat. Az ember egy önmagában álló lény - eltekintve az őt megteremtő univerzum nagy anyaöltől. Mert ez volt a bódhiszattva sajátos missziója, ezért hat Buddha tanítása oly bensőségesen és melegen az emberi leiekre, ha azt igazán felismerjük. Ezért tűnik a vele foglalkozni akaró lélek számára olyan érzelmetől áthatottnak, oly bensőségesen melegnek ott, ahol az ismét megfiatalodva jelenik meg: a Lukács-evangéliumban.

Egészen más, homlokegyenest ellenkező feladata volt annak az individualitásnak, aki az óperzsa népben Zarathustra néven inkarnálódott. Zarathustra azt tanította, hogyan lehet az Istent odakint a nagy kozmoszban szellemileg felfogni és megérteni. Buddha az emberi bensőre irányította tekintetét, és azt mondta, ha az ember fejlődik, akkor a nem tudásból fokozatosan kibontakozik a „hat szerv”, az öt érzékszerv és a manasz. - De mindaz, ami az emberben van, a nagyvilágból született meg. Nem volna fényt felfogó szemünk, ha a fény a szemet az organizmusból nem alkotta volna meg. „A szemet a fény a fény ré-

szere hozta létre” - mondta Goethe. Ez egy mély igazság. A fény a szemet közömbös szervekből hozta létre, amelyek egykor az emberi testben voltak. Ugyanígy dolgoznak az emberen a világban lévő összes szellemi erők. Ami az emberben belsőleg létezik, azt korábban az isteni-szellemi erők alkották meg. Minden belsőnek megvan ezért a külső megfelelője, mindazok az erők, amelyek az emberben vannak, kívülről áramlottak bele. És Zarathustrának az volt a feladata, hogy arra mutasson rá, ami kívül van, ami az ember környezetében van. Ezért beszél például az amhaspandokról, a nagy géniuszokról, akik közül egyelőre hatot sorol fel - tulajdonképpen tizenketten vannak, de a többi hat el van rejtve. Ezek az amhaspandok kívülről is hatnak szervezően, mint az emberi szervek alkotói és létrehozói. Zarathustra megmutatta, hogy az ember érzékszervei mögött az ember alkotói állnak. A nagy géniuszokra mutatott rá, azokra az erőkre, amelyek rajtunk kívül vannak. Buddha az emberben lévő erők, az emberben elrejtett erők mutat rá, Zarathustra viszont azokra az erőkre és lényekre, akik az amhaspandok alatt állnak, akiket ő a huszonnyolc izardnak vagy izednek nevezett, és akik szintén kívülről hatoltak be az emberbe, hogy együtt dolgozzanak annak belső szervezetén. Tehát ismét a kozmoszban lévő szellemekre, a külső összefüggésekre utalt. És amíg Buddha az ember tulajdonképpeni gondolat-szubsztanciáját említi, amelyből a gondolatok az emberi leiekből felemelkednek, addig Zarathustra a faroharokra, feruerekre vagy fravarsákra utal, a világot alkotó gondolatokra, amelyek bennünket körülvesznek, és mindenütt szét vannak szórva a világban. Mert mindaz, ami az emberben gondolatként él, megvan mindenütt kívül is a világban.

Ezek szerint Zarathustrának olyan világnézetet kellett hirdetnie, amely a külső világ megfejtésével és taglalásával foglalkozott. Olyan nép részére kellett világszemléletet adnia, amelynek a külső világ megmunkálása volt a feladata. Zarathustra missziója tökéletesen egybehangzóit az óperzsa nép jellemtulajdonságaival. Azt is mondhatnánk, hogy Zarathustra azzal a

feladattal volt megbízva, hogy erőt és rátermettséget neveljen népébe a külső világ megmunkálásával - ha ez talán a mai ember számára visszataszító módon jutott is kifejezésre. Erőt, rátermettséget, és a külső cselekvésben biztonságot létrehozni annak tudása útján, hogy az ember nemcsak a maga benső világában védett, hanem egy isteni-szellemi világ ölében nyugszik: ez volt Zarathustra missziója. Rá kellett mutatnia arra, hogy az ember így szólhat önmagához: bárhol állsz is a világmindenségben, nem állsz egyedül, egy szellemmel áthatott kozmoszban állsz, és része vagy a kozmikus istenségnek, a kozmikus szellemeknek, a szellemben születéssel, és abban nyugszol. Minden lélegzetvételeddel isteni szellemet szívsz magadba, minden lélegzetteddel, amelyet kibocsátasz magadból, a nagy szellemnek hozol áldozatot. - Ezért Zarathustra beavatása missziójának megfelelően más formájú kellett, hogy legyen, mint az emberiség többi nagy misszionáriusáé.

Emlékezzünk csak vissza, mit vihetett véghez az az individualitás, aki Zarathustrában inkarnálódott. A fejlődésnek olyan magasságán állt, hogy a következő kultúráramlatról, az egyiptomi kultúráról képes volt előre gondoskodni. Két tanítványa volt, az az individualitás, aki később ismét megjelent az egyiptomi Hermészként, és az, aki később Mózesként jelent meg újra. És amikor ez a két individualitás további működése céljából a világban újra inkarnálódott, akkor Zarathustra asztrálteste, amelyet áldozatul odaadott, Hermészbe tagolódott bele. Zarathustra asztráltestének újratestesülését Hermészben találjuk meg. Hermész magában hordta Zarathustra asztráltestét, amelyet azért adott át részére, hogy mindaz, amit Zarathustra a külső világ tudományaként felvett magába, a külső világban újra megjelenhessen. Mózes Zarathustra étertestét kapta meg, és mivel az étertesttel mindaz össze van kapcsolva, ami az időben fejlődik, ezért Mózes, amikor étertestének titkairól tudomást szerzett, az időben végbement eseményeket hatalmas képekben fel tudta éleszteni, úgy, ahogy azok a Genézis képeiben élénk tárulnak, így működött tovább Zarathustra a maga indi-

vidualitásának hatalmával, beavatott módjára befolyásolva az egyiptomi kultúrát, és azt, ami ebből az óhéber kultúráként kialakult.

Egy ilyen individualitás énje révén nagyra hivatott. A Zarathustra-én ismét inkarnálódott más személyiségekben, mert egy olyan individualitás, aki ilyen magasra fejlődött, ismételten meg tud szentelni egy asztráltestet, és erőssé tud tenni egy étertestet akkor is, ha az eredetieket már leadta, így Zarathustra is újra megszületett, és időszámításunk előtt 600 évvel megjelent a régi Kaldeában, mint Zarathas vagy Nazarathos. Ő volt a kaldeai okkult iskola megalapítója, Püthagorász tanítója, és jelentős mértékben belélt a külső világba. Ha igazi megértéssel bele tudunk helyezkedni a kaldeaiak bölcsességébe, azáltal, amit nekünk nem az antropológia, hanem az antropozófia nyújt, akkor fogalmat alkothatunk arról, miket taníthatott Zarathustra, mint Zarathas a régi kaldeai okkult iskoláiban.

Mindaz, amit Zarathustra taníthatott, és a világnak hozhatott, amint láttuk, a külső világra vonatkozott, hogy a külső világban rendet és harmóniát hozzon létre. Ezért volt Zarathustra missziója az országalapítás és szervezés művészete, és az, ami a szociális rendet lehetővé teszi. Ezért azok, akik Zarathustra tanítványai közé tartoznak, nemcsak nagy mágusoknak, nagy beavatottaknak, hanem mindig királyoknak is voltak nevezhetők, mert birtokában voltak annak a művészetnek, hogy hogyan kell külső szociális szervezetet és rendet létrehozni.

A kaldeai iskoláiban kimondhatatlan ragaszkodás fejlődött ki Zarathustrának nem személyisége, de individualitása iránt. Napkelet bölcsei rokonságban érezték magukat nagy vezetőjükkel. Az emberiség csillagát látták benne, mert „Zoroas-ter” az „arany csillag” vagy a

„fény csillaga” kifejezés körülírása. Magának a Napnak a visszfényét látták benne. Mély bölcsességük előtt nem maradhatott rejtve az, amikor Betlehemben újra megjelent. Csillaguk vezette őket, és elhozták neki a külső jegyeit annak, amit ő az embereknek, mint legjobbat, megadni képes volt. A legjobb, amit a zarathustrai áramlatból

adni lehetett, a külső világ ismerete volt, ahogy a kozmosz titkainak ismerete be van ágyazva az emberi asztráltestbe, a gondolkodásba, érzésbe és akaratba, így tehát Zarathustra tanítványai a maguk gondolkodását, érzését és akaratát, lelkük erőit akarták átítatni azzal a bölcsességgel, amelyet az isteni-szellemi világ mély alapjaiból lehetett felszívni. Ennek a tudásnak, amelyet a külső erők beszívásával lehet elsajátítani, az arany, a tömjén és a mirha volt a szimbóluma: az arany a gondolkodásé, a tömjén az ájtatosságé, ami mint érzés hat bennünk, és a mirha az akaraterőé, így mutatták ki mesterükkel való együvé tartozásukat, amikor megjelentek előtte Betlehemben, ahol ismét megszületett. Ezért helyesen mondja el a Máté-evangélium, hogy azok a bölcsek, akik között Zarathustra működött, tudták, hogy újra megjelent az emberek között, és hogy a három szimbólummal, az arannyal, a tömjénnel és a mirhával fejezték ki a vele való rokonságukat, a tőle kapott legfőbb jóért (Máté 2,11).

Annak kellett megtörténnie, hogy Zarathustra a Dávid nemzetség salamoni ágából származó Jézus alakjában erőteljesen munkálkodjon azon, hogy megfiatalított alakban mindazt visszaadhassa az emberiségnek, amit korábban már megadott. Ehhez össze kellett szednie azokat az erőket, amelyekkel valaha rendelkezett. Ezért nem is születhetett meg olyan testben, amely a Dávid házának papi ágából származott, hanem csak olyanban, amely a királyi ágból jött létre. Ezt fejezi ki a Mátéevangélium, amikor a régi Perzsiában használatos királyi nevet összefüggésbe hozza annak a gyermeknek a leszármazásával, akibe Zarathustra inkarnálódott. Erre a titokra Élő-Ázsia régi bölcsességkönyvei mindig is utaltak. Aki ezeket a bölcsességkönyveket valóban megérti, másképpen olvassa őket, mint aki a tényeket nem ismeri, és ezért mindent összezavar, így például, az Ótestamentumban két jövendölést találunk: az egyik az apokrif Hénoch könyvében van, amely inkább a nátháni, papi ágból származó messiásra mutat rá, a másik a Zsoltárok könyvében, amely a királyi ágból származó messiásra vonatkozik.

Ezeknek az iratoknak minden részlete megfelel az Akasha-krónikából meríthető tényeknek. Mindazokat az erőket, amelyek valaha benne éltek, most Zarathustrának egyenként össze kellett szednie. Az egyiptomi és óhéber kultúra részére - Her-mésznek és Mózesnek - leadta azt, ami asztráltestében és étertestében volt. Ezekkel újra egyesülnie kellett. Étertestének erőit ismét vissza kellett vennie Egyiptomból. Itt mély titok tárul fel szemeink előtt: a Dávid házából való salamoni Jézusnak - aki az újra megtestesült Zarathustra - Egyiptomba kellett kerülnie, és el is vitték oda, mert ott vannak azok a erők, amelyek étertestéből és asztráltestéből kiáradtak, amelyeket előbb Her-mésznek, aztán Mózesnek átadott. Mivel hatott az egyiptomi kultúrára, ismét vissza kellett hoznia az ott leadott erőket. Ezért volt a „menekülés Egyiptomba”, és ami szellemileg végbement: mindazoknak a szellemi erőknek a felszívása, amelyekre most szüksége volt, hogy az emberiségnek erőteljesen és megfiatalított formában visszaadja azt, amit az elmúlt időben

adott számára.

Látjuk tehát, hogy a betlehemi Jézust, akinek szülei ezek szerint mindig is betlehemi lakosok voltak, Máté helyesen írja le. Csak Lukács mondja, hogy az ő Jézusának szülei názáreti lakosok voltak, hogy számbavétel végett mentek Betlehembe, és ez alatt a rövid idő alatt

született meg Lukács Jézusa. Ezután a szülők ismét Názáretbe mentek vissza. A Máté-evangélium csak arra utal, hogy Jézus Betlehemben született, és szülei Egyiptomba kellett hogy vigyék. Csak az Egyiptomból való visszatérésük után telepednek le Názáretben, azért, hogy az a Jézus, aki az újrateremtésű Zarathustra, annak közelében lehessen, aki a másik áramlatot, a buddhizmust képviseli. A két világszemlélet így áramlik egybe a konkrét valóságban.

Ahol az evangéliumok egészen elmélyülnek, azt is a maga mélységében mutatják meg, amiről szó van. Ami az emberben inkább az akarattal és az erővel függ össze, a királyi elemmel -ha ezt a kifejezést technikailag használjuk - arról tudtak azok, akik a lét titkait ismerték, tudták, hogy ezt a külső átöröklés-

ben az apai elem viszi tovább. Ami azonban a belső elemmel, a bölcsességgel és a szellem mozgékonyásával függ össze, az az anyai elemtől származik. Goethe, aki a lét titkaiba olyan mélyen belepillantott, sejteti velünk ezt az összefüggést.

Vom Vater hab' ich die Statur Des Lebens ernstes Führen, Vom Mütterchen die Frohnatur Und Lust zu Fabulieren.

(Apámtól kaptam alakot S azt, hogy komolyan élek, Anyuska víg kedélyt adott, Hogy szívesen meséljek.)

(Vas István fordítása)

Olyan igazság ez, amiről a világban gyakran meggyőződhetnek. A termetet, a külső alakot, ami a külső alakban közvetlenül kifejeződik, és a „komoly életvitelt”, ami az én jellegével függ össze - ezt az apai elem útján öröklő ember. Ezért kellett a salomoni Jézusnak mindenekelőtt az apai elemből az erőt örökölnie, mert mindig is az volt a missziója, hogy a világba átvezesse azt, ami a világot a térben isteni erőként körülsugározza. Ezt fejezi ki a Máté-evangélium írója a lehető legnagyobb szerűben. Hogy egy különleges individualitás fog megtestesülni, ezt a szellemi világokból egy jelentékeny esemény előre meghirdeti, és nem Máriának, hanem az atyának, Józsefnek hirdeti meg (Máté 1,20-21). Mindezek mögött a legmélyebb igazságok rejlenek, semmit sem szabad véletlennek tekinteni. A nátháni ágából származó Jézusra a belső tulajdonságok mennek át, amiket az anyától öröklünk. Ezért a Lukács-evangélium Jézusát az anyának hirdetik meg, és a Lukács-evangéliumban látjuk is, hogy a híradást az anya kapja (Luk. 1, 26-38). A tények ilyen mélyen fejeződnek ki a vallásos iratokban. De menjünk tovább.

Minden más leírt tényben is valami jelentős dolog jut kifejezésre. Mindenekelőtt a názáreti Jézus előfutárában, Keresztelő Jánosban kell, hogy ez megjelenjen. Keresztelő János individualitásával csak később foglalkozhatunk. Egyelőre vegyük úgy, ahogy képszerűen lép elénk, ahogy előre meghirdeti, kinek kell megjelennie Jézusban. Ezt hirdeti rendkívüli erővel, mindazt összefoglalva, ami a külső törvényben, a régi kinyilatkoztatásban rejlik. Hogy az emberek tartsák meg, ami a törvényben meg van írva, ami a kultúrában előregedett, de az emberek elfelejtették, ami érett, de az emberek nem veszik tekintetbe - ezt akarja Keresztelő János az embereknek elmondani. Ezért mindenekelőtt rendelkeznie kell azzal az erővel, amellyel a lélek bír, amely éretten - túlretten - született bele a világba. Öreg szülőktől született, úgy született, hogy

asztrál-teste kezdettől fogva tiszta volt, megtisztult mindazoktól az erőktől, amelyek az embert lehúzzák, mert az öreg szülőpárnál szenvedély és vágy nem működött közre. Ez ismét mély bölcsesség, amit a Lukács-evangélium tár elénk (Luk. 1,18). Az ilyen individualitásról az emberiség nagy anyapáholya gondoskodik. Ahol a nagy Manu a szellemi világban a történéseket vezeti és irányítja, onnan az áramlatok oda folynak, ahol azokra szükség van. Egy olyan én, mint Keresztelő János énje, közvetlenül az emberiség nagy anyapáholyának, a földi élet szellemi centrumának vezetésével és irányításával születik meg egy testben. A János-én ugyanarról a helyről származott, ahonnan a Lukács-evangélium Jézus-gyermekének a lelke, csak hogy Jézusnak inkább azokat a tulajdonságokat adták át, amelyeket az egoisztikussá vált én még nem hatott át, azaz, egy fiatal lelket vezettek oda, ahol az újra születendő Ádám kellett, hogy inkarnálódjon.

Különösnek tűnhet önök előtt, hogy itt a nagy anyapáholya egy helyre oda tudott irányítani egy lelket, egy kialakított, én nélküli lelket. Mert azt az ént, amelyet alapjában véve a Lukács-evangélium Jézusa részére visszatartottak, Keresztelő Jánosnak ajándékozták, és ez a kettő, ami mint lélek a Lukács-evangélium Jézusában, és ami Keresztelő Jánosban, mint én élt, kezdettől fogva belső kapcsolatban állt. Amikor az emberi csíra az anyatestben fejlődik, a harmadik hét folyamán az én az emberi szervezet más tagjaival kapcsolódik, de a születés előtt az utolsó hónapokban válik főként hatóerővé. Csak akkor lesz belső mozgató erő. Mert egy normális esetben, amikor az én a megszokott módon hat, úgy hogy az emberi magzatot mozgásba hozza, ott egy olyan énnel van dolgunk, amely a korábbi inkarnációkból származik, és az hozza az embermagzatot mozgásba. Itt azonban Jánosnál olyan énről van szó, amely a nátháni Jézussal áll kapcsolatban. Ezért kell a Lukács-evangéliumban Jézus anyjának Keresztelő János anyjához mennie, amikor az áldott állapotának hatodik hónapjában van, és amit egyébként a saját én mozgat meg a saját személyiségében, azt a másik test gyümölcse hozza itt mozgásba. Erzsébet gyermeke megmozdul, amikor közeledik feléje az az asszony, aki a Jézusgyermeket hordja. Mert az én az, ami a másik gyermeket az anyában megmozgatja (Luk. 1,39⁴). Ilyen mély az összefüggés a között, akinek itt hatnia kellett, hogy a két szellemi áramlat összefolyjon, és a között, akinek őt előre hirdetni kellett. Látjuk mindebből, hogy időszámításunk kezdetén valóban olyasmi ment végbe, ami rendkívül nagyszabású. Az emberek azt szeretnék, hogy az igazság egyszerű legyen, ez az emberi kényelmességből származik. Nem akarnak sok fogalommal bajlódni. A legnagyobb igazságok azonban csak az összes szellemi erők legteljesebb megfeszítésével láthatók meg. Ha az embernek a legnagyobb erőfeszítéseket kell megtennie, hogy egy gépet leírjon, valóban nem kívánhatja, hogy a legnagyobb igazságok a legegyszerűbbek legyenek. Az igazság nagy, és éppen ezért bonyolult, és szellemi erőinket ugyancsak meg kell feszítenünk, ha lassanként meg akarjuk érteni azokat az igazságokat, amelyek a palesztinai eseményekre vonatkoznak. Ne tegyék azt az ellenvetést se, hogy a dolgokat túl bonyolultan adom elő. Úgy adom elő őket, amilyenek, és azért ilyenek, mert a fejlődés tényeivel állunk szemben.

Két Jézus-gyermeket látunk tehát felnőni: egyrészt a nátháni szülőpárnak, Józsefnek és Máriának a fiát, aki egy fiatal anyától születik - a héber nyelvben a „alma” szót használták volna ennek jelölésére -, mert annak, akinek fiatal leikként kellett hatnia, egészen fiatal anyától kellett származnia. Ezzel a fiúval a szülőpár Betlehemből való visszatérése után ismét Názáret-ben lakott. Nekik több gyermekük nem volt. Úgy volt elrendelve, hogy ez az anya kizárólag ennek a

Jézus-gyermeknek legyen az anyja. Másrészt látjuk a salamoni ágból származó József és Mária Jézus-gyermekét. Ennek a szülőpárnak Egyiptomból való visszatérte és Názáretben való letelepedése után még sok gyermeke született, akiket a Márk-evangélium sorol fel: Simon, Júdás, József, Jákob és két leánygyermek is (Márk 6,3). A két Jézus-gyermek felnövekszik. És az a gyermek, aki magában hordja a zarathustrai individualitást, roppant gyors érettséggel fejleszti ki azokat az erőket, amelyeket ki kell fejlesztenie, mivel ilyen hatalmas individualitás tevékenykedik a testében. Az az individualitás, amely a másik Jézus-gyermekben működik, más jellegű. Nála a leglényegesebb rész Buddha nirmanakájája. Ez nyugszik a gyermek felett, ezért mondja az evangélium, amikor a szülők Betlehemből visszajönnek: a gyermek telve van bölcsességgel - azaz étertestét áthatja a bölcsesség - és Isten kegyelme lebeg felette (Luk. 2,40). De ez a gyermek úgy nő fel, hogy azok a közönséges emberi tulajdonságok, amelyek a külvilág megismerésére és megértésére vonatkoznak, rendkívül lassan fejlődnek ki benne. A triviális szemlélet ezt a Jézus-gyermeket „aránylag visszamaradott” gyermeknek nevezte volna, ha csak arra lett volna tekintettel, ami a külső világ megértésére és megismerésére vonatkozik. Ezzel szemben éppen ebben a gyermekben az fejlődött ki, ami az őt beárnyékoló buddhai nirmanakájából leáramlott. Olyan mélyen bensőséges lélek fejlődött ki benne, amely a világon semmivel sem hasonlítható össze. Olyan érzésszerű mélység fejlődött ki ebben a fiúban, amely az egész környezetre rendkívüli módon hatott, így a nátháni Jézusban egy mély érzésű lényt látunk felnőni. És látjuk a másik rendkívül érett individualitást a salamoni Jézusban, aki a kozmikus összefüggések mély megértésével rendelkezett.

Annak az asszonynak, aki a mély érzésű nátháni Jézus-gyermek anyja volt, jelentőségteljes szavakat mondtak el. Amikor Simeon az újszülött gyermek mellett állt, és látta, hogy besugározza az, akit ő annak idején Indiában Buddhaként nem láthatott meg, előre kijelentette azokat a nagy és hatalmas ígéretet, amelyeknek most végbe kellett menniük. De ő mondta azokat a nagy és jelentőségteljes szavakat is a kardról, amely „az anya szívét át fogja járni” (Luk. 2,35). Ez a kijelentés is azzal kapcsolatos, amit ma meg akarunk érteni.

Közvetlen szomszédságban és a szülők barátsága közepette nőtt fel a két gyermek, és fejlődött nagyjából tizenkét éves koráig. Amikor a nátháni Jézus-gyermek a tizenkettedik évében járt, szülei Jeruzsálembe mentek - ahogy az evangélium elmondja -, hogy a hagyományoknak megfelelően a húsvéti ünnepeken részt vegyenek. Magukkal vitték a gyermeket is, ahogy ez szokás volt, amikor a gyermek éretté válik. A Lukácsevangeliumban itt rendkívül titokzatos módon találunk egy elbeszélést a tizenkét éves Jézusról a templomban. Ez a következőképpen hangzik: amikor a szülők hazafelé indultak az ünnepről, hirtelen elvesztették a gyermeket, és amikor azt az útitársak között sehol sem találták, ismét visszamentek a templomba, és megtalálták a nagy tanítók között, akik mind elámul-tak bölcsességén (Luk. 2, 41-50).

Mi történt itt? Kérdezzük meg erre nézve az elévülhetetlen Akasha-krónikát. A világ tényei nem túl egyszerűek. Ami itt megtörtént, az néha megtörténik a világban, csak más módon. Előfordul, hogy egy individualitásnak egy fejlődési fokon más körülményekre van szüksége, mint amelyek közé kezdetben került. Ezért gyakran előfordul, hogy valaki egy bizonyos életkorig felnő, akkor egyszerre elveszti az eszméletét, olyan lesz, mint egy halott. Ekkor egy átalakulás megy végbe benne, saját éneje elhagyja, és testében egy másik én foglal helyet. Az ének ilyen áthelyeződése más esetekben is végbemegy. Ez olyan je-

lenség, amelyet minden okkultista ismer. Itt a tizenkét éves Jézusnál a következő történt. Az az én, amely eddig, mint Zarathustra-én a Dávid-nemzetség királyi ágából származó Jézus-gyermek testét használta fel arra, hogy korának megfelelő szintre eljusson, a salamoni Jézus-gyermek testéből kivált, és átvonult a nátháni Jézusba, aki ezért egészen megváltozott. A szülők nem ismerték fel, szavait nem értették meg, mert most a nátháni Jézus-gyermekből a zarathustrai én beszélt, aki beleköltözött. Ez volt az az időpont, amikor Buddha nirmanakájája egyesült a levált asztrális anyatesttel, és egyúttal az az időpont is, amikor a Zarathustra-lény a nátháni Jézussal egyesült. Most a zarathustrai én a nátháni Jézussal élt együtt, és ezt a gyermeket, aki úgy megváltozott, hogy a szülők nem tudták megérteni, ezt vitték most magukkal otthonukba.

Nem sokkal ezután ennek a Jézus-gyermeknek az anyja meghalt, így az a gyermek, akiben most a zarathustrai én lakott, anyai részről árva lett. Látni fogjuk, hogy az a tény, hogy ez az anya meghalt, és gyermekét árván hagyta, még egy rendkívül mély összefüggésre utal. A másik gyermek nem élhetett sokáig rendes körülmények között, amikor a Zarathustra-én elhagyta őt, a salamoni ágból való József már korábban meghalt, és a salamoni Jézus-gyermek anyja az ő gyermekeivel - Jákobban, Józseffel, Júdással és a két leánnyal - a nátháni Józsefházában talált otthonra, úgy, hogy Zarathustra most ismét együtt élt azzal a családdal, amelybe ő inkarnálódott - az apa kivételével. A két család ily módon egyesült, és így a testvérek anyja - nevezhetjük őket testvéreknek, mert az én szerint testvérek - a nátháni Józsefházában élt Jézussal, aki azonban szülővárosa szerint -testileg - Názáretbe való volt. Így élt velük együtt.

A buddhizmus és a zarathustrizmus tényleges összefolyását láttuk így. Mert az a test, amelyben a zarathustrai érett én lakott, be tudta fogadni azt, egyesülni tudott azzal, ami úgy jött létre, hogy Buddha nirmanakájája a nátháni Jézus által levett anyaburkot felvette. A názáreti Jézusban így egy olyan individualitást látunk növekedni, aki magában hordja a zarathustrai

ént, amelyet Buddha megfiatalított nirmanakájája sugároz be és szellemit át. Ily módon látjuk a názáreti Jézus lelkében élni azt, ami a buddhizmus és zarathustrizmus egyesülése. Miután pedig a nátháni ágból származó József is meghalt, és aránylag korán halt meg, így a zarathustrai gyermek igazság szerint tulajdonképpen árva gyermek, árvának érzi magát. Testi származása szerint a nátháni ágból származó József az atya, és külső szemlélet szerint a világ annak kellett, hogy tartsa. Lukács pontosan elmondja ezt, és szavait szó szerint kell vennünk:

És történt, hogy miután az egész nép megkeresztelkedett, és Jézus is megkeresztelkedett és imádkozott, az egek megnyíltak, és a Szent Szellem testi alakban rászállt galamb képében és az égből szózat hangzott, amely ezt mondta: te vagy a én kedves fiam, ma nemzetelek téged.

És amikor Jézus működését elkezdte, körülbelül harminc éves volt...

És most nem mondhatjuk egyszerűen, hogy József fia volt, hanem így „és József fiának tartották” (Luk 3, 21-23). Mert az én eredetileg a salamoni Jézusban inkarnálódott, és alapjában véve semmi köze nem volt a nátháni Józsefhez.

A názáreti Jézusban tehát egy egységes lény áll előttünk, akinek hatalmas benső világa volt, egyesült benne mindaz, amit a buddhizmus és amit a zarathustrizmus áldásaiként ismerünk. Ez a benső később nagy dolgokra volt hivatva. Vele egészen más kellett, hogy történjen, mint azokkal, akiket János a Jordán vizében megkeresztelt. És meg fogjuk látni, hogy ennek a bensőnek később a Jordánban a Krisztus-individualitást kellett magába fogadnia. Ekkor ismét alászállt a nátháni Jézus eredeti anyjának halhatatlan része, és átalakította az anyát, akit a nátháni József háza fogadott be. Újból szűziessé tette őt, úgy, hogy annak az anyának a lelkét, akit Jézus elveszített, most a János-keresztelő alkalmával újból megkapta. Az az anya tehát, aki Jézus számára maradt, magában rejti az eredeti anya lelkét, akit a Biblia malasztal teljesnek nevez (Luk. 1,28).

HATODIK ELŐADÁS

Aránylag könnyen megérthetjük a Lukács-evangélium részleteit, ha megfelelő módon előkészítettük, hogy azok a lények és individualitások, akik tekintetbe jönnek, bizonyos mértékig elevenen álljanak előttünk, ha tudjuk, hogy tulajdonképpen kivel van dolgunk. Ezért ne kedvetlenedjenek el, ha sok az úgymond „előtanulmány”. Először meg kell ismernünk azt a hatalmas alakot, a maga teljes bonyolult lényében, aki az evangéliumok középpontjában áll. És más egyebet is, ami nélkül sohasem tudnánk felfogni, hogy tulajdonképpen mi az, ami a maga teljes egyszerűségében a Lukács-evangéliumban élénk tárul. Itt elsősorban emlékeznünk kell valamire, amit az utóbbi napokban már volt alkalmunk megbeszélni: annak a páratlan lénynek nagy jelentőségére, akit Buddhaként említettünk, és akiről elmondhattuk, hogy az időszámításunk előtti 5-6. században bódhiszattvából buddhai rangra emelkedett. Jellemeztük, hogy mit jelentett az emberiség számára, és ezt most pontosan lelkünk elé állítjuk.

Amit Buddha tanítása tartalmaz, azt egyszer úgyszólván, mint sajátját, át kellett adnia az emberiségnek. Ha a Buddhát megelőző korba mennénk vissza, az összes előző emberi korokra nézve azt kellene mondanunk, hogy ezekben az időkben nem létezhetett a Földön olyan ember, aki saját magából kiindulva a könyörületnek, részvétnek és szeretetnek tanát megelhelte volna, azt a tant, amely a „nyolcágú ösvényben” jut kifejezésre. Az emberi fejlődés még nem jutott el odáig, hogy valamely lélek saját gondolataiba, saját észrevételeibe elmerülve ezekre az igazságokra rátalálhatott volna. A világban minden keletkezik, mindennek létesülnie kell, és mindennek meg kell teremteni az előfeltételeit. Mi módon tudták például, az előző korok emberei a nyolcágú ösvény alaptételeit követni? Csak úgy voltak erre képesek, hogy azokat mintegy hagyo-

mányként kapták, az okkult iskolák beavatottjai és látói mintegy beléjük csepegtették azokat. A misztériumokon, az okkult iskolákon belül, a látókon keresztül éppen a bódhiszattva tanított, mert az ilyen iskolákban megvolt a lehetőség a magasabb világokba való felemelkedésre, és annak befogadására, ami a külső értelem, a külső emberi lélek részére még nem volt megadható. Ezt azonban a régi időkben azok, akik abban a kegyben részesültek, hogy az okkult iskolák tanítóival kapcsolatba kerültek, az emberiség többi részébe úgyszólván bele kellett, hogy csepegtessék. Anélkül, hogy az emberek maguktól rájöttek volna az alaptételekre, életüket úgy kellett befolyásolni, hogy az ezeknek az alaptételeknek az értelmében folyjon le.

Azok az emberek tehát, akik a misztériumokon kívül éltek, bizonyos módon öntudatlanul követték azt, amit tudatukon kívül kaptak azoktól, akik nekik ezt az okkult iskolákon keresztül adhatták. Még nem létezett a Földön olyan emberi test, amelyet úgy lehetett volna kialakítani - még ha minden szellemiség belé is hatolt volna - hogy az ember önmagában a nyolcágú ösvény tartalmát megtalálhatta volna. Ez felülről, megfelelő úton közvetített kinyilatkoztatás kellett, hogy legyen. Ebből következett volna azonban az, hogy egy olyan lény, mint a bódhiszattva, egyáltalán nem lett volna abban a helyzetben, hogy a Buddha előtti korban egy emberi testet teljesen használni tudott volna. Nem találhatott a Földön olyan testet, amelyben mindazokat a képességeket megtestesíthette volna, amelyekeken keresztül az emberiségre hatnia kellett. Ilyen emberi test nem létezett. - Mire volt tehát szükség? Hogyan testesült meg egy ilyen bódhiszattva? Ezt a kérdést fel kell tennünk.

Ami ő, mint szellemi lény volt, azt nem testesíthette meg teljes mértékben. Ha tisztánlátó szemmel néztünk volna egy olyan testet, amelyet egy bódhiszattva lelke megszállt, akkor azt láttuk volna, hogy az a bódhiszattva lényét csak részben zárta magába, az, mint éterikus test az emberi testen messze túlterjed, és ily módon kapcsolatban áll a szellemiséggel, amelyet sohasem hagyott el egészen, így a bódhiszattva a szellemi vilá-

gót soha teljesen el nem hagyta. Egyidejűleg élt fizikai és szellemi testben. Éppen az volt az átmenet a bódhiszattvából a buddhaságba, hogy most először létezett egy olyan test, amelybe a bódhiszattva úgyszólván teljesen beleszállhatott, és ezen a testen belül képességeit kifejleszthette. Ezáltal példaképpül állított egy olyan emberi alakot, amelyhez az embereknek fel kellett emelkedniük, hogy ahhoz hasonlóvá váljanak, és éppen úgy saját magukból leljék meg a nyolcágú ösvény tanításait, ahogyan azt a bódhifa alatt a bódhiszattva önmagából felhozta. Ha tehát ezt a Buddhában megtestesült lényt korábbi inkarnációi-ban megvizsgáltuk volna, azt mondhattuk volna: olyan volt, hogy részben a szellemi világban kellett, hogy maradjon, és lényének csak egy részét tudta a testbe belekúldeni. Csak most, az időszámításunk előtti 5-6. században létezett az első emberi organizmus, amelybe a bódhiszattva teljesen beleköltözhetett, és így példáját adhatta annak, hogy az emberiség saját lelkének morális érzületéből megtalálhatta a nyolcágú ösvényt. Azt a jelenséget, hogy voltak olyan emberi lények, akik lényük egyik részével a szellemi világban tartózkodtak, az összes vallások és világszemléletek elismerik. Tudták, hogy léteznek olyan lények, akiknek a Földön kell hivatásukat betölteniük, de teljes individualitásuk befogadására az ember lényé úgyszólván szűk. Az élő-ázsiai világszemléleten belül egy magasabb individualitásnak egy fizikai testtel való ilyen kapcsolódását úgy nevezték, hogy a „Szent Szellemmel eltöltött”. Ez egy teljesen technikai kifejezés. És az élő-ázsiai nyelvekben egy olyan lényre, mint a Földön megtestesült bódhiszattva, ezt mondták volna: „Szent Szellemmel teljes”, vagyis azok az erők, amelyekből egy ilyen lény áll, nincsenek teljesen benne ebben a lényben, itt kívülről kell valami szelleminek hatnia. Ugyanígy mondhatnánk tehát: Buddha előző inkarnációiban Szent Szellemmel volt teljes.

Ha ezt megértettük, abba is bele tudjuk magunkat élni, amit a Lukács-evangélium elején olvashatunk, és amit tegnap már érintettünk. Tudjuk, hogy az egyik Jézus-gyermek - aki fizikailag Dávid házának nátháni ágából származott - étertestében

annak az étertestnek az addig érintetlen részét hordozta magában, amelyet az emberiségtől annál az eseménynél vettek el, amit „bűnbeesésnek” neveznek. Ezt az éterikus szubsztanciát tehát, amelyet Ádámtól a bűnbeesés előtt elvettek, megőrizték, és behelyezték ebbe a gyermekbe, így kellett ennek történnie, hogy létrejőjön egy olyan fiatal, a földfejlődés minden élményétől érintetlen lény, aki mindazt magába fogadta, amit magába kellett fogadnia. Egy köznapi ember, aki a lemuriai időktől kezdve inkarnációit leélte, vajon képes lett volna-e annak befogadására, hogy Buddha nirmanakájája beárnyékolja? Nem, sohasem! És még kevésbé lett volna képes magába fogadni azt, ami később bele kellett, hogy költözzék. Egy olyan megnevesedett emberi testnek kellett létrejőnie, amely éppen csak általa létezhetett, hogy ennek a Jézus-gyermeknek az étertestébe Ádám minden földi élményétől érintetlen éterikus szubsztanciája kerüljön bele. Így azonban ez az éterikus szubsztancia kapcsolatban volt mindazokkal az erőkkel, amelyek a bűnbeesés előtt hatottak a Földre, és ezért most ebben a gyermekben hatalmas erő kifejtésre

voltak képesek, így vált lehetségessé az, amit tegnap már érintettünk: az a különös befolyás, amit a nátháni Jézus-gyermek anyja Keresztelő János anyjára gyakorolt, és magára Jánosra, mielőtt az megszületett volna.

Ehhez tisztában kell lennünk azzal, milyen lényel van dolgunk Keresztelő Jánosban. Ezt a lényt csak akkor érthetjük meg, ha lelkünk elé állítjuk azt a különbséget, amely az Indiában Buddhán keresztül leáramló kinyilatkoztatás - amit céljainknak megfelelően eléggé jellemeztünk - és a között a kinyilatkoztatás között áll fenn, amelyet az óhéber nép Mózesen és utódain, az óhéber prófétákon keresztül kapott meg.

Buddha azt adta meg az emberiségnek, amit a lélek a saját törvényszerűségeként megtalálhat, amit maga elé szabályként felállíthat, hogy megtisztuljon, és olyan morális magaslatra jusson, amely a Földön elérhető. A lélek törvényét, a dharmát hirdette Buddha, és úgy hirdette, ahogy azt az emberi természet legmagasabb fejlődési fokán saját leikéből felszínre hozhatja.

És Buddha volt az első, aki ezt legelőször kiárasztotta. A emberi fejlődés azonban nem halad egyenes vonalban. A különböző kultúráramlatok kölcsönösen meg kell, hogy termékenyítsék egymást.

Ami Élő-Ázsiában, mint Krisztus-esemény meg kellett, hogy történjen, az szükségessé tette, hogy bizonyos vonatkozásban ez az élő-ázsiai fejlődés időben az indiai mögött maradjon, hogy később frissen fogadhassa magába azt, ami az indiai fejlődésnek más módon adatott meg. Élő-Ázsiában egy olyan nép kellett, hogy létrejöjjön, amely egészen más módon fejlődött, jobban hátra maradt, mint a keletebbre fekvő népek. Ha a világbölcsesség értelmében a keleti népeket odáig fejlesztették, hogy azok a bódhiszattvát, mint Buddhát láthatták, Élő-Ázsia népeinél - elsősorban az óhéber népnél - az embereket egy alacsonyabb, gyermeki fokon kellett visszatartani. Ez szükséges volt, mert az emberi fejlődésnél nagyban ugyanazt kellett elérni, amit kicsiben megfigyelhetnénk akkor, ha létezne egy olyan ember, aki a huszadik életévéig egy bizonyos érettségi fokra fejlődik, bizonyos képességeket sajátít el, az elsajátított képességek azonban bizonyos vonatkozásban egyszersmind béklyót, akadályt is jelentenek számára.

Ha egy bizonyos életkorban képességeket szereztünk meg, akkor azoknak megvan az a sajátosságuk, hogy meg akarnak maradni ezen a fokon, az embert ezen a fokon akarják tartani. Erősen fogva tartják, és később, 30 éves korában nehezen tud a fölé emelkedni, amit 20 éves korában elért. Ha azonban van egy másik emberünk, aki 20 éves korában még nagyon keveset ért el, és aztán ezeket a képességeket a másiktól tanulja meg, akkor az, aki tovább megmaradt gyermekinek, könnyebben jut fel erre a fokra, és 30 éves korában inkább állhat magasabb fokon, mint az előző. Aki megfigyeli az életet, azt fogja látni, hogy ez valóban így van. Elért képességek, amelyeket úgyszólván tulajdonunkká tettünk, egyúttal béklyói is későbbi fejlődésünknek, míg az, amit az ember nem kapcsolt annyira a leikéhez, amit inkább külsősegesen tulajdonított el, kevésbé hátráltat.

Ha az emberiség fejlődni akar, mindenkor úgy kell berendezkednie, hogy legyen egy kultúráramlat, amely a képességek egy bizonyos mennyiségét belsőleg felveszi és feldolgozza, és ugyanakkor egy másik áramlatnak is kell mellette haladnia, amelyet a fejlődésben bizonyos mértékig visszatartanak. Az egyik kultúráramlat bizonyos képességeket megfelelő fokra fejleszt, ezek a képességek összekapcsolódnak az áramlat leg-belsőbb lényegével és az emberi természettel. De a világ tovább halad, valami új keletkezik. Ez az áramlat azonban nem volna képes a maga erejéből magasabb fokra fejlődni. Azért kellett ezt úgy elrendezni, hogy egy másik folyamat is haladjon az első mellett. Ez a második bizonyos módon fejletlen marad, tehát semmiképpen sem éri el az első magaslatát, tovább halad, és átveszi a másiktól annak

eredményeit. És miközben fiatalságát megtartotta, később magasabbra fejlődhet, így termékenyíti meg az egyik a másikat, így kell az emberi fejlődésben a szellemi áramlatoknak egymás mellett haladniuk, és a világ szellemi vezetése gondoskodik arról, hogy ez így is legyen.

Mi módon történhetett gondoskodás a világ szellemi vezetésében, hogy a nagy Buddhában kifejezésre jutó áramlat mellett egy másik haladjon, amely csak később fogadja magába azt, amit az emberiségnek a buddhizmus hozott? Ez a gondoskodás csak úgy történhetett meg, hogy az óhéber áramlattól megvonták a lehetőséget, hogy olyan embereket termeljen ki magából, akik saját morális beállítottságuk folytán a dharmát ki tudnák fejleszteni, vagyis a nyolcágú ösvényhez el tudnának jutni. Ez az áramlat nem hozhatott létre egy Buddhát. Amit Buddha mint belső erőt hozott saját szellemi áramlata részére, azt a másik szellemi áramlatnak kívülről kellett megadni. Ezért jóval Buddha megjelenése előtt, éspedig azért, hogy a dolog különösen bölcs lefolyású legyen, ennek az élő-ázsiai népnek a törvényt nem belülről, hanem kívülről a „dekalog”-ban, a Tízparancsolat kinyilatkoztatásában adták meg (2 Móz. 20,2-17). Amit egy másik emberiségáramlat benső tulajdonságként kapott meg, azt az óhéber nép a Tízparancsolat törvényében,

mint külső törvények összességét kapta meg, kívülről kapta, és ez a lélekkel még nem forrt egybe. Ezért az óhéber nép fia, a törvényeket úgy tekinti, mint amit az égből kapott, fejlődési fokának gyermeki volta miatt.

Az indiai nép tehát úgy fejlődött, hogy felismerje, hogy az emberek saját magukból is kifejleszthetik a dharmát, a lélek törvényét, az óhéber nép pedig úgy, hogy engedelmességen a kívülről adott törvénynek. A héber nép ily módon csodálatosan kiegészítette azt, amit Zarathustra nyújtott az ő kultúrája és mindazon kultúrák részére, amelyek abból kifejlődtek.

Hangsúlyoznunk kellett, hogy Zarathustra tekintetét a külvilágra irányította. Míg Buddhánál mélyenszántó tanításokat találunk az emberi benső megnemesítésére, addig Zarathustránál a kozmosz nagy, hatalmas tanát találjuk. A világ felől ad tájékoztatást, amelynek öléből származunk. Míg Buddha pillantása befelé fordult, a zarathustrai nép fiai tekintetüket a külvilágra irányították, hogy abba szellemileg behatoljanak.

Kíséreljünk meg belemélyedni abba, amit Zarathustra az emberiségnek első fellépésétől kezdve adott, amikor Ahura Mazdát kinyilatkoztatta, egészen a legkésőbbi időig, amikor mint Nazarathosz jelent meg. Mind bensőségesebb tanításokat adott a nagy szellemi törvényekről és a kozmosz lényeiről. Először csak bizonyos utalásokat adott a perzsa kultúrának a Napszellem felől, aztán kidolgozta azokat, és most úgy találkozunk velük, mint a csodálatos, de ma oly kevéssé értett kaldeai tanítással a kozmoszról és annak szellemi okairól, amelyek bennünket, embereket létrehoztak. Ha megvizsgáljuk ezeket a kozmoszról szóló tanításokat, egy fontos sajátosságot tapasztalhatunk.

Amikor Zarathustra még az óperzsa népnek az érzéki világ külső szellemi okairól beszélt, akkor a két hatalmasságot állította a emberek elé: Ormuzdot és Ahrimánt, vagyis Angra Mainjut, akik a világmindenségben egymás ellen dolgoznak. A lelket átható morális meleget azonban ebben a tanításban nem találjuk meg. Az ember az óperzsa tanítás szerint úgyszólván az

egész kozmikus folyamatba bele van szöve: nem más ez, mint az egymás ellen küzdő Ormuzd és Ahrimán, és a harc az emberi lélekben folyik le. Miután ők egymással harcolnak, azért dúlnak szenvedélyek az emberi lélekben. Hogy mi a belső emberi lélek, azt még nem ismerték. Kozmikus tan az, amit Zarathustra adott. Amikor jóról vagy rosszról beszéltek, a jó és hasznos,

valamint a káros hatásokra gondoltak, amelyek a kozmoszban szemben állnak egymással, és amelyek az emberben is megnyilvánulnak. A „morális világszemlélet” ebben a bizonyos mértékig kifelé tekintő tanban még nem volt benne. Megismerték belőle mindazokat a lényeket, akik az érzéki világon uralkodnak, mindazt, ami a világban kiváló, és ami a világban sötét és ártalmas. Úgy érezték, hogy ebbe bele vannak szőve. A tulajdonképpeni morálisát, ami az emberi lélek része, még nem érezték úgy a lelkükben, mint később. Egy „gonosz” embernél például, úgy érezték, hogy azon keresztül a világ gonosz lényei erői áramlanak, úgy érezték, hogy őt a világ e gonosz lényei „megszállták”. Nem is tartották ezért bűnösnek. Úgy érezték, hogy az ember a morális tulajdonságoktól még át nem hatott világrendbe van belehelyezve. Egy olyan tannak, amely tekintetét kifelé irányította, még ha ez szellemi tekintet volt is, ez volt a sajátossága.

Azért olyan csodálatos kiegészítője a héber tan e kozmológiai tannak, mert a kívülről jövő kinyilatkoztatásba a morális elemet vitte bele, és lehetőséget nyújtott arra, hogy azzal összekapcsolja a bűnnek, az emberi bűnnek a fogalmát. A héber elem megjelenése előtt egy gonosz emberről csak azt lehetett mondani, hogy gonosz erőktől megszállott. A Tízparancsolat törvényeinek kihirdetése tette szükségessé, hogy különbséget tegyenek olyan emberek között, akik ezt a törvényt tisztelték, és olyanok között, akik nem tisztelték. Megjelent a bűnnek, az emberi bűnösségnek a fogalma. És hogy ez mi módon lép az emberi fejlődésbe, ezt akkor érezzük, ha lelkünk elé állítunk valamit, amiből világosan kitűnik, hogy az emberek még nincsenek tisztában azzal, mit mond tulajdonképpen a bűn fogalma, ahol tragikussá

válí, hogy bizonytalanság uralkodik a bűn fogalma körül. Jób könyvéből kiérezzük a bűn fogalma körüli bizonytalanságot, azt, hogy még nem ismerték fel helyesen, milyen legyen az ember magatartása a szerencsétlenséggel szemben. De mégis ki-érezhető belőle, hogy a bűn fogalma már felderengett.

Ahogy a természet többi birodalmaira nézve kívülről jött a kinyilatkoztatás, az óhéber népnek is kívülről jövő kinyilatkoztatás adta meg a moralitást. Ez csak azáltal vált lehetségessé, hogy Zarathustra gondoskodott művének folytatásáról, oly módon, ahogy ezt elmondtam, úgy, hogy étertestét Mózesre, aszt-rátestét pedig Hermészre ruházta át. Ezáltal Mózes, ahogy Zarathustra, képes volt ugyanúgy észlelni mindazt, ami a külső világban működik, most azonban már nem közömbös, semleges erőket érzett, hanem azt, ami a világot morálisan kormányozza, ami törvénné válhat. Ezért élt az óhéber nép úgy, hogy kultúrájában megőrizte azt, amit engedelmességnek, törvénytiszteletnek nevezhetünk, míg a másik áramlat, Buddha szellemi áramlata azt az eszményt foglalta magában, hogy az ember életének mértéke a nyolcágú ösvény legyen.

Ezt az óhéber népet azonban vissza kellett tartani addig a megfelelő időpontig, amit éppen most akarunk jellemezni: a Krisztus-princípium megjelenéséig. A buddhai kinyilatkoztatástól távol kellett tartani, át kellett menteni - mondjuk így - egy kevésbé érett kultúrállapotba. Kell tehát, hogy legyenek az óhéber népben olyan egyéniségek, akik mint emberek, egy individualitás teljes lényét - amely mondjuk a törvényt kellett, hogy képviselje - nem voltak képesek befogadni. Nem támadhatott az óhéber nép kebeléből olyan személyiség, aki olyan lett volna, mint mondjuk, Buddha. Csakis külső megvilágosodás útján volt lehetséges a törvényhez eljutni, azáltal, hogy Mózes Zarathustra étertestét kapta meg, és hogy be tudta fogadni azt, ami nem a saját lelkében született meg. A törvényt saját szívéből felébreszteni az óhéber nép képtelen volt. Mózes művét azonban tovább kellett vezetni, tovább kellett vinni oly módon,

ahogy minden más művet is tovább kell vinni, hogy a megfelelő időben megfelelő gyümölcsöt teremjen. Ezért kellett az óhéber népben azoknak az individualitásoknak megjelenniük, akik mint próféták és látnokok jelentek meg. Az egyik legjelentősebb ilyen lát-nok az az egyéniség volt, akit Illésként ismerünk.

Hogyan kell egy ilyen személyiséget elképzelnünk? Illés a héber népben egyike kellett, hogy legyen azoknak, akik kormányozzák Mózes művét. A saját népszubsztanciából azonban nem tudtak olyan emberek megszületni, akik teljesen át lettek volna szöve azzal, amit Mózes törvénye tartalmazott, amit csak, mint felülről jövő kinyilatkoztatást kaphattak meg. Amit tehát az indiai időkre nézve szükségesként jellemeztünk - ahogy a bódhiszattva különleges természetét is - ez a héber népnél ismételtelen be kellett, hogy következzen. Kellott, hogy legyenek olyan individualitások, akik nem olvadnak fel teljesen az emberi személyiségben, akik lényük egy részével a földi személyiségben, más részével pedig a szellemi világban tartózkodnak. Ilyen lény volt Illés. Abban, ami a fizikai síkon, mint Illés jelent meg, Illés lényé csak részben volt benne. Illés énsége nem tudott teljesen behatolni Illés fizikai testébe. Olyan egyéniségnek kell őt neveznünk, aki „szellemmel volt teljes”. Lehetetlen volna egy olyan jelenséget, mint Illés pusztán a világban létező erők által - ahogy egy közönséges ember a világba lép - létrehozni.

Normális esetben, ha egy embernek meg kell születnie, akkor a fizikai események következtében az anya testében az emberi lény úgy fejlődik, hogy egy meghatározott időpontban egy olyan individualitás, amely korábban már inkarnálódott, egyszerűen kapcsolódik a fizikai lényhez. A közönséges embernél úgyszólván minden egyenes úton halad, anélkül, hogy különleges, a normálistól eltérő erők lépjenek közbe. Egy olyan individualitásnál, mint Illés, ez nem volt lehetséges. Itt más erőkre volt szükség, amelyek az individualitásnak azzal a részével foglalkoztak, amely a szellemi világba nyúlt fel. Itt kívülről kellett a fejlődő emberre hatni. Ezért jelennek meg az ilyen individualitások - ha a világba inkarnálódnak - inspiráltként, a „szellemtől úzótt”-ként. Mint extatikus személyiségek jelennek

meg, akik messze túlhaladják azt, amire közönséges intelligenciájuk révén képesek lehetnek. Az ótestamentumi próféták mind így jelennek meg. A szellem úzi őket, az én nem tud mindig számot adni arról, amit cselekszik. A szellem a személyiségben él, de kívülről táplálja.

Az ilyen személyiségek időnként a magányba vonulnak vissza, ekkor azonban az ének az a része vonul el, amelyre a személyiségnek van szüksége, hogy kívülről jövő szellemi sugallatot kaphasson. Egy ilyen lény bizonyos extatikus, öntudatlan állapotban a felülről jövő sugallatokra figyel. Különösen így volt ez Illésnél. Ahogy élete folyamán, mint Illés élt, amit szájával mondott, amit kezével cselekedett, mindez nem csupán attól a résztől származott, ami benne élt, hanem isteni-szellemi lények megnyilatkozásai voltak, akik cselekedetei mögött álltak.

Amikor ez a lény újra meg kellett, hogy szülessen, kapcsolódnia kellett annak a gyermeknek a testéhez, aki Zakariás és Erzsébet gyermekeként született meg. Magából az evangéliumból tudjuk, hogy Keresztelő Jánost úgy kell tekintenünk, mint az újraszületett Illést (Mt.17,10-13). Itt azonban olyan egyéniséggel van dolgunk, aki korábbi inkarnációi során nem szokott hozzá, hogy a normális életfolyamatokban lévő erők által fejlessze ki mindazt, aminek létre kellett jönnie. A normális életfolyamatnál, amíg az emberi test az anyatestben fejlődik, az én belső ereje mozdul meg, ami belső kapcsolatban áll vele. Ezt az illési egyéniség a korábbi időben még nem élte át, ilyen mélyre még nem szállt alá. Az én nem a saját erői által mozdukt meg, mint a normális viszonyok között lenni szokott, hanem külső erő által. Ennek kellett most újból megtörténnie. E lény énje még távolabb van a szellemi világtól, és közelebb van a Földhöz,

sokkal inkább földhöz kötött, mint azok a lények, amelyek Illést korábban vezették. Hiszen meg kellett teremteni az átmenetet a buddhai és zarathustrai áramlat összekapcsolásához. Mindennek meg kellett ifjodnia. Most éppen annak a lénynek kellett kívülről hatnia, aki a Földdel és annak ügyeivel úgy kapcsolódott, mint Buddha, aki most a nirmanakaja útján

a nátháni Jézussal állt kapcsolatban. Ez a lény, aki egyrészt a Földhöz kapcsolódott, másrészt azonban attól mégis távol volt, és csak a nirmanakaja útján hatott, amelynek földöntúli léte volt, mert újból felemelkedett, és most a nátháni Jézus fölött lebegett, ez most kívülről kellett, hogy hasson, és Keresztelő János én-erőit kellett kibontakoztatnia.

Buddha nirmanakajája volt tehát az, ami János énjére hatott, ahogy korábban a szellemi erők hatottak Illésre. Akkor Illés lénye bizonyos időszakokban extatikus állapotba került. Ekkor Isten szólt, énjét reális erővel töltötte be, és ezt aztán képes volt közölni a külvilággal. Most ismét létezett egy szellemi lény, aki mint Buddha nirmanakajája, a nátháni Jézus felett lebegett, ez hatott Erzsébetre, amikor Jánosnak meg kellett születnie, ez mozgatta meg a terhesség hatodik hónapjában Erzsébet testében János csíráját, és keltette fel benne az ént. Csakhogy ez az erő - miután most közelebb állt a Földhöz - nemcsak inspirációt hozott létre, hanem János énjének kialakulását is előidézte. Keresztelő János énje annak látogatása következtében mozdult meg, akit Máriának neveztek, így Buddha nirmanakajája ébresztőleg, és a fizikai szubsztanciáig menően felszabadítólag hatott az egykori Illés énjére - Keresztelő János mostani énjére. Mit remélhetünk most?

Ahogy egykor az időszámításunk előtti kilencedik században Illés kimondta hatalmas szavait, ahogyan ezek tulajdonképpen Isten szavai voltak, és ahogyan az, amit kezeivel cselekedett, isteni cselekedet volt, ennek Keresztelő Jánosnál is hasonlóan kellett történnie, mivel az éledt fel, ami Illésben volt jelen. Ami Buddha nirmanakajájában volt, az Keresztelő Jánosra inspirációként hatott. Ami a pásztoroknak megjelenhetett, ami a nátháni Jézus fölött lebegett, az belebocsátotta erejét Keresztelő Jánosba. És Keresztelő János prédikációja elsősorban az újraéledt Buddha-prédikáció. Valami egészen különös nyilvánul meg számunkra, és mélyen kell, hogy hasson lelkünkre, ha a benáereszi prédikációra emlékezünk, amikor Buddha az élet szenvedéseiről és az élet szenvedéseinek megváltásáról beszél

a nyolcágú ösvény útján, amit a léleknek kell keresnie. Buddha akkor azt hirdette, amit mint nyolcágú ösvényt ismert fel, egyik prédikációját több ízben is megismételte, amikor kijelentette: „Eddig a bráhmínok tanításait ismertétek, ők származásukat magától Brahmantól vezetik le. Azt mondják, hogy különbek, mint a többi ember, mert ilyen nemes eredetűek. Ezek a bráhmínok azt mondják, hogy az ember értéke származásától függ. Én azonban azt mondom nektek, az ember azáltal válik értékessé, amit magából kifejlesztett, és nem azáltal, ami származása folytán került bele. A világ nagy bölcsessége számára csak azáltal jelent értéket, amit, mint egyedi ember magából kifejlesztett". Buddha azáltal keltette fel a bráhmínok dühét, hogy az individuális kvalitásokra mutatott rá, és ezt mondta: valóban mondom nektek, bármennyire bráhmínoknak mondja is valaki magát, ez nem lényeges, hanem az a lényeges, hogy saját személyi erőitek révén váljatok megvilágosodott emberré. -Ez volt, ha nem is szó szerint Buddha első prédikációjának értelme. És ezt a tanítást rendszerint azzal folytatta, hogy rámutatott: ha az ember a szenvedés világát megérti, ha szájalmat tud érezni, ha vigasztalóvá és segítővé tud válni, akkor azért tud osztozni mások sorsában, mert tudja, hogy ugyanazt a fájdalmat és ugyanazt a szenvedést érzi, mint a másik.

Buddha most nirmanakajájában nyilvánult meg, besugározta a nátháni Jézus-gyermecket, és aztán folytatta prédikációját, amikor szavait Keresztelő János szájába adta. Amit Keresztelő János mondott, az Buddha inspirációjára történt. És számunkra úgy tűnik, hogy ez annak a beszédnek a folytatása, amelyet Buddha egykor tartott, amikor János például ezt mondja: Ti, akik sokat adtok arra, hogy magatokat azoktól származtassátok, akiket a szellemi hatalmak szolgálatában a kígyó fiainak neveznek, és a kígyó bölcsességére hivatkoztok, ki által jutottatok ide? Azt hiszitek, a bűnbánat méltó gyümölcsöt csak úgy hozhatjátok, ha azt mondjátok: Ábrahám a mi atyánk?

Most azonban János Buddha prédikációját folytatja: ne mondjátok, hogy Ábrahám a ti atyátok, hanem váljatok igaz embe-

rekké, ott, ahol a világban álltok. Igaz ember annak a kőnek a helyén is támadhat, amelyre lábatokat teszitek. Bizony az Isten a kövekből is támaszthat fiákat Ábrahámnak! (Luk. 3,7-8) - És aztán ezt mondja Buddha beszédének igaz folytatásaként: „Akinek két köntöse van, ossza meg azzal, akinek egy sincs” (Luk. 3,11). - Jöttek hozzá és kérdezték: „Mester, mit cselekedjünk?” (Luk. 3,12) - Éppen úgy, mint ahogy egykor a szerzetesek jöttek Buddhához, és kérdezték: mit cselekedjünk? - Ezek mind olyan szavak, amelyek úgy hatnak, mint Buddha szavai, mintha azok folytatásai lennének.

Így jelennek meg a fizikai síkon ezek a lények a korszakfordulók során, és így értjük meg a vallások és az emberiség szellemi kinyilatkoztatásának egységét. Hogy ki volt Buddha, azt nem a tradíciókhoz való ragaszkodás által tudjuk meg, hanem ha arra figyelünk, hogy mit mondott a valóságban. Időszámításunk előtt 500-600 évvel Buddha úgy beszélt, ahogy ezt a benáreszi prédikációból tudjuk. Buddha szája azonban nem neműit el. Szól ott is, ahol már nem öltött testet, ahol nirmana-kajája által inspirál. Keresztelő János szájából halljuk azt, mit mondott Buddha hat évszázaddal azután, hogy egy fizikai testben élt. Ilyen a „vallások egysége”. Minden vallást az emberiségfejlődés megfelelő időszakában kell felkeresnünk, és az élőt kell keresnünk benne, nem a holtat. Mert minden tovább fejlődik. Meg kell tanulnunk, hogy ezt megértsük és felfogjuk. Aki azonban Keresztelő János szájából nem hallja meg Buddha szavait, az olyan embernek tűnik, mint aki egy rózsafa csíráját látta, és egy idő múlva, amikor rózsafa megnőtt és virágzik, nem akarja elhinni, hogy ez a rózsafa abból a csírából keletkezett, és ezt mondja: ez valami más. Ami a csírában élt, az most a rózsafán virágzik. És ami a benáreszi prédikációban élő volt, az virágzik a Jordán mellett Keresztelő János prédikációjában.

Ezzel egy másik individualitást ismertünk meg a maga lényegében, aki abban az időben lép fel, és akiről a Lukács-evangélium oly behatóan szól. Ezeket az evangéliumokat csak azáltal ismerjük meg, hogy fokként emelkedünk fel oda, hogy minden

szót tényleg megértsünk, úgy, ahogy azokat elgondolták. A bevezetésben azt írja Lukács, hogy újból el akarja mondani azok közléseit, akik mint „szellemi látók” működtek. Ezek a látó-kok azonban a tényleges viszonyokat látták, ahogy azok az idők folyamán fokról fokra megmutatkoztak, ők nem csak azt látták, ami a fizikai síkon történik. Aki csak ezt látja, az azt mondaná: időszámításunk előtt 500-600 évvel élt egyszer egy ember Indiában, aki Szuddhódana király fia volt, és akit Buddhának neveztek, és aztán élt egy Keresztelő János. Nem találja meg azonban ez az ember azt, ami az egyikőtől a másikhoz átvezet. Mert ez csak a szellemi világban látható. Lukács azonban azt mondja, hogy azok nyomán beszél, akik „láttak”, akik szellemi látók

voltak. Nem elég, hogy a valóságos bizonyságokat csak elfogadjuk, meg kell tanulnunk ezeket a szavakat igaz értelmük szerint olvasni. Ehhez azonban az szükséges, hogy azok az individualitások, akik itt megjelennek, igazán szemléletesen álljanak lelkünk előtt, ha tudjuk azt, hogy mi minden áramlott beléjük.

Egy valamit el kell még mondanunk. Bármilyen individualitás száll is le a Földre, olyan képességek szerint kell fejlődnie, amelyek kihozhatók abból a testből, amelyben inkarnálódott. Ezzel ennek a lénynek számolnia kell. Vegyük azt az esetet, hogy egy magas lény akarna most leszállni a Földre. Ez az egyéniség csak azokkal a törvényszerűségekkel számolhatna, amelyekkel ma egy emberi test éppen rendelkezik. Megismerni, hogy ez az individualitás tulajdonképpen kicsoda, csak a lát-nok tudja, aki látja, hogyan szövődnek e lény bensejében az intimebb fonalak. Egy ilyen, a bölcsesség magas fokán álló lény kell, hogy a testet gyermekkorától fogva éretté tegye arra, hogy egy bizonyos időben előtérbe léphessen az, ami ez a lény valamikor, korábbi inkarnációiban volt. Ha egy ilyen lény egészen különös érzéseket kell, hogy keltsen az emberekben, akkor a földi inkarnációnak is ennek megfelelően kell alakulnia, úgy, hogy a test is el tudja viselni azt, ami az individualitás missziója. A szellemi világok valóban nem olyanok, mint a fizikai világ. Ha egy lény a fájdalomtól való gyógyulást, a szenvedéstől való

megváltást akarja kinyilatkoztatni, akkor a szenvedés egész mélységét meg kell járnia, hogy megtalálja a helyes szavakat, amelyek emberi értelemben alkalmazhatók.

Amit később az a lény mondott, aki a nátháni Jézus testében rejtőzködött, az egész emberiséghez szólt. Ez olyasvalami volt, ami az emberiséget minden korábbi, szűkebb vérrokonsági kötöttség fölé kellett, hogy emelje. Nem elvenni kellett a vérrokonságot, nem megszüntetni azt, ami atya és fiú, nővér és fivér között fennáll, hanem a szeretethez, amely a vérrokonsághoz kötött, hozzá kellett kapcsolni azt, amit általános emberszeretetnek neveznek, ami leiktől lélekhez áramlik, ami minden vérségi kötelék fölött áll. Ezt kellett annak a lénynek meghoznia, aki később a nátháni Jézusban jelent meg. Olyan szeretetet kellett hoznia, a szeretetnek olyan elmélyítését, amelynek semmi köze sincs ahhoz, ami a vérrokonsághoz kötött. Ehhez azonban ennek a lénynek, aki a nátháni Jézus testében élt, előbb a Földön saját magának kellett tapasztalnia, mit jelent az: semmi köteléket nem érezni, másokhoz vérségileg nem kapcsolódni. Csak ekkor tudta tisztán azt átérezni, ami embertől emberhez árad. Előbb mentestnek kellett magát éreznie minden vérségi köteléktől, a vérségi kötelék lehetőségétől. Nemcsak „hazátlan” emberré kellett válnia, mint Buddhának, aki hazájából idegenbe ment, hanem úgy kellett a nátháni Jézus individualitásának a világ elé állnia, mint aki minden családi összetartozásból, mindenből, aminek köze van valamilyen vérségi kapcsolathoz, ki van zárva. Át kellett éreznie mindazt a mély fájdalmat, amit az ember átérezhet, ha attól, ami különösen közel állhat hozzá, el kell búcsúznia, ha magára kell maradnia. A nagy egyedülvalóságból, a családtól való elhagyatottságból kellett annak az individualitásnak szólnia, aki a nátháni Jézusban élt. Ki volt ez a lény?

Tudjuk, hogy az a lény volt, aki körülbelül a tizenkettedik életévéig a salamoni Jézusban élt, akinek a salamoni atya és a salamoni anya voltak a szülei. Az atya azonban korán meghalt, a fiú atyai ágon árva volt, rajta kívül ebben a családban fiú- és

nőtestvérei voltak. Zarathustra ehhez a családhoz tartozik, mindaddig, amíg a salamoni Jézus testében lakik. Ezt a családot aztán 12 éves korában elhagyja, elhagyja anyját, elhagyja fiú- és

nőtestvéreit, hogy *a* nátháni Jézus testébe menjen át. Ekkor ez az anya is meghal, és meghal később az apa is. És amikor a világ elé kell lépnie, hogy működését megkezdje, akkor mindentől elbúcsúzott, aminek a vérségi kapcsolatokhoz köze van. Ekkor nemcsak teljesen árva, nemcsak fiú- és lánytestvéreit kellett elhagynia, hanem ekkor, mint Zarathustra-lénynek arról is le kellett mondania, hogy valaha is utódai lehessenek, hogy valaha is családot alapíthasson. Mert a zarathustrai lény nemcsak atyját és anyját, fiú- és lánytestvéreit, hanem saját testét is elhagyta, másik testbe költözött, a nátháni Jézus testébe. Ez a lény előkészítette egy még magasabb lény befogadását, aki aztán a nátháni Jézus testében előkészülhetett egy a nagy hivatásra, az általános emberi szeretet hirdetésére. És amikor aztán e lény anyja és bátyjai jöttek, és mondták neki: „anyád és testvéreid vannak itt, és beszélni akarnak veled”, akkor ez a lény lelke mélyéből minden kegyeletsértés nélkül mondhatta, úgy, hogy nem lehetett félreérteni: nem azok ők - mert Zarathustra elhagyta még a testet is, amely ehhez a családhoz fűzte. És akkor mondhatta azokra mutatóan, akik vele szabad lelki közösségben voltak: ezek az én anyám és testvéreim, akik hallják Isten igéjét, és azt cselekszik! (Luk. 8, 20-21) Ilyen messzemenően kell a vallási forrásokat szó szerint venni.

Hogy valaki az általános emberszeretetet hirdesse, ahhoz egyszer ténylegesen egy olyan alakban kellett inkarnálnia, amelyben tapasztalatot szerezhetett arra nézve, mit jelent az, ha minden vérségi kapcsolat megszűnik. Ehhez a magasztos alakhoz szállnak gondolataink, úgy, hogy szinte emberi közelségbe jutunk *hozzá*. Egy olyan alakhoz, aki hallatlan szellemi magasságokból száll alá, és kifejezésre juttatja, ami emberileg tapasztalható és elszenvedhető. Ezért dobogtatja meg szívünket. És minél szellemibben értjük meg őt, annál jobban fogjuk megérteni, és annál inkább fog szívünk érte dobogni, és fog lelkünk ujjongani.

HETEDIK ELŐADÁS

A elmúlt napokban igyekeztünk azokról a lényekről fogalmat alkotni, akikről a Lukács-evangélium szól. Átfogó fogalmakat szereztünk arról, ami ennek a forrásnak az alapját képezi. Egy dologra azonban szükségünk van, hogy a fő lény fejlődését -aki egyúttal Földünk fő lényé is - magát Krisztus Jézust tovább kövessük. Eközben szükségessé válik, hogy elsősorban arra emlékezzünk vissza, amit már elmondtam, hogy Krisztus Jézus, aki aztán később előttünk áll, ahogy a Lukács-evangélium leírja, testileg a Dávid nemzetség nátháni Jézusaként jött a világra. Ez a gyermek körülbelül a tizenkettedik életévéig felnövekszik. Abban az időben, amelyben fejlődése idáig haladt előre, testébe az a lény szállt alá, aki egykoron abban a lényben inkarnálódott, aki a perzsa kultúrát kialakította. A nátháni Jézusban tehát tizenkét éves korától kezdve Zarathustra énje élt. Most az a feladatunk, hogy ennek a lénynek a fejlődését tovább kísérjük. Itt azonban emlékeznünk kell valamire, amire előző szellemtudományos fejtegetéseink alapján már előkészültünk. Tudjuk, hogy az ember fejlődése normális esetben úgy halad előre, hogy egy fontos időszak az első és a hetedik életév közötti időre esik, majd egy további fontos szakasz a hetedik és a tizennegyedik életév közé, azaz a nemi érettség idejéig terjed. Egy további szakasz a tizennegyedikől a huszonegyedik évig, aztán a huszonnyolcadik, majd a harmincötödik évig. Ezeket az évszámokat természetesen nem kell pedánsán felfogni, mintha végük pontosan egybeesne az évvel, de az ember fejlődésében igen fontos az, ami a hetedik életév lejártával megy végbe, vagyis a fogváltás ideje. Ez az átmenet tehát nem egyszerre megy végbe, hanem fokozatosan, a fogváltás egész ideje alatt. Ugyanígy minden szakaszban fokozatosan folyik le. Tudjuk - ezt pontosabban „A gyermek fejlődése szellemtudományos szempontból” című kis írásomban ábrázoltam - hogy a

hetedik életév lefolyása alatt olyasvalami történik, mint az anyatest elhagyása fizikai értelemben: az éterikus születés, majd a tizennegyedik életévben, a nemi érettséggel az asztrális születés megy végbe. Ekkor az asztráltest válik szabaddá. Ha most az emberi fejlődést szellemi szemmel pontosan követjük, akkor a még sokkal bonyolultabbá válik. Az ember a közönséges életben nem veszi észre ezeket, valamint a későbbi életkorban bekövetkező fontos fejlődési szakaszokat sem. Azt hiszik, hogy egy bizonyos időponttól kezdve nem sok változáson megy át az ember. Ez azonban csak felületes megfigyelés, mert valójában a további életévekben is, ha finomabban megfigyeljük, bizonyos különbségeket észlelhetünk az emberi fejlődésben. Amikor a fizikai anyagurok leválik, akkor tulajdonképpen csak a fizikai test születik meg, úgy, hogy az első hét életévben a fizikai test áll előtünk. A gyermekneveléssel kapcsolatos különböző előadásaimban hangoztattam, milyen fontos a nevelő számára, hogy ezt tudja, mert amikor az éterburkot veti le az ember, szabadon marad az étertest. Pontosabban, csak akkor érthetjük meg az ember lényét, ha abból a tagozódásból indulunk ki, amelyet „A világ és az ember szellemi megismerése” (Theosophie) című könyvemben adtam meg. Ebben az emberi természet magasabb lelki részeinek további felosztását ismertettem. Ott az élettethez kapcsolódva megtalálható az, amit érzőtestnek nevezünk, és tulajdonképpen a huszonegyedik életévig a külvilággal szemben csak az érzőtest válik teljesen szabaddá. A huszonegyedik életévtől kezdődően válik az emberben fokozatosan szabaddá az, amit érzőléleknek neveznek. A huszonnyolcadik életévvel az értelmi vagy kedélylélek válik szabaddá, majd aztán a tudati lélek. A mai embernél így áll a dolog, és akik a szellemtudomány nyomán az emberi életet megfigyelik, jól tudják, hogy ezek a fejlődési fokozatok valóban léteznek. Az emberiség nagy vezetői tudják, miért olyan fontos a harmincötödik életév. Dante tudta, miért mutat rá különlegesen a harmincötödik esztendőre, amikor elmondja, hogy akkor voltak azok a hatalmas kozmikus víziói, amelyeket nagy költeményében örökölt meg. Az „Isteni Színjáték” elején rámutat arra, hogy ezeket a víziókat harmincötödik életévében élte át. Ebben az időben az ember lényé odáig jut, hogy azokat a képességeket, amelyek az érzőtesthez, az érzőlélekhez és az értelmi vagy kedélylélekhez kapcsolódnak, tökéletes műszerként képes használni.

Akik fejlődésünk értelmében pontosan beszéltek az emberről, ezt a beosztást mindig ismerték. Keleten ez kissé másképpen volt. Ott az időszakok némileg eltolódnak. Ezért a keleti kultúra szempontjából helyes, hogy nem ugyanezt a beosztást alkalmazták. Nyugaton azonban mindig ez volt a helyes. A görögök például, más szavakkal ugyanazt fejezték ki, amire mi gondolunk. Amikor a lelkiséget akarták megjelölni, azzal kezdték, amit mi élettethez nevezünk, és ezt treptikonnak nevezték, amit mi érzőtestnek nevezünk, azt jellegzetes kifejezéssel esztetikonnak, az érzőleiket orektikonnak, az értelmi lelket kinetikonnak, és a tudati lelket, ezt az értékes kincset, amit az ember most szerez meg, dianoetikonnak. így áll előtünk az ember fejlődése, ha azt pontosan és egzakt módon szemléljük.

Bizonyos körülmények miatt, amelyeket ma részben meg kell világítanunk, a nátháni Jézus fejlődése kissé előretolódott, valamivel gyorsabbá vált. Ez azért is lehetséges volt, mert a nemi érettség azokon a vidékeken korábban állt be. De nála még más okok is közrejátszottak ahhoz, hogy ami egyébként a tizennegyedik életévben jelenik meg, az nála a tizenkettedik életévben, ami a huszonnyolcadik és harmincötödik évben, az nála a huszonhatodik és harmincharmadik évben teljedett be.

Normális Nátháni viszony Jézus

Fizikai test	1-7	
Étertest (treptikon)	7-14	12
Asztrálest vagy érzőtest (esztétikon)	14-21	19
Erzőlélek (orektikon)	21-28	26
Értelmi lélek (kinetikon)	28-35	33
Tudati lélek (dianoetikon)	35-42	

Ez úgyszólván földi központi lényünk fejlődésének sémája. Figyelembe kell vennünk, hogy a tizenkettedik évig testileg a nátháni Jézus áll előttünk, a tizenkettedik életévtől kezdve azonban a nátháni Jézusban Zarathustra énje élt tovább. Mit jelent ez tulajdonképpen? Nem mást, minthogy ez az én, ez az érett én a tizenkettedik életévtől kezdve dolgozott a nátháni Jézus érzőtestén, érzőlelkén, értelmi lelkén, és a emberi természet e tulajdonságait úgy dolgozta ki, ahogyan csak egy ilyen érett én - amely a különböző inkarnációk során a Zarathustra-én sorsait élte át - az emberi képességeket kidolgozni képes, így azzal a csodálatos ténnyel állunk szemben, hogy a nátháni Jézus testében 12 éves korában a Zarathustra-én testesült meg, és hogy ez a lélekben a képességeket az elképzelhető legfinomabb módon dolgozta ki. Olyan érzőtest fejlődött ki tehát,

amely képes volt úgy feltekinteni a kozmoszba, hogy a régi Ahura Mazdaóról olyan benyomásai lehettek, amilyen ez a szellemi lény valóban volt, majd olyan érzőlélek fejlődött ki benne, amely azt a tudást, azt a bölcsességet rejtette magában, amely a Ahura Mazdaó-tan alapján a emberiségben belül fokozatosan kifejlődött. Aztán egy olyan értelmi lélek fejlődött ki benne, amely mindazt felfogta, azaz fogalmakba, szavakba, könnyen felfogható szavakba tudta önteni, amit az emberiség korábban csak a szellemi áramlatok útján kívülről szerzett meg.

Így fejlődött ki a nátháni Jézus, magában hordozva a Zarathustra-ént. És mindaddig így fejlődött, amíg a harmincadik év el nem érkezett. Akkor egy új tény jutott érvényre. Az a jelenség, ami bizonyos módon a nátháni Jézusnál tizenkét éves korában történt, hogy bensejéig egy új én töltötte ki, újból végbement, most azonban univerzálisabb, jelentősebb módon. Harmincadik évében látjuk, hogy a Zarathustra-én a maga feladatát a nátháni Jézus lelkében végrehajtotta, hogy a képességeket a legmagasabb mértékben kifejlesztette. Misszióját erre a leiekre vonatkozóan teljesítette. Mindazt, amit korábbi in-karnációi folytán megszerzett, ebbe a leiekbe beledolgozta, és most már így szólhatott: feladatomat elvégeztem. - És ekkor a Zarathustra-én a nátháni Jézus testéből eltávozott.

Zarathustra énje ezek szerint a salamoni Jézus testében annak tizenkét éves koráig élt. Ez a gyermek most már nem fejlődhetett volna tovább a Földön, megállt akkori fejlettségi fokán, mivel a Zarathustra-én, aki benne lakott, elhagyta. Mindenesetre egy magas, rendkívüli érettségi fokig jutott el, mivel ilyen magas én lakott benne. Aki a salamoni Jézus-gyermekeket külsőleg megfigyeli, azt találta volna, hogy a legnagyobb mértékben koraérett gyermek volt, attól a pillanattól kezdve azonban, amikor a Zarathustra-én elhagyta, nem tudott tovább fejlődni. Elkövetkezett az az időpont, amikor a nátháni Jézus anyja aránylag korán meghalt, szellemi részei a szellemi világba távoztak, és ami örök érték és építő erő volt a salamoni Jézus-gyermekekben, azt magával vitte. Ez a gyermek is meghalt, körülbelül abban az időben, amikor a nátháni Jézus anyja.

Értékes életburok volt az, amely a salamoni Jézus-testet elhagyta. Tudjuk, hogy az étertest a gyermek hetedik életévétől a nemi érettségig különleges fejlődési fokot ér el. Ez tehát olyan étertest volt, amelyet Zarathustra én-erői alakítottak ki. Tudjuk, hogy a halállal az étertest elhagyja a fizikai testet, mindaz azonban, ami a halállal a fizikai testet elhagyja, és ami az örökkévalóság szempontjából használhatatlan, az a normális emberi életben leválik, és az ember az étertestből egy extraktumfé-lét visz magával. A salamoni Jézus-gyermekeknél az étertest elképzelt legnagyobb része használható volt az örökkévalóság számára. Ennek a gyermeknek az egész életterestét a nátháni Jézus édesanyja magával vitte.

Az étertest azonban a fizikai emberi test felépít ője és alakítója. Elképzeltük tehát, hogy valóban mély rokonság létezett a salamoni Jézusnak a szellemi világokba felemelkedett éterteste és a Zarathustra-én között, mert tizenkét éves koráig ez az étertest egységben élt a földi pályán a Zarathustra-énnel. Mikor aztán a názáreti Jézus fejlődése következtében annak testét elhagyta, és a nátháni Jézus testéből mintegy eltávozott,

akkor a Zarathustra-én és a salamoni Jézus-gyermekektől származó étertest között a vonzóerők érvényre jutottak, ismét egyesültek, és egy új fizikai testet építettek fel maguknak. A Zarathustra-én olyan érett volt, hogy a devachánon való átmeneteire nem volt szüksége. Aránylag rövid idő múlva a fentebb jelzett étertest segítségével új fizikai testet tudott felépíteni. És így született meg most már első ízben az a lény, aki attól kezdve újból és újból megjelent, és

mindig úgy jelent meg, hogy aránylag rövid idő folyt le fizikai halála és új megtestesülése között. Ez a lény, aki fizikai testét a halálban elhagyta, a Földön új inkarnációiban ismét megjelent.

Ez a lény tehát, aki a vázolt módon levetett étertestét ismét felkereste, ettől kezdve az emberiség történetén halad keresztül. Elképzelhetik, hogy a legnagyobb segítőtje azoknak, aki a palesztinai nagy eseményt felfogni igyekeznek. Ő az az individualitás, aki mint „Jézus mester” halad át az idők fordulóján, így tehát Zarathustra, miután étertestét újra megtalálta, pályafutását az emberiség fejlődésén keresztül, „Jézus mester”-ként kezdte meg. Azóta Földünkön újra és újra megtestesülve él annak a szellemi áramlatnak a vezetésére és irányítására, amelyet kereszténynek neveznek. Ő az inspirátora azoknak, akik az eleven, fejlődő kereszténységet meg akarják érteni, ő inspirálta az ezoterikus iskolákon belül azokat, akiknek hivatása volt a kereszténység tanainak állandó ápolása. A kereszténység nagy szellemi alakjai mögött áll, mindenkor tanítva azt, amit a nagy palesztinai esemény tulajdonképpen jelent.

Ez a Zarathustra-én, amely a nátháni Jézus testét tizenkét éves korától a harmincadikig élte, ettől kezdve rajta kívül volt. Most egy másik lény hatolt ebbe a testbe. Amikor a Zarathustra-én helyét a nátháni Jézusban a „legmagasabb én” foglalta el, ezt az időpontot az összes evangélium a Jordán vizében lefolyt János-keresztelővel mondja el. A János-evangélium megbeszélésének alkalmával már felhívtam a figyelmet arra, hogy a keresztelés azokban az időkben más volt, mint amivé később lett, vagyis csak szimbólummá. Keresztelő János másképpen is hajtott végre. Akiket megkereszteltek, azokat egész testükkel a vízbe merítették. A különböző előkészítő antropozófiai előadásokból már tudják, hogy egy ilyen ténynél valami egészen különleges dolog megy végbe. Már a közönséges életben is, amikor valaki közel van a vízbefulladásához, és sokkot kap, megtörténhet, hogy addigi életét egy nagy tablóban maga előtt látja. Ennek az a magyarázata, hogy akkor egy pillanatra végbemegy az, ami egyébként a halál után következik be: az étertest kihúzódik a fizikai testből, fölszabadul a fizikai test erői alól. Ez ment végbe a legtöbb embernél, akiket Keresztelő János megkeresztelt, és ez ment végbe főként a nátháni Jézus megkeresztelésénél. Éterteste kiemelkedett. És ez alatt a pillanat alatt a nátháni Jézus testébe belemerülhetett, és azt elfoglalhatta az a magas lény, akit Krisztus-lénynek nevezünk.

A János-keresztelő pillanatától kezdve a nátháni Jézust a Krisztus-lény hatja át. Ezt jelentik a régi, kézzel írott evangéliumi forrásokban található szavak: „Ez az én szerelmetes fiam, ma nemzettem őt”. Azaz, most született meg az Ég fia, a Krisztus. A megtermékenyítő, az egyetemes Istenség volt, aki a világ teremtője és fenntartója, és a befogadó a nátháni Jézus teste és egész organizációja, amely előkészült, hogy a csírát a magasságból befogadja. „Ez az én szerelmetes fiam, ma nemzettem őt” így szóltak a régi evangéliumi kéziratok, és igazság szerint ennek így is kellene állnia az evangéliumokban (Luk. 3,22).

Ki ez a lény, aki ekkor a nátháni Jézus testével egyesült? Ezt a Krisztus-lényt ismét nem tudjuk megérteni, ha tekintetünket csak a földfejlődésre irányítjuk. Ez a Krisztus-lény azoknak a szellemi lényeknek a vezetője volt, akik akkor, amikor a Nap a Földtől különvált, a Nappal együtt a Földről eltávoztak, és a maguk részére egy magasabb színteret alapítottak, hogy erről a Napról, tehát kívülről hassanak a Földre. Ha tehát a kereszténység előtti földi időre visszatekintünk - attól az időtől kezdve, amikor a Nap a Földtől elvált, Krisztus megjelenéséig - ezt kell mondanunk: amikor az ember a Napra feltekintett, érzésvilágának bizonyos érettségi fokán meg kellett volna éreznie

azt, amit Zarathustra tanított, hogy a hozzánk hatoló napfény és napmeleg csak fizikai ruhája azoknak a lényeknek, akik a napfény mögött állnak, mert azok mögött rejlenek azok a szellemi erősugarak, amelyek a Napból a Földre leáramlanak. Mindannak a többi lénynek azonban aki jötevé hatását a Napról a Földre leárasztja, az a lény a vezetője, akit később Krisztusnak neveztek. A kereszténység előtti időkben tehát nem a Földön kellett őt keresni, hanem a Napon. És Zarathustrának igaza volt, amikor Ahura Mazdao névvel jelölte, a Napra helyezte, és így szólt: Földön jártunkban nem találjuk meg őt, ezt a Fényszellemet, ha azonban a Napra tekintünk, akkor az, ami a Napon szellemileg él, az Ahura Mazdao, és ami mint fény hozzánk áramlik, az a Napszellemnek, Ahura Mazdaónak a teste - ahogy az emberi fizikai test az emberi szellem teste. Ez a magas lény azonban mindinkább közeledett a nagy kozmikus folyamatokon keresztül a Föld szférájához. Látnokian mindinkább érezni lehetett Krisztus közeledését a Földhöz. És ennek a Krisztusnak világos felismerése megtörtént akkor, amikor Krisztus Jézus elődje, Mózes, a sinai hegyen villámlások tüze-ben a kinyilatkoztatást kapta.

Mit jelentettek Mózes kinyilatkoztatásai? Azt jelentették, hogy ami Krisztus-lényként a Földhöz közeledett, mintegy visszavetítve, tükröképként mutatkozott meg. Gondoljuk el azt a jelenséget, amelyet minden holdtöltekor a teliholdon észlelünk szellemileg. Ha a teliholdra feltekintünk, a napsugarakat visszavetítve, tükrözve látjuk. Napfény az, ami itt felénk áramlik, csak holdfénynek nevezzük, mert a hold által visszatükrözve jelenik meg. Mit látott Mózes az égő csipkebokorban, és a tűzben a sinai hegyen? Krisztust. De ahogy a napfényt a Holdon nem közvetlenül látjuk, hanem tükrözve, Mózes is Krisztus visszatükröződését látta. És ahogy a napfényt, ha azt a Holdról tükrözve látjuk, holdfénynek nevezzük, úgy akkoriban Krisztust Jahvének vagy Jehovának nevezték. Ezért Jahve vagy Jehova nem más, mint Krisztus visszatükröződése, mielőtt ő maga a Földön megjelent volna, így hirdette meg magát Krisztus közvetve annak az emberi lénynek, aki őt őseredeti lényében még nem volt képes meglátni, mint ahogy holdtölte éjjelén a napfény a holdsugarak útján ad hírt maga felől. Jahve vagy Jehova: Krisztus, de nem közvetlenül szemlélve, hanem visszavert fényként.

Az emberi megismerés, az emberi észlelés számára egyre jobban és jobban kellett Krisztusnak közelednie. Vagyis egy ideig neki magának kellett itt a Földön járnia, emberré kellett válnia a többi ember között, Földünk lakójává kellett válnia, mint ahogy elsőként a beavatottaknak adott hírt maga felől a kozmoszból. Ehhez azonban el kellett érkeznie a megfelelő időpontnak. Azt, hogy Krisztus létezik, mindenkor tudták ott, ahol a világ bölcsességét áttekintették. És mivel a legkülönbözőbb módokon tette meg kinyilatkoztatásait, a legkülönbözőbb nevekkel illették. Zarathustra Ahura Mazdaónak nevezte, mert neki a napfény ruhájában nyilatkozott meg. Az emberiségnek azok a nagy tanítói, akik az atlantiszi nagy katasztrófa utáni első korszakban a régi Indiában megjelentek, a szent risik, mivel beavatottak voltak, tudtak erről a lényről. Tudták azonban, hogy az ő korszakukban földi bölcsességgel nem lehet hozzá felemelkedni, hogy a földi bölcsesség számára csak későbbi korszakokban ismerteti meg magát. Ezért abban az időben ez a formula élt: ez a lény a hét risi régióján túl él. Visva Karmannak nevezték, íme, ők is tanítottak arról a lényről, akit Zarathustra Ahura Mazdaónak nevezett, ők pedig Visva Karmannak. Különböző nevek ezek annak a lénynek a megnevezésére, aki a szellemi magasságokból, a kozmikus régiókból a Földhöz közeledett.

Az emberiségfejlődésnek azonban elő kellett készülnie arra, hogy ennek a lénynek a testét képes legyen befogadni. Előbb egy olyan lénynek kellett inkarnációról inkarnációra éretté válnia, mint aki Zarathustrában élt, hogy aztán egy olyan tiszta testben, mint a názáreti Jézusé, az érzőtest, érzőlélek és értelmi lélek képességeit oly mértékben kidolgozza, hogy ez az emberi lény képessé váljon egy ilyen magas lény befogadására.

Ennek az előkészületnek lassan kellett végbemennie. Ahhoz, hogy egy érzőlélek egy értelmi lélek így előkészülhessen, előbb egy énnel kellett keresztülmennie azon a sok tapasztalaton és élményen, amelyet Zarathustra átélt, és a nátháni Jézusban lévő képességeket át kellett alakítania. Ez a korábbi időben nem volt lehetséges, mert a nátháni Jézus-gyermeken nemcsak a Zarathustra-lénynek kellett dolgoznia, hanem annak a magas lénynek is, akit Buddha nirmanakájaként jellemeztem. Ő főleg kívülről dolgozott befelé a születéstől a tizenkettedik évig. Ezért a nirmanakájának előbb kellett megjelennie. A bódhi-szattvának előbb a buddha-létbe kellett felemelkednie, hogy önmagát képessé tegye arra, hogy a nirmanakaja szellemtestét kifejlessze, hogy a nátháni Jézus-kisdeden annak születésétől tizenkét éves koráig dolgozhasson. A bódhiszattva előbb el kellett, hogy érje a buddha-fokot, hogy rendelkezzen azzal az erővel, amellyel egy testet e nagy eseményhez éretté tud tenni. Abban az inkarnációban, amelyben buddhává lett, még nem jutott el odáig, hogy ezt a képességet kifejlessze. Ehhez az ő buddha-élete volt szükséges.

Ha egykor az emberiség valóban meg fogja érteni, milyen mély bölcsességet őriztek meg a legendák, akkor a megfelelő helyen olvashatják, hogy mindaz, amit mi az Akasha-króniká-ból kibetűztünk, csodálatos módon benne van a régi legendákban. A legendák elmondják, és helyesen mondják el, hogy a Krisztus-lényről a régi Indiában is tanítottak, mint olyan kozmikus lényről, aki a hét szent risi szféráján túl él. Tudták, hogy ez a lény a magasságokban él, és csak fokozatosan közeledik a Földhöz. Zarathustra is tudta, hogy tekintetét a Földről a Napra kell emelnie, és az óhéber nép a tegnap említett tulajdonságaival és képességeivel abban a helyzetben volt, hogy Krisztus visszatükröződését kinyilatkoztatás útján elnyerhesse. Egy elbeszélésből az is kiténik, hogy Buddha éppen akkor, amikor bódhiszattvából buddhává készült válni, érintkezésbe került Visva Karmannal, akit később Krisztusnak neveztek. A legenda elmondja, hogy amikor palotáját elhagyta, ahol eddig dédelget-

ték és gondozták, először egy öregembert látott, aztán egy beteget, majd egy holttestet, így fokról fokra megismerte az élet nyomorúságát. Később egy szerzetest látott, aki visszavonult ettől az élettől, amelyben öregség, betegség és halál van. Akkor elhatározta - így mondja el a mély igazságokat hirdető legenda - hogy azonnal nem távozik el hazulról, hanem még egyszer visszatér. A legenda szerint azonban ennél az első távozásnál a szellemi magasságokból felruházták azzal az erővel, amelyet a neki megjelenő isteni művész, Visva Karmán a Földre küldött. Magának Visva Karmannak az ereje ékesítette fel a bódhiszattvát. Az ő számára tehát Krisztus még valami külső volt, még nem egyesült vele. A bódhiszattva is a harmincadik évéhez közeledett akkor, de még nem lett volna képes arra, hogy Krisztust fel tudja venni egy emberi testben. Ehhez előbb éretté kellett válnia, és éppen buddha-léte által tette magát erre képessé. És amikor a nirmanakájában megjelent, az volt a feladata, hogy a nátháni Jézus-testet, amelybe maga nem költözött bele, éretté tegye Visva Karmannak, Krisztusnak a felvételére.

Így működtek együtt a földfejlődés erői, hogy a nagy esemény megtörténhessen. Most feltehetjük a kérdést: hogyan viszonylik Krisztus - Visva Karmán - az olyan lényekhez, mint a bódhiszattvák, akik közül az egyik buddhává vált?

Ezzel a kérdéssel földfejlődésünk legnagyobb titkait érintjük. Az emberek mai érzésével és gondolkodásával általában nehéz csak sejteni is annak fenségét, ami e titok mögött rejlik. Olyan

lényből, akik közül az egyik az a bódhiszattva, aki buddhává vált, és akinek az volt a missziója, hogy a részvét és a szeretet tanát az emberiségbe beleplántálja, ilyen lényből a mi kozmoszunkban, amelyhez a Föld is tartozik, tizenkettő van. Az a bódhiszattva, aki időszámításunk előtt 500-600 évvel buddhává vált, az egyik a tizenkettő közül. Minden bódhiszattvának van egy meghatározott missziója. Ahogy az egyiknek az volt a missziója, hogy a részvét és a szeretet tanát lehozza a Földre, a többinek is megvan a maga missziója, és ezeknek a különböző földi korszakokban be kell teljesedniük. Buddha

azért áll különösen közel a földi misszióhoz, mert a morális lelki beállítottság kifejlődése éppen a mi korunk feladata az ő buddhává válásának időpontjától, azaz időszámításunk előtt 500-600-tól kezdve mindaddig, amíg bódhiszattva utóda, Maitreja-buddhaként meg nem jelenik a Földön, így halad a földfejlődés előre. A bódhiszattvák leszállnak, és a földfejlődésbe beépítik azt, ami missziójuk tárgya. Ha az egész földfejlődést áttekintenénk, éppen tizenkét ilyen bódhiszattvát találnánk. Ahhoz a hatalmas szellemi közösséghez tartoznak, amely időről időre egy bódhiszattvát, mint különleges hírnököt leküld a Földre a nagy tanítók egyikeként. A tizenkét bódhiszattva nagy páholyát egész földfejlődésünk kormányzó páholyának kell tekintenünk. Lényegében a tizenkét bódhiszattva fogalmát fedi az a fogalom, amit a lét alacsonyabb fokain tanítónak nevezünk Tanítók ők, nagy inspirátorai ennek vagy annak a részletnek, amit az emberek el kell, hogy sajátítsanak. Honnan kapták a bódhiszattvák azt, amit korszakról korszakra hirdetniük kell? Ha bepillantathatnánk a bódhiszattvák nagy szellemi páholyába, a tizenkét bódhiszattva körébe, azt találnánk, hogy földi létükben a tizenkét bódhiszattva között középen egy tizenharmadik lény ül, akit ugyanabban az értelemben nem nevezhetünk tanítónak, mint a tizenkét bódhiszattvát, hanem akit úgy kell megjelölnünk, mint olyan lényt, akiből szubsztanciálisan maga a bölcsesség áramlik ki. Ezért ha a tényállást ki akarjuk fejezni, teljesen helyes, ha ezt mondjuk: a tizenkét bódhiszattva ül a nagy szellemi páholyban egy központ körül, el vannak merülve a nagy lény szemlélésében, aki mindent hozzájuk áraszt, amit aztán missziójuként a földfejlődésbe bele kell vinniük, így áramlik ki ebből a tizenharmadikból az, amit a többieknek tanítaniuk kell. Ők a tanítók, az inspirátorok, a tizenharmadik pedig mint lény, maga az, amit a többiek tanítanak. Róla adnak hírt mindig korszakról korszakra. Ez a tizenharmadik az, akit a régi risik Visva Karmannak neveztek, Zara-thustra Ahura Mazdaónak, mi pedig Krisztusnak. És ez a viszonya minden bódhiszattvához, ő a bódhiszattvák nagy közösségének a vezetője és irányítója. A bódhiszattvák nagy kórusán keresztül ez a kinyilatkoztatás tartalma: a Krisztusról, a Visva Karmánról szóló tanítás. Aki az időszámításunk előtti 5-6. században bódhiszattvából buddhává lett, azt Visva Karmán erőivel ékesítették fel, ő az, aki mint nátháni Jézus, felvette magába Krisztust, nemcsak „felékesített”, hanem „felkent” lett, azaz áthatotta, átítatta Visva Karmán, vagyis Krisztus.

Mindenütt, ahol sejtik, vagy beavatás útján ismerik az emberiségfejlődés nagy titkát, kialakult erről a titokról egy kép, egy szimbólum. Látjuk, hogy például az észak-európai népeknél alig ismert titokzatos misztériumokban - a Trotten-misztériumokban - a kereszténység megjelenése előtt a tizenkét bódhiszattva páholyának szellemi tényéről egy földi szimbólumot alkottak. A Trotten-misztériumokban Európa régi korszakában, azokhoz, akik a szellemi fejlődésen belül tanítók voltak, egy tizenkettes közösség tartozott. Ezeknek a kinyilatkoztatás volt a feladatuk. És volt köztük egy tizenharmadik, aki nem tanított, hanem pusztán jelenlétével kisugározta a bölcsességet, amit a többiek magukba fogadtak. Ez egy égi, szellemi valóság földi képe volt.

Másfelől Goethe „Die Geheimnisse” című költeményében, ahol saját rózsakeresztes inspirációjára utalt, arra emlékezett, hogy tizenketten ültek körül a tizenharmadikát, és ennek a tizenharmadiknak nem kell tanítónak lennie, mert a tizenkettes közösség a tizenharmadik távoztával Márkus testvért a maga egyszerűségében a tizenharmadiknak választotta. Neki nem egy tant, hanem egy spirituális szubsztanciát kellett meghoznia. És mindenütt így volt ez, ahol sejtéssel vagy tudással rendelkeztek erről a nagy tényről.

A jordáni János-keresztelővel tehát elérkezett az emberiség fejlődésében az az időpont, amikor az égi Tizenharmadik a Földön megjelent, akiről mindannyian - bódhizálttá és buddhák - tanítottak, és hatalmas előkészületek voltak szükségesek, hogy ez a lény egy emberi testbe belemerülhessen. Ez a János-keresztelő titka. Ez az a lény, akiről az evangéliumok beszélnek: Visva Karmán, Ahura Mazdao vagy Krisztus, ahogy

később nevezték a nátháni Jézus testében. Ez volt az a lény, aki három évig emberi alakban a Földön járt az emberek között, abban a próbákat kiállt földi lényben, aki harminc éves koráig átélte mindazt, amit ezeknek az előadásoknak a folyamán hallottunk. Ezt a nátháni Jézust átvilágította, átsugározta az a lény, aki korábban a fénylő és melegítő napsugarakban rejtőzött, amelyek a kozmoszból világítottak le, az a lény tehát, aki a Nappal, annak a Földtől való elválásakor kivonult.

Most feltehetünk egy másik kérdést is. Azt a kérdést, miért egyesült ez a lény oly későn az emberi fejlődéssel? Miért nem szállt alá a Földre korábban? Miért nem hatott át korábban egy emberi étertestet úgy, mint ahogy a Jordán folyóban a János-keresztelő alkalmával tette? Ezt pontosabban megérthetjük, ha megismerjük azt az eseményt, amelyet az ótestamentum-mi bűnbeesés ábrázol. Ez az esemény abban állt, hogy bizonyos lények akik a régi Hold-fejlődés fokán visszamaradtak, a lemúriai korszakban bevonultak az ember asztrál testébe. Ezt akkoriban áthatották a luciferi lények. Képszerűen ezt állítja elénk a paradicsomi bűnbeesés. Azzal, hogy ezek az erők az emberi asztráltestbe benyomultak, az ember mélyebben bonyolódott bele a földi dolgokba, mint különben történt volna. Ha ezt a luciferi hatást nem kapta volna meg a magasabb szférákban, a földi anyagba kevésbé belebonyolódva hajtotta volna végre pályafutását a Földön. Az ember ezzel korábban szállt le a Földre, mint kellett volna. Ha egyébként semmi más nem történik, ha csak az megy végbe, amit éppen most érintettem, akkor a luciferi erők egész hatása, amelyek a emberek asztráltesté-ben vetettek horgonyt, a emberi étertestben is érvényre jutottak volna. Ezt azonban a kozmikus hatalmak meg kellett, hogy akadályozzák, így valami rendkívüli dolognak kellett történnie. (Amire célzok, az más oldalról kap megvilágítást a nemsokára megjelenő „A szellemtudomány körvonalai” című könyvemben.) Az ember nem maradhatott így, miután a luciferi erőket felvette az asztráltestébe. Meg kellett őt óvni attól, hogy ezek az erők hatásukat az étertestre is kiterjesszék. Ezért az étertest egy részét az emberi önkény hatása alól kivonták. Ha az istenek e jótéteménye nem következne be, ha az ember éterteste feletti teljes erejét megtartotta volna, sohasem találta volna meg megfelelő módon a maga útját a földi fejlődésen keresztül. Az emberi étertest bizonyos erőt akkor ki kellett vonni, hogy a későbbi időkre megőrizze. Kísérjük meg most szellemi szemeink elé állítani, mely részek voltak ezek.

Az ember ma olyan részekből áll, amelyeket kinn a világban látunk: földből, vagyis szilárdból, vízből, vagyis folyékonyból, és levegőből, vagyis gázszerűből. Ezek azok az elemek, amelyek az ember fizikai

testét alkotják, mint mindent, ami fizikai. Az éte-riség azzal az első éter állapottal kezdődik, amit röviden hő-éternek, vagy tűznek nevezünk. A tűz vagyis a hő, amit a mai fizika nem szubsztanciának, hanem csak pusztá mozgásnak tekint, ez az éter első állapota. A második állapot a fény-éter, vagy röviden a fény, és a harmadik állapot, ami az ember előtt egyáltalán nem jelenik meg eredeti állapotában, csak visszfényét, mintegy árnyékát veheti észre a fizikai világban hangként. De ami külsőleg hang, annak valami finomabb, éterikus, valami szellemi képezi az alapját, úgy, hogy a fizikai hangot csak a szellemi hang, a hang-éter vagy zengő éter árnyképének tekinthetjük. A negyedik éterterület az élet-éter, ami minden élet alapja.

A mai fizikai emberben mindaz, ami lelki jellegű, egyrészt fizikai testiségében, másrészt éteri testiségében fejeződik ki. Minden lelki azonban úgyszólván bizonyos éterszubsztanciához tartozik. Ami akarat jellegű az éterikusan abban jut kifejezésre, amit tűznek nevezünk. Aki némi fogékonysággal rendelkezik bizonyos érzésszel összefüggések iránt, érezni fogja, hogy joggal beszélünk úgy az akaratról, hogy az az éteriség tűz-elemében él, de fizikailag a vérben j ut kifejezésre, pontosabban a vérkeringésben. Amit érzésnek nevezünk, az az étertestnek abban a részében fejeződik ki, ami a fény-éternek felel meg, és mivel így áll a dolog, azért látja az éterikus látnok az ember akaratimpulzusait tűzlángoknak, amelyek étertestét átfonják, és asztrálestébe besugároznak. Az érzéseket fényfor-

mában látja. Amit viszont az ember gondolkodásként él át lelkében, és amit szavakkal fejez ki, az a gondolkodásnak csak árnyképe. Ez könnyen elképzelhető, mivel a fizikai hang is csak árnyképe egy magasabb valaminek. A szavak szerve a hangéterben van. Szavainknak a gondolat az alapja. A szavak a gondolatok kifejezési formái. Ezek a kifejezési formák megtöltik az éterikus teret, amikor rezgéseiket a hangéteren átküldik. És a hang, a tulajdonképpeni gondolatrezgéseknek éppen csak árnya. De ami minden gondolatnak a legbensőbb mivolta, ami gondolatunknak értelmet ad, az a maga éterikus állapota szerint a tulajdonképpeni élet-éterhez tartozik. élet-éter hang-éter

értelem gondolkodás

érzés akarat

fény-éter hő-éter levegő víz föld

E négy éterforma közül a lemúriai időszakban a luciferi befolyás után az embernek a két utolsót hagyták meg szabad rendelkezésre: a hő-étert és a fény-étert. Ezzel szemben a két felső éterfajtát elvonták tőle. Ez a belső értelem annak, hogy amikor az emberek a luciferi befolyásra a jó és a gonosz között különbséget tudtak tenni - képletesen kifejezve ettek a megismerés fájának gyümölcséből -, megakadályozták őket, hogy az „élet fájáról” is egyenek. Azaz, elvonták tőlük azt, ami szabadon, akaratuktól függően áthatotta volna a gondolat-étert és a szellem-étert. Ennek következtében az emberek a következő módon kellett, hogy fejlődjenek: az emberi önkény uralma alá helyezték azt, ami akaratának megfelelő. Az ember a maga aka-

rátát személyes akaratként érvényesítheti, ugyanígy érzelmeit is. Érzés és akarat az egyes ember számára szabaddá vált. Innen van az érzés- és akaratvilág individuális jellege. Az individuális jelleg azonban azonnal megszűnik, mihelyt az érzéstől a gondolkodáshoz, sőt a gondolatok kifejezéséhez, a szavakhoz emelkedünk fel. Míg mindenkinek saját érzése és akarata van, mihelyt a gondolatok világába emelkedünk, azonnal valami általánoshoz jutunk el. Nem alkothat mindenki saját egyéni gondolatot. Ha a gondolatok olyan individuálisak lennének, mint az érzések, nem érthetnék meg soha egymást. A gondolatot és értelmet tehát kivonták az emberi önkény uralma alól, egyelőre az istenek szférájában őrzik, hogy majd később az embereknek átadják. Ezért a földkerekségen mindenütt találkozhatunk individuális érzésekkel és individuális akaratimpulzusokkal rendelkező individuális emberekkel, de a népeknél mindenütt egyenlő gondolkodást és egyforma nyelvet találunk. Ahol közös a nyelv, ott egy közös népszellem uralkodik. Ezzel a szférával nem rendelkezik az ember kénye-kedve szerint. Ebben egyelőre az istenek működnek.

Amikor tehát Zarathustra az ő tanítványainak felmutatott a szellemiség birodalmába, így szólhatott: az égből áramlik le a meleg, a tűz, az égből áramlik le a fény. Ezek Ahura Mazdao ruhái, és ezek mögött a ruhák mögött az rejlik, ami nem szállt alá, ami még odafent maradt a szeilemi magasságokban, csak árnyékát vetítette le a fizikai gondolatokba és az ember fizikai szavaiba. - A Nap melege mögött rejtőzik az, ami a hangban, az értelemben él. Ez csak azoknak nyilatkozott meg, akik képesek voltak a fény mögé tekinteni, ami viszont úgy viszonylik a fizikai szóhoz, mint az égi szó az életnek ahhoz a részéhez, amelyre jelenleg az ember hatalma nem terjed ki. Ezért Zarathustra így szól: tekintsetek fel Ahura Mazdao-ra, látjátok, hogyan nyilatkozik meg a fény és a meleg fizikai köntösében. E mögött azonban az isteni alkotó szó él. Az közeledik a Földhöz.

Kicsoda Visva Karmán? Ki Ahura Mazdao? Ki Krisztus az ő igazi alakjában? A isteni teremtető Szó! Ezért találkozunk a

Zarathustra-tanban azzal a csodálatos közléssel, hogy Zarathustra azért nyerte el a beavatást, hogy a fényben az ő Ahura Mazdao-ját észlelje, de még az isteni temető Szót is, Honover-t, akinek le kellett szállnia a Földre, és aki a János-keresztelőnél először merült bele egy egyedi ember étertestébe. Amit a lemúriai korszak óta őriztek, a Szó, a szellemi Szó, az a János-keresztelőnél az éteri magasságokból benyomult a nátháni Jézus étertestébe. És amikor a keresztelő végbement, mi történt akkor? A Ige testté lett.

Zarathustra, vagy akik titkáról tudtak, mit hirdettek elejétől fogva? Mint látók hirdették a „Igét”, aki a melegség és a fény mögött rejlik. Az „Ige szolgái” voltak. És a Lukács-evangélium írója azt jegyezte fel, amit a látók hirdettek, akik ezáltal az „Ige szolgáivá” váltak.

Ebből a példából is látjuk ismét, mennyire szó szerint kell venni az evangéliumokat. Amit a luciferi princípium miatt olyan sokáig el kellett venni az emberiségtől, az egy egyedi személyben testté lett, a Földre szállt, itt élt a Földön. Ez a lény ezért ideálja mindazoknak, akik lassanként meg akarják érteni. Ezért kell, hogy a mi bölcsességünk a Földön a bódhiszattvákat állítsa magának példaképül. Ezeknek mindig az a feladatuk, hogy azt hirdessék, aki a tizenharmadik közöttük. Nekünk azonban össze kell szednünk a magunk szellemtudományát, és bölcsességünket, ismereteinket, a szellemi kutatás eredményeit arra kell felhasználnunk, hogy Visva Karmán, Ahura Maz-dao - vagyis Krisztus lényébe és természetébe behatoljunk.

NYOLCADIK ELŐADÁS

Megkíséreltünk fogalmat alkotni arról, mi tulajdonképpen az alapja a Lukács-evangélium első fejezetének. Csak ha ismerjük az előzményeket, amelyek az emberiség fejlődésében lejátszódtak, és aminek tárgyalásával oly behatóan és sokáig kellett foglalkoznunk, akkor fejthető meg az, amit a Lukács-evangélium írója a nagy Krisztus-esemény előtörténeteként mondott el. Így tudhatjuk meg, ki volt az, aki aztán életének harmincadik évében fölvette magába azt a kozmikus princípiumot, akit szintén jellemeztünk: a Krisztus-princípiumot. Annak megértéséhez, amit a Lukács-evangélium írója Jézus Krisztusnak, azaz annak az individualitásnak a személyiségéről és tevékenységéről elmond, aki aztán három évig a világban működött, és aki egy emberi testen belül Krisztust hordozta, szükséges azonban még az is, hogy az emberiség fejlődésére néhány vonással rámutassunk, és ennek az emberiségfejlődésnek olyan sajátos vonásait vegyük tekintetbe, amelyekről a mi korszakunk olyan kevés fogalmat tud alkotni. A mi korszakunk sok tekintetben rövidlátó, és azt hiszi, hogy mindaz, ami ma, vagy mondjuk, két-három évszázad lefolyása alatt az emberiséggel történik, ami az emberiségfejlődés törvényeként szerepel, az mindig is meglett volna, és nevezetesen, hogy ami ma nem érvényes, az soha nem is volt az. Azért olyan nehéz a mai embernek azokat az elbeszéléseket, amelyek a múltra vonatkoznak - például arra az időszakra, amikor Krisztus a Földön élt - felfognia, és elfogulatlanul átvennie.

A Lukács-evangélium írója Krisztus Jézusnak földi tetteit mondja el, és pedig úgy, hogyha azok értelmébe valóban behatolunk, mindinkább fogalmat kell, hogy alkossunk arról, milyen volt az emberiségfejlődés abban a korszakban. Ismét emlékeztetnem kell arra, amit az antropozófiai előadások során gyakran elmondtam, hogy a jelenlegi emberiség kiindulópont-

ja az atlantiszi katasztrófa után volt, hogy elődeink - azaz tulajdon leikeink más testekben - a régi Atlantiszon éltek, azon a kontinensen, amelyet egyrészt Európa és Afrika, másrészt Amerika között kell keresnünk. Aztán jött az atlantiszi katasztrófa, és a Föld arculata átalakult. Az emberek tömegesen keletre és nyugatra vonultak Atlantiszról, és úgy népesítették be a Földet, ahogyan már többször előadtam. Az Atlantisz utáni korszakban különböző kultúrák keletkeztek: az óindiai, az óperzsa, az egyiptomi-káldeai, a görög-latin kultúra, és az, amelyben ma élünk.

Az emberiség fejlődéséről azonban egészen hamis fogalmat alkot az, aki azt hiszi, hogy az ember az Atlantisz utáni fejlődésnek ebben az időszakában mindig olyan lett volna, mint amelyen ma. Az emberi természet újra meg újra átalakult, hatalmas változásokon ment keresztül. A külső történelmi dokumentumok csak néhány évezredről adnak felvilágosítást. Csupán és kizárólag a külső kutatás részére hozzáférhető ősforrás ad felvilágosítást az atlantiszi katasztrófa óta végbement fejlődésről, az az ősforrás, amit mi Akasha Krónikának nevezünk, és amelyet ennél a ciklusnál is kissé már jellemeztem. Ebben azt találjuk, hogy az atlantiszi katasztrófa után először az óindiai kultúra fejlődött ki, amelyben az emberek inkább még étertestükben éltek, és nem éltek olyan erősen a fizikaiban, mint később. Az indiai lakosság legnagyobb része - anélkül természetesen, hogy a mai éntudatot kifejlesztette volna - látnok volt, tompán, ködösen látó. Tudata hasonló volt az álomtudathoz, ezzel szemben olyan tudat volt, amely még betekintett a lét alapjaiba, a szellemi világba. Megszoktuk, hogy fogalmainknál kiemeljük azt, ami a megismeréssel és a megismerési formával függ össze. A mai embernek szükséges tudnia ezt, mert jövőbeni fejlődésében segítségére lehet. Mindig hangsúlyozzuk, hogy elődeink a régi Indiában hogyan ismerték meg, hogyan látták a világot, hogy még sokkal inkább látnokok

voltak, mint a későbbi korok emberei. Ha azonban a Lukács-evangéliumot meg akarjuk érteni, egy másik tulajdonságot is ki kell emelnünk.

Abban a korban, amikor az étertest még minden irányban túlterjedt a fizikai testen, és azzal még nem volt olyan szorosan összekapcsolva, mint ma, az ember lelki erőinek és tulajdonságainak még nagyobb hatalmuk volt a fizikai test fölött. Minél inkább bevonult az étertest a fizikai testbe, annál gyengébb lett, és annál kevésbé tudott hatni a fizikai testre. A régi atlantiszi embereknél az étertest fejrésze még jelentős mértékben túlterjedt a fizikai testen. Bizonyos mértékig így volt ez a régi indiaiaknál is. Ez a körülmény megengedte nekik, hogy egyrészt a tisztánlátó tudatot kifejlesszék, másrészt azonban azt is, hogy nagy hatalmuk legyen a fizikai testben végbemenő folyamatok fölött.

Hasonlítsuk össze a régi indiai és a mai ember testét. A mi korunkban az étertest a legmélyebben ereszkedett alá a fizikai testbe, a legnagyobb mértékben össze van kapcsolva a fizikai test tényeivel. Ma erősen ahhoz a határhoz érkeztünk el, ahol az étertest ismét szabaddá teszi magát, kilép a fizikai testből, és önállóbb lesz. Míg az emberiség a jövő felé halad, az étertest mindinkább ki fog lépni a fizikai testből. Sőt, ma már kissé túl is haladtunk azon a legmélyebb ponton, ahol az étertestnek a fizikai testtel a legszorosabb volt a kapcsolata. Ha egy óindiai testet összehasonlítunk egy maival, azt mondhatjuk: az óindiai testnél az étertest még viszonylag szabad, és a lélek kifejtheti azokat az erőket, amelyek a fizikai testre hatnak, az étertest felveszi a lélek erőit, mert még nincs annyira a fizikai testhez kötve. Ennél fogva viszont jobban is uralkodik a fizikai test fölött, aminek az a következménye, hogy azok a hatások, amelyeket ebben a korban a lélek gyakorolt, óriási mértékben hatottak a testre. Ha az óindiai korszakban egy ember a másikat gyűlölte, ha egy gyűlölettel teljes szót mondott ki, akkor ez a szó a másikat „megszúrta”, egészen a fizikai test szövédékekéig hatolt. A lélek még hatott az étertestre, és az étertest a fizikai testre. Ezzel szemben, ha a szeretet szava hangzott el, az átfogóan, melegítően, jótékonyan hatott a másik emberre, és ugyanígy a fizikai testre is. Ezért abban az időben igen fontos volt,

hogy vajon egy szerető vagy gyűlölködő szó hangzik-e el, mert az a testnek minden folyamatára hatással volt. Ez a hatás az emberiségben az étertestnek a fizikai testbe való behúzódásával egyre jobban és jobban csökkent. Ma másképpen áll a helyzet. Ma egy szó, amit kiejtünk, csak a leiekre hat, és ma kevés az olyan ember, aki a gyűlölködő, a szeretet nélküli szót úgy érzi, mintha az őt összekötözné, és a szeretetteljes szót úgy, mintha kitágítaná és boldogítaná. Azok a sajátos hatások, amelyeket még ma is érezhetünk fizikai szívünkben egy szeretettel vagy gyűlölettel teljes szónak a hatásaként, óriási intenzitásúak voltak az Atlantisz utáni fejlődés kezdetén. Ezért a leiekre való ilyen hatással egészen mást lehetett elérni, mint ma. Mert ma nem olyan lényeges, hogy hogyan mondunk ki egy szót. Lehet egy szót még oly meleg szeretettel is kiejteni, ha az a mai ember organizációjához ütközik, az többé-kevésbé visszaveti, nem hatol bele, mert nem csupán az a fontos, hogy hogyan ejtette ki valaki a szót, hanem az is, hogy hogyan tudja azt a másik felvenni magába.

Ma tehát nem lehetséges olyan közvetlenül hatni az emberi leiekre, hogy egészen a fizikai organizációig nyomuljon. Közvetlenül ez nem lehetséges. Bizonyos azonban, hogy majd mégis lehetővé válik, mert közelgünk a jövő felé, amelyben a szellemiségnek ismét meglesz a maga jelentősége. Ma ismét rámutathatunk arra, hogyan lesz ez a jövőben. A mostani emberiségciklusban ezen a területen nagyon keveset tudunk tenni, hogy az, ami tulajdon lelkünkben, mint szeretet, mint jóindulat, mint bölcsesség él, közvetlenül átfolyjon a másik leiekbe, és ott

olyan erős legyen, hogy egészen a fizikai testig hasson. Ma azt kell mondanunk, hogy egy ilyen hatást csak lassanként tudunk megeremteni. De ez a szellemi hatásmód ismét elkövetkezik. És elkezdődik éppen azon a talajon, ahol a szellemtudományos világnézet gyökeret ver, mert ez a világnézet a lelki hatások megerősödésének a kezdete. Ma csak kevés esetben lehetséges, hogy egy szó fizikai hatásokat érjen el. De lehetséges, hogy emberek összeállnak abból a célból, hogy a szellemi igaz-

ságok egyfajta sémáját lelkükbe felvegyék. Ezek a szellemi igazságok lassanként megerősödnek, a lélekben hatalomra jutnak, és ezzel olyan erőre tesznek szert, hogy a fizikai organizációra is hatnak, és azt annak megfelelően formálják, amilyenek ők maguk, így a jövőben a lelki-szellemiség ismét nagy hatalmat fog kapni a fizikai fölött, és ezt a fizikaiságot a maga képmása szerint fogja alakítani.

Az indiai kultúrában, a régi időkben, például az is, amit „gyógyításnak nevezünk, egészen más valami volt, mint később, mert azzal függött össze, amit most elmondunk. Mivel azzal, ami a leiekre hatott, óriási hatást lehetett elérni a testre, a helyes akaratimpulzussal áthatott szóval a másik ember lelkére úgy lehetett hatni, hogy ez a lélek a hatásokat átvitte az étertestre, és az a fizikai testre. Ha tudta valaki, hogy milyen hatást akar a másik leiekre gyakorolni, akkor a megbetegedett organizációnál a helyes hatást az érintett módon ki lehetett fejteni a leiekre, és ezzel a fizikai testre is, ami aztán a gyógyulást előidézte. Nos, gondolják el ezt a legnagyobb mértékben felfokozva, és mivel az indiai orvos rendelkezett azokkal a lelki befolyásokkal és hatásokkal, amelyek szükségesek voltak, akkor elképzelték, hogy az indiai korszakban minden gyógyítás sokkal szellemibb feladat volt, mint amilyen az ma lehet. Ismét közeledünk azonban ilyen hatásmódok felé. Amit a kozmikus magasságokból világszemléletként, az igazságok összegzéseként megkapunk, ami a világ nagy szellemi tartalmának megfelel, az bele fog folyni az emberi leiekbe, és ahogy az emberiség a jövő felé halad, az ember legbensőbb lényéből kiindulóan gyógyító eszközzé válik. A szellemtudomány a lelkek nagy gyógyszere lesz az életben, az eljövendő időkben. Csak meg kell értenünk, hogy a szellemi hatások mindinkább visszahúzódtak, hogy mi a fejlődés mélypontján állunk, és csak fokozatosan tudunk fölemelkedni azokra a magasságokra, ahol egykor álltunk.

Egészen lassan veszték el azok a hatások, amelyek a régi Indiában olyan eminens mértékben megvoltak. Hasonló organizáció - hogy a lélek a leiekre hatni tudott - megvolt még, pél-

dául az óegyiptomi kultúrában is. Minél jobban visszafelé megyünk az egyiptomi kultúrában, annál inkább úgy találjuk, hogy az egyik leiekről a másikra megvolt az a közvetlen hatás, amely aztán a fizikai organizációra át tudott jutni. Sokkal kevésbé volt ez meg a régi perzsa kultúrában. Mert ennek más volt a feladata. Arra volt hivatva, hogy az első lökést megadja a fizikai világba való behatoláshoz. A most jellemzett tulajdonságokat illetően az egyiptomi emberiség közelebb állt az óindiai emberhez, mint a perzsa kultúra. A perzsáknál a lélek mindinkább kezdte magát körülzárnival, mind kevesebb hatalommal rendelkezett a külső organizáció felett, mivel az éntudatot kellett magában egyre jobban kialakítania. Ezért kellett annak az irányynak, amely a szellemiségnek a fizikaira irányuló uralmát meg őrizte magának, egy olyan másik kultúráramlattal összefolynia, amely elsősorban a belső elmélyülésre, az öntudat megeremtésére volt hivatva. És ez a két áramlat kiegyenlítődik abban, amit a görög-latin kultúrának nevezünk. Ez az Atlantisz utáni negyedik kultúrperiódus. Az emberiség ekkor már olyan mélyen beleszállt a fizikai világba, hogy most a fizikaiság és a lelki-szellemiek között egyfajta egyensúly jött létre. Azaz, ebben a

negyedik kultúrperiódusban a szellem és a lélek akkora uralmat gyakorolt a test fölött, mint a test a lélek fölött. A kettő között egyfajta kiegyenlítődés jött létre. Az emberiség az egyensúly állapotáig szállt alá.

Most azonban az emberiségnek ismét egy bizonyos kozmikus próbát kell kiállnia ahhoz, hogy a szellemi magasságokba újra felemelkedhessen. Ez azért van így, mert az emberiség a görög-latin korszak óta tulajdonképpen még mélyebben szállt alá a fizikai anyagba. Mindaz, ami a testiséggel, a fizikaisággal összefügg, még mélyebbre merült. Az ember a mi korszakunkban, az Atlantisz utáni ötödik kultúrkorszakban, alapjában véve az egyensúlyi vonal alá szállt le, és csak a maga benső világában tudott felemelkedni, és volt képes olyan tudatot kialakítani a szellemi világról, amely inkább teoretikus jellegű volt. Bensőleg kellett megerősödni.

Ezek szerint a görög-latin kultúrában egy viszonylagos egyensúlyi állapotot látunk, míg most, a mi korunkban a fizikaiság túlsúlyra jutott, és uralkodik a szellemi-lelkiség fölött. Azt tapasztaljuk, hogy a szellemi-lelkiség bizonyos vonatkozásban ájult állapotba került, inkább csak teoretikusan fogható fel. Az ember belső világának évszázadokon keresztül arra kellett korlátozódnia, hogy belsőleg megerősödjön, olyan megerősödés jöjjön létre, amely nem a nyilvánvaló tudatban játszódik le. Fokról fokra azonban ismét erősebbé és hatalmasabbá kell válnia azért, hogy egy újonnan kifejlődő tudatosság erre is kiterjeszthesse a maga világosságát. És ha majd az Atlantisz utáni hatodik kultúrkorszakban egy bizonyos fokra eljutott, akkor ez a szellemi-lelkiség, azáltal, hogy az ember mind több és több szellemi táplálékot vett fel magába, ennek a szellemi tápláléknak következtében már nem teoretikus, hanem eleven bölcsességgel, eleven igazsággal fog rendelkezni. Akkor ez a szellemiség olyan erős lesz, hogy ismét - és most már a másik oldalról - uralomra jut a fizikai test fölött.

Hogyan magyarázhatjuk meg tehát ebből a szempontból a szellemtudománynak az emberiségre vonatkozó misszióját? Ha a mi korszakunkban a szellemtudomány mindinkább bensőleg elevenné válik a lélekben, ha képes lesz arra, hogy ne csak az értelmet, az intellektust mozgassa meg, hanem a lelket is fölmelegítse, akkor a lélek olyan erővé válik, hogy a fizikaiság fölötti uralmat elnyeri. Ehhez természetesen bizonyos átmenet szükséges, sok minden, ami egyelőre visszaesésnek, veszteségnek látszik. De ezek olyan átmeneti formák, amelyeket a jövő állapot ki fog szorítani, amikor majd az emberek eszméikbe fölveszik a spirituális életet, és az egész emberiség részére beáll az az állapot, amely a szellemi-lelkiségnek a fizikai anyagság feletti uralmát fogja jelenteni. És minden egyes ember, akit ma a szellemtudományos bölcsesség nemcsak azért érdekel, mert értelmét megmozgatja, hanem aki gyönyörködni tud a szellemtudományos igazságokban, aki belsőleg eleven kielégülést talál azokban, az előfutára lesz azoknak

az embereknek, akik a lélek helyes uralmát a test fölött ismét el fogják nyerni.

A mi korszakunkban már kimondhatjuk a nagy igazságokat az olyan folyamatokról, mint amilyeneket az utóbbi napokban lelkünk elé állítottunk: a Buddha-elem és a Zarathustra-elem egybefolyásának hatalmas történéseit, mindazt, ami időszámításunk kezdetén Palesztinában végbement. Ki tudjuk fejezni, hogy a bölcsesség a világ fejlődési folyamatában hogyan alkotta meg a nátháni és a salamoni két Jézus-gyermek alakját, és e nagy, hatalmas történések útján hogyan ömlesztetté egymásba azokat a világáramlatokat, amelyek korábban egymástól elvá-

lasztva áramlottak a Földre.

Kétféle felfogás alakulhat ki arról, amit az utóbbi napokban tárgyaltunk. Valaki így szólhatna: „mindez a mai tudat számára egy kissé fantasztikus, de ha mindazt mérlegre teszem, ami külső hatásokban megfigyelhető, akkor mindez nagyon plauzibilisnek tűnik, és az evangéliumokat csak akkor érthetem meg, ha elfogadom, amit a Akasha Krónikában közöltek velem”. Valaki érdeklődhet, például az iránt, amit a két Jézus-alakról hallott, és így szólhat: „most sok mindent meg tudok magamnak magyarázni, amit azelőtt nem tudtam”. És másvalaki ismét így szólhatna: „Most még valami a birtokomba került. Ha ezeket a folyamatokat áttekintem, ha átgondolom, amit az okkult kutatás tanít a Buddha nirmanakájának arról a csodálatos hatásáról, ami felülről, a pásztoroknak adott kinyilatkoztatás alapját képezte, és ha a másik áramlatra tekintek, és látom, ahogy a csillag Zarathustra követőit vezette, amikor vezetőjük a Földön ismét megjelent - amikor így látom, hogyan folyik egybe világramlat világramlattal, hogyan egyesül az, ami korábban külön haladt, ha mindezt lelkemre hatni engedem, akkor mindenk fölötte azt érzem, hogy mindez leírhatatlanul szép a világlét folyamatában”. - Az a benyomása is lehet az embernek, hogy ez fenséges, hatalmas, nagyszerű. Ez valóban olyasmi, aminél a lélek tüzet foghat, ami minket izzásba hozhat a valódi kozmikus történések iránt.

És ez a legjobb, amit a nagy igazságokból nyerhetünk. A kisebb igazságok ismeretszükségleteinket fogják kielégíteni, a nagyok pedig lelkünket melegítik fel, és így szólhatunk: ami a világfolyamatokban végbemegy, az egyszersmind kimondhatatlanul szép is. Ha ezt így a maga szépségében, a maga fenségében átérezzük, akkor gyökeret kezd verni bennünk, és a pusztá teoretikus megértést túlszárnyalja. - Hogyan beszél Krisztus Jézus a Lukács-evangélium szerint?

Kiméne a magvető, hogy elvesse az ő magvát, és magvetés közben némely esek az útfélre, és eltapostaték, az égi madarak meg-evék azt. És némely esek a kősziklára, és amikor kikelt, elszára-da, mert nem vala nedvessége. Némely esek a tövis közé és a tövisek vele együtt növekedvén megfojták azt. Némely pedig esek a jó földbe, és amikor kikelt, százannyi hasznot hozta. (Luk. 8, 5-8)

Így van ez az antropozófiai szemlélettel is, alkalmazható rá, amit Krisztus Jézus tanítványainak a magvetőről szóló példázat magyarázataként ad. A mag az istenek birodalma, az egek birodalma, a szellem birodalma. A szellemnek ez a birodalma magként bele kell, hogy áradjon az emberi lelkekbe, hatnia kell a Földön. Vannak emberek, akik csak olyan lelki erővel rendelkeznek, amelyek a spirituális lelki életet, az isteni-szellemi lények birodalmát elutasítják. Az emberi lélekben lévő akadályok felfalják a magokat, visszautasítják, mielőtt kicsírázhatnának. Sokakra ráillenek Krisztus Jézus e szavai, sokakra ráille-nek azzal szemben, amit az antropozófia kell, hogy megadjon a világnak: visszautasítják, a madarak felfalják, és egyáltalán nem engedik, hogy a talajba behatolhasson. Lehet a lélekhez beszélni - legyen az Krisztus Jézus szava, vagy a spirituális bölcsessége -, de a lélek nem elég mély. A lélek csak olyan mértékben van előkészítve, hogy meg tudja érteni, hogy ezek egészen hihető igazságok, de szubsztanciájával és lényével nem egyesülnek. Még az is meglehet, hogy beszél a bölcsességről, de nem egyesül vele, ahhoz a maghoz hasonlít, amely kősziklára esett, és nem tud felnőni. A harmadik mag a tövisbokorba

esett, kikelt ugyan, de nem tudott felnővekedni. Ezt Krisztus Jézus úgy magyarázza, hogy vannak olyan emberek, akiknek lelkét annyira betöltik a gondok és a mindennapi élet iránti érdeklődés, hogy noha képesek a spirituális igazság szavait megérteni, de minden egyéb úgy hat a lelkükben,

mint a tövis, és megfojtja azokat. Vannak ma olyan lelkek is - nem is kevesen -, akik szívesen befogadnák a szellemtudományos igazságokat, ha a másik, a külső élet nem tartaná őket mindig újból vissza. És csak kevesen képesek arra, hogy a spirituális igazságot a negyedik maghoz hasonlóan szabadon kifejtsék. Ezek azok az emberek, akik az antropozófiát eleven igazságként kezdik érezni, életelemükként veszik fel lelkükbe, és egészen benne élnek. Ők azok, akik a spirituális igazságok hatásának előfutárai a jövő számára. Senki nem győzhető meg azonban valamilyen külső úton a spirituális bölcsesség igazságáról és hatóerejéről, akinek belső lelki erejében nem él a spirituális bölcsesség iránti igazi bizalom és igazi meggyőződés.

Nem bizonyíték a spirituális bölcsesség hatóereje ellen, ha az ma sok embernél már fizikailag nem hat. Azt mondhatnánk: a spirituális bölcsesség egészséges voltát bizonyítja, hogy gyakran negatív értelemben hat azokra az erőteljes fizikai testekre, amelyekkel találkozik, mint például, ha egy gyenge fizikumú városi gyermek, aki kora gyerekségétől kezdve csak városi levegőt szívott, és ezáltal bizonyos mértékig legyengült, nem lesz szükségképpen egészséges, ha erős, egészséges hegyi levegőt szív be, hanem talán még inkább megbetegszik. Ez éppoly kevésbé bizonyíték az egészséges hegyi levegő ellen, mint a spirituális bölcsesség hatása ellen az, ha bizonyos emberi organizációba jutva, átmenetileg bajt okozna, mert abba hatol be, ami évszázadok és évezredek óta az embertestekben öröklődött, olyasmibe hatol be, ami nem hozzá van szabva.

A külső világban e tekintetben még nem találunk bizonyítékot, ezekbe a bölcsességekbe be kell hatolnunk, és az irántuk való erős meggyőződést magunkban kell megalkotnunk. Bármennyi közvetett bizonyíték lehet is a külvilágban, rendelkezünk kell a lehetőséggel, hogy bensőnkbe behatoljunk, ki kell alakítanunk magunkban a meggyőződést, hogy így szólhassunk: ha az antropozófiai bölcsességet ma itt vagy ott túlságosan is erősen támadják, ez azért van, mert az emberek egészségtelen körülményeibe ütköznek. A spirituális bölcsesség egészséges, az emberek azonban nem mindig azok. Érthető ezért, hogy nem mindent lehet ma felfedni, ami az idők folyamán spirituális bölcsességként az emberekhez eljutott. Gondoskodás történik arról, hogy ne okozzon nagy kárt: nem küldenek városi gyerekeket túl erős hegyi levegőre. Ezért időről időre csak az közölhető, amit az emberek általánosságban el tudnak hordozni. Ha a mélyebb bölcsességet teljesen feltárnánk, akkor bizonyos organizációjú emberek ez alatt összeroppannának, mint a fizikailag megzavart egészség a hegyi levegőn. Csak lassanként lehet a nagy bölcsességkincset az emberiség előtt felfedni. De ez meg fog történni, és az emberiség általános gyógyulására fog szolgálni.

Mindez benne rejlik a szellemtudományos mozgalom fogalmában. Az embereknek lassan kell ismét megszerezniük azt, amit el kellett veszíteniük: a szellemi-lelkiségnek a matéria feletti uralmát. Ez lassan ment veszendőbe az óindiai kultúra fejlődésétől kezdve a görög-latin korszakig. A görög-latin korszak alatt még voltak olyan emberek, akiknél a régi korokból való örökségként az étertest kiemelkedett, akik egész organizációjukban hozzáférhetők voltak a szellemi-lelki hatások számára. Ezért kellett Krisztus Jézusnak éppen ebben a korszakban megjelennie. Ha a mi korunkban jelent volna meg, nem tudott volna úgy hatni, mint akkor, és nem állíthatta volna elének a nagy előképet úgy, mint akkor. A mi korunkban olyan emberi organizációkra találna, amelyek sokkal mélyebben szálltak alá a fizikai anyagba. Ma neki magának is egy olyan fizikai organizációba kellene alászállnia, amelyben a lelki-szellemiségnek a fizikai organizációra való hatalmas hatása nem lenne lehetséges úgy, mint akkor.

Ez azonban nemcsak Krisztus Jézusra érvényes, hanem minden hasonló jelenségre, és az emberiség fejlődését csak úgy

tudjuk megérteni, ha ebből a szempontból vizsgáljuk meg. Érvényes, például Buddhára is, és földi fellépésére. Láttuk mi volt Buddha missziója. Ő adta az emberiségnek legelőször azt a tant, amely a szeretetről és a részvétről szól, és mindarról, ami ezzel összefügg, és amit nyolcágú ösvénynek nevezünk. Gondolják, hogy ha Buddha ma megjelenne, ugyanúgy végrehajtaná ezt? Nem. Mert ma nem lehetséges olyan fizikai organizáció, amely Buddhának azt a fejlődését megengedné, amelyet abban az időben végrehajtott. A fizikai organizációk folyton változnak. Pontosan ezt az időpontot kellett betartani, hogy létrejöhessen egy olyan mintaorganizáció, amelybe Buddha leszállhatott, és ezt az emberi organizációt felhasználhatta, hogy a nyolcágú ösvény hatalmas tettét létrehozassa, aminek tovább kellett hatnia, hogy abba az emberek szellemileg belemerüljenek. Ma az emberiség arra van utalva, hogy ezt a nyolcágú ösvényt szellemileg, lelkiileg magáévá tegye. Különös és mégis így van: mindaz, amit később az emberiség az összes filozófiai és morális tanokban összehozott, mindaz csak gyenge kezdet annak elérésére, amit Buddha egyszer példaképpen az emberek elé állított. Megcsodálhatnak az emberek minden lehető filozófiát, rajonghatnak a kantianizmusért és hasonlókért, mindez csak kicsiség, csak kezdetleges a nyolcágú ösvény átfogó alaptételeihez képest. És csak lassan tud az emberiség felemelkedni ismét annak megértéséhez, ami a nyolcágú ösvény szavai mögött rejlik. Először a helyes időpontban átfogó tanként hozza valaki, aztán ebből kiindulva a fejlődés tovább halad. Az emberiség innen veszi a kiindulási pontot, és csak hosszú idő múlva éri el azt, amit először egy hatalmas tettben eszményként elébe állítottak. Buddha a maga idejében az eljövendő generációk útmutatójaként úgy hozta meg a világnak a szeretet és részvét tanát, hogy az emberek lassanként megszerezzék a képességet, hogy önmaguktól felismerjék azt, ami a nyolcágú ösvényben rejlik. És a hatodik kultúrkorszakban már elég sokan lesznek olyanok, akik erre képessé válnak. Ma még eléggé messze vagyunk attól, hogy az emberek így szóljanak: amit

Buddha időszámításunk előtt 500-600 évvel eszményként elénk állított, azt mi most tulajdon lelkünk erejével elérhetjük, és saját tulajdon lelkünkben hasonlókká válhatunk Buddhához.

Így kell az emberiségnek lassanként a csúcra feljutnia. Az első tanítványok azok, akik megfelelő individualitásukkal egy nagyjelentőségű korszakba beleszülettek, majd örökségként magukkal hozzák annak megértését. Az emberiség nagy része lassan halad fölfelé, és csak sokkal később jut el ahhoz, amit elérendő célként eléje tűztek. Majd amikor sok ember el fog érkezni oda, hogy a nyolcágú ösvényt lelkének saját megismeréseként birtokolhassa - nem úgy, ahogy azt a buddhizmus adja, mint leírást -, akkor az előbb említett emberek más tekintetben már messze előttünk fognak járni. Olvassák el „A magasabb világok megismerésének útja” című könyvem, és látni fogják, hogy a tizenhat levelű lótuszvirág összefügg a nyolcágú ösvénnyel. Az emberek el fognak jutni oda, hogy a tizenhat levelű lótuszvirágot a nyolcágú ösvény útján kifejlesszék. A kettő bensőleg összefügg. És aki az emberiségfejlődésbe be tud pillantani, annak egy jel mutatja meg, mennyire haladt az emberiség a fejlődésben: annyira haladt, amennyit a tizenhat levelű lótuszvirág kifejlesztésében elért. Ez az egyik első szerv lesz azok közül, amelyeket az ember a jövőben szolgálatába állít. Ha azonban ez a szerv kifejlődött, akkor a lelki-szellemiség bizonyos hatalommal fog rendelkezni a fizikaiság fölött. Csak aki ma ezoterikus értelemben vett szellemi iskolázást végez, az beszélhet arról, hogy azon az úton van, amelyen a nyolcágú ösvényt felveszi magába. A másik ember csak tanulmányozza azt. Természetesen ez is nagyon hasznos, ösztönző hatású.

Azt is látjuk azonban, hogy a szellemi-lelkiség alapján véve csak azoknál az embereknél képes hatni, akik már elkezdtek lelkükkel szervesen összekapcsolni azt, amit nekik a spirituális bölcsesség megad. Olyan mértékben, ahogy a nyolcágú ösvény a lélek saját elemévé válik, vissza

is hat a fizikaiakra. Most természetesen a jelenkor nagyon okos emberei, akik a matérián csüngenek, jöhetnek és mondhatják: sajátos tapasztalatokat

tettünk, itt volt ez vagy az az ember, aki ápolni kezdte a spirituális fejlődést, azaz, a te felfogásod szerint elkezdte magában elevenné tenni a spirituális bölcsességeket, azonban ötven éves korában meghalt, ez tehát csak kevéssé járult hozzá életének meghosszabbításához. Ez egy igen okos igazság, megéltük ezt már sokszor, csak az a kár, hogy az ellentétes érveket nem lehet felhozni, ugyanis hogy meddig élt volna az illető, ha nem törekszik spirituális fejlődésre. Vajon nem élt volna csak negyven éves koráig? Ezt a kérdést előbb el kellene dönteni. A emberek mindig csak azt állapítják meg, ami látható, és nem fordítanak figyelmet arra, ami nem látható. Az a lényeges, hogy a dolgokat így nézzük.

Az emberiség tehát a szellemi-lelkiségnek a fizikaiság feletti uralmát fokról fokra veszítette el a negyedik kultúrkorszakig terjedő idő alatt, amelyben Krisztus megjelent, és amikor még elegendő olyan ember élt, akiknél látni lehetett, hogyan hat a szellemiség a fizikaiakra. Ekkor kellett Krisztusnak megjelennie. Ha később jelent volna meg, mindazok a cselekedetek nem lettek volna végrehajthatók, amelyek akkor megtörténtek. Ennek a nagy megjelenésnek a megfelelő időpontban kellett bekövetkeznie.

Mit jelent Krisztusnak a világban való megjelenése? Azt, hogy az ember, ha Krisztust helyesen megérti, megtanulja, hogy öntudatát teljes mértékben a maga szolgálatába állítsa, hogy teljes éntudatát megtanulja birtokba venni, hogy énjének tökéletes uralma legyen mindazok fölött, ami benne van. Ezt jelenti Krisztusnak a Földön való megjelenése. Ez az én, ez az önmagát tudatosító én lesz az, aki újból mindent visszahódít, ami a korszakok folyamán az emberiség számára veszendőbe ment. Ahogy Buddhának a nyolcágú ösvényt az emberek elé kellett állítania, ugyanúgy kellett a régi idők leforgása előtt egy ízben láthatóan megjeleníteni az én princípiumának uralmát is, mindazok fölött, ami a világban külső testiségfolyamatként létrejöhet. A mi időnkben már nem volna lehetséges, hogy a Krisztus-princípiumnak a világban való megjelenésével

kiáradhassanak a környezetre azok a hatalmas gyógyító hatások, amelyek az akkori időkben kiáradtak. Ehhez az a kor volt szükséges, amikor még életek olyan emberek, akiknek éterteste annyira kívül volt a fizikai testen, hogy a puszta szó útján, a puszta érintés útján olyan hatalmas hatásokat tudtak felvenni, amelyek ma legfeljebb gyenge visszhangként létezhetnek. És az emberiség elkezdte az én kifejlesztését, hogy mindenekelőtt képes legyen Krisztust megérteni, majd ebből kiindulva ismét visszaszerezze azt, amit egykor elvesztett. Az előző korok emberiségének utolsó példányain kellett bemutatni, hogy az én, amely most tökéletesen benne volt egy emberben, Krisztus Jézusban, olymódon, ahogyan az a Föld-korszak végén egykor a többi emberben is benne lesz, minden téren hatalmasan hatott az akkori idők embereire. Ezt állítja elénk a Lukács-evangélium írója, hogy megmutassa: most hoz be Krisztus a világba egy ént, amely az emberi fizikai testet, étertestet és asztrálestet olymódon hatja át, olyan hatásokat tud kifejteni, hogy azok a testiség egész organizációját befolyásolni képesek. Ennek a ténynek létre kellett jönnie annak megmutatására, hogy ha az emberek mindazt, ami erőként a Krisztus-énből a jövőben kiindulhat, évezredek alatt magukévá teszik, akkor az ember-énekből olyan hatások indulhatnak ki, mint amilyenek Krisztusból kisugároztak az emberiségbe. Ezt minden területen be kellett mutatni, de csak az akkori emberiségnek volt bemutatható.

Krisztus rámutatott, hogy vannak olyan betegségek, amelyeknek eredete az ember

asztráltestében van. Megnyilatkozásuk összefügg az ember egész lényével. Ha ma az embernek rossz morális tulajdonságai vannak, azok talán egyelőre csak arra szorítkoznak, hogy lelkének rossz tulajdonságai. Mivel ma a lélek nem rendelkezik azzal a test fölötti uralommal, amivel Krisztus Jézus idejében rendelkezett, nem válik minden bűn külső betegséggé is. Lassanként ismét ahhoz az állapothoz közeledünk, amikor az étertest újra kijebb vonul. Ezért az emberiség részére olyan korszak közeledik, amikor ugyancsak vi-

gyázni kell arra, hogy a morális és intellektuális vonatkozású lelki bűnök fizikailag betegségként ne nyilvánuljanak meg. Ez az időszak már most elkezdődik. És sok olyan betegség, amelyet félig lelki, félig testi betegségnek tekintenek - mint korunk ideges megbetegedései - jelzik e korszak kezdetét. Mert a mai emberek a külvilág diszharmóniáját fölvtették vágyaikba és gondolkodásukba. Természetesen az ilyen dolgok náluk csak külsőleg, hisztériában és ehhez hasonlóknak nyilvánulhatnak meg. Ez azonban fejlődésünk sajátosságával, az étertest kibontakozásával függ össze, aminek elébe megyünk.

Abban az időben, amikor Krisztus a Földön megjelent, sok olyan ember volt a környezetében, akiknél a bűnök és vétkek, illetve a korábbról származó rossz tulajdonságok, jellembeli bűnök, betegségekben nyilvánultak meg. Ami alapjában véve az asztráltestben rejlik, mint betegség, és így is jelenik meg, azt a Lukács-evangélium megszállottságnak nevezi. Ekkor az ember idegen szellemeket von be asztráltestébe, és jó tulajdonságaival nem tud egész emberi mivolta felett úrrá lenni. A palesztinai események idejében azoknál az embereknél, akiknek éterteste és fizikai teste lazán függött össze, nagymértékben észlelhető volt, hogy a rossz tulajdonságok és rossz kvalitások olyan betegségformákban nyilvánultak meg, amelyeket a Lukács-evangélium írója megszállottságként ír le. A Lukács-evangéliumból látjuk, hogy az ilyen emberek a Krisztus Jézusban lakó individualitásnak közelsége és szavai következtében meggyógyultak, minthogy ő a gonoszt, aki bennük működött, kiűzte, így példaképe annak, hogy a Föld-fejlődés végén a jó tulajdonságok minden tulajdonságra gyógyítóan fognak hatni. Az emberek rendszerint nem veszik észre a szavak mögött rejlő finomságokat. Abban a fejezetben is egészen más megbetegedésről van szó, amelyet rendszerint „az inaszakadt meg-gyógyítása” címmel látnak el (Luk. 5, 17-26). Tulajdonképpen a „béna gyógyítása” volna a helyes cím, mert a görög szöveg a „paralelüménosz” szót használja, ami béna tagút jelent. Ezekről a betegségformákról abban az időben még tudták,

hogy az étertest tulajdonságaiból származnak, és amikor Lukács elmondja, hogy Krisztus Jézus olyanokat is meggyógyított, akik bénák voltak, ezzel azt mondja, hogy individualitásának erői nemcsak a asztráltestre hatottak, hanem a étertestre is. Így az olyan emberek is, akiknek éterteste sérült volt, megkapták a gyógyító hatásokat. Éppen ott, ahol Krisztus arról beszél, ami „mélyebb bűnként” az étertestbe fészkelte be magát, egy sajátos kifejezést használ. Láthatóan arra utal, hogy a beteggé tevő szellemiséget előbb el kell távolítani, mert nem azt mondja először a bénának: „Kelj fel és járj” - hanem az okra mutat rá, amely a betegséget egészen az étertestbe viszi bele, és így szól: „A te bűneid meg vannak bocsátva”. Vagyis: ami bűn az étertestbe belemarta magát, azt előbb el kell távolítani. Ezekre a finom különbségekre a szokásos Biblia-kutatás nem terjeszti ki a figyelmét. Nem látja, hogy itt mire mutat rá az evangélium, hogy

ez az individualitás mind az asztrálest, mind az étertest titkaira hatni tudott, sőt a fizikai test titkaira is befolyást gyakorolt.

Miért szerepelnek ebben az összefüggésben a fizikai test titkai a legmagasabb titkokként? Már a közönséges életben is a legnyilvánvalóbb az asztrálesttől asztrálestig terjedő hatás. Megsérthetünk valakit egy gyűlölködő szóval. Ez a másik ember asztrálestében egy folyamatot idéz elő. Hallja a sértegető szót, és asztrálestében azt fájdalomnak érzi. Ekkor egy asztrálest és egy másik asztrálest között kölcsönhatás ment végbe. Már sokkal rejtettebb az a hatás, ami étertest és étertest között megy végbe. Itt már embertől emberig terjedő finomabb hatások szükségesek, amelyekre ma már egyáltalán nem fordítanak figyelmet. A legrejtettebbek azonban a fizikai testig eljutó hatások, mert a fizikai test a szellemiség hatását a sűrű anyaggal a leginkább eltakarja. Az evangélium azonban azt is megmutatja számunkra, hogy Krisztus Jézus a fizikai testen is uralkodik. Hogyan érzékelteti ezt az evangélium írója? Itt egy olyan fejezetet érintünk, amelyet a mai anyagián gondolkodó emberek meg sem értenek. - Jó, hogy ennél a ciklusnál a

szellemtudománynak már felkészült ismerői vannak jelen, mert ha valaki csak úgy az utcáról beállítana, és az előbb elmondottakat fél, vagy negyed örületnek tartotta volna, amit most elmondok, azt teljes örületnek tartaná.

Krisztus Jézus megmutatta, hogy át tud látni a fizikai testisegen, és hogy arra teljes mértékben hatni tud. Ezt azzal mutatja meg, hogy erejével gyógyítóan tud hatni azokra a betegségekre, amelyek a fizikai testben gyökereznek. Ehhez azonban ismerni kell azokat a titokzatos hatásokat, amelyek az egyik ember fizikai testéből a másik ember fizikai testére hatnak, ha a fizikai testben lévő betegségeket el akarjuk távolítani. Ha szellemileg akar valaki hatni, akkor az ember nem tekinthető a bőrbe bezárt lénynek. Gyakran említettem már, hogy az ujjunk okosabb, mint mi. Az ujjunk tudja, hogy a vér csak azért kering benne, mert az egész testben szabályszerűen kering, és tudja, hogy el kell száradnia, ha a szervezet többi részétől el van választva, így az embernek is tudnia kellene, ha testének körülményeit áttekintené, hogy fizikai szervezetével a egész emberiséghez tartozik, hogy az egyik ember szüntelenül hat a másikra, és hogy fizikai egészségét minden egyes ember nem tudja elválasztani az egész emberiség egészségétől. A durvább hatásokban az emberek ma ezt felismerik, de a finomabb hatásokban nem, mert a tényeket nem ismerhetik. Itt a Lukács-evangéliumban a finomabb hatásokra történik utalás. Olvassák el a 8. fejezetben a következőket:

És lön, hogy mikor Jézus visszatért, a nép örömmel fogadá őt, mert mindnyájan várják vala őt. És íme eljőve egy ember kinek Jairus vala a neve, ki a zsinagógának feje volt, és Jézus lábai előtt leesvén kére őt, hogy menjen be az ő házába, mert vala néki egy egyetlen leánya, mintegy tizenkét esztendős, és az halálán volt. Mikor pedig ő méné, a sokaság szorongatá őt. És egy asszony, ki vérfolyásban volt tizenkét esztendőttől fogva, bár minden vagyonát az orvosokra költötte, senki meg nem tudta gyógyítani. Hátulról hozzájárulván illeté az ő ruhájának peremét, és azonnal elállá vérének folyása. (Luk. 8, 40-45)

Arról van szó tehát, hogy Krisztus Jézusnak Jairus tizenkét éves haldokló leánykáját kellene meggyógyítania. Hogyan lehet őt meggyógyítani, miután közel van a halálhoz? Csak akkor lehet ezt megérteni, ha tudjuk, hogy az ő fizikai betegsége egy másik embernél lévő más jelenséggel függ össze, és hogy nem gyógyítható meg anélkül, hogy ezt a másik jelenséget szemügyre ne

vennénk. Mert amikor ez a most tizenkét esztendőös leány megszületett, bizonyos karmikus vonatkozásban állt egy másik személlyel. Azért mondja el az evangélium, hogy hátulról Krisztushoz férközött egy asszony, aki tizenkét év óta bizonyos betegségben szenvedett, és megérintette ruhája szegélyét. Miért említi itt ezt az asszonyt? Mert karmájában a Jairus gyermekével össze volt kötve. A tizenkét éves leányka és a tizenkét éve beteg asszony összefügg egymással. És nem ok nélkül áll előttünk ez a szám titokként: Jézushoz lép a tizenkét év óta beteg asszony, és meggyógyul. És csak most lehetett Jairus házához menni, most lett meggyógyítható a tizenkét éves gyermek, akit már halottnak tartottak.

Ilyen mélyen kell behatolni a dolgokba ahhoz, hogy az embertől emberig terjedő karmát felfoghassuk. Itt láthatjuk Krisztus Jézusnak az egész emberi organizációra kiható harmadik hatásmódját. Főleg ebből a szempontból kell nézni Krisztus magasabb hatását, ahogyan azt a Lukács-evangélium elmondja.

Szemléletesen utaltam rá, hogyan hatott Krisztus én-lénye az ember többi részére. Ez a leglényegesebb. És a Lukács-evangélium írója, aki ezekben a részekben elsősorban a gyógyító hatást hangsúlyozza, azt akarta megmutatni, hogy az én gyógyító hatásai hogyan jelenítik meg számunkra az én kibontakozását az emberiségfejlődés csúcsán, és megmutatja, hogyan kellett Krisztusnak hatnia az emberi asztráltestre, étertestre és fizikai testre. Lukács mintegy elénk állította az emberi fejlődés nagy eszményét: nézzétek a jövőtöket. Ma a ti énetek, amennyire kifejlődött, még gyenge, még kevés hatalommal bír, de fokról fokra úrrá lesz az asztráltest, az étertest és a fizikai test fölött, és azokat át fogja alakítani. Előttetek áll Krisztus nagy ide-

álja aki megmutatja az emberiségnek, milyen lehet az én uralma az asztráltest, az étertest és a fizikai test fölött.

Ezek az evangélium alapját képező igazságok, amelyeket csak olyan emberek írhattak meg, akik nem külső dokumentumokra támaszkodnak, hanem azoknak a tanúbizonyságára akik szellemi látók, és a „ige szolgái” voltak. Az emberiség csak lassan fog meggyőződni afelől, mi rejlik az evangéliumok mögött. Akkor azonban olyan intenzitással és erővel teszi magáévá mindazt, ami a vallásos források alapjául szolgál, hogy az valóban az emberi organizáció összes többi részére hatással lehet.

KILENCEDIK ELŐADÁS

Már tegnapi előadásomból kiviláglott, hogy egy olyan forrásmunkát, mint a Lukács-evangélium, csak akkor lehet megérteni, ha az emberiség fejlődését abban a magasabb értelemben fogjuk fel, amelyet a szellemtudomány nyújt nekünk, azaz, ha valóban szemügyre vesszük azokat a változásokat, amelyek az emberiségfejlődés folyamán végbementek, és amelyek az egész embert a maga organizációjában mássá tették. Ha meg akarjuk érteni azt a radikális folyamatot, amely Krisztus Jézus idejében az emberiséggel végbement - és erre a Lukács-evangélium megértése szempontjából szükség van -, akkor jó, ha azt összehasonlítjuk a korunkban, ha nem is gyorsan, de fokozatosan végbemenő változásokkal, amelyeket észrevehet az, aki látni tud. Ennek megértése végett szakítanunk kell egy másik ítélettel, amelyet oly gyakran mondanak ki, és amelyen az emberi kényelmesség olyan szeretettel csüng: a természet vagy a fejlődés nem tesz ugrásokat. Ha közönséges értelemben vesszük, nincs ennél hamisabb mondás. A természet folytonosan tesz ugrásokat! Éppen az a lényeges, hogy ugrások történnek. Nézzük például, hogyan fejlődik a növénycsíra, amikor első leveleit növeszti: ez egy jelentékeny ugrás. További jelentékeny ugrás akkor történik, amikor a levélből virág jön létre, és egy még további

jelentékeny ugrás a termés kialakítása. Folytonosan történnek ugrások, és aki ezt nem veszi tekintetbe, a természetet nem fogja megérteni. Azt fogja hinni, hogy mivel az egyik században csigaléptekkel haladt a fejlődés, más korszakokban is ugyanilyen tempóban kell haladnia. Meglehet azonban, hogy a fejlődés bizonyos időszakokban lassan halad, mint a zöld növénynél az első zöld levéltől az utolsóig. Ahogy aztán a növénynél ugrás áll be, amikor az utolsó levél kifejlődött, és a növény virágba szökken, úgy történnek az emberiségfejlődésben is folytonosan ugrások.

Ilyen jelentős ugrás történt abban az időben, amikor Krisztus Jézus a Földön megjelent. Olyan ugrás történt, hogy aránylag rövid idő alatt a régi szellemi látás tulajdonságai és a szellemiségnek a testiség fölötti uralma átalakult, és csak kevés szellemi látó erő maradt meg, és kevés olyan lelki-szellemi hatás, amely a testiség felett uralkodott. Ezért, mielőtt ez az átalakulás megtörtént volna, még egyszer össze kellett foglalni azt, ami a régi időkből örökségként megmaradt. Ebben kellett Krisztus Jézusnak hatnia. Csak azután vehette fel az emberiség az újat, és fejlődhetett immár lassan és fokozatosan tovább.

Más területeken is, nem olyan gyorsan, de mégis történik ugrás a mi időnkben. Hosszabb időszakokban megy ugyan végbe, azok előtt azonban, akik korunkat meg akarják érteni, nem halad el észrevétlenül. Leginkább úgy alkotunk fogalmat erről, ha meghallgatjuk azokat az embereket, akik ma ilyen vagy olyan szellemi területekről a szellemtudományhoz jutnak el. Ennek vagy annak a vallási közösségnek a képviselője, például eljőhet egy szellemtudományos előadásra. Amit én itt most mondok, megmagyarázható, és nem akar gáncs lenni. Egy ilyen ember tehát végighallgat egy olyan előadást, amely, mondjuk, éppen a kereszténység lényegével foglalkozik, és aztán így szól: „Ez mind nagyon szép, és alapjában véve nem mond ellent annak, amit a szószékről vagy a katedréről hirdetünk, de mi úgy mondjuk el azt, ahogy mindenki megértheti, míg amit itt mondanak, az olyan, hogy csak egyesek érthetik meg”. Ilyesmi gyakran előfordul. Aki azt hiszi, hogy csak úgy lehet felfogni és hirdetni a kereszténységet, ahogy azt ő teszi, az nem veszi figyelembe, hogy kötelességünk a tények szerint, nem pedig saját tetszésünk szerint ítélni. Egyszer egy ilyen embernek így kellett felelnem: talán Ön azt hiszi, hogy a keresztény igazságokat minden ember számára hirdeti. De ez esetben nem a véleményünk a döntő, hanem a tények döntőek. Minden ember elmegy Önökhöz a templomba? A tények ennek ellenkezőjét bizonyítják! Akiket Önök ki tudnak elégiteni, nem jönnek hozzánk. A szellemtudományhoz azok találhatnak el, akik valami egyebet kívánnak. A tények szerint kell ítélnünk, és nem a kedvenc eszméink szerint, és az emberek rendszerint igen nehezen tudják megkülönböztetni kedvenc vesszőparipájukat a tényéktől.

Mi történne azonban, ha az ilyen embereket nem lehetne abból a véleményükből kigyógyítani, hogy ők találják el a helyes módot, és mindenkit ől elborzadnának, aki máshogy beszél, mint ők. Ha az ilyen emberek miatt a szellemi élet egyáltalán nem tudna kibontakozni, mi történne akkor? Egyre többen lennének olyanok, akik nem tudnák meghallgatni a szellemi tényeknek ezt a hirdetési módját, amely ebben vagy abban a szellemi áramlatban addig szokásos volt. Egyre kevesebben lennének, akik odamennek, ahol ilyesmit hallani lehet. És ha nem volna szellemtudományos áramlat, akkor ezeknek az embereknek nem lenne semmijük, szellemi igényeik

nem elégülhetnének ki. Tönkremennének, mert nem találnának szellemi táplálékot. Nem az egyes ember akaratától függ azonban, milyen megfogalmazásban kapjuk a szellemi táplálékot, hanem a fejlődéstől. Ahhoz a tényhez és ahhoz az időponthoz érkeztünk el, amikor az emberek az evangéliumok magyarázatát tekintve is szellemi igényeik kielégítését kívánják. De nem az a fontos, hogyan akarjuk adni a szellemi táplálékot, hanem az, hogy hogyan kívánja azt az emberi lélek. Az emberi léleknek a szellemtudomány utáni sóvárgása ma megszületett. És akik valami egyebet akarnak tanítani, mind kevesebb hallgatót fognak magukhoz vonzani.

Olyan korban élünk, amelyben mindjobban eltűnik az emberi szívekből az a lehetőség, hogy úgy fogadják el a Bibliát, ahogy az európai kultúrfejlődés utolsó 400-500 éve alatt befogadták. Vagy az történik, hogy az emberiség megkapja a szellemtudományt, és a szellemtudomány által a Bibliát új értelemben fogja befogadni, vagy oda jutnak az emberek, ahová ma már sokan eljutottak, akik az antropozófiát nem ismerik, hogy már nem tudnak a Bibliára odafigyelni. Az emberiség történetesen elveszítené a Bibliát, a Biblia eltűnne, és mérhetetlen szellemi kincsek - földi fejlődésünk legfontosabb kincsei - mennének veszendőbe az emberiség számára. Ezt be kell látni. Fejlődésünk-

nek ilyen ugrásánál állunk: az emberi szív a Biblia szellemtudományos magyarázata után sóvárog. Ha az emberiség megkapja a Biblia szellemtudományos magyarázatát, akkor a Biblia az emberiség áldására megmarad. Ha ezt a magyarázatot nem kapja meg, akkor veszendőbe megy. Ezt meg kellene, hogy értsék azok, akik azt hiszik, hogy a maguk kedvtelése szerinti Biblia-magyarázat módját feltétlenül meg kell tartaniuk, így jellemezhetjük azt az ugrást, amelyet most teszünk meg az emberiség fejlődésében. Aki ezeket a tényeket ismeri, nem eshet tévedésbe az antropozófia szellemi áramlatának ápolásánál, mert azt az emberiség fejlődésére nézve szükségszerűnek ismeri el. Ami ma történik, az azonban magasabb szempontból aránylag kicsiség ahhoz képest, ami akkor történt, amikor Krisztus Jézus a Földön megjelent. Az emberiségfejlődés olyan volt Krisztus idejében, hogy a régi fejlődési fokoknak, sőt Földünk korábbi megtestesülésének utolsó képviselői még előfordultak. Az ember lényegében fizikai testében, étertestében és asztrál-testében fejlődött. Noha már régóta megkapta az ént, de ez az én abban az időben még alárendelt szerepet játszott. A tökéletesen tudatos ént Krisztus Jézus megjelenéséig még a három burok, a fizikai test, az étertest és az asztrálestet eltakarta.

Tegyük fel, hogy Krisztus Jézus nem jelent volna meg a Földön. Mi történt volna akkor? A emberiségfejlődés úgy haladt volna tovább, hogy az én teljes mértékben megjelent volna. De amilyen mértékben az én előlépett volna, az asztrálestet, az étertest és a fizikai test minden korábbi kiváló képessége eltűnt volna, mert ez lett volna a fejlődés szükségszerűsége. Az ember tudatos énné vált volna, de olyan énné, amely az embert mindinkább az egoizmushoz vezet; mindinkább arra vezette volna, hogy a szeretet a Földről kihaljon, a szeretet a Földről eltűnjön. Ének lettek volna így is az emberek, de teljesen egoista ének. Ez a lényeges.

Az emberiség az akkori időpontban érett lett arra, hogy az én kifejlődéséhez felemelkedjen, de ezzel egyidejűleg túlhaladt azon, hogy a régi módon engedjen valamit magára hatni. A régi héber fejlődésben, például a törvény, a sinai hegyi kinyilatkoztatás, azért tudott hatni, mert az én még nem jelent meg teljesen. És az asztrálestbe, amely, mint az ember legmagasabb része létezett, úgyszólván beleáramlott, belenyomódott, amit tennie és éreznie kellett ahhoz, hogy a külvilágban a helyes módon cselekedjék, így a sinai törvény előhírnökként haladt előre, de mint utolsó ilyenfajta hírnöke annak a periódusnak, amelyben az én még nem jelent meg teljesen. Ha

az én létrejött volna, és másvalami nem történik, akkor az ember csak énjére tekintett volna. Az emberiség éppen érett volt az én kifejlődésére, de az én csupán üres én lett volna, olyan én, amely csak magára gondol, és nem akar sem más emberekért, sem a világért bármit is véghez vinni.

Ennek az énnak tartalmat adni, ezt az ént lassanként olyan fejlődésre ösztökélni, hogy magából kiáraszsa azt az erőt, amit a szeretet erejének nevezünk - ez volt Krisztus cselekedete a Földön. Az én Krisztus nélkül olyan lett volna, mint egy üres edény, de Krisztus megjelenése óta a szeretettel mindinkább megtelő edénnyé vált. Ezért szólhatott Krisztus környezetéhez a következőképpen: azt mondjátok, ha felhők jönnek, ilyen vagy olyan idő lesz, tehát az időjárást megítéletek a külső jelekből. A kornak a jeleit azonban nem értitek meg. Mert ha megértétek azokat, és ítéletet tudnátok alkotni arról, hogy mi megy végbe körülöttetek, akkor tudnátok, hogy az énbe Istennek kell behatolnia, akkor nem mondanátok, hogy élhetünk azzal, amit az előző korok hagytak ránk. Ami a korábbi időkből származik, azt az írástudók és farizeusok adják nektek, akik meg akarják őrizni a régit, és semmit sem akarnak hozzátenni ahhoz, ami korábban az emberiségnek megadatott. Ez azonban olyan kovász, amely az emberiségfejlődésben már nem fog tovább hatni. Aki ezt mondja: „Meg akarok maradni Mózesnél és a prófétáknál” - az nem érti az idők jeleit, az nem tudja, hogy milyen változás megy végbe a világban.

Jelentősegteljes szavakkal mondta Krisztus a sokaságnak, hogy nem az egyes ember tetszésétől függ, hogy keresztény

akar-e lenni, vagy nem, hanem az emberiség továbbfejlődésének szükségszerűségétől. Érthetővé akarta tenni olyan szavakkal, mint amelyek a Lukács-evangéliumból kicsengenek, az „idők jelei”-ről szóló részben (Luk. 12, 54-57), hogy az írástudók és a farizeusok régi kovásza, amely csak a régit akarja megtartani, többé nem elegendő, és csak az hiheti el, hogy elegendő, aki nem érzi a kötelezettséget a szükségszerűvel szemben, és nem akar másként ítélni, csak a saját tetszése szerint. Ezért amit az írástudók és farizeusok akartak, azt Krisztus Jézus valótlanágnak nevezte, ami a külvilággal nem egyezik meg. Ezt akarja tulajdonképpen a kifejezés jelenteni.

Beszédeinek érzelmi erejét akkor érezzük át a legjobban, ha azokat korunk megfelelő folyamataival hasonlítjuk össze. Hogyan kellene a mi időnkben az itt érintett dolgokkal kapcsolatban beszélnünk, ha egészen áthoznánk korunkba, amit Krisztus Jézus az írástudókról és a farizeusokról mondott? Van-e a mi korunkban valami hasonlatos az írástudókhöz? Igen, van valami ehhez hasonló! Éspedig azok, akik nem akarnak haladni az evangéliumok mélyebb magyarázatával, akik meg akarnak állni annál, amit a szellemtudomány nélkül megszerzett képességeik az evangéliumokról mondhatnak nekik; akik nem akarják megtenni az evangéliumok belsejébe azokat a lépéseket, amelyeket a szellemtudomány megtesz. Alapjában véve mindenütt így van ez, ahol megpróbálják - mindegy, hogy haladóbb, vagy maradibb módon - az evangéliumokat a régi módon interpretálni, mert az evangéliumok interpretálásához való erő egyedül és kizárólag szellemtudományos talajból sarjadhat csak ki. Csak a szellemtudományból lehet az evangéliumokra vonatkozó igazságot megszerezni. Ezért olyan vigasztalan, ezért hagyja lelkünket olyan hidegen mindaz - ha valóban az igazság után akarunk kutatni - amit ma az evangéliumokra nézve kikutatnak.

Ma azonban az írástudókhöz és farizeusokhoz még egy harmadik csoport is szegődött: a természettudósok, így ma már három olyan kategóriáról beszélhetünk, amely mindent ki akar zárni, ami a szellemiséghez vezet, amit az ember képes-ségeként megszerezhet magának ahhoz, hogy a természeti jelenségek szellemi alapjaihoz eljuthasson. És akikkel a mai korszakban - ha Krisztus Jézus szellemében beszélünk - szá-

molnunk kell, azok közül sokan a katedrákon ülnek, így az ő hatalmukban áll az, hogy a természeti jelenségeket felsorolják, és a szellemi magyarázatot elutasítsák. Ok azok, akik az emberi fejlődés haladását gátolják, mert az emberiség fejlődését mindenütt gátolják ott, ahol az időjelét az említett értelemben nem akarják felismerni.

A mi időnkben Krisztus Jézus követésének az felelne meg, ha valaki venné azt a bátorságot, hogy ahogyan ő azok ellen fordult, akik csak Mózeset és a prófétákat akarták érvényesíteni, mindenki ellen forduljon, aki az emberiség előrehaladását vissza akarja fordítani azzal, hogy egyrészt az írások, másrészt a természet antropozófiai interpretációja ellen fordul. Vannak közöttük jó szándékú emberek, akik itt-ott határozatlanul békét szeretnének közvetíteni. Ezeknek az embereknek a szívéből kinőhetne valami, abból, amit Krisztus Jézus éppen a Lukács-evangélium értelmében mondott.

A Lukács-evangélium legszebb és legnyomatékosabb hasonlatai közé tartozik a, amit rendszerint a hamis sáfárról szóló hasonlatnak neveznek (Luk 16, 1-13). Volt egy gazdag ember, akinek volt egy sáfára, és azt bevádolták nála, hogy javait eltékozza. Elhatározta *ezért*, hogy elküldi. A sáfár nagyon megdöbben, és így szól önmagában: mit tegyek? Nem tudok megélni úgy, hogy földműves legyek, ehhez nem értek, koldus sem lehetek, ezt szégyellem. Aztán rájött, hogy mit tegyen, így gondolkodott: mint sáfár, azokat az embereket, akikkel érintkeztem, úgy kezeltem, hogy gazdám érdekeit tekintettem. Ezért nem szeretnek engem, mert az ő érdekeiket nem tartottam szem előtt. Valamit tennem kell, hogy maguk közé fogadjanak, hogy tönkre ne menjek. Olyasmit fogok tenni, amiből meglátják, hogy jóakarójuk vagyok. Ezért magához hívta urának egyik adósát, és megkérdezte: mennyivel tartozol? És a tartozás felét elengedte neki. Ugyanígy tett a többivel is. Így

próbálta megszerezni az adósok jóindulatát, hogy amikor a gazdája elkergeti, befogadják az emberek, és éhen ne haljon. Ez volt a célja.

Nos, a továbbiakban az áll a Lukács-evangéliumban - amin annak olvasója igen elsodálkozhat -, hogy „dicsérte az Úr a hamis sáfárt, hogy okosan cselekedett”. Az evangéliummagyarázók közül akadnak olyanok, akik azon törik a fejüket, miféle „úrról” van szó, holott teljesen világos, hogy Jézus maga dicsérte meg a sáfárt annak okossága miatt. Aztán ezt olvassuk: „mert a világ fiai eszesebbek a világosság fiainál a maguk nemében”. A különböző német Biblia-fordításokban évszázadok óta így áll: „a maguk nemében”. A görög szöveg helyes fordítása viszont így hangzik: „mert a világ gyermekei okosabbak a maguk módján, mint a fény gyermekei”. *Azaz*: a maguk módján a világ gyermekei okosabbak, mint a fény gyermekei; a világ gyermekei magukat okosabbnak tartják - ezt mondta Krisztus. Akik ezt a részt fordították, évszázadok óta a „maguk módján” kifejezést egyszerűen felcserélték egy olyannal, ami a görög nyelvben hasonlóan hangzik: „tén genean”, mivel a „nem” szó bizonyos esetekben a másik fogalom számára is használatos volt. Lehetséges ez - tehetnénk fel a kérdést -, hogy századokon keresztül egy ilyen dolog végig vonuljon, hogy újabb kutatók jelenjenek meg, akikről azt mondják, hogy jó Biblia-fordítók, és arra törekednek, hogy a helyes szöveget helyreállítsák? Weizsäckernél is, például így van. Különös, hogy mintha az emberek a legkezdetlegesebb ismereteket is elfelejtették, amikor a bibliai forrásokat kutatják.

A szellemtudományos kutatásnak elsősorban oda kell eljutnia, hogy a bibliai forrásokat ismét a maguk valóságában adja vissza a világnak. Mert a világnak ma nincs Bibliája, el sem tudják képzelni, mi van ezekben a könyvekben. Fel lehetne tenni a kérdést: bibliai könyvek ezek? A legfontosabb részekben éppen nem azok. Ezt szeretném még közelebbről megvilágítani.

Mit akar egyáltalán a hamis sáfárról szóló hasonlat mondani? A sáfár végiggondolta magában: ha innen el kell mennem, akkor meg kell szerettetnem magam az emberekkel, így be kell látnotok - mondta Krisztus környezetének -, hogy egy szolga nem szolgálhat két úrnak, annak, aki, mint Isten, most a ti szívetekbe kell, hogy bevonuljon, és annak, akit idáig az írástudók hirdettek, akikről a próféta könyvek szóltak. Mert nem tudtok annak az Istennek szolgálni, aki, mint Krisztus-princípium a ti lelketekbe kell, hogy bevonuljon, és az emberiséget a maga fejlődésében hatalmasan előre kell, hogy vigye, és annak az istennek, aki, mint akadály a fejlődés útjába áll. Mert minden, ami egy elmúlt időben helyes volt, egy későbbi fejlődésben akadállyá válik. Ezen alapul a fejlődés, hogy ami az egyik kor részére helyes, az akadállyá válik, ha egy későbbi korbá viszik át. Azokat a hatalmakat, akik az akadályokat irányítják, technikai kifejezéssel mammonnak nevezték abban az időben. - Nem szolgálhattok annak az Istennek, aki a haladást akarja, és mammonnak, az akadályok istenének. Nézzétek a sáfárt, aki, mint a világ gyermeke, belátta, hogy még a közönséges mam-monnál sem lehet két úrnak szolgálni. Lássátok be tehát, hogy ha a fény gyermekei akartok lenni, két úrnak nem szolgálhattok. (Luk. 16, 11-13)

Igaz az is, hogy aki a mi korszakunkban él, annak be kell látnia, hogy a mi időnk mammonistenei - az írástudók és a természettudósok - és a között az irányzat között, amely az emberiségnek azt a táplálékot kell, hogy nyújtsa, amelyre szüksége van, nincs kiegyenlítődség. Ez a keresztény beszéd, így van a mai kor számára megfelelő szavakba öltöztetve az, amit Krisztus Jézus a Lukács-evangélium értelmében a maga környezetének mondani akart, hogy két úrnak nem lehet szolgálni, ahogyan azt szemléletesen tette a sáfárról szóló példabeszédben. A evangéliumokat elevenen kell megértenünk. Maga a szellemtudomány elevenné kell, hogy váljon. Ezért mindaz, amit megérint, élettel kell, hogy telítődjék. Az evangélium tulajdon szellemi képességeinkbe kell, hogy belefolyjon. Nem elég, ha csak mondogatjuk, hogy Krisztus Jézus a maga idejében az írástudókat és farizeusokat visszautasította, mert akkor csak

egy elmúlt időre gondolunk. Nekünk tudnunk kell, hogy ez a saját korunkban megismétlődik. És tudnunk kell, hol van a mi időnkben is utódja annak, akit Krisztus Jézus a maga idejében mammonistennek nevezett. Ez a Biblia eleven megértése, és egyúttal az is, ami mély és jelentékeny szerepet játszik abban, amit a Lukács-evangélium elmond. Mert az éppen most megvilágított nézettel - azzal a példázattal, amelyet csak a Lukács-evangélium említ - összekapcsolódik az evangélium egyik legfontosabb fogalma, és az evangéliumok e legfontosabb fogalmát csak akkor vehetjük fel kedélyvilágunkba, ha Buddhának, és a tőle származó irányzatnak Krisztus Jézussal szembeni viszonyát egy másik oldalról is szemügyre vesszük.

Említettük, hogy Buddha a részvétnek és szeretetnek nagy tanát állította az emberek elé. íme ez is olyan eset, amikor az okkultizmus szavait egész pontosan kell vennünk, különben valaki ezt mondhatná: egyszer arról beszélsz, hogy Krisztus hozta a Földre a szeretetet, máskor pedig azt mondod, hogy Buddha hozta a szeretet tanát. - Vajon ebben a két esetben ugyanarról van szó? A egyik esetben azt mondom, hogy Buddha a szeretet tanát hozta a Földre, a másik esetben viszont azt, hogy Krisztus a szeretetet magát, mint eleven erőt hozta a Földre. Ez a nagy különbség. Ahol az emberiség számára a legmélyebb dolgok jönnek tekintetbe, arra pontosan oda kell figyelni, különben megtörténik, hogy az egyik helyen tett kijelentés egy másik helyen más alakban tűnik fel, és valaki azt mondhatja: persze, hogy mindenkinek eleget tegyen, tulajdonképpen a szeretet két hírnökét tanítja. - Éppen az okkultizmus terén múlhatatlanul

szükséges a pontos figyelem. Ha az ily módon szavakba öltöztetett jelentékeny igazságokat valóban megértjük, akkor tűnnek azok fel a helyes megvilágításban.

Tudjuk, hogy a részvét és szeretet nagy tanának körülírása, ahogy azt Buddha adta meg, a nyolcágú ösvényben rejlik. Feltehetjük a kérdést: mi a célja tulajdonképpen ennek a nyolcágú ösvénynek? Úgy is kérdezhetünk: hová jut el az az ember, aki lelkének mélyéből a nyolcágú ösvényt, mint életideált maga elé

állítja, ha ezt a célt úgy tekinti, hogy így szól: hogyan válók a legtökéletesebbé, hogyan tisztítom és világosítom meg éneket a lehető legtökéletesebb módon? Mi mindent kell tennem, hogy éneket a lehető legtökéletesebben állítsam a világba? A ilyen ember ezt fogja mondani: ha mindent megfigyelek, amit a nyolcágú ösvény mond, akkor énem az elképzelhető legtökéletesebbé válik, mert minden az én megtisztítását és megvilágosítását célozza. Mindaz, ami ebből a csodálatos nyolcágú ösvényből kisugározhat, bele kell, hogy dolgozza magát bensőnkbe, mindez énknek a saját tökéletesedésén való munkálkodása. És ez a lényeges. Ha tehát az emberiség azt, amit Buddha, mint a „törvény kerekét” megforgatott - ez egy technikai kifejezés -, tovább fejlesztené magában, lassanként odajutna el, hogy a lehető legtökéletesebb énnel rendelkezne, illetve tudná, hogy milyen a tökéletes én. Az emberiség gondolatban, bölcsességként fel tudná fogni a legtökéletesebb ént. így is mondhatnánk: Buddha elhozta az emberiségnek a szeretetnek és a részvétnek a bölcsességét, és ha asztráltestünket áthatjuk, ha az teljesen a nyolcágú ösvény terméke lesz, akkor világossá válik előttünk, mit kell tudnunk a nyolcágú ösvény tanának törvényeit illetően. Van azonban különbség a bölcsesség, a gondolat és a hatékony eleven erő között. Van különbség, ha tudjuk, hogy milyen legyen az én, vagy ha hagyjuk, hogy az eleven erő belénk áradjon, amely aztán az énből ismét kiáradhat az egész világra, ahogy Krisztusból kiáradva ez a erő környezetének asztráltés-tére, étertestére és fizikai testére hatott. A tudást a nagy Buddha befolyása adta meg, arra nézve, hogy mi a részvét és szeretet tanának tartalma az emberiség számára. Amit azonban Krisztus hozott, az nem tan, hanem eleven erő. Ő odaadta saját magát, leszállt azért, hogy ne pusztán az emberi asztráltés-tekbe áradjon bele, hanem az énebe is, hogy ez megkapja azt az erőt, hogy a szeretet szubsztanciáját magából kisugároztassa. A szeretet szubsztanciáját, az eleven tartalmat, nem pusztán a szeretet bölcsességgel telje tartalmát hozta le Krisztus a Földre. Ez a lényeges.

Tizenkilenc évszázada, és azon felül még mintegy 500 éve, hogy a nagy Buddha a Földön élt, és nagyjából 3000 év fog leperegni az emberi fejlődésben - így tanítják az okkult tanok -, amikor az emberek közül sokan olyan fejlettek lesznek, hogy saját morális beállítottságukból, tulajdon lelkükből és tulajdon szívükből ki tudják fejleszteni a nyolcágú ösvényt, Buddha bölcsességét. Buddhának egyszer meg kellett jelennie a Földön. Innen indult ki az erő, amelyet az emberek lassanként a nyolcágú ösvény bölcsességeként ki fognak fejleszteni. Akkor ez a nyolcágú ösvény saját tulajdonuk lesz - mintegy 3000 esztendő múlva -, az emberek maguk fogják tudni ezeket a tanokat kifejleszteni, nemcsak kívülről fogják felvenni, hanem saját magukból fejlesztik ki, és így szólhatnak: ez a nyolcágú ösvény belőlünk sarjadt ki a részvét és a szeretet bölcsességeként.

Ha semmi egyéb nem történt volna, mint az, hogy a nagy Buddha a „törvény kerekét” forgásba hozta, akkor az emberiség 3000 esztendő múlva megszerzi ugyan azt a képességet, hogy a részvét és a szeretet tanáról tudjon, de egészen más dolog az, hogy az erőt is megszerzi ahhoz, hogy valóban abban éljen. És ez a különbség, hogy ne csak tudjon a részvétről és szeretetről, hanem egy individualitás befolyására ezt az erőt ki is fejlessze. Ez a képesség Krisztusból áradt ki, ő magát a szeretetet árasztotta bele az emberekbe, amely mindinkább növe-

kedni fog. És amikor az emberek fejlődésük végére el fognak érkezni, akkor a bölcsességben tudni fogják, mi a részvét és szeretet tartalma - és ezt Buddhának köszönhetik -, de egyúttal azzal a képességgel is rendelkezni fognak, hogy az énből a szeretetet kiáraszthassák az emberiségre. Ezt viszont Krisztusnak köszönheti majd az emberiség.

E kettőnek így kellett egymásra hatnia, és így kellett ezt vázolnunk, hogy a Lukács-evangéliumot érthetővé tegyük. De világossá válik ez, mihelyt a Lukács-evangélium szavait a helyes értelemben képesek vagyunk felfogni. (Luk. 2,13-14) Ott vannak a pásztorok, akik odasietnek, hogy a kinyilatkoztatásban részesüljenek. Odafent van az angyalok serege, amely nem

más, mint Buddha nirmanakájának szellemi, imaginatív kifejezés ődése. Mit hirdetnek meg nekik onnan felülről? A bölcsességgel teljes Isten kinyilatkoztatását a magasságokból! Ezt Buddha nirmanakájája hirdeti meg nekik, aki az angyalok seregeként a nátháni Jézus-kisdéd felett lebeg. De még más is hallatszik az égből: „Békesség a Földön a jóakarattal áthatott embereknek” - azaz, azoknak, akikben a szeretet valódi, élő ereje kisarjad. Ez az, ami lassanként a Földön meg kell, hogy valósuljon Krisztus ereje által. A Magasságok kinyilatkoztatásához az eleven erőt Krisztus adta meg. Azt hozta el minden egyes emberi szívnek, és elhozott minden egyes emberi léleknek valamit, amitől ez az emberi lélek túlárthatott. Nem pusztán olyasmit adott Krisztus az emberi léleknek, ami csak tanítás, amit föl lehetett venni gondolatként és eszmeként, hanem egy erőt, ami kiáradhat ebből az emberi leiekből. És az az erő, amely úgy tud hatni az emberi lélekben, hogy ez az emberi lélek túláradjon, és amit a Lukács-evangélium és a többi evangélium is a hit erejeként említ, ez az erő nem más, mint a Krisztus-erő. Ez az evangéliumok értelmében vett hit. Annak az embernek van hite, aki úgy veszi fel Krisztust, hogy Krisztus benne él, hogy énje nemcsak üres edényként él benne, hanem túláradó tartalommal rendelkezik. Ez a túlcserélő tartalom nem más, mint a szeretet tartalma.

Miért tudta Krisztus a „szavakkal való gyógyítás” nagy példáját elénk állítani? Azért, mert ő volt az első, aki a „szereket kerekét” - nem a „törvény kerekét” - az emberi lélek szabad képessége és erejeként forgásba hozta, mert a legnagyobb mértékű szeretetet hordozta magában. Annyira túlcserélően, túl-habzóan, hogy átfolyt azokba, akik környezetében voltak, és akik egészségesekké kellett, hogy váljanak, mert szavai, amelyeket kiejtett - akár azt mondta, hogy „kelj fel és járj”, vagy azt, hogy „a te bűneid meg vannak bocsátva”, vagy mást - a belsejéből a túláradó szeretetből származtak. Olyan szavakat ejtett ki, amelyeket az én mértéken felüli szeretetéből mondott. És akik magukat ezzel egy kicsit meg tudták tölteni, azokat nevez-

te Krisztus hívőknek. Az Újtestamentum egyik leglényegesebb fogalmával csak ezt a gondolatot kapcsolhatjuk össze. A „hit” az a képesség, hogy túl tudjunk jutni saját magunkon, túl tudjunk áradni azon, amit az én saját tulajdon tökéletesedéséért tenni képes. Ezért tanítja Krisztus, amikor a nátháni Jézus testébe bevonult, és ott Buddha erejével összekapcsolódott, nem azt, hogy hogyan érje el az én a lehető legmagasabb tökéletesedést, hanem azt, hogy hogyan áradjon túl ezen. Hogyan tud túljutni önmagán. Gyakran mondja el ezt egyszerű szavakkal, ahogy a Lukács-evangélium szavai egyáltalán a legegyszerűbb szívekhez szólhatnak. Ezt mondja: nem elegendő, hogy ti csak azoknak adjatok, akikről pontosan tudjátok, hogy visszafizetik nektek, mert ezt a bűnösök is megteszik. Ha pontosan tudják, hogy visszakapják, amit adnak, akkor azt még nem a túlhabzó szeretetből cselekedtek. Ti azonban, ha adtok, és tudjátok, hogy nem kapjátok vissza, akkor azt az igazi szeretetből tettétek. Akkor ez az a szeretet, amely nem zárja be az ént, hanem ez az én kész arra, hogy önmagából kiáradjon, olyan erőként, amely az emberből

indul ki (Luk. 6, 33-34). És Krisztus a legkülönbözőbb változatokban mondja el, hogy kell az ennek túl-habzania, hogy a világban a túláradó énből, olyan érzésből kell cselekedni, amely önmagából ki tud lépni.

A Lukács-evangélium legmelegebb szavai azok, amelyekkel erről a túlhabzó szeretetről szól. A Lukács-evangélium tartalmazza a túláradó szeretetnek ezt az erejét, ha hagyjuk, hogy szavai úgy hassanak ránk, hogy ezt a túláradó szeretetet megtaláljuk, hogy minden szavunkat úgy hassák át, hogy azokban meglegyen ez az erő, az a hatás, amellyel a külvilágban kell cselekednünk. Egy másik evangélista, aki saját előfeltételeiből kiindulva ezt a túláradó szeretet kevésbé hangsúlyozza, legalább egy rövid mondatban összefoglalta a kereszténység e tanítását: az én túltelítettségéből származik a szeretet, és valóban bele kell áradnia mindenbe, amit mondunk vagy cselekszünk. Latinul így hangzik: „ex abundantia cordis ős loquitur” - a szív túl-áradásából szól a száj (Mt. 12,34). Ez az egyik legszebb keresztény ideál. A száj a túláradó szívből szólal meg, abból, amit a szív nem tud magába zárni. A szívet a vér mozgatja, és a vér az én kifejeződése. Ezek szerint a túláradó én, amely erőket sugároz ki magából - mert ez az erő a hit ereje - ez legyen az az erő, amely beszéltet! Akkor szavaid olyanok lesznek, amelyek valóban a Krisztus-erőt tartalmazzák. „A szív túláradásából szól a száj” - ez egy kardinális mondat a kereszténység lényegéről.

Nézzük most a mai Bibliát, mit találunk ezen a helyen? „Kinek szíve telve, megnyílik a nyelve”. Ezek azok a szavak, amelyek évszázadokon keresztül arra valók voltak, hogy a kereszténység egyik kardinális mondatát eltakarják. Az emberiség nem vette észre, milyen dőreség, ha így szólunk: a szív, ha tele van, kiömlik. A dolgok a világban rendszerint akkor ömlenek ki, ha több van belőlük, mint, ami elfér, ha túlsordulnak, így az emberiség - ez nem kritika akar lenni - szükségszerűen egy olyan fogalomba szövődött bele, amely a kereszténységnek egy igen fontos, kardinális mondatát egyenesen eltakarta, és egyáltalán nem figyelt arra, hogy ezen a helyen tökéletes képtelenséget olvas. Amikor azt mondják, hogy a német nyelv nem bírja el, hogy szó szerint lefordítsák: „ex abundantia cordis ős loquitur”, vagyis „a szív túláradásából szól a száj” - és ha ezt azzal igazolják, hogy azt sem lehet mondani, hogy a cserépkályha hőfeleslege melegíti a szobát, ez is dőreség. Mert ha a cserépkályhát úgy melegíti föl valaki, hogy a hó csak a kályha faláig hatol, akkor a szobában nem lesz meleg. Csak akkor lesz meleg a szoba, ha hőfelesleg áll elő, úgy, hogy a hó a kályhából kiárad. Itt fontos dologba ütközünk: a kereszténység egyik kardinális mondata, amelyre a Lukács-evangélium egyik része épült, el van fedve, és így éppen egy fontos helyen nem kapja meg az emberiség azt, ami az evangéliumban van.

Az az erő, amely az emberi szívből túláradhat, az a Krisztuserő. Itt a „szív” szó szerepel az „én” helyett. Amit az én önmagán túl létrehozhat, az a beszéden keresztül árad ki. Az én csak a földfejlődés végén jut el odáig, hogy Krisztust teljes egészében magában hordozza. Egyelőre Krisztus az a valami, ami a

szívből túlhabzik. Ha az ember azt akarja, hogy a szív csak tele legyen, akkor egyáltalán nem birtokolja Krisztust, Ezért magát a kereszténységet fedjük el, ha ezt a mondatot nem a maga teljes mélységében és teljes méltóságában nézzük. A legfontosabb dolgok, a kereszténység lényege világlik ki a helyes módon azáltal, amit a szellemtudomány a kereszténység magas ősforrásairól mond. A szellemtudomány az Akasha Krónikának a szellemvilágban történő olvasása útján fedi fel az eredeti értelmet, és ezáltal képes arra, hogy ezeket az ősforrásokat igazi valóságukban olvassa.

És most megérthetik, hogyan halad az emberiség előre a jövőben. Aki időszámításunk előtt

500-600 évvel bódhiszattvá-ból buddhává fejlődött, ezzel úgy lépett be a szellemi világba, hogy most, mint nirmanakaja működik. Magasabb fokra emelkedett, és nem kell fizikai testbe leszállnia. Azok a hatásmódok, amelyekkel bódhiszattva korábban rendelkezett, más formában ismét jelen vannak. Amikor bódhiszattvából buddhává lett, a bódhiszattva tisztséget másnak adta át. Másvalaki lett az utóda, más lett bódhiszattvává. A buddhista legenda ezt úgy fejezi ki, hogy az a mélyebb kereszténység számára is mély igazság. Elmondja a legenda, hogy mielőtt a bódhiszattva individualitása a maga buddhává válásához leszállt volna, az égi tiarát levette, és az őt követő bódhiszattva fejére helyezte. A következő bódhiszattva tovább működik a maga némileg más jellegű missziójával. Számára is az a cél, hogy buddhává váljék. Amikor egy bizonyos számú ember saját magából ki fogja fejleszteni a nyolcágú ösvény tanát - mintegy 3000 év múlva - abban az időben válik majd buddhává az, aki akkor lett bódhiszattva, amikor elődje buddhává vált. Időszámításunk előtt 500-600 évvel bízták meg missziójával. 3000 esztendő múlva buddhává fog válni, a mi korunktól számítva a 3000 esztendőt. *O az a* lény, akit a keleti tan Maitreya-buddhának nevez. Ahhoz, hogy a jelenlegi bódhiszattva Maitreya-buddhává lehessen, az kell, hogy sokan a saját szívükből kifejlesszék a nyolcágú ösvény tanát. Akkor az emberek egy nagyobb csoportja olyan bölcs lesz,

hogy képes lesz erre. Akkor az, aki most bódhiszattva, új erőt fog hozni a világba.

Ha addig semmi egyéb nem történne, lennének olyan emberek, akik belső elmélyedés folytán a nyolcágú ösvény tanát ki tudnák gondolni, de nem lennének olyan emberek, akik lelkük legbensőbb lényében a szeretet túlházbzó erejével, az élő szeretettel rendelkeznének. Hogy ez megtörténhessen, Krisztusnak, egy olyan lénynek, aki csak három évig volt a Földön, de korábban nem volt megtestesülése, le kellett szállnia a Földre -ahogy ezt az eddigi előadások folyamán már kifejtettük. Krisztus három évig tartó földi jelenléte - a János-kereszteléstől a golgotái misztériumig - idézte elő azt, hogy a Földön a szeretet egyre inkább be fog hatolni az emberi szívbe, az emberi lé-lekbe, más szóval az énbe, úgy, hogy az embereket Krisztus egyre jobban és jobban áthatja, és a földfejlődés végén az ember lénye egészen Krisztustól áthatott lény lesz. Ahogy a részvétnek és a szeretetnek a tanát előbb a bódhiszattva kellett, hogy meg hozza, a szeretet szubsztanciáját is az a lény kellett, hogy le hozza a Földre, aki az égi magasságokból hozta le azt, és lassan-lassan az emberi én saját tulajdonává teszi. Nem mondhatjuk azt, hogy korábban nem volt szeretet a Földön. De nem volt itt az a szeretet, amely az emberi ének közvetlen tulajdonává lehetett volna, olyan szeretet volt, amelyet inspiráltak, amelyet Krisztus leárasztott a kozmikus magasságokból, és olyan tudattalanul áramlott be az emberekbe, amint ahogy korábban a bódhiszattva a nyolcágú ösvény tanát tudattalanul árasztotta be az emberiségbe. Ahogy Buddha viszonylik a nyolcágú ösvényhez, úgy viszonylik Krisztus ahhoz, aki korábban volt, mielőtt leszállhatott volna, hogy emberi alakot vegyen fel. Krisztus részére előrehaladás volt, hogy emberi alakot öltött. Itt ez a lényeges.

Buddha utódját, aki ma bódhiszattva, azok, akik a szellemtudományban járatosak, igen jól ismerik. És el fog jönni az az idő, amikor ezekről a tényekről részletesen lehet beszélni, amikor ezt a bódhiszattvát, aki akkor Maitreya-buddhává lesz, nevéen is

lehet majd nevezni. Most, amikor már a külvilág részére annyi ismeretlen tényt mondtunk el, arra kell szorítkoznunk, hogy ezekre csak utaljunk. Amikor ez a bódhiszattva a Földön meg fog jelenni, és Maitreya-buddhává lesz, megtalálja majd a Földön Krisztus vetését. Ez a vetés azokból az emberekből fog állni, akik így fognak szólni: nemcsak a fejem van tele a nyolcágú ösvény bölcsességével, nemcsak a tant szereztem meg, a szeretetről szóló bölcsességet, hanem

szívem *i* is tele van a szeretet eleven szubsztanciájával, azzal, ami túlrad és belesugárzik a világba. És akkor a Mitreya-buddha ezekkel az emberekkel a Föld további fejlődésére vonatkozó misszióját véghez viheti.

Így kapcsolódnak egymásba a dolgok, és csak így érthetjük meg a Lukács-evangéliumot a maga mélységében. Nem tanról beszél nekünk, hanem arról a lényről, aki a földi lényekbe, az emberi organizációba szubsztanciálisan belefolyt. Ez olyan tény, amelyet az okkultizmusban így fejeznek ki: a bódhiszatt-vák, akik buddhává lesznek, a földi emberek szellemét bölcsességgel megválthatják, az egész embert azonban sohasem tudják megváltani. Mert az egész ember csak úgy váltható meg, ha nemcsak bölcsesség, hanem meleg szereteterő hatja át egész organizációját. A lelkeket megváltani a szeretet erejével, amelyet Krisztus hozott le a Földre: ez volt Krisztus feladata. A szeretetről szóló bölcsességet hozni a bódhiszattváknak és Buddhának a feladata volt; a szeretet erejét hozni az emberiségnek, Krisztus feladata volt. Ezt meg kell, hogy tudjuk különböztetni.

TIZEDIKELŐADÁS

Ma a lesz a feladatunk, hogy az utóbbi napokban szerzett ismereteinket, amelyeket a szellemi kutatás segítségével a Lukács-evangéliumból kaphattunk, a teljesség csúcspontjára vezessük, arra a csúcspontra, amelyet golgotái misztériumnak nevezünk.

Tegnap megkíséreltük behatóan vázolni, hogy tulajdonképpen mi történt az emberi fejlődésnek abban az időpontjában, amikor Krisztus három éven át a Földön járt, és igyekeztünk jellemezni, hogy ez az esemény hogyan jöhetett létre a szemügyre vett szellemi áramlatok egybeszövődéséből. Éppen a Lukács-evangélium írója jellemzi számunkra csodálatosan Krisztus Jézus egész földi misszióját, ha azt, amit leír, képesek vagyunk az Akasha Krónikából nyert ismeretek fényénél szemlélni.

Most feltehetné valaki a kérdést: hogyan lehet az - mivel a buddhista áramlat egészen organikusan beleszövődik a keresztény tanba -, hogy a keresztény tanításon belül nincs semmiféle utalás a karma törvényére, arra a kiegyenlítődségre, amely az ember egyes inkarnációinak lefolyása alatt végbemegy? Csak félreértés lenne azonban, ha valaki azt hinné, hogy amit a karma törvénye által kell megismernünk, az a Lukács-evangélium kinyilatkoztatásaiban nincs benne. Benne van, csak hogy ha az ilyesmit helyesen akarjuk megérteni, akkor tudnunk kell, hogy az emberi lelkek szükségletei különböző korokban különbözőek, és hogy a világfejlődés nagy misszionáriusainak nem mindig az a feladatuk, hogy az embereknek az abszolút igazságot absztrakt formában közvetítsék, mert ezt az emberek a különböző érettségi fokokon meg sem értik. A nagy misszionáriusoknak úgy kell az emberekhez szólniuk, hogy azok a megfelelő korban kapják meg azt, ami helyes. Amit az emberiség a nagy Buddha működése folytán megkapott, abban mindaz benne van, ami, mint bölcsesség, a részvét és a szeretet tanával kapcsolatos, és e tannak a nyolcágú ösvényben foglalt körülírásával a karma tanának bölcsességgel teljes megértéséhez vezet-

hét. És csak arról van szó, hogy ha Buddha tanításából kiindulva valaki nem jut el a karma és a vele kapcsolatos reinkarnáció tanához, ez csak azt bizonyítja, hogy nem kereste meg azokat az erőket az emberi lélekben, amelyek ehhez elvezetnek.

Tegnap vázoltuk, hogy mostantól számítva 3000 év múlva az emberiség egy része odáig fejlődik, hogy a nyolcágú ösvény tanát és - ma hozzáfűzhetjük - ezzel együtt a karma és a

reinkarnáció tanát is saját magából képes lesz kifejleszteni. Ennek azonban fokról fokra kell megtörténnie. Ahogy a növénynél sem fejlődhet ki a virág, mihelyt a magot a földre helyeztük, hanem a törvényeknek megfelelően előbb levelek fognak fejlődni, éppen úgy kell, hogy a szellemi fejlődés, amely az emberiségen keresztülvonul, fokról fokra haladjon, és hogy a helyes, a megfelelő időben jelenjen meg. Aki ma a szellemtudománytól kapott képességekkel saját leikébe merül, az úgy találja, hogy a karma és a reinkarnáció tanára szükség van. Vegyék azonban figyelembe, hogy a fejlődésnek megvan a maga értelme, és igaz az, hogy csak a mi korunkban váltak a lelkek ismét éretté arra, hogy megeljük magukban azt, amit a karma és a reinkarnáció tanának nevezünk. Káros lett volna, ha ezt a tant, mondjuk néhány évszázaddal előbb nyilvánosan hirdették volna, és az emberiség fejlődésére nem lett volna jó hatással, ha a szellemtudomány mai tartalmát - amely után az emberi lelkek áhítoznak, és amivel az evangéliumok megértése összefügg - már néhány évszázaddal előbb nyíltan hirdették volna. Mert ehhez szükséges volt, hogy ezek az emberi lelkek áhítozzanak ez után, és képességeket fejlesszenek ki a karma és a reinkarnáció tanának befogadására. Szükséges volt ehhez az, hogy ezek a lelkek korábbi inkarnációikban és a Krisztus utáni korban is, keresztülmenjenek olyan élményeken, amelyekeken keresztül kell menni ahhoz, hogy az emberi lélek a karma és a reinkarnáció tanának befogadására éretté váljék. Ha a karma és a reinkarnáció tanát a kereszténység első évszázadaiban olyan nyíltan hirdették volna, mint ma, akkor az ugyanaz volna, mintha a növénytől a zöld levél helyett mindjárt a virágot kívánnánk meg.

Így az emberiség csak ma érett meg arra, hogy a karma és a reinkarnáció tanát szellemi tartalma szerint befogadhassa. Nem lehet tehát egyáltalán csodálkozni azon, hogy abban, amit évszázadokon keresztül az emberiségnek az evangéliumokból közvetítettek, olyan dolgok is vannak, amelyek a kereszténységről tulajdonképpen hamis képet nyújtanak. Az emberek az evangéliumokhoz bizonyos szempontból úgyszólván túl korán jutottak el, és csak most érnek meg fokozatosan arra, hogy lelkükben mindazokat a képességeket kifejlesszék, amelyek annak megértéséhez vezethetnek, hogy tulajdonképpen mit tartalmaznak az evangéliumok. Múlhatatlan szükség volt arra, hogy a Krisztus Jézusról szóló tanítás az akkori viszonyokat, az emberi lelkek akkori állapotát tekintetbe vegye. A karmát és reinkarnációt tehát nem absztrakt tanként tanították, hanem az emberi lelekbe akkoriban olyan érzéseket árasztottak, amelyek révén a lelkek csak fokozatosan váltak éretté arra, hogy a karma és a reinkarnáció tanát befogadják. *Azaz*, az akkori időkben azt kellett tanítani, ami a karma és a reinkarnáció tanának megértéséhez fokozatosan elvezethetett, és nem lehetett tanítani magát a tant.

Kifejezték-e ezt Krisztus Jézus és azok, akik körülötte voltak? Ennek megértéséhez nézzük meg a Lukács-evangéliumot. És ha e dolgok iránti helyes megértéssel állítjuk azt a lelkünk elé, akkor ki fogjuk belőle olvasni, hogyan lehetett akkor a embereknek a karma törvényét hirdetni.

Boldogok vagytok, ti szegények, mert tiétek az Isten országa. Boldogok ti, kik most éheztek, mert megelégtettek. Boldogok ti, kik most sírtok, mert nevetni fogtok. Boldogok lesztek, mikor titeket az emberek gyűlölnék és kirekesztenek, és szidalmaznak titeket, és kivetik a ti neveteket, mint gonoszt az emberek Fiáért. Örüljétek azon a napon és örvendeztetek, mert íme a ti j utalmatok bőséges a mennyben. (Luk. 6,20-23)

Íme itt van a kiegyenlítés tana, anélkül, hogy a Biblia a karma és a reinkarnáció tanáról absztrakt módon beszélne. Annyiban

van benne ez a tan, hogy azon fáradozik, hogy érzelmi bizonyosságot öntsön a lelkekbe arra nézve, hogy aki valamely területen most még éhez, a kiegyenlítést meg fogja kapni. Ennek az érzésnek bele kellett folynia az emberi lelkekbe. És azok a lelkek, akik akkor éltek, és akikbe ez a tan ilyen módon beleáradt, később éretté váltak arra, hogy újabb megtestesülésük után a karma és a reinkarnáció tanát, mint bölcsességet magukba fogadják.

Így kellett abban a korban a lelkekbe árasztani azt, aminek a lelkekben meg kellett érnie. Mert egy egészen új korszak érkezett el, olyan korszak, amelyben az emberek teljes érettségben készültek énjüket, öntudatukat kifejleszteni. Míg előzőleg az emberek a kinyilatkoztatásokat fogadták magukba, és azok az asztráltestben, étertestben és fizikai testben hatottak, most az énnel kellett teljesen tudatossá válnia. Azokkal az erővel azonban, amelyeket meg kellett kapnia, csak fokozatosan telítődhetett az ember. Csak az az egyetlen én, aki akkor a Földön járt, és aki testiségében elő volt készítve, aki mint a nátháni Jézus Zarathustra énjét testesítette meg, csak ez a én tudta a mindent átfogó Krisztus-princípiumot magában megvalósítani. A többi ember Krisztus követésében csak fokozatosan fejlesztheti ki azt, ami akkor egy személyiségben három éven keresztül a Földön működött. Csak az indítékot, úgyszólván csak a csírákat tudta akkor Krisztus Jézus az emberiségbe beleplántálni, és ennek a csírának kell fokozatosan növekednie és kifejlődnie. Arról is történt gondoskodás, hogy mindig a megfelelő, a helyes időben jelenhessenek meg a földfejlődés folyamán azok az emberek, akik elhozhatják az emberiség számára azt, amire egy későbbi korban válik éretté. Aki akkor, mint Krisztus jelent meg a Földön, az kellett, hogy gondoskodjon arról, hogy az emberiség közvetlenül az ő megjelenése után megkaphassa a kinyilatkoztatást, úgy, ahogyan azt megérteni képes volt. És arról is kellett gondoskodnia, hogy később megjelenjenek olyan individualitások, aki aszerint gondoskodtak a lelkek szellemi fejlődéséről, amennyire közben már érettekké váltak.

Azt a módot, ahogyan Krisztus a golgotái eseményt követő időkről gondoskodott, a János-evangélium mondja el nekünk. Elmondja, hogy maga Krisztus támasztotta fel Lázárban azt az individualitást, aki később, mint János működött, és aki a kereszténység tanítását úgy árasztotta ki a maga leikéből, ahogyan azt a János-evangéliumban megtaláljuk. Krisztusnak azonban arról is kellett gondoskodnia, hogy a későbbi korokban egy olyan individualitás jelenhessenek meg, aki a további fejlődés értelmében egészen egyszerűen vigye bele az emberiségbe azt, amire később éretté vált. Ehhez azonban Krisztusnak egy másik individualitást kellett feltámasztania. Hogy ez hogyan történt meg, azt hűen ábrázolja a Lukács-evangélium írója. Amikor tudomásunkra hozza, hogy a korabeli imaginatív és inspirált szellemi látó nyomán írja le a palesztinai eseményeket, egyúttal arra is rámutat, amit majd egy másik beavatott fog tanítani. Ez azonban csak a jövőben fog bekövetkezni. Ennek a titokteljes folyamatnak a vázolására a Lukács-evangélium írója művébe szintén beleszó egy „feltámasztást”. (Luk. 7,11-17) Amit a „naimi ifjú feltámasztásáról” olvasunk, az a tovább működő kereszténység titkát tartalmazza. Amíg Jairus leányának meggyógyításánál, amit tegnapelőtt, legalább *hózzávetőlegesen* megmagyaráztam, az ezzel kapcsolatos titkok oly mélyek, hogy Krisztus Jézus csak néhány embert visz magával, akik a gyógyítási folyamatot végignézhették, és akiknek aztán azt az utasítást adta, hogy arról ne beszéljenek, egy másik „feltámasztást” úgy látunk lejátszódni, hogy azt azonnal elbeszéljük. Az egyik olyan gyógyítási folyamat volt, amelynek az volt a feltétele, hogy aki véghez vitte, a fizikai élet történéseibe mélyen belelásson. A másik feltámasztás egy beavatás volt. Annak az individualitásnak, akit a naimi ifjú teste magában hordott, egy egészen különleges fajtájú beavatásban kellett részesülnie.

A beavatásnak, az iniciációnak különböző fajtái léteznek. Az egyik fajtánál az, aki a beavatást elnyerte, a beavatási folyamat után közvetlenül felfényleni látja magában a magasabb világok ismereteit, beleláthat a szellemi világ folyamataiba és törvé-

nyei. A beavatás másik módja azonban úgy mehet végbe, hogy az illető leikbe egyelőre csak a csírákat helyezik el, úgy, hogy ezután még egy inkarnációt be kell várnia, amikor ez a csíra kifejlődik, és a későbbi inkarnációban az illető kifejezetten beavatottá válik.

Ilyen beavatásban részesült a naimi ifjú. Akkor, a palesztinai események folytán lelke átalakult, de még nem volt tudata arról, hogy a magasabb világokba felemelkedett. Csak a következő inkarnációban csíráztak ki a palesztinai események idején leikébe helyezett erők. Itt egy nyilvános előadásban nem mondhatom meg azokat a neveket, akik akkor tekintetbe jöttek, csak utalhatok arra, hogy később egy hatalmas vallástanítóban éledt fel az az individualitás, akit Krisztus Jézus a naimi ifjúban feltámasztott, és hogy egy későbbi időpontban a kereszténység egy új tanítója jelenhetett meg azokkal az erőkkel, amelyeket akkor fogadott a leikébe.

Így gondoskodott Krisztus arról, hogy később is megjelenhessen egy individualitás, aki a kereszténységet előbbre viszi. És ez az individualitás, akit a naimi ifjúban támasztott fel, arra volt hivatott, hogy később a kereszténységet mindinkább áthassa a karma és a reinkarnáció tanával, összekapcsolja a kereszténységet azokkal a tanokkal, amelyek akkor, mikor Krisztus maga is a Földön élt, még mint bölcsességtanok kifejezetten hirdethetők voltak, mert ezeket előbb érzésszerűen kellett az emberi lelkekbe beleültetni.

Krisztus Jézus - Lukács-evangélium értelmében is - ténylegesen, valóban utal arra, hogy valami egészen új, az én tudatossá válása lépett be az emberiségfejlődésbe. Rámutatott arra - és ezt csak olvasni kell tudni - hogy a korábbi időkben a szellemi világ nem az öntudatos énbé áramlott bele, hanem a szellemiség a fizikai testen, étertesten és asztrálestén keresztül áramlott az emberekbe, és hogy a tudatlanságnak egy bizonyos foka volt tapasztalható akkor, amikor korábban az isteniszemleli erők az emberbe beleáramlottak. Korábban az az áramlat, amely Krisztus Jézussal közvetlen kapcsolatban volt a

sinai törvény formájában, csak az emberi asztrálestekhez szólhatott, Úgy kapta meg az ember, hogy noha működött benne, nem közvetlenül énjének erőivel hatott. Ezek az erők csak Krisztus Jézus korában váltak hozzáférhetővé az emberek számára, mert csak ekkor jutottak egyáltalán énségük tudatára. Erre utal Krisztus Jézus a Lukács-evangélium szerint is, ott, amikor arról beszél, hogy az emberek lelkükben előbb teljesen éretté kell, hogy váljanak egy egészen új princípium felvételére. Erre utal akkor, amikor előhírnökéről, Keresztelő Jánosról beszél. (Luk.7, 18-35)

Hogyan látta Krisztus maga a János-individualitást? Azt mondta: János arra volt hivatva, hogy magának Krisztusnak megjelenése előtt az embereknek a legteljesebb, a legnemesebb formában jellemezze azt, ami a régi prófétai tanítás volt, ami tisztán és nemesen áramlott át a régebbi korokból. Jézus úgy tekintette Jánost, mint aki az utolsó azok sorában, akik a legteljesebb és legnemesebb formában hirdették azt, ami a régi időkhöz tartozott. A „törvény és a próféták” egészen Jánosig terjednek. Neki kellett még egyszer az emberiség elé állítani azt, amit a régi tan és a régi lelki tartalom adhatott az embereknek. Mert hogyan kellett hatnia ennek a régi lelki tartalomnak a Krisztus-princípium megjelenése előtt?

A modern természettudomány tudni fogja ezt, ha a szellemtudomány inspirációját hatni engedni magára, ám bár ma ez kissé furcsának tűnhet. Itt csak érintek valamit, hogy lássák, milyen mélységekbe hivatott bevilágítani a szellemtudomány éppen a természettudományok terén. Ha manapság a természettudomány területén körülnéznek, láthatják, hogy az emberi gondolat korlátozott képességeivel hogyan akar behatolni az emberi lét titkaiba, akkor azt tapasztalják, hogy a hímnemű és nőnemű csíramag egymásra hatásából származtatják le az egész embert. A modern természettudomány azon igyekszik, hogy bebizonyítsa: az egész ember a hímnemű és nőnemű csíramag együttműködéséből jön létre. A mikroszkópia gondosan igyekszik megállapítani, hogy mi származhat a szubsztanciákban a

hímnemű csíra tulajdonságaitól, és meg van elégedve, ha azt hiszi, hogy bizonyítani képes, hogyan létesül az ember a hímnemű és nőnemű csíra egymásra hatásából. De a természettudomány saját magától kényszerül majd annak beismerésére, hogy az egész embert nem magyarázta meg, még akkor sem, ha pontosan tudja is, mi származik az egyik vagy a másik csírától.

Minden emberben van valami, amit nem a csíra mozgat meg, hanem ami úgyszólván „szűzies születésű”, ami egészen más birodalmakból hat a csírázásra. Az emberi csírával össze van kapcsolva valami, ami nem az apától és nem az anyától származik, de ami mégis *hozzá* tartozik, ami számára meghatározó, ami beleömlik egy énbe, és megneimesedhet, ha felveszi a Krisztus-princípiumot. Az emberben az a szűzies születésű, ami az emberiségfejlődés folyamán Krisztushoz kapcsolódik. És ez összefügg azzal a jelentőségteljes átmenettel - ehhez a felismeréshez a természettudomány egyszer majd saját eszközei révén el fog jutni - ami Krisztus Jézus idejében játszódott le. Korábban semmi sem lehetett az emberi bensőben, ami nem a csíra útján jutott az emberekbe. Valóban történik valami az éntfejlődés megváltoztatására az idők folyamán. Az emberiség e korszakától kezdve mássá lett, csak hogy ami a pusztán csíra alkotórészeihez ettől a időtől kezdve hozzákapcsolódik, annak lassanként kell kifejlődni és megneimesednie a Krisztus-princípium felvétele útján.

Egy igen kényes igazsághoz közeledünk, és annak számára, aki a modern természettudományt ismeri, érdekes és figyelemreméltó, hogy már most is vannak olyan területek, ahol a természettudósok úgyszólván az orrukat verik bele abba a ténybe, hogy van valami az emberben, ami nem a csírából származik. Ennek előfeltételei már jelen vannak, csak a kutatók intellektusa nem elég tág ahhoz, hogy amire kísérleteik és megfigyeléseik során saját maguk rájöttek, azt helyesen ismerjék fel. Mert ami a kísérletekben objektíve végbemegy, abban több a működő erő, mint amit a mai természettudomány felismer. A természettudomány nem jutna messzire, ha csak a kutatók ügyessé-

gére volna utalva. Míg ez vagy az a kutató a laboratóriumban áll, a klinikán vagy az irodájában dolgozik, mellette állnak a világot kormányzó és igazgató hatalmak, és felszínre hozhatják azt, amit a kutató maga nem ért, és amihez ő csak eszköz. És így mindenképpen igaz, hogy még az objektív kutatást is „mesterek”, azaz magasabb individualitások vezetik. Csak hogy ezeket a dolgokat, amelyekre itt rámutattam, rendszerint nem figyelik meg. De majd meg fogják figyelni, ha a kutatók tudatos képességeit át fogja hatni az antropológia szellemi tanítása.

Azáltal, amit vázoltam, az ember képességeit illetően nagy változások mentek végbe Krisztusnak a Földön való megjelenése óta. Korábban az ember csak azokat a képességeket tudta felhasználni, amelyek az apai és anyai csírából származtak, mivel csak ezek olyanok, hogy az emberben alakulnak ki. Amikor a születés és a halál között állunk, azokat a képességeket fejlesztjük ki, amelyekre fizikai, éter- és asztráltestünk lehetőséget ad. Krisztus Jézus ideje előtt azokat az eszközöket, amelyeket az ember a maga részére használt, pusztán a csírából kellett, hogy kialakítsa. Később az járult hozzá ehhez, ami szűzies születésű, amit egyáltalán nem a csíra hoz mozgásba. Természetesen ez nagyon megromolhat, ha az ember pusztán a materiális nézetnek hódol. De ha átadja magát annak a melegségnek, amely a Krisztus-princípiumból indul ki, akkor megneimesedhet, és akkor azt egyre magasabb és magasabb módon átviheti a következő inkarnációkba.

Amit azonban most mondtam, az feltételezi annak megértését, hogy mindazokban a kinyilatkoztatásokban, amelyek a Krisztus-kinyilatkoztatás előtt történtek, benne rejlett valami,

ami azokhoz a képességekhez kapcsolódott, amelyeket az ember a csírával összefüggő leszármazás útján kapott. Annak a tudását is feltételezi, hogy Krisztus Jézusnak azokhoz a képességekhez kellett szólnia, amelyeknek a földből való csírához semmi közük sincs, hanem az isteni világokból való csírával kapcsolódnak össze. Mindazok, akik Krisztus Jézus előtt tanítottak, amikor az emberekhez szóltak, csak azokat a képességeket

vehették igénybe, amelyeket nekik földi lényükből kifolyólag a csíra adottságok lehetővé tettek. Mindazok a próféták és igehirdetők, bármily magas fokon álltak is, még ha bódhizattva-ként szálltak is le, azokat a képességeket kellett, hogy szolgálatukba állítsák, amelyek átmentek a csírán. Krisztus Jézus azonban ahhoz szólt az emberben, ami nem megy keresztül a csírán, hanem ami az istenek birodalmából való. Erre utal a Lukácsevangélium értelmében akkor, amikor tanítványainak keresztelő János lénye felől szól:

Mert mondom nektek, hogy azok között, akik asszonytól születtek egy sincs nagyobb próféta Jánosnál. (Luk. 7, 28)

Vagyis azok között, akiknek lénye - ahogy előttünk áll - megmagyarázható a hímnemű és nőnemű csírából keletkezett fizikai születésükkel. Krisztus azonban így folytatja:

De aki kisebb az Isten országában, nagyobb őnála.

Azaz: a legkisebb része annak, ami nem asszonytól született, ami az Isten birodalmából származik és összekapcsolódik az emberrel, nagyobb, mint János. Ilyen mélység rejlik e szavak mögött. Ha egyszer az emberek a Bibliát a szellemtudomány megvilágításában fogják tanulmányozni, akkor látni fogják, hogy abban fiziológiai igazságok rejlenek, nagyobbak, mint mindaz, amit az új, kontár fiziológiai gondolkodás napfényre tud hozni. Egy ilyen kijelentésben, mint a fentebb idézett, benne rejlik az ösztökélés a legnagyobb fiziológiai igazságok megismerésére. Ilyen mély a Biblia, ha azt a maga valóságában fogjuk fel.

Amit most mondtam, azt Krisztus Jézus különböz ő képpen, más formában is megvilágítja. Rá akar mutatni arra, hogy ami általa kell, hogy életet nyerjen a világban, az egészen új, egészen más, mint amit korábban hirdettek, mert ezt azokkal a képességekkel hirdeti, amelyeket nem öröklünk, amelyek az égi birodalmakban születtek. Rámutat arra, milyen nehéz az embernek lassanként egy ilyen tanítás, egy ilyen evangélium megértéséig felemelkednie. Az emberek azon igyekeznek, hogy meggyőződésük változatlan maradjon. De Krisztus egyúttal azt is mondja: az újról, az új igazságról, ami most eljut hozzátok, nem tudtok ugyanazon a módon meggyőződni, mert ami a régi formáról bizonyoságként eljöhett, az az új formánál nem volna képes titeket meggyőzni. A régi igazságokat olyan módon kellett érthetően az emberek elé állítani, ahogyan azt a Jónás jele szimbolizálta. Ez a régi módon azt szimbolizálta, hogy az ember fokozatosan felnövekszik a megismeréshez, és behatol a szellemi világokba, vagyis - bibliai kifejezéssel élve - prófétává lesz. (Luk. 11,29-32)

A beavatáshoz való eljutás régi módja: előbb a lelket éretté tenni - mindent elő készíteni, ami a lelket éretté teheti - aztán három és fél napon keresztül olyan állapotba hozni, amelyben a külső világ, és azok az eszközök is, amelyekkel a külvilágot érzékeli, teljesen visszahúzódnak. Ezért akiket a szellemi világba fel akartak vezetni, azokat előbb gondosan felkészítették. Lelküket készítették fel a szellemi élet megismerésére, majd három és fél napig olyan helyre vitték őket,

ahol külső érzékeikkel semmit sem észlelhettek, ahol testük halálhoz hasonló állapotban volt, majd három és fél nap múlva ismét felébresztették őket. Akkor az ilyen emberek képesek voltak arra, hogy visszaemlékezzenek a magasabb világokban látottakra, és a szellemi világokról maguk is hírt adjanak. Ez volt a beavatás nagy titka, hogy a hosszú ideig előkészült lelket három és fél napon keresztül a testen kívül tartották egy egészen más világban. Ott el volt zárva a külső világtól, és behatolt a szellemi világba. Mindig éltek e népek között olyan emberek, akik a szellemi világok hirdetői lehettek. Átélték azt, amit a Biblia úgy nevez, hogy Jónás a cethalban". (Jón. 2,1) Erre az ilyen ember elő volt készítve, és mint a régi beavatott a nép között megjelenve, magán hordozta azt a jelet, amelyet azok hordanak magukon, akik a szellemi világot átélhették: a Jónás jelét.

Ez volt a beavatás egyik formája. Krisztus azt mondta: a régi módon nincs más jel, csak a Jónásjele, és még érthetőbben

fejezi ki ezt a Lukács-evangélium: a régi időkből mindenesetre örökségképpen fennáll az, hogy valaki saját hozzájárulása nélkül, beavatás nélkül, tompán, ködösen szellemi látóvá lehet, és felülről jövő kinyilatkoztatás útján a szellemi világokba bevezetik. Arra akart rámutatni, hogy az imént vázoltakon kívül létezik egy másik fajta beavatottság is, hogy voltak olyan emberek, akik a többi ember között éltek, és származásuk folytán képesek voltak minden különleges beavatás átélése nélkül egy magasabb fajta transzállapotban felülről kinyilatkoztatást kapni. Krisztus rámutatott arra, hogy a szellemi világokba való bejutás két fajtája a régi időből átszármazott az ő korára. Ezt mondta: tekintsetek vissza, és emlékezzetek Salamon királyra. Salamonban az olyanfajta individualitások egyikét akarta élénk állítani, akik a maguk hozzájárulása nélkül, felülről való kinyilatkoztatás útján tudtak bepillantani a szellemi világokba. Ezért Sába királynője is, aki Salamon királyhoz jött, a felső világok bölcsességének hordozója volt, reprezentánsa azoknak, akik arra voltak hivatva, hogy a tompa, ködös szellemi látás minden olyan örökségével rendelkezzenek, amelyekkel az atlantiszi korban minden ember rendelkezett. (Luk.11,31)

A beavatottaknak ez a két fajtája létezett: az egyik, amelyet Salamon képviselt és Sába királynője, Dél királynője, aki nála tett látogatást képletesen, a másik az volt, amely a Jónás jelében mutatkozott meg, azaz a régi beavatás, amelyben három és fél napon keresztül a külvilágtól való teljes elzártságban a szellemi világokon haladt át valaki. Most Krisztus hozzáteszi: „íme nagyobb van itt Salamonnál...íme nagyobb van itt Jónásnál". (Luk. 11, 31 és 32) Ezzel arra mutat rá, hogy a világba valami új lépett, hogy nemcsak az étertesthez szólnak kívülről, kinyilatkoztatás útján, mint Salamonnál, és hogy nem az étertestekhez szólnak belülről, olyan kinyilatkoztatásokkal, amelyeket az arra előkészített asztráltest az étertesttel közölni képes, mint azoknál, akiket a Jónásjele jelképez. Itt olyasvalami van, aminél az ember, ha magát énjében arra éretté teszi, azzal kapcsolódik össze, ami az egek birodalmához tartozik, mert a mennyek birodalmának erői az emberi lélek szűzies részével kapcsolódnak össze, azzal a szűzies résszel, amely az egek birodalmához tartozik, és amit az emberek elronthatnak, ha a Krisztus-princípiumtól elfordulnak, de amelyet gondolhatnak és ápolhatnak, ha áthatják magukat azzal, ami a Krisztus-princípiumból kiáramlik.

A Lukács-evangélium értelmében Krisztus Jézus beépíti a maga tanításába azt, ami akkor új elemként jött le a Földre, és látjuk, hogy az isteni birodalomnak minden régi fajtájú hirdetése a palesztinai események következtében megváltozott. Ezért mondja azoknak, akikről feltételezhetette, hogy előkészületeik folytán valamennyire meg tudják érteni: valóban vannak köztetek olyanok, akik nemcsak kinyilatkoztatással, mint Salamon, vagy beavatás útján, a Jónás

jele szerint tudják meglátni az Isten országát. Ha ezek semmi egyebet nem érnének el, ebben az inkarnációban sohasem láthatnák meg az Isten országát, előbb halnának meg - azaz, haláluk előtt nem látnák meg a Isten országát - hacsak nem mennének át a beavatáson. Akkor azonban szintén egy a halálhoz hasonló állapoton kellene keresztülmenniük.

Krisztus azonban meg akarta mutatni, hogy olyan emberek is létezhetnek, akik haláluk előtt a világba most belépett új elem segítségével megláthatják Isten országát. A tanítványok egyelőre nem érthették meg, hogy miről van szó. Meg akarta nekik mutatni, hogy ők kell, hogy azok legyenek, akik, mielőtt természetes halállal meghalának - azzal a halállal, amellyel korábban a beavatáson átmentek - Isten országának titkait megtudhatják. Ez a Lukács-evangéliumnak az a csodálatos helye, ahol Krisztus egy magasabb kinyilatkoztatásról beszél, és így szól:

Mondom pedig nektek bizonynal, hogy vannak az itt állók közül némelyek, kik a halált meg nem kóstolják, míg nem meglátják az Istennek országát. (Luk.9,27)

Ők nem értették meg, hogy akik körülötte álltak, arra vannak kiszemelve, hogy annak az ének, a Krisztus-princípiumnak

erős hatását tapasztalják, amelynek erejével közvetlenül felhatolhatnak a szellemi világba. A szellemi világ nyilvánvalóvá kellett, hogy váljon előttük a Salamon jele nélkül, és a Jónás jele nélkül. Megtörtént-e ez?

Közvetlenül e szavakhoz kapcsolódik a megvilágosodás jelenete, amelyben három tanítvány, Péter, Jakab és János - a szellemi világba jut, és elébük tárul az, ami a szellemi világban Mózesként és Illésként létezik, és egyúttal az a szellemisség is, ami Krisztus Jézusban él. Egy pillanatra belelátanak a szellemi világba, hogy bizonyosságot kapjanak arra nézve, hogy a Salamon jele nélkül, és a Jónás jele nélkül is be lehet tekinteni oda. Egyúttal az is kiviláglik, hogy még kezdők: mindjárt elalszanak, mihelyt annak hatalmával, ami történik, fizikai és étertestükből kiemelkednek. Ezért találja Krisztus őket alva. Ezáltal akarta megmutatni, melyik az a harmadik mód, ahogyan a szellemi világba be lehet jutni a Salamon jelén és a Jónás jelén kívül. Ezt az tudta, aki akkoriban az idők jelét meg tudta fejteni, azt, hogy az ének ki kell fejlődnie, hogy most az ének közvetlenül kell inspirálódnia, hogy az isteni erők közvetlenül az énebe kell, hogy behatoljanak.

De egyidejűleg azt is meg kellett mutatni, hogy az akkori emberek, még ha a legmagasabb rendű példányok voltak is, nem voltak képesek arra, hogy a Krisztus-princípiumot felvegyék magukba. A megvilágosodás kezdetét kellett létrehozni, de egyben azt is meg kellett mutatni, hogy a tanítványok még nem voltak képesek a Krisztus-princípium teljes felvételére. Erőik elégtelennek bizonyultak, amikor a Krisztus-princípiumot alkalmazni akarták, amikor egy embert, akit a rossz szellem megragadott, meg akartak gyógyítani, de nem tudták. Akkor Krisztus rámutat arra, hogy még csak a kezdetnél állnak. Ezt mondta: Még sokáig kel közöttetek lennem, hogy a ti erőitek más emberekbe is be tudjanak áramlani. (Luk. 9,41) És akkor meggyógyítja azt az embert, akit tanítványai nem tudtak meggyógyítani. Aztán így szól hozzájuk, még egyszer figyelmeztetve őket mindarra, ami titokként e mögött rejlik: Most érkezett el az az idő, amikor az Emberfia az emberek kezébe kerül - azaz, amikor lassanként bele kell, hogy áradjon az emberekbe az, amit a földi misszió alatt ki kell, hogy fejlesszenek magukból, amikor az emberi ént át kell adni az embereknek, azt az ént, amelyet a legmagasabb alakjában, Krisztusban kell, hogy felismerjenek.

Vegyétek füleitekbe ezeket a beszédeket, mert az embernek Fia az emberek kezébe fog adatni. De ők nem érték e mondást, és el vala rejtve előlük, hogy ne értsék azt, és féltek őt megkérdezni e mondás felől. (Luk. 9, 44-45)

Nos, hány ember értette meg azóta ezt a beszédet? De mind több és több ember fogja megérteni, hogy akkor az ént, az Emberfiát, az embereknek ki kellett szolgálatni. Amit abban a korban magyarázatként hozzá lehetett ehhez fűzni, azt maga Krisztus fűzi hozzá. Ezt mondja: ahogy a mai ember előttünk áll, olyan produktum, amely azokból a régi erőkől keletkezett, amelyek hatékonyak voltak, mielőtt még a luciferi lények az emberbe benyomultak. Aztán jöttek a luciferi erők, és az embert lehúzták. Mindez beleáradt azokba a képességekbe, amelyekkel az ember rendelkezik. Mindabba, ami a csirából származik, az emberi tudatba belevegyült az, ami őt egy alacsonyabb szférába lehúzza.

Az ember kettős lény. Mindazt, amit eddig, mint tudatot kifejlesztett, áthatották a korábbi, luciferi erők, csak ami tudattalanul működik az emberben a Szaturnusz, a Nap és a Hold utolsó maradványaként - amikor még a luciferi erők nem működtek - csak az áramlik bele az emberbe, mint annak szűzies része, de ez nem tud összekapcsolódni az emberrel anélkül, amit a Krisztus-princípium útján lehet kialakítani. Ahogy a mai ember előttünk áll, egyelő re nem egyéb, mint az öröklés eredménye, annak egybeáramlása, ami a csirából származik. Ahogy felnő, elejétől fogva kettősség, csak ezt a kettősséget a luciferi erők áthatották. Amíg azonban az embert nem világítja be az öntudat, amíg saját énjével a jó és a rossz között nem tud különbséget tenni, addig a későbbinek a fátjolán keresztül a ma-

ga korábbi, a maga eredeti természetét mutatja meg számunkra. Csak ami a mai emberben gyermeki, az rendelkezik még annak a lénynek utolsó maradványával, amellyel az ember rendelkezett, mielőtt még a luciferi lények befolyása alá került volna.

Ezért áll előttünk ma az ember úgy, hogy benne egy „gyermeki” részt és egy „felnőtt” részt látunk. A felnőtt rész a luciferi erőktől áthatott rész, és ez a maga befolyását a legelső csirától kezdve érvényesíti. A luciferi erők már a gyermeket is áthatják, úgy, hogy a mindennapi életben nem tud előbbre lépni az, amit korábban a luciferi befolyás előtt helyeztek bele az emberbe. Ezt a Krisztus-erőknek kell ismét felébreszteniük. A Krisztus-erőknek össze kell kapcsolódniuk az emberi természet legjobb gyermeki erőivel. Nem kapcsolódhat azokhoz a képességekhez, amelyek az embert elrontották, ahhoz, ami a puszta intellektusból született lényből származik, hanem ahhoz kell kapcsolódnia, ami a régi időkől a gyermeki természetből még megmaradt, mert az a jobbik rész. Azt kell regenerálnia, és innen kiindulva kell megtermékenyítenie a másik részt.

„Támada pedig bennök a a gondolat, hogy ki a nagyobb közöttük” - azaz, ki a legalkalmasabb arra, hogy a Krisztus-princípiumot felvegye magába.

Jézus pedig látván a ő szívok gondolatát, egy kis gyermeket megfogván, maga mellé állítja azt. És mondta nekik: valaki e kis gyermeket befogadja a én nevemben...

azaz, aki Krisztus nevében kapcsolódik ahhoz, ami a Lucifer előtti időkől maradt -

.engem fogad be, és valaki engem befogad, azt fogadja be, aki engem küldött. (Luk. 9,46-48)

Vagyis: azt, aki az embernek ezt a részét a Földre küldte. Itt hangsúlyozottan látjuk annak nagy

jelentőségét, ami az emberben gyermeki maradt, és amit ápolni és gondozni kell az emberi természetben.

Azt mondhatjuk: az az ember, aki itt előttünk áll, egészen jó hajlamokkal rendelkezik. Lehet fáradozni ezeknek az adottságoknak a kifejlesztésén, ahogy az ember a közönséges életben tesz is előmeneteleket. A mai nevelés azonban nem szokott tekintettel lenni az ember lelkének mélyén rejlő képességekre. Figyelemmel kellene lennie arra, ami az emberben gyermeki maradt. Mert ez a gyermekien maradt rész kell, hogy a többi képességet a Krisztus-képességgel ismét áttüzesítse. A gyermeket kell magunkban okossá tennünk, hogy ebből kiindulva a többi képességünk is ismét okossá váljon. Mindenki magában hordozza a gyermeket, és ha ez megmozdul, képes lesz a Krisztus-princípiummal a kapcsolatot megteremteni. Azok az erők azonban, amelyek a luciferi befolyás alatt állnak, ha még olyan magasrendűek is, ha ma csak egyedül hatnak az emberben, a Krisztus-erőt fogják elriasztani és kigúnyolni - ahogy ezt Krisztus maga előre megmondta.

A Lukács-evangélium világosan a lelkünk elé állítja, hogy mi az új kinyilatkoztatás értelme. Ha valaki, aki Jónás-jelét hordta a homlokán, mint régi beavatott, amikor az emberek közé lépett, úgy ismerték fel őt, mint aki a szellemi világokról hírt hozhatott. De csak azok tudták, hogy néz ki az ilyen ember, akiket erre kiiktattak. A Jónás-jelének megértéséhez különleges előkészület volt szükséges. Új előkészület kellett viszont ahhoz, hogy a megértés új fajtáját, a lélek éretté tételének új módját felépítsék, amely több mint a Jónás-jele, több mint a Salamon-jele. Krisztus Jézus kortársai egyelőre csak a régi módot tudták megérteni. És a legismertebb módok egyike volt még az, amit Keresztelő János hozott. Hogy azonban most Krisztus Jézus valami teljesen újat hozott, hogy olyan lelkeket keresett, akik egyáltalán nem úgy néztek ki, ahogyan az ilyen embereket korábban elképzelték, ez a kortársak számára idegen volt. Feltételezték, hogy egy ilyen új beavatott azokkal fog együtt ülni, akik e régi fajtájú gyakorlatokat végezték el, és azoknak fogja tanait hirdetni. Ezért nem tudták megérteni, hogy Krisztus azokkal ült egy asztalhoz, akiket ők „bűnösöknek” tekintettek. Ő azonban

így szólt hozzájuk: Ha azt, amit az emberiségnek egészen újként kell adnom, a régi módon hirdetném, és nem jöhetne egy új forma a régi helyére, ugyanazt tenném, mint ha régi ruhát új folttal foltoznék, vagy ha az új bort régi tömlőbe töltenem. Amit azonban most az emberiségnek adni kell, és ami több mint a Salamon-jele vagy a Jónás-jele, azt új tömlőbe, új formába kell öntenem. És fel kell készülnötök rá, hogy az új híradást új formában értsétek meg. (Luk. 5, 36-37)

Akiknek ezt meg kellett érteniük, az én hatalmas befolyására kellett megérteniük. Nem annak erejével, amit tanultak, hanem azzal, ami Krisztus szellemi lényéből áramlott beléjük. Erre azonban nem azok voltak kiszemelve, akik a régi tanítások értelmében készültek elő, hanem azok, akik inkarnációkon és inkarnációkon keresztül haladtak, és mégis egyszerű embereknek látszottak, és akik ezt megérthették a beléjük áramló hit ereje útján. Ezért számukra is kellett egy jelet tenni, amely mindenki szeme előtt játszódott le. Ami évszázadokon és évszázadokon keresztül a misztériumtemplomokban a misztikus halálon való átmeneteiként lejátszódott, annak a világtörténelem nagy színpadán kellett lejátszódnia. Mindaz, ami e nagy beavató templomokban titokteljesen végbement, most előlépett, és ott állt, mint egyszeri esemény a Golgotán. Erőteljes módon lépett az emberiség elé az, ami egyébként csak a beavatottak előtt táruult fel az alatt a három és fél nap alatt, amelynek során egy régi beavatás végbement. Ezért aki a tényeket ismerte, annak a golgotái eseményt úgy kellett tekintenie, mint a történelem folyamán

átalakult, a világtörténelem külső színterére hozott régi beavatást.

Ez az, ami a Golgotán végbement. Amit a néhány beavatott korábban a beavató templomokban látott, a három és fél napon át való fekvést a halálhoz hasonló állapotban - aminél az illetők meggyőződhetnek arról, hogy a szellemiség mindig le fogja győzni a testiséget, és hogy az ember lelki-szellemi része egy szellemi világhoz tartozik -, az most, egyszer, mindenkinek a szeme előtt le kellett, hogy játszódjon. A golgotái esemény a világtörténelem síkjára állított beavatás. Ezzel azonban ez a beavatás nemcsak azoknak az érdekébe ment végbe, akik akkor ezt az eseményt körülállták, hanem az egész emberiség érdekében. És ami a kereszten végbement halálból kiárad, az az egész világba árad ki. A szellemi élet folyama indul ki azokból a cseppekből, amelyek a Golgotán Krisztus Jézus sebeiből kifolytak, beleáradva onnan az egész emberiségbe. Mert erőként kellett, hogy belekerüljön az emberiségbe az, amit a többi igehirdető bölcsességként árasztott ki. Ez a nagy különbség a golgotái esemény és a többi vallásalapító tette között.

Annak helyes felfogásához, ami akkor a Golgotán végbement, a mostani általános megértésnél mélyebb megértés szükséges. Amivel az emberi ént fizikailag összekapcsolták, amikor a földfejlődés kezdetét vette, az a vér. A vér az emberi én külső kifejeződése. Az emberek énjüket mindig erősebbé és erősebbé tették volna, és Krisztus megjelenése nélkül a fejlődés megsemmisítő egoizmusba jutott volna el. Ettől óvott meg a golgotái esemény. Minek kellett kifolynia? Annak, ami az én felesleges szubsztancialitása. A vérnek kellett kifolynia. Ez azzal kezdődött, amikor az Olajfák hegyén az Üdvözítő homlokáról a verejtékcseppek vércseppekként lehulltak, és ennek tovább kellett folytatódnia akkor, amikor Krisztus Jézus sebeiből a Golgotán a vér kifolyt. Ami akkor, mint vér kicsurgott, ez a jele annak, amit az egoizmus feleslegeként az emberi természetben fel kellett áldozni. Ezért kellett mélyebben behatolnunk a golgotái áldozat szellemi jelentőségébe. Ami a Golgotán végbement, az a kémikus részére - a csak intellektuális külső szemlélet számára - nem tekinthető át. Ha valaki a Golgotán kifolyt vért vegyileg megvizsgálta volna, ugyanazokat az anyagokat találta volna benne, mint más ember vérében. Aki azonban ezt a vért az okkult kutatás eszközeivel vizsgálja, azt találja, hogy az valóban másfajta vér. Az emberiség vérfeleslege miatt az embereknek az egoizmusban tönkre kellett volna menniük, ha a végzetlen szeretet nem jött volna, és ezt a vért nem ontotta volna ki. A végzetlen szeretet van belevegyítve

ebbe a vérbe, amely a Golgotán kifolyt, és az okkult kutató megtalálja ezt a végzetlen szeretetet, ahogy az a Golgotán a vért egészen áthatja. És mivel a Lukács-evangélium írója különösképpen azt akarta elmondani, hogy Krisztus által a végzetlen szeretet lépett a világba, amelynek az a feladata, hogy az egoizmust fokozatosan *kiűzze*, meg is marad ebben a szerepében. Minden evangélista azt írja le, amit a maga sajátos szerepe értelmében vázolni kell.

Ha ezekben az összefüggésekben még mélyebben bevilágítanánk, azt találnánk, hogy az összes ellentmondások, amelyeket a materialista kutatás felhozhatna, megszűnnek, ahogy a Názáreti Jézus fiatalkori történetének ellentmondásai is feloldódtak, amikor a rá vonatkozó körülményeket megismertük. Mindegyik evangélista azt írja le, ami a maga szempontjából számára kézenfekvő volt. Ezért Lukács azt mondja el, amit az ő tudósítói, a szellemi látók és az Ige szolgálói a maguk sajátos előkészületeiknek megfelelően képesek voltak észlelni. A többi evangélista mást észlelt. A Lukács-evangélium írója a kiáradó szeretetet észleli, amely akkor is megbocsát, amikor a fizikai világban a legborzasztóbbat cselekszik ellene, úgy, hogy a golgotái keresztről a maguk teljes igazságában azok a szavak hangzanak fel, amelyek a szeretet eszményének kifejezői. Megbocsát

akkor is, amikor a legborzasztóbbat kellett elviselnie: „Atyám bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek”. (Luk 23, 34) Megbocsátásért esedezik az, aki ott a golgotái kereszten a véghetetlen áldozatot véghezviszi, véghetetlen szeretetből azok iránt, akik őt keresztre feszítették.

És szóljunk még egyszer a hit hatalmának evangéliumáról. Megerősítést kellett, hogy kapjon az, hogy van valami az emberi természetben, ami kiáradhat, aminek csak jelen kell lennie ahhoz, hogy az embert elszakítsa az érzéki világtól, ha még oly nagyon össze is van azzal kapcsolva. Gondoljunk el egy embert, akit minden lehető gonosztett az érzéki világgal összekapcsol, úgy, hogy az érzéki világ igazságszolgáltatása a büntetést rajta végrehajtja, de gondoljuk el, hogy ez az ember megmentette

magában azt, ami a hitnek erejét benne felcsíráztatja, akkor úgy fog különbözni a másik embertől - aki ezt magában nem tudja kisarjasztani - mint az egyik lator a másiktól. Az egyiknek nincs hite: a büntetést végrehajtják rajta. A másikban ez a hit gyenge fényként él, és belefénylik a szellemi világba, ezért a szellemiséggel való kapcsolatát ez a második nem veszi el. Ezért szólt hozzá Krisztus így: mivel tudod, hogy az ember a szellemi világokkal össze van kapcsolva, még ma velem leszel a Paradicsomban. (Luk. 23,43) így hangzik fel a keresztről a hitről való igazság és a szeretet igazságába vetett reménység a Lukács-evangéliumban.

Végezetül mutassunk még rá a lélekvilág birodalmára, amelyből a Lukács-evangélium merít. Akit a golgotái keresztről leáradó szeretet áthatott, az jövőbe tekinthet, és így szólhat: itt a Földön a fejlődésnek úgy kell végbemennie, hogy az a szellem, amely bennem él, lassanként az egész fizikai földi létet át kell, hogy alakítsa. Ami a luciferi befolyás előtt létezett, az Atya-princípiumot, azáltal a szellem által, amelyet elnyerhetünk, lassanként az Atya-princípiumnak vissza fogjuk adni, de egész szellemünket át kell, hogy hassa a Krisztus-princípium, és kezeink kifejezésre fogják juttatni azt, ami lelkünkben tiszta, érthető képként él. Ahogy kezeinket nem mi, hanem az Atya-princípium alkotta meg, úgy fogja azokat áthatni a Krisztus-princípium is. Mialatt az emberek inkarnációról inkarnáció-óra haladnak, abba, amit külső testükben véghezvisznek, be fog áramlani az a szellemiség, ami a golgotái misztériumból le-áramlik - egészen az Atya-princípiumig -, úgy, hogy a külső világot át fogja hatni a Krisztus-princípium. Az emberek át fogják élni ugyanazt az alázatot, amely a jövőre nézve a legnagyobb reményt nyújtja ehhez az eszményhez: felcsíráztatom magamban a hitet, felcsíráztatom magamban a szeretetet, akkor bennem a hit és szeretet fog élni, és tudom, hogy ha elég erősek lesznek, minden külső dolgot át fognak hatni. Akkor azt is tudom, hogy a bennem lévő Atya-princípiumot át fogják hatni. Az emberiség jövőjébe vetett remény fog hozzájárulni a hit-

hez és a szeretethez, és az emberek meg fogják érteni, hogy a jövőben el kell sajátítaniuk ezt a alázatot: ha van bennem hit, ha van bennem szeretet, akkor szabad remélnem, hogy az, ami Krisztus Jézusból énbennem él, lassanként ki fog áradni a külvilágba is. Akkor meg fogják érteni az emberek azokat a szavakat, amelyek a keresztről magas eszményként hangzottak fel: „Atyám, a Te kezébe ajánlom szellememet”. (Luk. 23, 46)

így hangzanak fel a szeretet szavai, így hangzanak fel a hit és remény szavai a keresztről, abban az evangéliumban, amely elmondja, hogyan áramlottak egybe a názáreti Jézus lelkében a korábban különváltan haladó szellemi áramlatok. Ami korábban az emberiségben bölcsességként kifejeződött, az lelkierőként, Krisztus magas eszményeként most beléje áramlott. És az emberi lelkek feladata az, hogy amit egy olyan vallásos irat, mint a Lukács-evangélium hirdet, azt egyre jobban megértse, hogy a keresztről felhangzó szavak egyre elevebben és elevebben

hatoljanak be az emberi leiekbe. Ha az emberek kifejlesztik azokat a képességeket, amelyeket a szellemtudomány spirituális igazságai mondhatnak nekik, akkor tudni fogják, hogy nem halott közlés, hanem élő szó áramlik le hozzájuk a keresztről, és akkor ezt mondhatják: kezdjük megérteni, hogy az olyan vallásos irat, mint amilyen a Lukács-evangélium, eleven szavakat tartalmaz. A szellemtudomány lassanként fel kell, hogy tárja, mi van elrejtve a vallásos források mélyén.

Ebben az előadás-sorozatban megpróbáltuk, hogy a Lukács-evangélium mély értelméből annyit tárjunk fel, amennyi lehetséges. Ezzel az evangéliummal is úgy vagyunk azonban, hogy egy előadás-sorozat nem elegendő mindennek a feltárásához. Ezért megérthetik, hogy sok minden magyarázatlanul maradt, és nem kell különösebben hangsúlyoznunk, hogy sok minden megmagyarázatlanul kellett, hogy maradjon egy ilyen univerzális dokumentumban. De ha rálépnek arra az útra, amelyet egy ilyen előadás-sorozat sejtet, akkor egyre mélyebbre és mélyebbre tudnak hatolni az ilyen igazságokba, és lelkük mindinkább éretté válik az ilyen eleven szavak befogadására, amelyek a kül-

ső szavak mögé vannak rejtve. A szellemtudomány nem új tan, hanem eszköz annak megértésére, amit az emberiség egyelőre megkapott. A szellemtudomány tehát eszköz részünkre, hogy a keresztény kinyilatkoztatások vallásos iratait megértsük. Ha a szellemtudományt ilyen értelemben fogják fel, nem fognak többé így szólni: ez egy keresztény teozófia, egy másik teozófia. Csak egyetlen szellemtudomány van az igazság hirdetésére, csak egyetlen eszköz. És ezt mi felhasználjuk arra, hogy az emberiség szellemi életének kincseit magasabbra emeljük. Ugyanazt a szellemtudományt alkalmazzuk arra, hogy egyszer a Bhagavad Gitát, máskor a Lukács-evangéliumot magyarázzuk meg vele. A szellemtudomány nagysága abban rejlik, hogy minden kincsbe be tud hatolni, amit az emberiség szellemi téren megkapott. Hamis értelmezés volna, ha el akarnánk zárkózni valamely kinyilatkoztatás elől, amelyet az emberiség kapott.

Ilyen értelemben vegyék a Lukács-evangélium híradását, és vegyék észre, mennyire áthatja a szeretet inspirációja. Akkor az, amit a Lukács-evangéliumban a szellemtudomány vezetése mellett mindinkább megértenek, bele fog folyni a lelkükbe, és hozzá fog járulni ahhoz, hogy ne csak a környezet titkait, hanem annak titkait is áttekintsék, ami a lét szellemi alapjait nyilatkoztatja ki - a szellemtudomány ilyenfajta megértése útján, amely a Lukács-evangéliumot is áthatja. Akkor belénk fognak áramlani ezek a hatalmas szavak: Békesség azoknak az embereknek a lelkében, akikben jóakarát él. Mert a jól megértett Lukács-evangélium minden forrásnál alkalmasabb arra, hogy az emberi leiekbe beleárassza azt a meleg szeretetet, amely által a békesség él a Földön. Ez a legszebb tükörkép, amely megjelenhet, ha az isteni titkok a Földön meg tudnak nyilvánulni. Ami megnyilatkozhat, annak tükröződnie kell a Földön, és tükörképben ismét ki kell áramlania a szellemi magasságokba. Ha ebben az értelemben ismerjük meg a szellemtudományt, akkor az kinyilatkoztatja nekünk az isteni-szellemi lényeknek és a szellemi létnek a titkait, és ezeknek a kinyilatkoztatásoknak tükörképe élni fog lelkünkben: a szeretet és a béke aleg-

szebb tükörkép, amely a Földön visszatükrözi azt, ami a magasságokból feléje áramlik.

Így tehetjük magunkévá a Lukács-evangéliumnak azokat a szavait, amelyek akkor hangzottak el, amikor Buddha nirmanakájája a maga erejét a nátháni Jézus-kisdedre leárasztotta. A kinyilatkoztatások a szellemi világokból a Földre áramlanak, és az emberi szívekben mint szeretet és béke tükröződnek, oly mértékben, ahogy a jóakaratot az emberi centrum, az emberi én a Krisztus-princípium alapján önmagában valóban kifejlesztette. Ez hangzik világosan és áramlik

melegséggel ezekből a szavakból, ha a Lukács-evangéliumot valóban felfogtuk: A szellemi világok kinyilatkoztatása a magasságokból, és azoknak tükörképe az emberi szívekben békességet hoz azoknak az embereknek, akik a földfejlődés során a Földön önmagukból az igazi jóakaratot ki akarják fejleszteni.

EGY KORSZERŐ VILÁGSZEMLÉLET ALAPELEMEI

RUDOLF STEINER,

a filozófia doktora, 1861-ben született Kraljevecben (akkor Ausztria–Magyarország) és 1925-ben halt meg Dornachban (Svájc). Bécsben folytat tanulmányokat (természettudományok, matematika, történelem, irodalom, filozófia). Mint Goethe természettudományos műveinek kiadója, író, újságszerkesztő és oktató Bécsben, Weimarban, Berlinben és Európa különböző országaiban gazdag kulturális tevékenységet fejt ki, melyet a századforduló után mindinkább az általa megteremtett antropozófiai irányultságú szellemtudomány határoz meg. A Basel melletti Dornachban felépült „Goetheanum” lesz működésének központja.

AZ ANTROPOZÓFIA

a 20. század kereső embere előtt új szellemi világ- és emberképet tár föl; kapcsolódik az emberiség ősi bölcsességéhez, azonban a keleti tradíciókkal ellentétben a nyugati szellemi életben gyökerezik és centrumában a Krisztus-esemény áll. Így iskolázási módszere is – az ember morális fejlesztése mellett – a nyugati gondolkodásból sarjad. A gondolkodás világprincípium, teremtő erő, melynek realitása van. Steiner szellemtudományos kutatási eredményei a gyakorlatban az élet számos területén mutatkoznak, így például a nevelésben (Waldorf-iskolák), a gyógyászatban és gyógypedagógiában, a művészetben (építészet, festészet, euritmia, beszédformálás stb.) éppúgy, mint a mezőgazdaságban (biodinamikus módszer) és a társadalmi élet területén (a szociális organizmus hármas tagozódása).

ISBN 963-864-462-1

ÍG9,

789638"644626''